ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པ་པའི་བསྟན་བཅོས།

ཐུ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་མདོ་སྔགས་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་གླིང་།

ལོ་རིམ་དགུ་པའི་རྒྱ་བའི་སློབ་ཚན།

༄༅། །ཨཱརྻཾམཧཱཡཱནསཱུཏྲཡེ༔བཏཱརནཱམབིཧཱརཧིསྨ།

༄༅། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་

བསྟན་བཅོས་བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་པོ། ཀུན་མཁྱེན་རོང་ཟོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ།

ས་བཅད་མཛད་པ་པོ། མཁན་ཆེན་པདྨ་ཤེས་རབ།

དཔལ་རོང་ཟོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ།

སྨྲ་བའི་སེངྒེ་གང་གི་རིགས་པའི་མེས།།

སྲིད་འདིར་ལོག་སྨྲའི་ཚང་ཚིང་ཀུན་བསྲེགས་ནས།།

འཇམ་པའི་དཔལ་གྱུར་བདུད་རྩིའི་སྐུ་བརྙེས་པ།།

རོང་ཟོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོར་གསོལ་བ་འདེབས།།

༄༅། །སྔ་འགྱུར་རིག་མཛོད་རྩིས་འཕྲུལ་སྡེ་ཚན་གྱིས་སྒྲིག་སྦྱོར་བྱས།

Published by:*NRCS*

Ngagyur Rigzod Computer Section

Contact Address:

Ngagyur Nyingma Institute (NNI)
(Higher Buddhist Studies & Research Center)
P.O. Bylakuppe 571104 Mysuru District,
Karnataka State, South India

Ngagyur Rigzod Computer Section (NRCS)

(NNI) Library

website: https://nni.bt

NGAGYUR NYINGMA INSTITUTE
(Higher Buddhist Studies and Research Center)
unit of: Penor Rinpoche Charity Foundation

Estd: 1978 by H.H. Penor Rinpoche
Ref: NNI/2025/06

Date: 26th of February, 2026

༄༅། །དེ་ཡང་༧སྐྱབས་རྗེ་གྲུབ་དབང་པདྨ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་ཀྱི་འོ་མཚོ་ལས་འཁྲུངས་པའི་སྔ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་མདོ་སྔགས་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་གླིང་གི་ཡན་ལག་རིག་མཛོད་རྩིས་འཕྲུལ་སྡེ་ཚན་ནས། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྔ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་ཆེན་མོའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་འོག བསྟན་པ་ལ་ལྷག་བསམ་དང་རིག་གཞུང་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཆེ་བའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པར། རང་ལུགས་ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་གཞིར་བཟུང་། རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་ཟུར་བརྒྱན་པའི་མཐོ་སློབ་འདིའི་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་སློབ་ཚན་མཐའ་དག་དེབ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་གཞན་ཡང་རྒྱབ་ཆོས་འགྲེལ་ཆེན་གལ་ཆེ་ཁག་བཅས་ལ་ **E-book** ཐོག་ནས་གཟིགས་ཐུབ་པ་བཟོས་ཡོད། དེའི་ནང་འབྲེལ་མཐུད་ཁ་བྱང་དང་དཀར་ཆག་ལ་མཛུབ་གནོན་ཙམ་གྱིས་ཐད་ཀར་གྱི་ནང་དོན་ཡོངས་སུ་འཆར་བའི་འཕྲུལ་རེབ་ཅིག་འགྲེམས་སྤེལ་བགྱིས་པ་ལགས་ན། རྣམ་དཀར་འདིའི་མཐུས་མཉམ་མེད་དོན་ཀུན་གྲུབ་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། ཡང་སྒོས་སུ་ཁྱད་ཆོས་ཆེ་བ་དྲུག་ལྡན་དཔལ་གསང་ཆེན་སྔ་འགྱུར་བའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་དེ་ཉིད། རྒྱལ་ཁམས་མཐའ་དབུས་མེད་པར་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་གནས་ཏེ་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་སྨན་པའི་སྨོན་འདུན་དང་བཅས།

སྔ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་ཆེན་མོའི་རྒྱུན་ལས་ཡིག་ཚང་ནས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༦ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༦ ཉིན།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྲུ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་ཆེན་མོའི་སློབ་ཚན་འཕྲུལ་དེབ་སྤྲིག་སྒྲོར་བ།

ཟླ་བ་བསྟན་འཛིན་ཁར་པ། ལོ་རིམ་དགུ་པ།

ངག་དབང་འཇིགས་མེད་གྱུ་རུང་། ལོ་རིམ་དགུ་པ།

ཐོགས་མེད་བློ་གྲོས་རོ་ཀ་ཡ། ལོ་རིམ་བརྒྱད་པ།

བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ལོ་རིམ་བརྒྱད་པ།

འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེ། ལོ་རིམ་བདུན་པ།

E-mail: rigzodc2025@gmail.com

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྱ་འགྱུར་རིག་མཛོད་རྩིས་འཕྲུལ་སྡེ་ཚན་གྱི་ཚོགས་མི།

འགན་འཛིན།

སློབ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེ་བསམ་རྡོ་པ།

ལས་རོགས།

ཟླ་བ་བསྟན་འཛིན་ཕར་པ།

ངག་དབང་འཇིགས་མེད་གྱུ་རུང་།

རིག་འཛིན་ཟླ་མ། བསོད་ནམས་རྟ་དམག

བསོད་ནམས་ཕུན་ཚོགས། རིག་འཛིན།

ཟློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། རིགས་ཚོགས།

ཐོགས་མེད་ཟློ་གྲོས་རོ་ཀ་ཡ། པདྨ་ཚེ་དབང་།

འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེ། ཚེ་དབང་མགོན་པོ།

སྐལ་བཟང་ལྷག་པ། ཕུར་པ་ཚེ་རིང་།

ཀརྨ་ཕྲིན་ལས་བཟང་པོ། ཚེ་དབང་རྒྱ་མཚོ།

གླེང་བརྗོད།

རང་ཉིད་ཙམ་མ་ཟད་འགྲོ་བ་སྤྱི་ཡི་འཕྲུལ་ཕྱུགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། དེ་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་རྣལ་མ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

དེར་བརྟེན་སྟོན་པ་ཚད་མའི་བཀའ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་གནང་དགོས་རྒྱུ་ནི་དཔྱོད་ལྡན་ཀུན་གྱི་དགོངས་མངའ་ལྷར་ལགས། རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་"སྐྱབས་རྗེ་གྲུབ་དབང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་གིས་ཀུང་བསྟན་འགྲོ་སྤྱིའི་བདེ་རྩར་དམིགས་ཏེ་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་དཔལ་གསང་ཆེན་སྒྱུ་འཕྲུལ་སྙིང་མའི་བཤད་གྲྭ་ཆེན་མོ། སྒྱུ་འཕྲུལ་མཐོ་སློབ་མདོ་སྔགས་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་གླིང་འདི་ཉིད་ཕྱག་བཏབ་གནང་ཞིང་། བཤད་གྲྭ་འདིའི་སློབ་ཚན་དུ་ཐུན་མོང་མིང་ཚིག་ཀུན་གྱི་རྩོམ་གཞིར་གྱུར་པ་བརྡ་སྦྱོར་རིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐུན་མིན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་

དག་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་།

དེའི་དགོངས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་དང་། བསིལ་ལྡན་གངས་རིའི་ལྗོངས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཕྱི་མོ་དཔལ་གསང་ཆེན་སྔ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་རོང་ཀློང་རྣམ་གཉིས། འཇམ་མགོན་མི་ཕམ་རྒྱ་མཚོས་གཙོས་རིག་འཛིན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས། དེང་དུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་སློབ་ཚན་དུ་གཏན་འབེབས་མཛད་པ་ལྟར་སྔར་ནས་དཔེ་རིང་ཐོག་པར་སྐྲུན་ཞུས་ཟིན་ཀྱང་། དགེ་སློབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སློབ་ཚན་རྣམས་དེབ་གཟུགས་ཐོག་པར་འགྲེམས་གནང་ཐུབ་ཚེ་དགེ་མཚན་ཆེ་ཚུལ་དགོངས་འཆར་ཡང་ཡང་བཏོན་པ་ལྟར་རྒྱུན་ལས་ལྷན་རྒྱས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་ཕེབས་གཤིས། ད་ལམ་དེད་ཅག་སྔ་འགྱུར་རིག་མཛོད་རྩིས་འཕྲུལ་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་མི་ཐུན་མོང་ནས་ལས་རིམ་འདིའི་ཁུར་བླངས་ཏེ་སློབ་ཚན་དུ་གཏན་འབེབས་ཡོད་པའི་གཞུང་ལུགས་རིགས་ཞུ་

དག་དང་འབྲེལ། གཞུང་རྩ་བ་དང་ས་བཅད་དཀར་ཆག་སོགས་སྤར་མ་འཕོད་པ་རྣམས་གསར་དུ་བཙུག་སྟེ་དེབ་གཟུགས་ཐོག་པར་སྐྲུན་ཞུས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གྲུས་པ་རྣམས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆུ་ཚད་དམའ་བ་དང་། ཉམས་མྱོང་གི་རྡོད་ཚད་ནར་མ་སོན་སྐབས་ནོར་འཁྲུལ་ཅི་རིགས་ཡོད་སྲིད་པས་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ལྡན་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པའི་སྤྱན་སྔར་བཤགས་སྡོམ་དང་གཟུར་གནས་གཟིགས་པ་པོ་ཡོངས་ལ་འང་དགོངས་སེལ་ཞུ་བ་ལགས། ལས་རིམ་འདིའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བརྩོན་པ་རྒྱུན་སྐྱོང་བྱས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་དགེ་རྩ་ཅི་མཆིས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བསྟན་དར་ཞིང་འགྲོ་རྣམས་ཆོས་འབྱོར་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་རྟག་ཏུ་འཚོ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་༸སྐྱབས་རྗེ་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་གྲུབ་དབང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཐུགས་དགོངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་སྨོན་འདུན་དང་བཅས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྒྲ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་ཆེན་མོའི་རིག་མཛོད་རྩིས་འཕྲུལ་སྡེ་ཚན་ནས།

དགེ་བསྡུར་གསལ་བཤད།

༡༽ དེ་ལ་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་འདི་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་མདོ་ཙམ་གླེང་ན། དེ་ཡང་རྫོགས་ཆེན་དགོན་གྱི་པར་མ་དགེ་རིང་དེ་ཉིད་དགེ་སྡུར་གྱི་མ་ཕྱི་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ། སེ་ཁྲིན་པར་མ་དགེ་རིང་། འབྲུག་པར་མ་དགེ་རིང་བཅས་དགེ་ཁག་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་ཕན་ཚུན་ཞིབ་ཚགས་ཀྱིས་དགེ་སྡུར་ཞུས།

༢༽ པར་མ་དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཞིབ་སྡུར་གྱིས་མི་མཐུན་པའི་པར་ཡིག་རྣམས་(Footnote)ཞབས་མཆན་ཨང་རིམ་ལྟར་དེབ་གཟུགས་ཀྱི་གཤམ་དུ་གྲུག་རྟགས་༼ ༽ནང་བཀོད་ཅིང་། དགེ་སྡུར་པར་མ་དང་མ་ཕྱིའི་ཡིག་རིས་མཐུན་ཡང་དོགས་གནས་ཅན་གྱི་རིགས་མ་ཕྱི་རང་སོར་བཞག་ནས་ནོར་བཅོས་དང་དོགས་སློང་གི་གསལ་བཤད་ཙམ་བཀོད་པ་ལས་གཞུང་དཀྲུས་སུ་བསྲེས་ལྟད་

ཤོར་མེད་སྙམ།   འདིར་དཔེ་རིང་གི་ཤོག་ངོས་མདུན་རྒྱབ་ངོས་འཛིན་ཆེད་ཀ་ཁའི་རྟགས་བཅས་བཀོད་ཡོད།

༣༽ དེ་བཞིན་ཐོས་བསམ་ལ་ཐུགས་འདུན་ཟབ་པའི་བློ་ལྡན་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་བདེར་དམིགས་ཏེ་གཞུང་གི་དཀར་ཆག་ཚན་པ་དང་ལུང་ཚིག་ས་བཅད་རྣམས་ལེ་ཚན་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་དེང་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་དང་འདྲ་བར་བསྒྲིགས་ཡོད།

༤༽ དེ་བཞིན་སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡིག་ནོར་རིགས་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་གཞི་བཅོལ་ཏེ་དག་བཅོས་ཞུས་ཡོད།

ཞུ་དོན།

ཇོམ་སྒྲིག་པའི་ངོས་ནས་ཞུ་དག་དང་སྒྲིག་སྒྲོར་གྱི་ཐད་ནོར་འཁྲུལ་འབྱུང་ངེས་པས། མཁྱེན་དཔྱོད་ཡངས་པའི་རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་ཞུ་བ་དང་འབྲེལ། སྐད་ཀྱི་ཆར་ཁྱེད་རྣམ་པས་ག་ཤམ་འཁོད་འབྲེལ་མཐུད་ཁ་བྱང་ཐོག་ཡོ་བསྒྲང་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ལྷུག་པོར་སྩོལ་གནང་ཡོང་བའི་རེ་སྐུལ་བཅས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་ཟླ་འགྱུར་མགོ་སློབ་ཆེན་མོའི་

རིག་མཛོད་རྩིས་འཕྲུལ་སྡེ་ཚན་ནས།

E-mail: rigzodc2025@gmail.com

NRCS

སློག་པ་པོར་ཞུ་རྒྱུ།

མཁན་ཆེན་གཞན་དགའི་རྣམ་ཐར་དུ།(1) "ཐ་ན་དགེ་ཚའི་ས་བཅད་དང་རྒྱ་འགྲེལ་སོགས་ལ་ཆོན་ཏྲགས་འདེབས་སྟངས་ཚུན་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་གཏོད་ཡོད་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ས་བཅད་སྣག་ལ་རྒྱ་བ་སེར། །ལུང་ཁུངས་དམར་ལ་ལུང་འདྲེན་ལི། །སྤུ་གྲོལ་སྔོ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་ལྗང་། །འདི་དག་ནན་གྱིས་ལག་ལེན་གཅེས། །"ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་ཆེ་བའི་གློག་པ་པོས་ཆོན་བྲུག་སྟངས་ཅམ་ལ་གཟིགས་ནས་ཀྱང་རྒྱ་བ་དང་ས་བཅད། ལུང་ཁུངས་དང་ལུང་འདྲེན་སོགས་རྟོགས་སླ་ལ་འཚོལ་བདེ་བར་དམིགས་ནས། གོང་དུ་གསུངས་པ་བཞིན། རྒྱ་བ་དང་ས་བཅད། ལུང་ཁུངས་དང་ལུང་འདྲེན་བཅས་ལ་ཆོན་ཁྲ་བཀོད་ཡོད།

(1) རྫོགས་ཆེན་གནའ་དཔེ་གསར་སྐྲུན་ཁང་ནས་སྒྲིག་སྒྱུར་མཛད་ཅིང་། ཟླའི་ལྷན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་རྒྱ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ལོར་པར་སྐྲུན་ཞུས་པའི་མཁན་ཆེན་གཞན་དགའི་གསུང་འབུམ། པོད་དང་པོ། ཤོག་ཨང་ ༥༨ ནང་གསལ།

དཀར་ཆག

ངོས་སྦྱོར།

གླེང་བརྗོད།

དཔེ་བསྒྱུར་གསལ་བཤད།

མཛད་པ་པོའི་མཛད་རྣམ།

༄ སྐབས་དང་པོ།

༼༡༽ ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མགོ་མཉམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ། 2

ཀ༽ ཐོག་མ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པ་དང་དེའི་གཉེན་པོར་དགོས་པ་མདོར་བསྟན་པ། 2

ཁ༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 4

༡༽ ཐེག་པ་འོག་མ་བསྟན་པ། 4

༡༽ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ། 4

༢༽ རང་རྒྱལ་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ། 10

༢༽ ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཏགས་པ། 12

༡༽ སེམས་ཙམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བརྟགས་པ། 12
༢༽ དབུ་མ་དང་གསང་སྔགས་ཐུན་མོང་དུ་སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་དཔེས་བསྟན་པ། 37
ག༽ སྐབས་བསྡུ་བ། 47

༄ སྐབས་གཉིས་པ།

༼༡༽ ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མགོ་མཉམ་བསྟན་པར་མི་འཐད་པའི་བརྒལ་ལན། 49
༡༽ གཞུང་བཤད་པ། 49
༡༽ ཕུང་པོ་དང་སྒྱུ་མ་མགོ་མཉམ་དུ་མི་རུང་བར་སེམས་པར་བརྒལ་བ། 49
༢༽ བརྒལ་བའི་ལན། 51
༢༽ རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱུན་ནམ་ཡང་མི་ལྡོག་པར་སེམས་པའི་བརྒལ་བ། 60
༡༽ བརྒལ་བ་བསྟན་པ། 60
༢༽ བརྒལ་བའི་ལན་བསྟན་པ། 60
༣༽ ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སྐུ་དང་དག་པའི་ཞིང་བཀོད་སོགས་སྒྱུ་མ་མགོ་མཉམ་དུ་མི་འཐད་པ་ལ་བརྒལ་བ། 66
༡༽ བརྒལ་བ་བསྟན་པ། 66
༢༽ བརྒལ་བའི་ལན་བསྟན་པ། 66

༤) ཉོན་མོངས་པ་ལ་རྫས་མེད་པས་སེམས་འཁོར་བར་འཆིང་བ་མི་འཐད་པར་སེམས་པའི་བརྒལ་བ། 90

༡) བརྒལ་བ་བསྟན་པ། 90

༢) བརྒལ་བའི་ལན་བསྟན་པ། 91

༥) ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་འཁྲུལ་མི་སྲིད་པའི་དོགས་པ་ལ་བརྒལ་བ། 98

༡) བརྒལ་བ་བསྟན་པ། 98

༢) བརྒལ་བའི་ལན་བསྟན་པ། 99

ཁ) དགོས་པ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་སྐབས་ཀྱི་མཇུག་བསྡུ་བ། 108

༄ སྐབས་གསུམ་པ།

༼༡) སྒྱུ་མའི་མིང་འཛིན་ཐེག་པ་གཞན་དང་རྫོགས་ཆེན་ལྟ་བའི་ཁྱད་འབྱེད་པ། 110

༡) དྲི་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ། 110

༡) མཉམ་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ། 110

༢) དྲི་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ། 111

༢) རྒྱས་པར་བཤད་པ། 111

༡) ཉན་ཐོས་ནས་རྫོགས་ཆེན་བར་ལན་བསྟན་པ། 111

༢) ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་གཉིས་ཇི་ལྟར་མཉམ་པར་འགྱུར་ཚུལ། 116

༼༡༽ དྲི་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ། 116

༼༢༽ མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཏེ་ལན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 117

༡༽ མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ། 117

༢༽ ནང་པ་བྱེ་མདོ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ། 122

༣༽ སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ། 125

༤༽ དབུ་མ་པས་དེ་ལས་འཕགས་ཚུལ། 128

༥༽ དེ་ལས་འཕགས་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ། 128

༼༡༽ དབུ་མ་ལས་ལྷག་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ། 128

༼༢༽ བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་བ། 131

༡༽ སྔོན་གྱི་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱེ་ཚུལ། 131

༢༽ རྟོག་སྣང་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། 138

༣༽ ལྟ་བ་འཛིན་བཅས་དང་འཛིན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། 149

༤༽ ཞར་ལ་སྤྱོད་ཚད། 149

༥༽ རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་ཆོས་དྲུག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 151

༦༽ གཉིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྟན་པས་མཇུག་བསྡུ་བ། 159

༄ སྐབས་བཞི་པ།

༼༡༽ རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་རིགས་པས་མི་གནོད་པར་བསྟན་པ། 160

༡༽ དོགས་སློང་ཐུན་མོང་དུ་བཀོད་པ། 160

༢༽ དེའི་ལན་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 162

ཀ༽ སྒྲའི་བསྟན་ཆོས་དང་མི་འགལ་བའི་ཚུལ། 162

༼༡༽ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དང་འབྲེལ་ངོ་བོ་དམིགས་པ་མཚན་ཉིད་སོགས་ལ་དཔྱད་པ། 162

༢༽ ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁྱད་འཕགས་ཚིག་གི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆེ་བ་བཤད་པ། 166

ཁ༽ རིགས་པའི་བསྟན་ཆོས་ཀྱིས་རྫོགས་ཆེན་ལ་མི་གནོད་པའི་ཚུལ། 187

༡༽ མདོར་བསྟན་པ། 187

༢༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 188

༡༽ རིགས་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། 188

༢༽ དེའི་སེལ་བ། 188

༣༽ ཡུལ་དང་ཚད། 189

༤༽ ཐལ་བ་ལའང་བཞི། 189

༡༽ ཐལ་བ་བཞི་ངོས་བཟུང་བ། 189

༢༽ ཆོས་ཉིད་དང་མངོན་སུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 190

༣༽ བྱེ་བྲག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ། 193
༤༽ དེའི་དོགས་པ་སྤོང་བ། 196
༡༽ དོགས་པ། 196
༢༽ ལན། 196
ག༽ རྫོགས་ཆེན་ལ་འཇུག་རིགས་པར་གདམས་པ། 197

༈ སྐབས་ལྔ་པ།

༼༡༽ རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཉིད་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ། 199
༡༽ མདོར་བསྟན་པ། 199
༢༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 202
༡༽ བྱང་སེམས་ཐིག་ལེ་སོགས་བཤད་པ། 202
༡༽ མདོར་བསྟན་པ། 202
༢༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 203
༢༽ ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་སོགས་བཤད་པ།
༡༽ མདོར་བསྟན་པ།
༢༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 211

(༡) ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྔའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ལྟ་བ། 211

(༢) ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ། 216

(༣) གོལ་སྒྲིབ་སུམ་ཅུའི་གོལ་ས་དང་སྒྲིབ་པ་བསྟན་པ། 218

༡) ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ནས་ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་བར་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་གོལ་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་གོ་དོན་སྤྱིར་བསྟན་པ། 218

༢) གོལ་སྒྲིབ་སོ་སོའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ། 230

༡) མདོར་བསྟན་པ། 230

༢) རྒྱས་པར་བཤད་པ། 231

(༡) བཅུ་ཕྲག་དང་པོ་བཤད་པ། 231

༡) བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོལ་ས། 231

༢) བསམ་གཏན་གྱི་གོལ་ས། 234

༣) ཆོས་ཉིད་ལམ་གྱི་གོལ་ས། 238

(༢) བཅུ་ཕྲག་གཉིས་པ། 244

(༡) ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་བདེ་བའི་རྣམ་པ་ལ་ཆགས་པའི་གོལ་ས། 244

(༢) རེ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གོལ་ས། 245

(༣) ལུང་གི་གོལ་ས། 247

(༤) རྒྱུའི་གོལ་ས། 250

༼༥༽ ཉིང་འཛིན་ཐོབ་པ་འབྲས་བུའི་གོལ་ས། 251

༡༽ བདེ་བ་འཐོབ་པར་འདོད་ནས་རྩོལ་བའི་གོལ་ས། 251

༢༽ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་མཚན་མ་ཕྲ་མོའི་གོལ་ས། 252

༣༽ མཚན་མ་རགས་པའི་གོལ་ས། 252

༼༣༽ ཆོས་ཀྱི་གོལ་ས། 253

༡༽ ཆོས་ལས་ཆོས་མི་འབྱུང་བའི་གོལ་ས། 253

༢༽ ཆོས་ལ་ཆོས་མི་ལྟོས་པའི་གོལ་ས། 254

༣༽ ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་མི་རྟོགས་པའི་གོལ་ས། 255

༢༽ སྒྲིབ་པ་བདུན། 256

༣༽ ལུང་སྒྲོ་སྐུར་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིབ་པ། 262

༤༽ ཡིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ། 263

༥༽ གདིང་ཆེན་པོ་གསུམ། 264

༦༽ མན་ངག་གི་རྩ་བ་གསུམ། 265

༧༽ ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གདར་ཤ་བཅད་པ། 266

༨༽ ཐམས་ཅད་སངས་མ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཆེ་བས་ལ་བཟླ་བ། 266

༼༤༽ རྩ་བའི་བཞི་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བཞག་ཐབས་བསྟན་པ། 268

༡༽ མདོར་བསྟན་པ། 268
༢༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 268
༣༽ གོམས་པ་གློང་དུ་གྱུར་པའི་ཚད། 310
༡༽ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་པ་གློང་དུ་གྱུར་པའི་ཚད། 310
༢༽ དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་གློང་དུ་གྱུར་པའི་ངོད་རྟགས་བསྟན་པ། 318
༣༽ བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཙུང་ཟད་ཙམ་བཤད་པ། 320
༡༽ ཡོན་ཏན། 320
༢༽ ཕྱིན་ལས། 324
༣༽ མཇུག་བསྡུ་བ། 329

༄ སྐབས་དྲུག་པ།

(༡༽ མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ། 331
(༢༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 333
༡༽ རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ། 333
(༡༽ ཞི་ལྷག་གི་སྐྱོན་བཤད་པ། 333
(༢༽ རྣམ་རྟོག་གི་གཡེང་སྐྱོན་ཐ་རགས་བཤད་པ། 336

༡༽ སྤྱིར་བཤད་པ། 336

༢༽ བྱེ་བྲག་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་ཚུལ། 338

༢༽ ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསམ་གཏན་སྒྲུབ་ཚུལ། 340

༣༽ ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བཟུང་བཏགས་བཀག་ཕྱེ་བཙོམ་པའི་ཏིང་འཛིན། 342

༤༽ སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གདུལ་བར་དཀའ་བ། 347

༢༽ འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ། 350

༡༽ སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ལྡན་དུ་སྤྱིར་བསླབ་ཚུལ། 350

༡༽ ལུས་ལ་དམིགས་པ། 358

༢༽ སེམས་ལ་དམིགས་པ། 362

༣༽ ལྷ་ལ་དམིགས་པ། 363

༡༽ ལྷ་ཡི་རང་བཞིན། 363

༢༽ སྒོམ་ཐབས། 365

༣༽ ལྷ་ཡི་དབྱེ་བ། 367

༢༽ སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ། 369

ཀ༽ གཞུང་དོན་བསྒོམས་ཏེ་བསྟན་པ། 370

༡༽ བསྒོམས་ཚིག 370

༢༽ གཞུང་འདི་སྒྲོ་སྐུར་བྲལ་བའི་རྒྱུ་མཚན། 370
༣༽ ཐེག་མཆོག་མཉམ་པའི་ལྟ་བའི་དོན་རྟོགས་པར་སྨོན་པ། 371
༤༽ མཇུག་བྱང་རྫོགས་པར་སྨོས་པ། 372

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

༄༅། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་བཞུགས་སོ།།

སྒྲོ་སྐུར་བྲལ་བའི་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཐེག་མཆོག་མཉམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་གཞུང་བཟང་འདི་ཉིད་འཆད་པ་ལ།

ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས། །གསུང་རབ་སྤྱི་ལས་གྲགས་མོད་ཀྱི། །སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་དང་། །མགོ་མཉམ་ཉིད་དུ་སྟོན་བྱེད་པ། །ངེས་དོན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ། །ཚུལ་འདི་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ། །བརྒལ་ལན་བཅས་ཤིང་ཤན་དང་བཅས། །རིགས་པས་གནོད་མེད་ཚུལ་དང་བཅས། །ངེས་དོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དོན། །རང་བཞིན་དང་ནི་ཆེ་བ་དང་། །གོལ་སྒྲིབ་དང་ནི་གཞག་ཐབས་ཀྱང་། །བརྒྱུད་པའི་ཐབས་བཅས་བསྟན་པ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་དྲུག་ཏུ་བཞུགས་པ་ལས།

ལྟ་བའི་དོན་ལ་རྩོལ་མེད་དུ་གནས་ནུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྐབས་དང་པོ་ལྟ་བསྟན་པ་དང་། རྩོལ་མེད་དུ་གནས་མི་ནུས་པའི་དབང་དུ་བརྒྱུད་ཐབས་སྐབས་དྲུག་པ་བཤད་པ་དང་། གཞུང་དོན་སྤྱོམ་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མདུག་བསྡུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལའང་ལྟ་ལས། སྐབས་དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མགོ་མཉམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ། ཐོག་མ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོར་དགོས་པ་བཅས་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། མདུག་བསྡུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ། གང་ཟག་གང་དག་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཐར་བར་འདོད་ཅིང་། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟག་པའི་རིགས་སོ།།

གང་གི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅིངས་ཏེ། འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་འཁྱམས་སོ། །ཞེས་བཀའ་སྩི་ལས་

གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་ཞིག་བཙལ་ཏེ། དེ་ལ་གོམས་པར་བྱ་བར་རིགས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར། དེའི་གཉེན་པོའང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ན་གོམས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་རྣམས་དང་མ་བྲལ་ན་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་དག་ཙམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་འཁྲུལ་པའི་གནས་སྐབས་དང་། སེམས་མ་འཁྲུལ་པའི་གནས་སྐབས་ཙམ་ཤེས་པས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལྟར། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒོ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་སྐྱེས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། ཐེག་པ་འོག་མ་དང་གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐེག་པ་འོག་མ་ལའང་། ཉན་རང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟག་པ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་མཚན་ཉིད་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེས་འགྲོ་བ་རྣམས་བཅིངས་པར་གྱུར་ཏམ། འོན་ཏེ་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྫས་མེད་ཀྱང་བཅིངས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་སོ།།

ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས། འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མཐོང་བ་དང་བསྒོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་མཐའ་དག་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཏེ། སྲིད་པར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གྲགས་ན། འདི་ལྟར་དགྲ་

བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་རྣམས་ལ། རྫས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བརྟགས་ན། རྫས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཧྲེད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

ཇི་ལྟ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་འདི་ལྟར། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ་དག་དང་། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རྫས་ཐ་དད་རེ་རེ་ཡོད་ཅེས་བརྟག་གྲང་ན། དེ་ལ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བ་འབའ་ཞིག་སྤངས་པས། ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ལམ་གཞན་བསྒོམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་རྫས་ཐ་དད་རེ་རེ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་བདེན་པ་བཞི་ནི། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་མདོར་བསྡུས་ནས་བདེན་པ་བཞིར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པས། ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་དབང་གིས། སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའང་བཞི་བཞིར་འགྱུར་བར་

གདོན་མི་ཟ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཤེས་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གྲངས་ངེས་པར་གཟུང་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་ལའང་མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་པས། དེའི་དབང་གིས་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རེ་རེའང་བཞི་བཞིར་འགྱུར་རོ།།

དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གཅིག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། གང་ཅི་ཚོར་ཡང་རུང་སྟེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཏེ། འདི་ལྟར། མུ་སྟེགས་ཅན་བྱེད་པ་པོར་རྒྱུར་སྨྲ་བ་ལྟར། འདི་ལྟར་རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། རྟག་ཏུ་རྒྱུ་ཡོ་ནའི་བྱ་བ་བྱེད་ལ། འབྲས་བུའང་རྟག་ཏུ་

རྒྱུའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ།།

ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར། སངས་རྒྱས་པ་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བར་སྨྲ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུའང་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས། འབྲས་བུའང་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ཏེ། དངོས་སུ་ན་ཉེར་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཉིད་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁུར་ལྟར་གནོན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མ་འོངས་པ་ན་སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་ཀུན་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ཙམ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཆོས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོང་བར་གནོད་མི་ཟའོ།།

གཞན་ཡང་གང་ཞིག་གིས་ཤེས་བྱ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཏུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱོང་བར་འགྱུར་བར་གནོད་མི་ཟའོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་

གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐྱེས་བུ་ཞིག་གི་ཕ་ཤིང་གིས་བསད་དེ། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཤིང་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཤིང་གཅིག་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེས་པ་ནས། ཤིང་གཉིས་དང་། གསུམ་ནས་ཤིང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ན། ཞེ་སྡང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རྫས་ཐ་དད་རེ་རེ་ཡོད། དེ་ལ་གཅིག་ཡིན་ན་ནི་ཤིང་གཅིག་ཐལ་བར་བསྲེགས་པས་ཞེ་སྡང་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་རིགས་ན་དེ་ལྟ་འང་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཐ་དད་རེ་རེ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡང་བསྐལ་པའི་མཐར་ཐུག་པར་བརྗོད་ཀྱང་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་དག་སྤང་བར་བྱ་བ་ན། དུས་ཀྱི་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེས་ཞེ་སྡང་རེ་རེ་སྤངས་ཀྱང་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་མཐའ་སྙེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་མང་པོ་ལམ་གཅིག་གིས་སྤོང་བར་གྱུར་ན། ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་མང་པོའི་བསྒོམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ལམ་མང་པོས་སྤོང་བར་

གྱུར་ན། ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་གསུངས་པ་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱིས། ཉོན་མོངས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཉམས་པར་མ་བྱས་ན་ནི། ལམ་མང་པོ་ཡིས་སྦྱོང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་རྫས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་པ་མེད་དོ། དེ་བས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་ན། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྫས་མ་གྲུབ་བོ། །འོན་འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྤང་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ནི། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྒྱུ་མ་མཁན་ཉེ་བར་ཞི་བར་གྱུར་ཏེ། དེས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཐམས་ཅད་རང་ཞི་བར་གྱུར་པར་ཟད་དོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཚད་མེད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་ལ། བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་

ན། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དག་པར་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། འོན་ཀྱང་དྲི་མའི་རྫས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རྨི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྨི་ལམ་སྣང་། སྒྱུ་མ་ལ་བརྟེན་ན་སྒྱུ་མ་སྣང་ཡང་། གཉི་ག་ལ་རྫས་མེད་པར་མགོ་མཚུངས་ཤིང་། རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་བ་ཡང་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།

འཕགས་པར་རང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས། ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་རྟོགས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མཐོང་བ་དང་བསྒོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཏེ། རང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་བྱུང་བས། དེ་བས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས། རེ་རེ་ལའང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གཉིས་གཉིས་སུ་གྱུར་པས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་

བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡན་ལག་དེ་དག་རེ་རེའང་བདེན་པ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྒོ་ནས། ཁུར་ལྟར་གནོད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་នོ།།

འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ། མ་འོངས་པ་ན་སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པས། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགགས་པ་ལ་སོགས་པས། འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་འགོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལམ་བསྒོམས་པས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་བདེན་པ་བཞིའི་དབང་གིས། སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཀྱང་བཞི་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་འདི་ལྟར་ནའང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་རྫས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་པར་གཟུང་བ་མི་སྲིད་དོ།།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཏགས་པ་ལ་འང་། སེམས་ཅམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཏགས་པ་དང་། དབུ་མ་དང་གསང་སྔགས་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་བཏགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་ན་འང་། ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་གི་འང་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། གང་ལ་འང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོས་སྟོང་པ་རང་རིག་པ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་མཐས་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་༵མཚན་ཉིད་དུ[(1)]འགལ་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་ལ་སྐྱེ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་དཔེར་ན་ས་ཁོང་ན་གསེར་ཡོད་པ་ལ། ས་དང་གསེར་དང་སའི་ཁམས་གསུམ་དམིགས་སོ། །དེ་ལ་གསེར་ལ་སར་མཐོང་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བའོ། །གསེར་

(1) སི་ཁྲིན་དཔེ་རིང་། ༥ཁ-༣། ༼མཚན་ཉིད་དང་།༽

དུ་མཐོང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའོ། །སའི་ཁམས་ནི་གཉི་གའི་ཆར་གཏོགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་མཐོང་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་མཐོང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའོ། །གཞན་གྱི་དབང་ནི་གཉི་གའི་ཆར་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་གྲགས་ན། གཞན་དབང་ལ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་རྫས་མི་སྣེད་དེ། དེ་ནི་འདི་ལྟར་འགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལ་འགལ་དུམ་དང་འཁོར་ལོ་དང་གསལ་བ་གསུམ་དམིགས་སོ།།

དེ་ལ་འགལ་དུམ་ལ་འཁོར་ལོར་མཐོང་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བའོ། །འགལ་དུམ་དུ་མཐོང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའོ། །གསལ་བ་ནི་གཉི་གའི་ཆར་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འགལ་དུམ་ཡང་རྫས་སུ་གྲུབ་ལ་འཁོར་ལོ་ཡང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན། གསལ་བའང་གཉི་གའི་ཆར་གཏོགས་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཏུ་རུང་ལ། གལ་ཏེ་འཁོར་ལོ་རྫས་སུ་གྲུབ་ལ་

འགལ་དུམ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན། གསལ་བའང་འཁོར་ལོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆ་གཉིས་པ་མེད་དོ། །འགལ་དུམ་རྫས་སུ་གྲུབ་ལ་འཁོར་ལོ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་བས་ན་འདིར་འཁོར་ལོར་སྣང་བའི་དུས་ཉིད་ན། འགལ་མེ་གཅིག་ཡུལ་རིམ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་ནི་གཏན་མ་གྲུབ་པས། དེ་བས་ན་གསལ་བའང་འགལ་དུམ་གཉིས་ཡིན་པར་ཟད་དེ། གསལ་བ་ཆ་གཉིས་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་༔གཉིས་པོའང་[1]རྫས་སུ་གྲུབ། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའང་གཞི་གའི་ཆར་གཏོགས་སུ་ཟུང་ན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དུས་ཉིད་ན་རང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོ་གཏན་མ་གྲུབ་པས། དེ་བས་ན་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཆ་གཉིས་མི་གྲུབ་བོ།།

དེ་བས་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྫས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་

(1) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༦ཀ-༥། ༼གཉིས་པའང་།༽

གྲུབ་པའི་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་རྒྱས་ཀྱང་མི་རྙེད་ན། དབུ་མའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད་དེ། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་འདོད་པ་ལ། སྤྱང་བར་བྱ་བའི་རྒྱས་རྙེད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། དོན་དམ་པར་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་རྒྱས་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་དམིགས་པས། དེ་བས་ན་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་རྒྱས་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཚེ་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཇི་སྙེད་དུ་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཚེ་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཞིག་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད

མགོ་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་འདི་སྐད་དུ། ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ། སྣང་དུ་འདྲ་ཡང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། འདི་ལྟར་བུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ལ། བུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ཉིད། གང་ཟག་གི་རྫས་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པར་བསྒྲུབས་པར་ཟད་དེ། ཆོས་ཀྱི་རྫས་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་གང་ཟག་གི་རྫས་བསྒྲུབས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཕྱི་དང་ནང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་ནང་གི་རྒྱུད་ནི། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དང་མི་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་རེ་རེ་རྫས་རེ་རེར་འཛིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྟར་ན་ནི། གང་ཟག་རེ་རེའང་། ཁམས་དྲུག་པ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པ། ཕུང་པོ་ལྔ་

པ་སྟེ། དུ་མ་འདུས་པ་ཙམ་ལ་གཅིག་གི་བློ་འབྱུང་བར་ཟད་དེ། ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་མི་རྟེན་ནོ།།

ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་ན། ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པ་གཅིག་གི་རྒྱུན་གནས་པ་ལ། བུམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཅེའམ། ཀ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཅེས་འཛིན་ཏེ། ཆོས་ནི་དེ་དག་ཀུང་ཁམས་ལྔ་པ་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པ་ཙམ་སྟེ། བུམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་གི་རྣམ་མི་རྟེན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་བུམ་པས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིའང་། གང་ཟག་གི་རྣམ་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པར་བསྒྲུབས་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་ལྟར་ན་བློ་གང་ལ་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་བུམ་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཡིན་པས་ན། བུམ་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་དབང་ཡིན་པར་ཟད་དེ། རེག་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་དོག་གི་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས་ཀུང་བྱེད་དེ། བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡང་ཕལ་ཆེར་ཕན་གནོད་ཀྱི་གཞག་པ་

ཡིན་ན། འདི་ལྟར་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས་ནི་མིག་ལ་གནོད་པར་བྱེད་དོ། །ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས་ནི་ཕན་པར་བྱེད་དོ།།

གཉི་གས་ཀྱང་གྲིབ་མ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཆུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་རེག་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱ་གཉིས་འགྲན་ཟླར་གཞག་ཏུ་མེད་དེ། ཆོས་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱ་བ་ཐ་དད་བྱེད་པར་ཟད་དོ། །དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་བུམ་པས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད། བུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས་ནི་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གཞག་པ་འདི་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་གང་ཟག་གི་རྫས་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་དུ་ཟད་དེ། གང་ཟག་ཉིད་མ་གྲུབ་པར་དེ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྫས་ག་ལ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་བུ་བསྒྲུབས་པ་ནི་ཆུས་ཁྱེར་བ་རྟ་དྲུངས་ཕྱུང་ལ་འཇུ་བ་དང་འདྲའོ།།

དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། དོན་དམ་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མི་འདོད་ན། ཿཀུན་རྫོབ་ཙམ་ནི་(1)མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ། བརྟགས་

(1) སི་ཁྲོན་དཔེ་རྙིང་། ༤ཀ-༣། ༼ཀུན་རྫོབ་ནི།༽

ན་རིགས་པའི་སྤྱངས་མི་བཟོད་པ་ཡིན་པས། རིགས་པས་གནོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་ཙམ་ལ་རིགས་པ་མི་དགོས་པ་ཞིག་ན། སྣང་དུ་འདྲ་ཡང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཞེས་པ་དེ་ཉིད་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་ཀྱང་རུང་། རེ་ཞིག་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། ༔རང་རང་གིས་ཚད་[1]ཙམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་སྤྱངས་ཙམ་ཡང་མི་བཟོད་ན། ཐ་སྙད་ཙམ་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར། དཔེར་ན་དགྲའི་དཔུང་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་གླང་པོ་ཆེ་ལ་དཔུང་གི་ཚོགས་ཁུར་ནས་ཐོ་བའི་ལྕུག་གིས་བསྐུལ་བའི་སྤྱངས་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། ཞིང་ཙམ་རྨོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བ་ལའང་གཉའ་ཤིང་ཁུར་ནས། འཁྲི་ཤིང་གི་ལྕུག་གིས་བསྐུལ་བའི་སྤྱངས་ཙམ་ཡང་མི་བཟོད་ན། ཞིང་རྨོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་འཇུག་སྟེ། ར་སྐྱེས་ཀྱི་སྤྱངས་དང་བྱེ་བྲག

[1] འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༥ཀ-༡། ༼རང་རང་གི་སྐ་ཚད།༽ སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༤ཀ-༦། ༼རང་རང་གི་ཚད།༽

ཏུ་གྱུར་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་རྫས་སུ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་སྒྲུངས་མི་བཟོད་ཀྱང་། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་རྫས་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པར་མི་སྒྲུབ་པར། གང་ཟག་གི་རྫས་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པ་འདི་ལ། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་འདུག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཕལ་པའི་ལྟ་བ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འདི་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་ཡ་བྲལ་འཆང་བ་འདི་ནི། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྔོན་བྱུང་བ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐྲགས་པ་མཐའ་ཡས། མིའི་འདོད་པས་མ་ངོམས་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་གནས་སུ་ཕྱིན་པ་ལས། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྟན་ཕྱེད་བགོས་ཏེ། ལྷའི་དབང་པོ་དང་ལོངས་སྤྱོད་མཉམ་པར་ཐོབ་པ་ལས། དེ་ལས་ཀྱང་འདོད་པའི་བརྣབ་སེམས་ཆེར་སྐྱེས་པས། དེའི་དབང་གིས་འཛམ་བུ་གླིང་ཉིད་དུ་ལྷུར་ལྷུང་སྟེ། རྨོངས་པར་གྱུར་ནས་མི་རྣམས་ལ་དྲིས་པ། ཡུལ་

འདི་སྲུའི་ཡུལ་ཡིན། སླར་སྨྲས་པ། བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྲན་རབས་ཀྲན་རབས་རྣམས་ལས་ཐོས་ན། ཡུལ་འདི་ནི་དང་པོ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། འདོད་པའི་སེམས་ནད་ཀྱིས་མར་མེ་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་དུ་ཤི་བར་གྱུར་ཏོ།།

དེ་ལྟར་གྱུར་པ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཏེ་སྨྲས་པ། སྐྱེ་བོ་ལས་བྱུང་རིན་ཆེན་བདུན་ཐོབ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་འདི། །ལྷ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་མཉམ་པས་འདི་ལས་ལྷག་པའི་མི་མ་བྱུང་། །འདོད་པའི་ནད་ཀྱིས་ཤི་བས་འདི་ལས་དམན་པའི་མི་ཡང་མེད། །ཨེ་མའོ་ཀྱི་རྨད་འདི་ལ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་མཚར་དུ་བཅེས། །ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་སྟེ། བསྟབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡང་མི་སྟྲུབ་པར་ལྟ་བཞིན་དུ། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་དང་བླང་བར་བྱ་བའི་

རྫས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་འདི་ནི། ཤིན་ཏུ་མི་འཚམ་པ་འཛིན་པ་སྟེ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མི་འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་མགོ་མཉམ་པར་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ། ཐག་པ་ནི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའོ། །སྦྲུལ་ནི་གཏན་མེད་པའོ། །ཐག་པར་མཐོང་བའི་བློ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའོ། །སྦྲུལ་དུ་མཐོང་བའི་བློ་ནི་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པའོ། །འཁྲུལ་ན་མ་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། དེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལས་གཞན་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །དེ་ནས་ཡང་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན། རྡྭའམ་སྤུའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་འདུས་པ་ཙམ་དུ་མཐོང་སྟེ། ཐག་པ་ཧླུམ་རིལ་གཅིག་པུའི་བློ་ཞིག་པ་ན། ཆ་ཤས་ཿའདུས་པ་ཙམ་ནི་[1]ཡང་དག་པར་ཡོད་པའོ། །ཐག་

(1) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༼ཁ-༥། ༼འདུས་པ་ནི།༽

པ་དང་སྦྲུལ་ནི་མགོ་མཉམ་སྟེ་གཏན་མེད་པའོ། །ཆ་ཤས་འདུས་པ་ཙམ་དུ་མཐོང་བའི་བློ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའོ། །ཐག་པའི་བློ་ནི་སྦྲུལ་གྱི་བློ་དང་འདྲ་སྟེ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པའོ།།

དེ་ནས་ཡང་སྤུ་དང་རྩྭ་དེ་ཉིད་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན། རྡུལ་འདུས་པ་ཙམ་དུ་མཐོང་སྟེ། སྤུ་དང་རྩྭའི་ཆ་ཤས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ན། དོན་དང་བློའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་རྡུལ་དེ་ཉིད་ལ་བློས་རྣམ་པར་ཕྱེ་ན། རྡུལ་ཉིད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཙམ་ཡོད་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ། དོན་དང་བློར་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་ན། སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའང་དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཙམ་སྟེ། དངོས་པོ་ཉིད་མ་གྲུབ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་མི་འགྲུབ་སྟེ། གང་ཞིག་སྟོང་ཆོས་གང་གིས་སྟོང་། སུའི་སྟོང་པ་སྟེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན། དོན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་མགོ་མཉམ་མོ། །བློ་

ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པར་མགོ་མཉམ་མོ། །འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་མགོ་མཉམ་མོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་པར་མགོ་མཉམ་མོ། །བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། དོན་དང་བློ་གཉིས་ག་ལའང་མཚན་ཉིད་འགོ་མི་མཉམ་པ་མེད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་སྦྲུལ་དུ་མཐོང་བ་ན་སྐྲག་སྟེ་སྡང་བ་སྐྱེས་སོ།།

དེ་ནས་ཐག་པར་མཐོང་བ་ན་སྡང་བ་སྤངས་པའི་རློམ་སེམས་འབྱུང་སྟེ། ཆགས་པ་སྐྱེས་པའི་བློ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་ཐག་པའི་བློ་ཞིག་པ་ན་ཐག་པ་རྣམ་རིལ་ལ་ཆགས་པའི་བློ་སྤངས་ནས། དུ་མ་འདུས་པ་ཙམ་ལ་ཆགས་པའི་བློ་སྐྱེ་སྟེ། ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་པོར་ལྟ་བ་མ་ལོག་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཆགས་སྡང་སྤང་བ་དང་སྐྱེ་བའི་བློ་ནི་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་ཡང་དག་པར་གཞག་པའི་རྫས་མ་གྲུབ་ཙམ་ན། རེ་ཞིག་བར་ཿགཞག་པའི་[1]རྫས་དང་འགོ་

(1) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༡༡༨-༧། ༼བཞག་པས།༽

མི་མཉམ་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། སྣང་བ་ཙམ་ལ་མི་སྐྱུར་བ་མ་གཏོགས་པ། མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མགོ་མཉམ་མོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐུན་མོང་གི་སྣང་བ་མཐུན་པ་ཞིག་གཞིར་བྱས་པ་ལ། བྱེ་བྲག་མི་མཐུན་པར་སྣང་བ་ནི་འདི་ལྟར། ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་སྣང་བ་དག་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་སྣང་བ་དག་དང་། ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་སྣང་བ་དག་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྣང་བ་དང་། གཉིས་གའི་ཆ་དང་ལྡན་པར་སྣང་བ་རྣམས་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བཅས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་ལྡན་པ་དག་དང་། སྣང་བ་རྟེན་གཞི་ཡོད་པ་དང་། རྟེན་གཞི་མེད་པ་དང་། རྟེན་གཞི་ཡང་དག་པར་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པ་དང་ནུས་པ་མ་

ཡིན་པར་སྣང་བ་དག་དང་། རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་སྣང་བ་དག་དང་། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་དང་མཚན་ཉིད་པར་སྣང་བ་ལ་སོགས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་བའི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་སོ་སོའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་ཏུ་རུང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མགོ་མཉམ་པར་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལ་ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་སྣང་བ་དག་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དབང་དུ་ན། ཐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མེ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཞེའམ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབང་ལྟར་ན། ཐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྟར་སྣང་བ། གཟུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མེར་སྣང་བ་གཅིག་ལ་ཞེས་ཆོས་ཅན་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་གྲུབ་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། ནང་གི་བྱེ་བྲག་མི་མཐུན་པར་སྣང་བ་ནི་འདི

ལྟར། མི་རྣམས་དང་དུད་འགྲོ་ཕལ་ལ་ནི་མེ་ལ་རེག་ན་འཚིག་པར་སྣང་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་སུ་སྣང་ངོ་། །དུད་འགྲོའི་རིགས་ལས་རི་དྭགས་མེའི་གཙང་སྦྲ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མེ་ཡིས་ཁྲུས་བྱེད་དེ་འཚིག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་སྦྱིའི་ཁ་དོག་དང་གྲཱ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆུའི་བྱ་བ་མེས་བྱེད་དོ།།

དུད་འགྲོའི་རིས་ལས་མེའི་བྱི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེ་རོང་རྒྱུན་དུ་གནས་པའི་གནས་དག་ན་གནས་ནས། མེ་དོང་རབ་ཏུ་འབར་བ་དག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ། གནས་དང་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མེས་བྱེད་དོ། །ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་ལས་མེའི་ཡི་དྭགས་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷའི་རིགས་ལས་ལྷའི་དྲང་སྲོང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སྦྱིན་བསྲེགས་ལེན་པར་བྱེད་པ་མེ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས། ལུས་ཉིད་མེའི་ཁམས་ལས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་གྲགས་སོ། །འདི་ལྟ་བུ་ནི་ལས་ཀྱི་གོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་སྣང་བ་དག་གོ །དེར་ཡང་མ་ཟད་དེ་རྫ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་དུད་འགྲོ་ཕལ་ལ་ནི་ལོངས་སྤྱོད

པའི་གནས་སུ་སྣང་སྟེ། སྡིག་འཛིན་པའི་བྱ་བ་ཡང་བྱེད་དོ། །ཐལ་དང་མི་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མི་སྣང་སྟེ། འཚོ་བའི་བྱ་བ་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟ་བུའང་ལས་ཀྱི་གོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱེ་བྲག་དག་གོ།

གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་གནས་ན། ལྕགས་བསྲེགས་པའི་ས་གཞི་དང་ཤལ་མ་རིའི་ཚལ་ལྟ་བུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་སུ་སྣང་བ་དང་། ལྷའི་གནས་ན་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སུ་སྣང་བ་དེ་དག་སོ་སོ་རང་རང་གི་སྣང་བ་ཁོན་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་མིར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིའང་ཐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པའམ། ཐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཉིད་ཐུན་མོང་གི་དོན་དུ་སྣང་བར་ནི་གྲུབ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་དབང་གིས་མི་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྐྱེན་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །དེར་ཡང་མ་ཟད་དེ་མི་རྣམས་ཀྱི་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་དང་བགོ་

བ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་ཅིང་ཐུན་མོང་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ལ་ལ་ནི་དབང་ཕྱུག་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་དབང་བྱས་ཏེ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་མེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་རང་དབང་ཐོབ་སྟེ་ཅི་དགར་ཡོངས་སྤྱོད་དོ།།

འདི་ལྟ་བུ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་སྣང་བའི་བྱེ་བྲག་དག་གོ །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་མ་ཡིན་པར་སྣང་བ་དག་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཆུ་ཀླུང་འགའ་འགའ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ། མི་དང་ཡི་དྭགས་གཉི་གས་ཀྱང་ས་ཕྱོགས་ཞིག་ན། ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་ཞིག་འབབ་པར་ནི་མཐུན་པར་སྣང་སྟེ། གཞི་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་ནི་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཡི་དྭགས་རྣམས་ལ་ནི་ཆུར་ཡང་སྣང་ལ་མ་དག་པར་ཡང་སྣང་སྟེ། རྣག་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་གང་ཞིང་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བར་སྣང་ངོ། །མི་རྣམས་ལ་ནི་ཆུར་ཡང་སྣང་ཞིང་དག་པར་སྣང་སྟེ། དྲི་མ་མེད་ཅིང་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་བར་སྣང་ངོ། །གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་

འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཞིང་ཁམས་གླིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་པར་གྲགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ན་རེ། ངས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞིང་འདི་མཐོན་དམན་དང་གཙོང་རོང་དང་གཡང་ས་དང་ལྡང་ལྡེན་གྱིས་གང་བར་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་ཟེར་རོ།།

སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་མེད་པའི་ཞིང་ནས་འོངས་པའི་ཚངས་པ་རལ་པ་ཅན་ན་རེ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཅིག ཁྱོད་རང་གི་སེམས་ལ་མཐོན་དམན་ཡོད་པར་ཟད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞིང་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་མེད་དོ། །ངས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞིང་འདི་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷའི་གནས་རིན་པོ་ཆེའི་གཞི་བཀོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་ཟེར་རོ།།

དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེའི་

རྒྱན་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་བཞིན་དུ་སྣང་བར་མཛད་ནས། ཤཱ་རི་བུ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ཅི་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ཡོངས་སུ་མ་དག་གམ། དམུས་ལོང་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐོང་ངོ་། །ཤཱ་རིའི་བུས་གསོལ་པ། ཉི་མ་དང་ཟླ་བས་མ་ནོངས་ཀྱི། དམུས་ལོང་རྣམས་ཀྱིས་ནོངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དེ་བཞིན་དུ་ངའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་བཞིན་དུ་རྟག་ཏུ་འདི་འདྲ་བ་སྟེ། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་མ་མཐོང་ངོ་། །དཔེར་ན་ལྷའི་བུ་རྣམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྣོད་གཅིག་གི་ནང་ནས་བདུད་རྩིའི་ཟས་ཟའང་། ཇི་ལྟར་བསོད་ནམས་བསགས་པ་བཞིན་དུ་བདུད་རྩིའི་རོ་སོ་སོར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ལས་དག་པ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡང་མ་དག་པ་དང་དག་པར་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་སྣང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གཅིག་ཏུ་

སྣང་ངོ་། །ཐམས་ཅད་དུ་མཐུན་པར་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་པ་དང་མ་དག་པ་སོ་སོར་སྣང་ངོ་། །འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་མ་ཡིན་པར་སྣང་བའི་བྱེ་བྲག་དག་གོ།

དེ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་སྣང་བ་དག་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འགྲོ་བ་མིར་གྱུར་པ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ན་གནས་པ་ལས། གཅིག་ནི་ར་རོའམ་བརྒྱལ་བར་གྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་མི་ལྡན་ནོ། །གཅིག་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་ལྡན་ཏེ་གནས་པ་ལས། གཉི་ག་ལ་མེས་མཉམ་དུ་རེག་པར་གྱུར་པ་ལ། གཅིག་ནི་མེས་རེག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བཞིན་དུ་ཚིག་གོ །གཅིག་ནི་མྱོང་བཞིན་དུ་ཚིག་སྟེ། གཉི་གའང་ལས་ཀྱི་མགོ་སྙོམ་ལ་སྤྱོད་པ་མཐུན་པར་སྣང་བ་ཡིན་པས་ཚིག་ནི་མཉམ་དུ་ཚིག་གོ །འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་སྣང་བའི་བྱེ་བྲག་དག་གོ །དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་གང་

ཞེ་ན། འགལ་མེ་མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་ལ་འཁོར་ཡོར་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྣང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བའོ།།

གཉིས་གའི་ཆ་དང་ལྡན་པར་སྣང་བ་གང་ཞེ་ན། ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་ཐག་པའི་རྣམ་པར་སྣང་ངོ་། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པ་ནི། སྦྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དང་ཡང་ལྡན་ཏེ། འདི་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་གའི་ཆ་དང་ལྡན་པར་སྣང་བ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བཅས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་འགལ་མེ་བསྐོར་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་འགལ་མེ་བསྐོར་བ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ལ་སྣང་བ་རྟེན་གཞི་དང་བཅས་པ་གང་ཞེ་ན། འགལ་མེ་མྱུར་དུ་བསྐོར་བས་འཁོར་ཡོར་སྣང་བ་དང་། རབ་རིབ་ཅན་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་དང་། གྲུར་ཞུགས་པ་ལ་རི་གཡོ་བར་སྣང་བ་རྣམས་སོ།།

རྟེན་གཞི་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་སྐྲ་ཤད་སྣང་བ་དང་། ལང་ཏང་ཅེ་ཟོས་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ཁབ་ཀྱིས་གང་བར་སྣང་བ་དང་། གཞན་ཡང་སྣང་བའི་བག་ཆགས་ལས་གཞན་དུ་སྣང་བ་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་དམག་མི་དང་རྟ་སྒྲའི་ཚ་དང་ལྡན་པར་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ། ཡུན་རིང་དུ་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པ་ལས། ཕ་རོལ་གྱི་སྡེའི་སོ་མཚམས་སུ་ཕྱིན་པ་དང་། དེས་རང་གི་སྡེའི་དམག་གི་ཚ་བོར་ཏེ་ཕ་རོལ་གྱི་དམག་མི་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་ལྟར་ཕྱིན་པ་དང་། དེས་ཕ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ནི་མ་མཐོང་ཐ་སྒྲ་ནི་གྲགས་པར་ཐོས་ཏེ། དེས་རང་གི་བག་ཆགས་ཀྱིས་རྟའི་སྒྲ་གྲགས་པར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པར་མ་རྟོགས་ནས། རིང་མོ་ཞིག་ན་ཚུར་ཕ་རོལ

གྱི་དམག་ཚོགས་བྱུང་ངོ་སྙམ་སྟེ། གཟུགས་མ་མཐོང་ཡང་ཧ་སྒྲ་གྲགས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་ལྟ་བུའོ།།

རྟེན་གཞི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྨིག་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱང་རྟེན་གཞི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྫས་མེད་པ་ཡིན་ན། དེ་ལས་ཀྱང་ཆུའི་རྣམ་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ།།

སྣང་བ་འདི་དག་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་དབང་གིས། འགྲོ་བ་སོ་སོའི་རྒྱུད་ལ། བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པར་སྣང་བ་ནི་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ནུས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ནུས་པར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །རྫས་སུ་ཡོད་པ་སྣང་བ་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །བཏགས་པའི་ཡོད་པར་སྣང་བ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པར་སྣང་བ་ནི་མཚན་ཉིད་པར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འདི་དག་སོ་སོར་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ན། ཡང་དག་པར

བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་ཅིང་། གང་ཟག་ཐུན་མོང་གི་སྣང་བ་ཡང་མཐུན་པ། བྱེ་བྲག་གི་སྣང་བ་ཡང་མཐུན་པ། ཁོ་རེ་ཚུང་ངུ་ཙམ་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མི་འདོད་ན། གང་ཟག་སྣང་བ་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་བསྒྲུབས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་མགོ་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་གང་ཟག་སྣང་བ་མི་མཐུན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན། ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཞིག་འདོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་། སྣང་བ་གཅིག་གིས་གཅིག་བསལ་ཏེ། བྱེ་བྲག་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་མགོ་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་དབུ་མ་དང་གསང་སྔགས་ཐུན་མོང་དུ་སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་དཔེ་ལྔའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀུན་མཉམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་ཁས་བླངས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི།

དེ་བས་ན་དབུ་མ་དང་གསང་བ་བླ་ན་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། ཆོས་༵ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་[1]དག་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡང་མི་སྒྲུབ་ཅིང་། གདུལ་བྱ་ཚད་མེད་པའི་དབང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རང་རང་གི་སྣང་ཚད་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་མགོ་མཉམ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རྨི་ལམ་གྱི་བུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པར་སྣང་ལ། བུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་པར་སྣང་སྟེ། འོན་ཀྱང་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་ཚོད་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པ། རང་གི་

(1) སི་ཁྲིན་དཔེ་རིང་། ༡༥ཁ-༡། ༼ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ༽

ངོ་བོ་ལ་ནི། བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའོ། །སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའོ། །རྨི་ལམ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུའོ། །སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་སྒྱུ་མའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྡེའུ་དང་ཤིང་བུ་དང་གསེག་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདྲ་གཟུགས་བྱས་ཏེ། གྲོ་མོ་ལ་སྔགས་ཀྱིས་བཏབ་ནས་སྦྱོར་བ་གོམས་པས་བསྟན་ན། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དང་རྟ་དང་གླང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་པོ་བྱུང་བའི་ཚེ་ན་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་། སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ནའང་སྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་སྒྱུ་མ་བསྡུས་ནས་འགགས་ཤིང་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེའང་གང་དུའང་མ་སོང་། གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་སྒྱུ་མ་བསྡུས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ནས་མི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དེའི་སྐད་ཅིག་མའི་

རྒྱུན་ནི་འཆད་ཅིང་ལྡོག་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པའང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་གཉིས་གའང་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཇི་སྲིད་དུ་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སྣང་བའང་དམིགས་ལ། སྣང་བ་ཙམ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དོན་གྱི་ཆ་གཞན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས་སྒྱུ་མ་སྒྱུ་མ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།

དེ་ལ་སྨིག་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ས་ཕྱོགས་ནས་གོ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། ཉི་མ་ཚ་བས་གདུངས་པ་དང་། སེར་བུའི་བཞོལ་ཕྱོགས་སུ་བབས་པ་དང་། ལྟ་བ་པོ་རྒྱང་མ་ན་གནས་པའི་རྐྱེན་གྱིས། ཀླུང་ཆུས་གང་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་པོ་བྱུང་བའི་ཚེ་ནའང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་། སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ནའང་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཉི་མ་ནུབ་ནས་འགགས་ཤིང་མི་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེའང་གང་དུའང་མ་སོང་། གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ། ཉི་མ་ནུབ་པའི

རྐྱེན་གྱིས་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ནས་མི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དེའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུན་ནི་འཆད་ཅིང་ལྡོག་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པའང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་གཉིས་གའང་དབྱེར་མེད་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཇི་སྲིད་དུ་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སྣང་བའང་དམིགས་ལ། སྣང་བ་ཙམ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དོན་གྱི་ཆ་གཞན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས། སྨིག་རྒྱུ་སྨིག་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལ་རྨི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་རྨི་ལམ་ན། ཀུན་དགའི་ར་བ་དང་སྐྱིད་མོས་ཚལ་ལ་སོགས་ཏེ་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཀྱང་དམིགས་ཤིང་སྣང་བར་འགྱུར་ལ། བཙོན་ར་དང་ཁྲི་མུན་ལ་སོགས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་ཀྱང་དམིགས་ཤིང་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་པོ་འབྱུང་བའི་ཚེ་ནའང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་། སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ནའང་རྨི་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་མཚན་ཉིད་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། གཉིད་སད་ནས་འགགས་ཤིང་མི་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེའང་གང་དུའང་མ་སོང་། གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་གཉིད་སད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ནས་མི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དེའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུན་ནི་འཆད་ཅིང་ལྡོག་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པའང་མེད་དེ། སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་གཉི་ག་དབྱེར་མེད་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཇི་སྲིད་དུ་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སྣང་བའང་དམིགས་ལ། སྣང་བ་ཙམ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དོན་གྱི་ཆ་གཞན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས་རྨི་ལམ་རྨི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།

དེ་ལ་གཟུགས་བརྙན་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་དྭངས་པའི་གཟུགས་དང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་གསལ་བའི་གཟུགས་ཉེ་བར་གནས་པ་ན། གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་པོ་བྱུང་བའི་ཚེ་ནའང་གང་ནས་ཀྱང་

མ་བྱུང་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ནའང་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། རྐྱེན་ཞིག་མ་ཚང་བས་འགགས་ཤིང་མི་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེའང་གང་དུའང་མ་སོང་། གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ནས་མི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དེའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུན་ནི་འཆད་ཅིང་ལྡོག་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པའང་མེད་དེ། སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་གཉི་གའང་དབྱེར་མེད་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཇི་སྲིད་དུ་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སྣང་བའང་དམིགས་ལ། སྣང་བ་ཙམ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དོན་གྱི་ཆ་གཞན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས་གཟུགས་བརྙན་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ལ་སྤྲུལ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའམ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྲུལ་པའམ། དེ་མ་ཡིན་པ་རིག་སྔགས་གྲུབ་

པའི་སྤྲུལ་པ་དག་ཀྱང་། འདི་ལྟར། མེ་ཏོག་དཀར་པོ་ལ་སྔགས་ཀྱིས་བཏབ་སྟེ་ནམ་མཁའ་ལ་གཏོར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་བཞུགས་པར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེ་ཏོག་སེར་པོ་ལ་བཏབ་སྟེ་གཏོར་ན་དཔྲ་བཅོམ་པ་མང་པོ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །མེ་ཏོག་དམར་པོ་ལ་བཏབ་སྟེ་གཏོར་ན་ལྷའི་རྣམ་པ་མང་པོ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །མེ་ཏོག་སྔོན་པོ་ལ་བཏབ་སྟེ་གཏོར་ན་གནོད་སྦྱིན་དང་སྲིན་པོ་མང་པོ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་པོ་བྱུང་བའི་ཚེ་ནའང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་། སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ནའང་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། སྤྲུལ་པ་བསྡུས་ན་འགགས་ཤིང་མི་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེའང་གང་དུའང་མ་སོང་། གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་སྤྲུལ་པ་བསྡུས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ནས་མི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དེའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུན་ནི་འཆད་ཅིང་ལྡོག་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པའང་མེད་དེ། སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་གཉི་གའང་

དབྱེར་མེད་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་སྲིད་དུ་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སྣང་བའང་དམིགས་ལ། སྣང་བ་ཙམ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དོན་གྱི་ཆ་གཞན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དེ་སྲིད་དུ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ། དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་པོ་བྱུང་བའི་ཚེ་ནའང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་། སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ནའང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཟད་ན་འགགས་ཤིང་མི་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེའང་གང་དུའང་མ་སོང་། གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་

བྲལ་བའི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ནས་མི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། སྣང་བ་འདི་དག་གི་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུན་ནི་འཆད་ཅིང་ལྡོག་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པའང་མེད་དེ། སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་གཉིས་གཞང་དབྱེར་མེད་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཇི་སྲིད་དུ་རྒྱུན་ཉེ་བར་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སྣང་བའང་དམིགས་ལ། སྣང་བ་ཙམ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དོན་གྱི་ཆ་གཞན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས། དེ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ། སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ། རྨི་ལམ་ལྟ་བུ། གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ། སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ།།

དེ་བས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྙེད་དོ། །འདི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྫས་མེད་པར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་འདི་

དག་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་རྫས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ལ་གནོད་པ་དམིགས་པ་འདིའང་། གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བས་གནོད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཉིད་ཀྱིས་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནགས་ལ་རླུང་གི་གནོད་པ་བྱུང་ན་ཤིང་སྐྱབས་སུ་ཤིང་འགྱུར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་གནོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། ནགས་ལ་མེའི་གནོད་པ་བྱུང་ན་ཤིང་གཤེད་དུ་ཤིང་འགྱུར་ཏེ། སྐྱབས་མེད་ཅིང་ལྷག་མ་མ་ལུས་པའི་བར་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

འོ་ན་རང་གིས་རང་ལ་གནོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་དག་སུ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ནི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་རང་རང་གི་བློ་དྲི་མ་མེད་པར་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོན་མེད་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་བས་བློ་ཟབ་ཅིང་ཡངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བལྟས་ན། ཚུ་བརྟོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་གིས་རང་ཉམས་པར་བྱས་པ་མཐོང་བ་

བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྔོན་བྱུང་བ་ཚངས་པ་སའི་མེ་ཏོག་ཅེས་བྱ་བས། ཚངས་པ་མི་འཆི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྨྲས་པ།

ཀྱེ་མ་ཚངས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བློ།།
ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་དག །
བློ་གྲོས་ལྡན་པ་ངས་བལྟས་ན།།
ཚིག་རེ་ལ་ནི་བརྙོགས་པ་བཞིན། །ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚངས་པ་མི་འཆི་བའི་བློ་རང་གིས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པར་མཐོང་བས་སྨྲས་པའི་ཚིག་རྣམས། ཚངས་པ་སའི་མེ་ཏོག་གིས་བལྟས་ན། ཚིག་རེ་རེ་ལའང་བརྙོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་གིས་རང་ཉམས་པར་བྱེད་པར་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྡུ་བ་ནི།

དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤོང་བར་བྱ་བའི་རྫས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། དེའི་དབང་གིས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པས། དེ་

ཉིད་ཀྱིས་གྲངས་ཀྱི་ངེས་པ་ཉམས་པར་བྱས་ཏེ། བརྟགས་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་འདོད་པའི་རྫས་ཉམས་པར་བྱས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལས་སྣང་བར་བྱ་བའི་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདོད་པས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པས། བརྟགས་པ་བཞིན་དུ་རང་གིས་རང་ཉམས་པར་བྱས་སོ།།

དབུ་མའི་ཚུལ་ལས་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟགས་པ་བཞིན་དུ་རང་གིས་རང་ཉམས་པར་བྱས་པ་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་བླ་ན་མེད་པའི་ཚུལ་དང་འགལ་བས་གནོད་དོ་ཞེས་ནི་མ་སྨྲས་ཏེ། འདི་ནི་གནོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་རང་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྐབས་ལ་ཞེན་པས་གནོད་པར་མཐོང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །རང་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཉིད་ཀྱིས་རང་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་སྣང་བ་བརྗོད་པ་ནི། སྐབས་མེད་ཅིང་ལྷག་མ་མ་ལུས་པའི་བར་དུ་ཡང་གྱུར་པས། དེ་བས་ན་སྐྱོན་འདི་དག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་

འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྫས་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མགོ་མཉམ་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་ཏེ། དང་པོའོ།། །།

༄ སྐབས་གཉིས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མགོ་མཉམ་དུ་བསྟན་པར་མི་འཐད་པ་སེམས་པར་བརྒལ་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལ། གཞུང་དང་མཇུག་སྡུད་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞུང་ལའང་ལྔ་ཡི། དང་པོ་ཕུང་པོ་དང་སྒྱུ་མ་མགོ་མཉམ་དུ་མི་རུང་བར་སེམས་པར་བརྒལ་བ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

འདིར་བརྒལ་བ། བཀའ་རྣམས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཆོས་

ཐམས་ཅད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྦྲ་འདུག་ལ། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པའང་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱི་དབང་ལས་སྐྱེས་པས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྦྲ་འདུག་གོ །ཆོས་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་དུ་ཟད་ཀྱང་། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པར་ཟད་དེ་སྒྱུ་མ་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མགོ་མཉམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྒྱུ་མ་ནི་སྐད་ཅིག་ཙམ་སྣང་བ་ཡིན་ལ། འགྲོ་བའི་ཕུང་པོ་ནི་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་པར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྱུ་མ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ལ། འགྲོ་བའི་ཕུང་པོ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་ཅན་ཡིན་པས། དེ་བས་ན་འདི་གཉིས་

ཤིན་ཏུ་མགོ་བསྐམ་དུ་མི་རུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་བརྒལ་བའི་ལན་ནི།

དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣང་བ་ནི། སྒྱུ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་ལའང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་སྤྲུལ་པ་དག་ལའང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས། འགྲོ་བའི་དོན་དུ་སྤྲུལ་པ་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་ལ་ལ་དག་བསྐལ་པ་འམ་བསྐལ་པ་ལས་ལྷག་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ལ་ལ་ནི་ལོ་གཅིག་དང་ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཞག་གཅིག་དང་ཉིན་གཅིག་དང་སྤྱ་དྲོ་གཅིག་དང་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །དེ་རྣམས་ལའང་ལ་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་སྣང་ཞིང་མ་ཟིན་པར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་ཟིན་པར་སྣང་ཞིང་ཟིན་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ལ་ལ་ནི་མ་ཟིན་པར་སྣང་ཞིང་མ་ཟིན་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ལ་ལ་ནི་མ་ཟིན་པར་སྣང་ཞིང་ཟིན་

པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། འོན་ཀྱང་སྤྲུལ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་དེ་མགོ་མཉམ་མོ།།

འདི་ལྟར་གཟུགས་བརྙན་དག་ལ་ཡང་། པྲ་སེ་ནའི་སྔགས་གྲུབ་པས་མངོན་པར་བསྔགས་པའི་མེ་ལོང་ལ་གཞོན་ནུ་མ་གཙང་མས་བལྟས་ན། ཕྱོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཀུན་མོའི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་བ་ཡོད་ལ། ཐལ་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་བརྙན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །རྨི་ལམ་དག་ལའང་། ལྷ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབང་གིས་ལྟས་ངེས་པར་སྟོན་པའི་རྨི་ལམ་མཐོང་བ་དག མ་འོངས་པའི་དངོས་པོའི་ལྟས་སྟོན་པར་ནུས་པ་ཡོད་དོ། །ཐལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རྨི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །སྨིག་རྒྱུ་དག་ལའང་རྐྱེན་གྱིས་དབང་གིས་ལ་ལ་ནི་ལམ་སྒྲིབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ལ། ལ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྨིག་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །སྒྱུ་མ་དག་ལའང་། སྒྱུ་མའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་བདེན་པའི་མཐུ་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས། ལ་ལ་ནི་ཅུང་ཟད་ཙམ་སྣང་ལ། ལ་ལ་ནི་དེ་བས་

ཡུན་རིང་དུ་སྣང་ངོ་། །ལ་ལ་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཙམ་སྣང་ལ། ལ་ལ་ནི་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་འང་སྣང་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒྱུ་མ་མཁན་བཟང་པོས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སྙམ་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་མང་པོ་སྤྲུལ་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྤྱན་དྲངས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དུས་མཁྱེན་ཅིང་རྒྱུད་རིག་པས། དེ་བཞིན་དུ་གཤེགས་ཏེ། བཟང་པོས་སྤྲུལ་པའི་སྒྱུ་མའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱང་བརྟན་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས། གདུགས་ཚོད་ཀྱང་གསོལ། སྨོན་ལམ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་དེ། འདི་སྐད་དུ། གང་གིས་བྱིན་དང་གང་ལ་སྦྱིན། །སྦྱིན་པ་ཇི་ལྟར་མི་དམིགས་པ། །སྦྱིན་པ་མཉམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །བཟང་པོ་ལ་ནི་ཡོངས་རྫོགས་ཤོག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཚོགས་རྣམ་པ་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྱུ་མའང་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་བཟང་པོའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ནི་མཐུ་ཆུང་བས། དེ་ལྟ་བུར་བརྟན་པར་སྣང་བར་ནུས་པ་ཡང་མ་

ཡིན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བདེན་པའི་བྱིན་རླབས་དེ་བས་མཐུ་ཆེས་ཆེ་བས། བརྟན་པར་སྣང་བར་ནུས་པ་སྟེ། འོན་ཀྱང་སྒྱུ་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་དེ་མགོ་མཉམ་མོ། །སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་སྣང་བའང་རང་གི་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བ་མ་གཏོགས་པ། གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་དུས་ཡུན་རིང་པོར་སྣང་བར་ནུས་པ། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱི་སྔགས་ཀྱི་མཐུ་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ར་མ་ཎའི་བུ་འབའ་ལི་ཞེས་བྱ་བ་དྲང་སྲོང་ལ་བཅོལ་ནས། མས་གྲོང་གཞན་ཞིག་ཏུ་བྱ་བ་ཞིག་གི་ཕྱིར་ཕྱིན་པ་དང་། བུ་མ་ཕྱིར་འབྲངས་པ་དྲང་སྲོང་གིས་མ་ཚོར་ཏེ། བུ་སྟོར་ནས་བཙལ་བས་ནི་མ་རྙེད། ཐབས་གཞན་མེད་ནས་སྒྱུ་མའི་བུ་འབའ་ལི་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱས་ཏེ་བསྡད་པ་དང་། ལྷ་མོ་སི་ཏ་ལོག་ཙམ་ན་བུ་འབའ་ལི་ཡང་མ་ཕྱི་ནས་ཚུར་བྱུང་། བཅོལ་ས་ན་ཡང་བུ་འབའ་ལི་གཅིག་འདུག མས་ཀྱང་ངོ་མ་ཤེས་པར་གྱུར་ནས། གཅིག་ཀྱང་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་བུ་ཞིག་ཡིན་པར་བསམས་ཏེ། གཉི་

ག་ཁྲིད་ནས་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཏུ་བསྙད་པ་དང་། རྒྱལ་པོའང་དེ་བཞིན་དུ་བསམས་ནས། དུས་ཡུན་རིང་མོར་སྲས་འབའ་ལེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱས་སོ།།

འདི་ལྟ་བུའང་དྲང་སྲོང་གི་མཐུ་སྒྱུ་མ་མཁན་ལས་ཆེས་ཆེ་བས། སྒྱུ་མ་དེའང་སྒྱུ་མ་གཞན་པས་བརྟན་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུ་མའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་མཐུ་ནི་ཆུང་བས་བརྟན་པར་སྣང་བར་མི་ནུས་པར་ཟད་ལ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་མཐུ་ནི་དེ་བས་ཆེས་ཆེ་བས། དེ་བས་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་སྤྲུལ་པ་རྣམས་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་པར་སྣང་བར་ཟད་དོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་དང་། དབང་འབྱོར་བའི་གཟུགས་ཀྱང་དེ་འདྲ་སྟེ། སྔོན་བྱུང་བ་རྣལ་འབྱོར་བྱ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་སློབ་དཔོན་ལ་ལུང་ནོད་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒོམ་ནུས་སམ་མི་ནུས་སད་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་ལུང་མ་ཕོག་པར། འདི་སྐད་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་མགོ་ལ་མ་ཧེའི་རྭ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་སྒོམས་ཤིག །ཅེས་སྨྲས་སོ།།

དེས་དེ་བཞིན་དུ་མཉན་ཏེ་རང་གི་གནས་སུ་ཕྱིན་ནས་མི་གཡོ་བར་བསྒོམས་པ་དང༌། ནམ་ཞིག་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་སྟེ། མ་ཧེའི་རྭ་མངོན་སུམ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ལག་པས་བྱུགས་པ་དང་གཟུང་དུ་རུང་བ་ནི་མི་སྣང་ངོ༌། །དེའི་ཚེ་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཡུན་རིང་དུ་བསྒོམས་པས་ནམ་ཞིག་ན་རེག་ཏུ་རུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེས་བསམས་པ། མ་ཧེའི་རྭ་ནི་གྲུབ་ན་འདིས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ལ་དྲིའོ། །སྙམ་བསམས་ནས་སྒོར་འབྱུང་བར་གཟས་པ་ལས། སྒོ་ལ་མ་ཤོང་སྟེ། གྲོང་མི་རྣམས་སྤྲུན་ནས་ངའི་སྒོ་འདི་ཤིགས་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་པ་དང༌། གྲོང་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིན་པ་ན་མི་དེའི་མགོ་ལ་མ་ཧེའི་རྭ་ཤིན་ཏུ་བཟང་བ་འདུག་གོ །དེ་ནས་སྒོ་བཤིག་སྟེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་ཡང་ངོ་མཚར་སྐྱེས་ཏེ་ལུང་ལེགས་པར་ཐོབ་པ་དང༌། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་བོ། །བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པའི་རྭ་དེ་ནི་རང་ལ་ནུས་པ

ཅམ་ན་དབང་འགྱུར་བའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ལོ།།

དེ་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཅམ་ན། གྲུབ་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་གཟུགས་དང་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །རང་གི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱིས་ཀྱང་ལུས་འགྲུབ་སྟེ། སྔོན་བྱུང་ཐ་ག་པ་ཞིག་ནགས་ཚལ་དུ་ཐགས་ཆ་གཙོད་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཤིང་ལེགས་པ་རྣམས་ལ་ཤིང་འདི་ལྟ་བུ་ནི་ངའི་ཐགས་ཆ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་གཅད་པར་མི་རིགས་སོ། །སྙམ་དུ་བསམས་ཏེ། འཚམས་པའི་ཤིང་འཚོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་རྙེད་པར་མ་གྱུར་ནས། དཀའ་བས་ནགས་ཀུན་བསྐོར་བ་དང་། ནགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་དགའ་བར་གྱུར་ནས་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ། མི་ཁྱོད་བྱ་བ་ཕྲ་མོའི་ཕྱིར་ཤིང་ལེགས་པ་མི་གཙོད་པ་ནི་ལེགས་སོ། །དངོས་གྲུབ་ཅི་འདོད། ཅེས་སྨྲས་པ་དང་། དེས་རང་གིས་འདམ་མ་ཤེས་ཏེ་གྲོགས་པོ་ཞིག་ལ་དྲིས་པ་དང་། གྲོགས་པོ་བློ་ཆུང་སྟེ། ཡུ་བུ་ཅག་ཐ་ག་པ་ཡིན་པས། མདུན་རྒྱབ་གཉི་གས་ཐགས་

འཐག་ཤེས་པ་ཞིག་མི་རུང་ངམ་ཟེར་ནས། དེར་མཉན་ཧེ་ལྷ་མོའི་
བྲང་དུ་ཕྱིན་ནས། མདུན་རྒྱབ་གཉི་གས་ཐགས་འཐག་ཤེས་པ་ཞིག་
འཚལ་ལོ། །ཞེས་བགྱིས་པ་དང་། ལྷ་མོས་དེ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཅིག་
ཅེས་སྨྲས་མ་ཐག་ཏུ། ལྷག་པར་ཡང་བྱད་དབང་པོ་ཚང་བ་ཞིག་
བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ལག་པ་གཉིས་དང་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱབ་ཏུ་
བྱུང་སྟེ། མི་མ་ཡིན་པའི་ལུས་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །དེས་གྲོང་དུ་
ཕྱིན་པ་དང་གྲོང་མི་རྣམས་ན་རེ། འདྲེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་
ཟེར་ཏེ། རྡོ་རུབ་བྱས་པས་མི་དེ་ཤི་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་
དུ་བཞག་པ་དང་རོ་དེ་བརྟན་པར་འདུག་ནས། མི་རྣམས་ན་རེ། ཀྱེ་
མ་འདྲེ་བསད་པ་ལ་ནི་རོ་མི་འོང་ན། འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཟེར་ཏེ་བཤགས་
པ་དང་། ཤ་དང་ཁྲག་དང་རུས་པ་དང་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་
ཉིད་དུ་འདུག་པ་ལ་ཡན་ལག་མང་བར་འདུག་ནས། གཏམ་གྲགས་
པ་དང་ཐ་ག་པ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐོས་སོ། །དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་
སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ལུས་དང་བྱེ་

བྲག་མེད་པར་འགྲུབ་བོ།།

ཅུང་ཟད་བྱེ་བྲག་ཏུ་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་མཐུ་ནི་དུས་ཕྱིས་སྣང་བར་འགྱུར། མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཐུ་ཆེན་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྣང་བར་འགྱུར། བདེན་པའི་ཚིག་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའི་མཐུས་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གཞན་དང་གཞན་གྱི་དབང་གིས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །སྒྱུ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པའི་ཚིག་ཀྱང་། མ་ཡ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་སླུ་ཞིང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་སྟོན་པའོ།།

ཉིར་མ་ཎ་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་སྟེ་སྤྲུལ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྣང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་དེ། རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་དང་གཞན་གྱི་དབང་གིས་སྣང་ཞིང་། སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཙམ་སྟེ། དེ་བས་ན་སྣང་

བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྱུ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་དང་མགོ་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཙམ་དུ་ཞེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱུན་ནམ་ཡང་མི་ལྡོག་པར་སེམས་པའི་བརྒལ་བ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་བརྒལ་བ་ནི།

ཡང་གཞན་དག་གིས་བརྒལ་བ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་སྣང་བའི་དངོས་པོ་འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་པར་སྣང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུན་ནི་དུས་ནམ་དུའང་འཆད་ཅིང་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལའང་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱུན་ཆད་པར་གྱུར་ན་ཆད་པར་སྨྲ་བ་ཉིད་དུའང་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་བརྒལ་བའི་ལན་ནི།

དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གསུངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་རྒྱུ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་འགགས་ན་འབྲས

བྱུང་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ཉིད་ཙམ་མཐའ་གཉིས་བསལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་པོ་ཆེ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུན་ནམ་ཡང་མི་ལྡོག་གོ །ཞེས་མ་གསུངས་སོ།།

འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་མཐའ་དག་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གཙུག་ལག་དང་མཆོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྙིང་པོ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཡེ་དྷརྨཱ་ཧེ་ཏུ་པྲ་བྷ་ཝཱ། ཧེ་ཏུན་ཏེཥཱན་ཏ་ཐ་ག་ཏོ་ཧྱ་བ། ཏདད་ཏེཥཱཉྩ་ཡོ་ནི་རོ་དྷཱ། ཨེ་ཝཾ་ཝཱ་དཱི་མ་ཧཱ་ཤྲ་མ་ཎཿ། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་རྒྱས་བཏབ་པ་ཐམས་ཅད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་པར་ཞེས་སོ།།

འདིའི་དོན་ནི། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ལས་བྱུང་། །དེ་རྒྱུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས། །དེ་ལ་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ། །དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོས་འདི་སྐད་གསུངས། །ཞེའམ། ཆོས་གང་རྒྱུས་འབྱུང་དེ་དག་གི །རྒྱུ་ལ་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་

བཞིན་གཤེགས་པས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། །དེ་སྐད་གསུང་བ་དགེ་སློང་ཆེ། །ཞེས་བཤད་དེ། འདི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར། བྱེད་པ་པོས་མ་བྱས། དབང་ཕྱུག་གིས་མ་སྤྲུལ། རང་བཞིན་མ་བྱུང་། དུས་ཀྱིས་མ་བསྒྱུར། རྒྱུ་མེད་པ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་པ་འདིའང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡིན་ཏེ་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་གང་རྒྱུ་འགགས་པས་འབྲས་བུ་འགག་པར་འགྱུར་བ་འདིའང་། འདི་སྐད་གསུངས་པ། དགེ་སློང་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ཏེ། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ན་འདི་སྐད་སྨྲ་བ་གཞན་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུན་ནམ་ཡང་མི་ལྡོག་གོ་ཞེས་ནི་མ་གསུངས་སོ། །

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་བཤད་པའི་མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱུར་བཅས་བྱེད་འབྱུང་ལྡན་གྱུར་ཅིང་། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལྡོག་རྒྱུ

དེའང་འདྲེན་པས་མཁྱེན་ཏེ་རབ་ཏུ་གསུངས། །གང་ན་སྐྱེ་དང་རྒ་དང་རྒུད་པའི་སྡུག་བསྔལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ། །ཐར་པའི་མཆོག་དེ་སྨྲ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་དེ་ཡིས་རང་གིས་མཁྱེན་ཏེ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་འདྲའོ། །དགེ་སློང་དག་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཿའདི་སྐྱེས་(1)ཏེ། འདི་ལྟར། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནས། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པའི་ཕུང་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། འདི་འགགས་པས་འདི་འགག་སྟེ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་བྱ་བ་ནས། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་འདྲ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུན་ནམ་ཡང་མི་འཆད་དོ་ཞེས་ནི་མ་གསུངས་སོ། །མཐའ་གཉིས་བསལ་བའང་གང་ཟག་པ་འཕོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པའི་མཐའ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།

འདི་སྐད་དུ། ཁ་ཐོན་མར་མེ་མེ་ལོང་རྒྱ། །མེ་ཤེལ་ས་བོན་སྐྱུར་དང་སྒྲས། །ཕུང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའང་། །མི་འཕོ་བར་ཡང་

(1) སེ་ཁྲིན་དཔེ་རིང་། ༣༥ཁ-༦། ༼འདིར་སྐྱེས།༽

མཁས་རྟོགས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་པའི་མཐའ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་དངོས་ལའང་།།
གང་གིས་ཆད་པར་རྣམ་བརྟགས་པ།།
རྣམ་པར་མི་མཁས་དེ་ཡིས་ནི།།
རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་མ་མཐོང་། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུན་ནམ་ཡང་མི་འཆད་པས་ཆད་པའི་མཐའ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་མ་བཤད་དོ། །དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བའང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ནི། ད་དུང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་མ་ཟད་པའི་དབང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི། དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་འམ་མི་མངའ་བ་ཉིད་ཀྱང་བརྟག་པར་བྱ་བ་གཞན་ཡོད་དོ།།

དེ་བས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་གང་ཟག་ནི།

དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་ཕོ་རོག་གི་ཁྱུ་འཕྲིག་ཅན་ཞིག ལམ་པོ་ཆེ་སྲོལ་བཏོད་པ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུ་བ་ལས། ལམ་གྱི་གཞི་ཙུང་ཟད་ཅིག་གྱུར་པ་མཐོང་བས། ༔ཀླིབས[1]ཡོད་པར་དོགས་ཏེ་ལམ་གྱི་མཐར་བཟུང་བ་ལས། ཤིང་ཚལ་ཟུག་པར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་འགགས་ན་འབྲས་བུ་འགག་པར་འགྱུར་བ། མཐའ་གཉིས་བསལ་བར་གྱུར་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལམ་པོ་ཆེའི་སྲོལ་བཏོད་པར་ཞུགས་པ་ལས། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུན་ཆད་པར་གྱུར་པ་ན་ཆད་པའི་ལྟ་བར་ལྷུང་བར་དོགས་ནས། རྒྱུན་གྱི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་མཐའ་ལ་བཟུང་བའི་དངོས་པོར་ལྟ་བའི་ཤིང་ཚལ་ཟུག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

(1) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༡༧༨-༡། ༼རྒྱབས།༽

གསུམ་པ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སྐུ་དང་དག་པའི་ཞིང་བཀོད་སོགས་སྒྱུ་མ་མགོ་མཉམ་དུ་མི་འཐད་པ་ལ་བཀྲལ་བ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཡང་གཞན་དག་གིས་བཀྲལ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སྣོད་ཡུལ་རྣམས་ནི། རྒྱུ་འགགས་པས་འབྲས་བུ་འགག་པར་འགྱུར་བ་བདེན་ན། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཚད་མེད་པ་ལས་བསྒྲུབས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐུ་དང༌། ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་དང༌། སྐུ་གསུང་ཐུགས་མི་ཟད་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་སྣང་བ་ནི་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་བཀྲལ་བའི་ལན་ནི།

དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ལུས་དང་སྣོད་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འཛིན་ཅིང་སྣང་བའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། སྣང་བའི་དངོས་

གཞིའི་རྒྱུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཇི་ལྟ་ཞེ་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གང་གི་ཚེ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལས་ཀྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་གཞི་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕན་འདོགས་པར་སྣང་སྟེ། དཔེར་ན་གཞི་རས་ཡུག་དཀར་པོ་ཡོད་ན། དྲི་མས་ཀྱང་ནོད་པ་བསྒོར་རུང་། ཁྲུས་ཀྱིས་ཀྱང་འདག་ཏུ་རུང་། ཚོན་བཟང་པོས་ཀྱང་བགོར་རུང་ལ། གཞི་མེད་ན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།།

འདི་ལྟར་ས་དང་ཆུ་དང་དུས་ཀྱི་ཁམས་དང་ལྡན་ན། ས་བོན་སྣ་ཚོགས་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་ཆུ་ཙམ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་ནུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ས་གཞི་ལ། སྲིད་པའི་རླན་གྱིས་བརླན་ན་ལས་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པའི་རླན་ཙམ་དང་བྲལ་ཡང་ལས་གྱི་ས་བོན་རྣམས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་དམིགས་པ་

དང་བཅས་པའི་ས་ལ་གནས་ཀྱང་། སྲིད་པའི་རྟེན་དང་བྲལ་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཕུང་པོའང་སྐྱེ་བར་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་འདི་ལྟར། ཇི་སྲིད་དུ་ཆུ་རླུང་གི་གནོད་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ། གྲུ་གཟིངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕན་འདོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ལ། ཆུ་རླུང་གི་གནོད་པ་དང་བྲལ་ཏེ་སྐམ་ས་ལ་འགྲོ་བ་དེའི་ཚེ་གྲུ་གཟིངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕན་འདོགས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལས་ཀྱིས་གནོད་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། གང་གི་ཚེ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པའང་མེད་དོ། །གང་ཕན་གནོད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་ཆུས་གང་ཆུ་རླུང་གི །ཕ་རོལ་འགྲོ་བའི་འགྲོ་གང་དག །རྫ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་བསྟུས་ནས། །ཆུ་

ལས་བརྒྱལ་བའི་གཟིངས་བྱས་ཏེ། །དེ་ལ་འཛུག་སྟེ་ལེགས་བརྒྱལ་ནས། །བོར་ཏེ་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འཁོར་བའི་ཕ་རོལ་གྱི། །ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་རྣམ་སྤངས་ནས། །བྱང་ཆུབ་བདེ་བར་ཐོབ་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའམ། སྒྱུ་མ་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་ཀུན། །འབྱིན་དང་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་པོ། །དེས་ན་དེ་ལ་སྡིག་མི་འགྱུར། །བསོད་ནམས་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །གང་ལ་བསོད་ནམས་སྡིག་མེད་པ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ངེས་པའི་དོན་དུ་ན། ⁝སྡིག་[1]དང་བསོད་ནམས་གཉིས་ག་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་ཙམ་ཡིན་ནོ།།

བྱང་ཆུབ་ནི་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའང་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྒྲའི་བསྟན་ཆོས་ལས་ཀྱང་། ཊིཀ་ན་ཞེས་བྱ་བ། མི་ཤི་བའི་མིང་ཡང་ཡིན། དགེ་སློང་མྱ་ངན་ལས་

(1) སེ་ཕྲེན་དཔེ་རིང་། ༣༨ཀ-༩། ༼སྡིག་པ།༽

འདས་པའི་མིང་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཛྙཱ་ནོ་ཨག་ནི་ཞེས་བྱ་བ་མེ་ཤི་བའི་མིང་སྟེ། འདི་ལྟར་མེ་ཤི་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། འབར་བའི་མཚན་ཉིད་ཉེ་བར་ཞི་བར་ཟད་དེ། གང་དུའང་མ་སོང་གང་ནའང་མི་གནས་པ་ཙམ་ལ་ཛྙཱ་ན་ཁ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཛྙཱ་ནོ་བྷི་ཀྵུ་ཞེས་བྱ་བ་དགེ་སློང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མིང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གི་འབར་བ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གང་དུའང་མ་སོང་གང་ནའང་མི་གནས་པ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཛྙཱ་ན་ཁ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་སྣང་བ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ཡང་། དངོས་གཞིའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། རིགས་དང་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཚད་མེད་པ་བསགས་པའི་རྒྱུན་དང་། ཆོས་

ཀྱི་དབྱིངས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། དྲན་པའི་དབང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས། སྣང་བའི་རྒྱུན་དུ་མི་འཆམ་སྟེ། དཔེར་ན་བསྐལ་པའི་མེ་འབར་བ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་འཕྲོད་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་མི་འཆམ་པ་བཞིན་ནོ། །དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་དུ་སྣང་བ་དང་བཅས་ཤིང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱེས་པས། སྣང་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནི་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྣང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཡང་། མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་འགལ་མེ་བསྐོར་བ་བཞིན་ནོ།།

དེ་བས་ན་དེའང་རྒྱུན་དུ་མི་འཆམ་སྟེ། དཔེར་ན་བུད་ཤིང་མང་པོ་སྤུངས་པ་ལས་མེ་སྦར་ན། དེ་ན་ཤིང་ཚིག་པ་ཡང་ཡོད། མ་ཚིག་པ་ཡང་ཡོད། ཉེ་བར་ཚིག་པའང་ཡོད་ལ། མེ་དེའང་ཤིང་ལ་བརྟེན་ཏེ་

སྐྱེ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མེ་དེ་ནི་ཤིང་གི་རྒྱུན་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་ཅིང་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དུ་ཉེ་བར་གནས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་འཛིན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྣང་བ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུར་ཁོང་དུ་ཆུད་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ་མིང་དང་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྟོང་པ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་ཙམ་དུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་པས། སྣང་བའི་རྒྱུན་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དུ་མི་འཚམ་མོ། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མེད་པར་སྐྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དུ་མི་རུང་བ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ནི་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་དེ། དེ་བས་ན་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གྱུར་པའི་ཚེ། དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གཞན་མི་རྟེན་ཏོ། །གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་དོན་དམ་པར་

སྐྱེ་བ་མི་འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་སྐྱེ་བར་སྣང་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་འགལ་བ་ནི་མེད་ན། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། དོན་དམ་པར་འདོད་ཀྱང་རུང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྐྱེན་རྣམས་རྒྱུན་ཆད་པར་གྱུར་ཀྱང་། འབྲས་བུ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡང་མེད་ལ་ཆ་ཤས་ཙམ་དུ་ཡང་ཡོད་དུ་མི་རུང་ངོ་། དེ་བས་ན་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྣང་བའང་རྒྱུན་མི་འཆད་ཅེས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་ངོ་།།

ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རྟེན་གྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐུ་མངའ་ཞེས་ཟེར་བའང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་ནས་སྤྱངས་པ་ལ་ལུས་ཁོར་བུ་འཛིན་ཞིང་གནས་༔བེགས་གླིང་[1]ན་གནས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། སྣང་བའི་རྒྱུན་གནས་སུ་མི་རུང་ན། དེ་

(1) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༡༠ཀ-༡། ༼བོགས་གླིང་།༽ འབྲུག་པར་མ། ༡༡ཁ-༢། མ་ཕྱི་རྫོགས་དཔེ་རིང་། ༢༦ཁ-༥། ༼བེགས་གླིང་།༽ཞེས་བྱུང་ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་རོང་ཟོམ་པའི་མན་ངག་ལྟ་ཕྲེང་གི་འགྲེལ་པ་ཤིང་པར་དཔེ་རིང་། ༡༠ཁ-༦། ༼པེག་ལིང་།༽ ལྟ་ཕྲེང་འགྲེལ་པ་རྫོགས་ཆེན་དཔེ་རིང་། ༡༠ཀ-༢། ཀ བོག་དཔེ་རིང་། ༡༢ཀ-༥། ༼པེག་གླིང་།༽ ཞེས་གསལ།

བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བར་གང་གིས་བསྒྲུབ། ཡོང་ནི་བློ་ཞིབ་མོས་བརྟགས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱང་མངའ་བར་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་བར་སྣང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་གི་དུས་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་སྨྲ་བའི་གཞུང་ལྟར་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གནས་མ་གྱུར་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་ལ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཟད་མེད་པ་བསགས་པའི་ས་བོན་དང་། ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། དྲན་པའི་དབང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གནས་དང་བྲལ་ཞིང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྣང་བ་དང་བྲལ་བར་སྐྱེས་པ་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་འཇིག་རྟེན་

ལས་འདས་པའི་སེམས་སམ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་གདགས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཀུན་གཞི་གནས་གྱུར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རིགས་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱེ། གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་གནས་གྱུར་པ་ཉིད་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པས། དེ་ཉིད་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེའམ། དེ་ཉིད་ལས་ཡིད་གནས་གྱུར་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་སྐྱེ་བོ་ཞེས་བརྟག་གྲང་ན། དེ་ཉིད་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་གནས་འཕོ་བ་འགལ་ལོ།།

གལ་ཏེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། ནན་གྱིས་ཀུན་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་པར་ཁུངས་དབྱུང་དུ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། དེའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་བཅལ་དགོས་པ་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འདྲོ། །གཅིག་པུར་སྨྲ་བའི་གཞུང་ལྟར་ན། དཔེར་ན་གསེར་རྡུལ་གྱི་རྡོ་ལས་མེས་བཞུ་བས་གསེར་རྡུལ་བྱུང་བ་

ན། དང་པོ་རྫོར་སྣང་བ་བསྟན་པ་ལས་ཕྱིས་གསེར་བྱུང་བ་མཐོང་བ་ན། གསེར་རྟུལ་གྱི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་རྫོ་ལས་གསེར་རྟུལ་བྱུང་ངོ་སྙམ་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ།།

དེ་ནས་གསེར་རྟུལ་གྱི་བདག་ཉིད་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ན། སྐབས་སུ་རྐྱེན་གྱིས་གཡའ་ལྡང་བ་མཐོང་བ་ལས། གཡའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་གསེར་རྟུལ་ལས་གཡའ་ལྡང་ངོ་སྙམ་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །ཞིབ་མོའི་བློས་བརྟགས་ན་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། གསེར་རྟུལ་དང་རྫོ་གཉི་གཡའ་སའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པ་ལས། མེས་ཉེན་ཞིང་ཁམས་ངན་པ་སྦྱོན་ལ་ཟད་པར་འགྱུར། བཟང་པོ་ཕྱིས་ནས་ལུས་པར་འགྱུར་བ་ལས། ཁམས་ངན་པ་ཕལ་ཆེ་བ་ན་རྫོ་ཡིན་ནོ་སྙམ་མོ། །ཁམས་བཟང་པོ་སྣང་བར་གྱུར་པ་ན་དེར་གསེར་རྟུལ་བྱུང་ངོ་སྙམ་མོ། །དེ་ནས་གསེར་རྟུལ་གྱི་བདག་ཉིད་སྣང་ནས་རྐྱེན་གྱིས་ཁམས་ངན་པ་སྣང་བ་ལ། གསེར་རྟུལ་ལས་གཡའ་ལྡང་ངོ་སྙམ་མོ།།

དེ་ནས་གསེར་ཚུར་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དྲི་མ་མི་སྣང་བ་ན་གསེར་རྡུལ་དག་གོ་སྙམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཁམས་གཅིག་ལ་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སྦྱངས་པའི་དུས་ན། ཤེས་པའི་ཁམས་ངན་པ་སྟོན་ལ་ཟད་ཅིང་བཟང་པོ་ཕྱིས་ནས་ལུས་པ་ལ། སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །ཡང་རྐྱེན་འགས་ནི་དྲི་མ་མི་སྣང་ལ། རྐྱེན་འགས་ནི་དྲི་མ་ལྷང་བ་ལ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། དག་པ་འཇིག་རྟེན་པར་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །ཚུལ་འདི་ལྟར་ནའང་ཁམས་བཟང་པོ་ཁམས་ངན་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་དེ། གསེར་རྡུལ་ཡང་མེས་བསྲེགས་ཤིང་ཚུར་དུ་ཇེ་བཟང་ཇེ་བཟང་དྲི་མ་ཇེ་ཆུང་འགྱུར་ཏེ། མཐར་ལྷན་ཅིག་ཟད་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་ཤེས་པའི་ཁམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངན་པ་དང་བྲལ་བའི་བཟང་པོ་ཁོ་ན་མེད་པས། མཐར་སྣང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གནོད་པ་འདི་ནི་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད་ཀྱང་གནོད་པ་ལས་མ་གྲོལ་ཏེ། ཡིད་ཟག་མེད་དུ་སྐྱེས་པས་ཀུན་

གཞིའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པའི་དུས་ན། ཤེས་རིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་ཞིག་ལྷག་མར་ལུས་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་རྙེད་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །ཡོངས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའང་། ཚུལ་གཉི་གའི་ལྟར་ནའང་ཤེས་རིག་གི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་འདས་པར་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་དེ་ཚོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་སྐྱེའམ། བྲལ་བར་སྐྱེ། གལ་ཏེ་ཚོར་བ་དང་ལྡན་ན་ནི་མི་རྟོག་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར། བྲལ་ན་ནི་ཤེས་རིག་ཏུའང་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཚོར་བ་ལ་མ་ལྟོས་ན་བེམ་པོར་ཡང་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་མི་གདགས། དེ་ལྟ་ན་ཚོར་བ་དང་བྲལ་བར་སྨྲ་ན་ནི་རྩོད་མི་དགོས་སོ།།

ཡང་ལ་ལ་དག་འདི་སྐད་དུ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་འབྱུང་ངོ་། །རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་ཟེར་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་གཞན་གྱིས་བསྒོས་པ་ཞིག་གམ། ༔མ་བསྒོས་པ་[1]ཞིག་བསྒོས་ན་ནི་ཆོས་ཉིད་དུའང་ཇི་ལྟར་རུང་། ༔མ་

(1) ཤི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༡༢ཀ-༡། ༼མ་བསྒོམས་པ།༽

བསྒོས་ན་[1]ནི་རང་བཞིན་རྒྱུར་སྨྲ་བར་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར། ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་དེ་ཡང་རྐྱེན་གཞན་གྱི་དབང་ལ་ལྟོས་པ་ཞིག་གམ། མ་ལྟོས་པ་ཞིག་མ་ལྟོས་ན་ནི་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར། བྱེད་པ་པོ་རང་དབང་ཐོབ་པ་རྒྱུར་སྨྲ་བར་ཡང་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར། ལྟོས་ན་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྤྱི་དང་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་འདི་སྐད་དུ། འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་ཀྱང་མི་དགོས། གནོད་པ་བྱུར་ཡང་མེད་ཅེས་ཟེར་ན་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པའི་ཡུལ་དང་ཚད་དང་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་དོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་སུ་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུན་མི་ལྡོག་གོ །ཞེས་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྱུ་མ་དང་མགོ་མཉམ་མོ།།

འོན་འདི་སྐད་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། བྱང་

(1) ཤེ་ཕྲིན་དཔེ་རིང་། ༡༢ཀ-༡། ༼མ་བསྒྲོམས་ཤ།༽

ཆུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བཞག་ཅེ་ན། འདིའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཐ་སྙད་དང་བྲལ་མོད་ཀྱི། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་ཏུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཐ་སྙད་ཀྱི༌ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པས། དམིགས་སུ་ཡོད་པ་ན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།

འདི་སྐད་དུ། སེམས་ནི་སྒྱུ་མའི་རྣམ་པ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ནི་སྒྱུ་མ་འདྲ། །དཔེར་ན་སྒྱུ་མའི་མཁན་པོ་འགས། །གྲོ་མོ་ལ་ནི་སྔགས་བཟླས་ནས། །ལེགས་པར་བྱས་པའི་གཟུགས་དག་ལ། །སྦྱོར་བ་བགོམས་པས་བསྟུན་ན་ནི། །རྐང་བཞི་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས། །ཞེན་པའི་སེམས་ལ་སྣང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས། །བྱུང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྒྲོས་པའི་སེམས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ལ། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྣང་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའང་། ཇི་སྐད་དུ་མྱ་ངན་ལས་

འདས་པ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཡོད་ནའང་། དེའང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གང་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གཞག་ཏུ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ།།

མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བརྗོད་ན་ནི། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་མཚན་གཞི་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ། ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཚིག་ཏུ་གསུངས་པ་ཁ་ཅིག་ཚིག་ལྷག་མ་ཅན་དུ་གསུངས་པར་མདོ་ལས་འབྱུང་སྟེ། འདི་སྐད་དུ། ཆུ་བོ་ཐམས་ཅད་གྱ་གྱུར་འབབ། །བུད་མེད་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་གཅམ་བཅས། །ནགས་ཚལ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །གདོན་མི་ཟ་བར་ཤིང་དུ་ངེས། །བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྟེ། །ཇི་ཙམ་སྐྱེ་བ་སྡུག་བསྔལ་བཅས། །ཆོས་ཀུན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཚིག་ཏུ་གསུངས་ནས། ཡང་དེ་ཉིད་ཚིག་ལྷག་མ་ཅན་དུ་གསུངས་པ། ཆུ་བོ་ཐམས་ཅད

གྱ་གྱུར་འབབ། །ཉེ་ར་འཛེའན་དྲང་པོར་འགྲོ། །བུད་མེད་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་གཅམ་བཅས། །དགྲ་བཅོམ་མ་ལ་སྒྲུ་གཅམ་མེད། །ནགས་ཚལ་ཐམས་ཅད་ཤིང་དུ་ངེས། །རིན་ཆེན་ནགས་ཚལ་ཤིང་མ་ཡིན། །བྲུས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྟེ། །བདེར་གཤེགས་སྐུ་མཆོག་རྟག་པར་བཞུགས། །ཇི་ཙམ་སྐྱེ་བ་སྡུག་བསྔལ་བཅས། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་བདེ། །ཆོས་ཀུན་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། །མྱ་ངན་འདས་པ་སྒྲུ་འཁྲུལ་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་གང་མཚན་ཉིད་འཛིན་པར་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཞེས་དངོས་སུ་བསྒྲུབ་ཏུ་རུང་ལ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ།།

གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རྒྱུན་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་ན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཛད་པ་འབྱུང་བ་བརྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲའང་ཇི་

ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་འདུ་བྱེད་རྣམས་གནས་པའི་དུས་ངེས་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་བར་དུ་འཇིག་ཆགས་སྟོང་གནས་མཐུན་པར་འགྲུབ་པར་འཕེན་ནུས་ན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རླབས་པོ་ཆེ་བསྒྲུབ་པའི་དབང་གིས། ཐུགས་རྗེའི་སྤྱོད་པ་འགག་པ་མེད་པར་འཕེན་ནུས་པ་ལ་མི་ནུས་པའི་གནས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཡོད་ལ། ངོ་མཚར་བའི་གནས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡང་འདི་སྐད་དུ། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འགྲུབ་པ་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་རྒྱུད་མ་ཆད་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་དབང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར།

ཡང་འདི་སྐད་དུ། སྔོན་གྱི་འཕེན་པའི་ལས་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལས་ཆ་མཉམ་པ་ལས་འཇིག་རྟེན་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་སྐྱེས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམས་འདུས་མ་བྱས་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ལུས་ཇི་ལྟར་འཇིག་པ་མི་འགྱུར། སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་ཀུང་ཕྱིན་ན་ཅི་ལ་ལུས། དེ་བས་ན་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཤུགས་དྲག་པོས་འཕངས་པ་ནི། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལས་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་སོ།།

གལ་ཏེ་ད་ལྟར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྩལ་དྲག་པོ་ཡོད་ནའང་། སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལྡོག་ནུས་ནའང་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལྟར། དྲང་སྲོང་འགའི་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུས། དྲང་སྲོང་ཤི་ནས་ལོ་བརྒྱའམ་སྟོང་འདས་ཀྱང་རུང་སྟེ། གང་དུ་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའི་ཕྱོགས་དེར་དགེ་ཤིས་དང་གནོད་སྦྱིག་འབྱུང་བ་འཕེན་ནུས་ན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོ་སྨོན་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། ས་དགུ་པ་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པར་སྨོན་ལམ་ཚད་མེད་པ་བསྒྲུབས་པའི་མཐུས། གདུལ་

བྱ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་འཚམ་པའི་འཕྲུལ་པ་སྣང་བར་འཕེན་ནུས་པ་འདི་ལ། དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་གནས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཡོད་ལ། ངོ་མཚར་བའི་གནས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཡོད།

ཡང་འདི་སྐད་དུ། བྱང་སྲོང་གི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྟེན་ཡུལ་དང་སེམས་ཅན་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་འདི་ལ་བཀག་པ་མེད་དེ། སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་པོ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་མི་བརྟེན་ན། སེམས་ཅན་ལ་རྟེན་བཅས་པ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྙིང་རྗེའི་ཡུལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་མ་སོས་ཀྱི་བར་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེའི་སྟོབས་མི་དྭངས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དང་།

སྨོན་ལམ་གྱི་མཐའ་བསྟན་པ་ལས།

ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་ཇི་ཙམ་པར།།

སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ།།

ཇི་ཙམ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་མཐར་གྱུར་པར།།

བདག་གི་སྨོན་ལམ་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདི་སྐད་དུ། སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་མོ་རེ་རེ་དང་བ་སྤུའི་བུ་ག་རེ་རེ་ལའང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བྱིན་བརླབས་གྲངས་མེད་པ་འཇུག་གོ །ཞེས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ཙམ་དུ་བཤད་པ་འདི་ནི་རིགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་མང་དུ་འབྱུང་སྟེ།

འདི་སྐད་དུ།

འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གོ །ཞེའམ།

སངས་རྒྱས་གཟུགས་སུ་མི་བལྟ་མཚན་དང་ནི། །
རིགས་དང་རྒྱུད་དུ་མི་བརྟག་སྒྲ་དང་ནི། །
ཆད་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་སེམས་དང་ནི། །
རྣམ་ཤེས་ཡིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་མ་ཡིན། །
ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས། །ཞེའམ།

ཇི་སྲིད་མཚན་ཉིད་རྣམ་གཞག་པ།།
དེ་དག་བྱིས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ།།
གང་ཞིག་མཚན་ཉིད་ཀུན་མེད་པའི།།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེའམ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགེ་ཚོས་ཟག་མེད་ནི།།
ཚོས་ཀྱི་སྐུ་མཚོག་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་ནི།།
དེ་བཞིན་ཉིད་མེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་མེད་དེ།།
འཇིག་རྟེན་དག་ན་གཟུགས་བརྙན་ཀུན་ཏུ་སྣང་། །ཞེའམ།
རྟག་ཏུ་སྐྱེ་མེད་ཚོས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས།།
ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་གཤེགས་དང་འདྲ།།
བྱིས་པའི་བློ་ཅན་མཚན་མར་འཛིན་པ་དག །
འཇིག་རྟེན་དག་ན་མེད་པའི་ཚོས་ལ་སྤྱོད། །ཅེའམ།
གང་གིས་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང་།།
གང་གིས་ང་ལ་སྒྲར་ཤེས་པ།།

ལོག་པར་སྦྱོང་བ་ཞུགས་པ་སྟེ།།
སྐྱེ་བོ་དེས་ནི་ང་མི་མཐོང་།།
འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ།།
ཆོས་ཉིད་དུ་ནི་སངས་རྒྱས་བལྟ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ། དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིགས་མངོན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་མཉམ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡེ་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའོ། །གང་གིས་དོན་འདི་ལྟ་བུ་རྟོགས་ཏེ། བདག་དང་སངས་རྒྱས་དབྱེར་མེད་པའི་བློ་དང་ལྡན་ཞིང་། ཕུང་པོ་ལྔ་སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་སྣང་བའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བློ་དང་ལྡན་ན། ལམ་གྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ།

གང་གིས་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ནི་ལམ་གྱི་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་གྱི་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་སྡོང་པོས་བརྒྱན་པའི་མདོ་ལས།

གང་ཞིག་བདག་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས།།
རང་བཞིན་མཉམ་པར་རབ་གནས་ཤིང་།།
མི་གནས་ལེན་པ་མེད་པ་དེ།།
དེ་དག་བདེ་བར་གཤེགས་པར་འགྱུར།།
གཟུགས་དང་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་དང་།།
རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་པ་དག །
གྲངས་མེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས།།
དེ་དག་ཐུབ་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ལ་ལ་དག་ཕུང་པོ་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྟན་པ་ལ་སྐུར་པ་རྣམས། འདི་ལྟ་བུའི་དོན་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལའང་མཉམ་དུ་

བསྐུར་དགོས་སོ།།

ཡང་ལམ་གྱི་དོན་དུ་གཉེན་པོའི་དོན་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་བརྟགས་ཙམ་བསྒོམས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པར་འདོད་ན། གོང་དུ་སྨོས་པའི་ཀུན་བརྟགས་པ་དང་། དབང་འབྱོར་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་འོག་ནས་འཆད་དོ།།

བཞི་པ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་རྫས་མེད་པས་སེམས་འཁོར་བར་འཆིང་བ་མི་འཐད་པར་སེམས་པའི་བརྒལ་བ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཡང་གཞན་དག་གིས་བརྒལ་བ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྫས་མེད་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་གང་གིས་བཅིངས་ཏེ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་མྱོང་བར་འགྱུར།

གཉིས་པ་བརྒྱལ་བའི་ལན་ནི།

དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འཆིང་བར་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་བཅིངས་པ་ལྟར་སྣང་བ་ལས། སྡུག་བསྔལ་སྤྱོང་བར་སྣང་བར་འགྱུར་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་བུའམ་ཁྱིམ་དག་གི་བུ་གཞོན་ནུ་ཤེད་མ་བྱ་བ་འདོད་པས་རྒྱུགས་ཤིང་སྒྱོས་པ་ཞིག རྩེད་མོའི་ཕྱིར་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་ཏེ། དེས་བང་མཛོད་ན་ཟ་མ་ཏོག་གི་ནང་ན་ནོར་བུའི་རིན་པོ་ཆེ་རས་དམར་པོའི་ནང་དུ་དྲིལ་ཏེ་བཞག་པའང་ཕྱུང་སྟེ་བཏུང་བའི་ནང་དུ་བསྐྱུར། ཟ་མ་ཏོག་གི་ཐག་པའང་འབྲས་ཆན་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱུར། དེ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་མང་པོས་གཡེན་སྤྱོས་ཤིང་རྩེ་བ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྐྱེན་གྱིས་བཀྲེས་པར་གྱུར་ནས་ཟས་འཚོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས། འབྲས་ཆན་གྱི་ནང་ན་སྦྲུལ་འདུག་པར་མཐོང་། དེ་ནས་རབ་ཏུ་སྐྲག་སྟེ་ཕྱི་ལོག་ནས་བཏུང་བ་འཚོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ན་བཏུང་བ་ཁྲག་ཏུ་གྱུར་པར་མཐོང་ནས་ཡང་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་སྐྲག་པ་དང་། བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པས་ཉེན་པར་གྱུར་ནས་ངུ་ཞིང་ངོ་ཆེན་པོ་འདོན་ཞིང་འདུག་པ་ལས། ཉེ་གནས་ཞིག་གིས་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྨྲས་པ། བུ་ཁྱོད་

ཅིའི་ཕྱིར་དུ། ང་བཀྲེས་ཤིང་སྐོམ་ནས་ཟས་འཚོལ་དུ་ཕྱིན་ན། འབྲས་ཆན་གྱི་ནང་ན་ནི་སྦྲུལ་འདུག་བཏུང་བ་ནི་ཁྲག་ཏུ་གྱུར་ནས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་བློ་ལ་བཀྲེས་ཤིང་སྐོམ་ཡང་བཟའ་བའི་དབང་མེད་དེ་དུས། །

དེ་ནས་ཉེ་གནས་དེས་གཞོན་ནུ་དེ་གདམས་ངག་གི་གནས་ཚུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། འདི་སྐད་དུ་བུ་མ་དུ་ཞིག་ངས་སྦྲུལ་ཡང་བསལ། ཁྲག་ཀྱང་བསལ་ལ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་བཟའ་བཏུང་སྦྱིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་ཏེ། ཐག་པ་དང་ནོར་བུ་བསལ་ནས་བཟའ་བཏུང་བྱིན་པ་ན། གཞོན་ནུ་དེ་འདི་སྙམ་དུ། ཉེ་གནས་འདིས་དྲི་མ་བསལ་ནས་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་བཟའ་བཏུང་སྦྱིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་གཞོན་ནུ་དེ་གདམས་ངག་བསྟན་པའི་གནས་ཚུང་ཟད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། འདི་སྐད་དུ། འདི་ན་སྦྲུལ་ག་རེ། འདི་ནི་ཁྱོད་རང་གིས་བཞག་པའི་ཐག་པ་ཡིན་ན། འདི་ན་ཁྲག་ག་རེ། འདི་ནི་ཁྱོད་རང་གིས་བཞག་པའི་ནོར་བུའི་འོད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ན། གཞོན་ནུ་དེས་བཟའ་བཏུང་རྣམས་གདོད་མ་ནས་དྲི་མ་དང་བྲལ་

བར་ཤེས་ནས་བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ཏེ་དངོས་པོར་ལྟ་བའི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་པས་བཅིངས་པར་སྣང་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་སྤྱོད་པར་སྣང་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་སྣང་བ་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་ཏོ། །དེ་ལས་མཚན་མར་འཛིན་ཏོ། །དེ་ལས་སྨོན་ཆགས་འབྱུང་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀུན་ནས་འཁྲུག་གོ །དེའི་དབང་གིས་ལས་སྣ་ཚོགས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །དེའི་དབང་གིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །སྣང་བའི་དབང་གིས་ཡང་དངོས་པོར་ཞེན་པ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།

ཡང་འདི་སྐད་དུ། དེ་ལྟ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཚུལ་དུ་འབྱུང་བ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་མོད། རྫས་སུ་ཡོད་པའང་དེ་ཉིད་ཡིན་མོད་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དངོས་པོར་སྣང་བ་རྣམས་ལ་དངོས་གཞི་གཞན་མི་འཚོལ། དངོས་གཞིའི་ཆ་གཞན་མི་འཚོལ།

ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གཞན་མི་འཚོལ། རྟེན་གཞི་གཞན་མི་འཚོལ་ན། མཚན་མར་སྣང་བ་ཙམ་ལ་མཚན་ཉིད་ཅེས་འདོགས་ན་ནི་འདོགས་སུ་ཟད་དེ་བཟོད་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཿདངོས་གཞི་གཞན[1]འཚོལ་བ་གང་ཞེ་ན། དཔེར་ན་རས་ཡུག་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ། དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལས་འགྱུར་བ། བྱ་བ་བྱེད་ནུས་ཤིང་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་དངོས་གཞི་གཞན་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ལ་དངོས་གཞིའི་ཿཆ་གཞན[2]སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་སྐད་དུ་སྣང་བ་འདི་ནི་རས་ཡུག་གི་སྔོན་པོ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྔོན་པོའི་ཆ་གཞན་བཻཌཱུརྻ་དང་ཨིནྡྲ་ནི་ལ་དང་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་སྔོན་པོའི་ཆ་གཞན་དང་རས་ཡུག་འདི་ཉིད་ཀྱིའང་སྒྲིབ་གཡོགས་

(1) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༡༤ཀ-༣། ༼དངོས་གཞན།༽

(2) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༡༤ཀ-༩། ༼ཆ་ལས་གཞན།༽

ཀྱིས་༔མཆོད་[1]པ་ཙམ་སྣང་བར་ཟད་དེ། སྒྲིབ་གཡོགས་ཀྱིས་ཆོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་པོའི་ཆ་མ་མཐོང་བ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཞན་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གཞན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་སྐད་དུ། འདི་ནི་རས་ཡུག་གི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཙམ་མཐོང་བར་ཟད་དེ། འདིའི་རིགས་དང་རྒྱུ་དང་འབྱུང་ཁུངས་དང་བཟོད་པ་ལྷི་ཡང་དང་འཇམ་རྩུབ་དང་ནུས་པ་དང་རིན་ཐང་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཞན་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ལ་རྟེན་གཞི་གཞན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ལོ་མ་སྔོན་པོ་ལ་རས་ཡུག་སྔོན་པོར་མཐོང་བའི་ཚེ། འདི་སྐད་དུ།

འདི་ནི་རས་ཡུག་སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་སྟེ། འདིའི་དངོས་གཞི་ནི་ལོ་མ་སྔོན་པོ་ཡིན་ཏེ། མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཞན་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ།།

---

(1) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༤༧ཁ-༤། ༼མ་ཆོད།༽ སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༣༨ཀ-༥། ༼ཆོད།༽

འདི་ལྟར་མཚན་ཉིད་གཞན་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་འདི་རྣམས་ནི། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་རྫས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དངོས་གཞི་ཚ་གཞན་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཚ་གཞན་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ནི། གང་ཟག་གི་རྫས་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ངོ་།།

དངོས་གཞི་གཞན་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་གཞི་གཞན་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ནི། ཆོས་ཀྱི་རྫས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་ཟག་གི་རྫས་འདོད་པ་རྣམས་རས་ཡུག་དམིགས་པ་ན། དེ་རིགས་མི་མཐུན་པ་བུམ་པ་ལ་སོགས་ལས་ཀྱང་བཟློག རིགས་མཐུན་པ་རས་ཡུག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་བཟློག་ནས། རས་ཡུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་རྫས་སུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ན། ཁ་དོག་དང་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་འཛིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ངོ་བོ་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚ་གཅིག་མཐོང་ཡང་ཚ་གཞན་མ་མཐོང་བར་

འགྱུར་རོ། །ཐུམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་རས་ཡུག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་ངོ་བོ་སོ་སོ་རེ་རེ་ཡིན་པས། དེ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་སྔོན་པོའང་། རས་ཡུག་གི་སྔོན་པོ་དང་ཐ་དད་དེ་རས་ཡུག་གི་སྔོན་པོའི་དངོས་གཞི་ལས་ཆ་གཞན་ཡིན་ནོ།།

དེ་བས་གང་ཟག་གི་རྫས་ཞིག་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྫས་ཙམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ན། ཆ་དེ་གཉིས་ཕྱོག་སྟེ། འདི་ལྟར་རས་ཡུག་སྔོན་པོ་མཐོང་ཡང་རུང་ལོ་མ་སྔོན་པོ་མཐོང་ཡང་རུང་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ན། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ལུས་པར་མཐོང་བ་སྟེ། དངོས་གཞིའི་ཆ་གཞན་མ་མཐོང་བའང་མེད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གཞན་མཐོང་བའང་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྫས་འདོད་པ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྫས་སུ་འདོད་པའི་ཚེ་ནི། དངོས་གཞི་གཞན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གོང་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་རས་ཡུག་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་མ་གཏོགས་

དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྫས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་འདོད་པར་འགྱུར་རོ།།

གང་གི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྫས་སུ་མེད་པ་འདོད་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྫས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། འདི་སྐད་དུ། རས་ཡུག་སྔོན་པོ་མཐོང་ན་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་ལས་གུད་ན་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ན། སྣང་བའི་དངོས་གཞི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་གཞན་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྨྲ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་བུ་དག་སྨྲ་བར་མི་བྱེད་ན་མཚན་མ་སྣང་བ་ཙམ་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཙམ་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་གཟུང་ངོ།།

ལྟ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་འཁྲུལ་མི་སྲིད་པའི་རྟོགས་པ་ལ་བརྒལ་བ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཡང་གཞན་དག་གིས་བརྒལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་

ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ན། སྣང་བའི་གནས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཡོད། འཕྲུལ་པའི་གནས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཡོད། སྣང་བ་ལ་ཡང་སྣང་གཞི་དགོས་ལ། འཕྲུལ་པ་ལ་ཡང་འཕྲུལ་གཞི་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ།

གཉིས་པ་བརྒལ་བའི་ལན་ནི།

དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྣང་བ་དང་འཕྲུལ་པ་ལ་གཞི་མེད་ཀྱང་། རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་ན་སྣང་དུ་རུང་ཞིང་འཕྲུལ་དུ་རུང་ངོ་། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགལ་བ་ནི་གཞི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ལ། ⁝ད་ལྟར་[1]དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་འགལ་གྱི། སྒྱིག་རྒྱུ་ལྟར་སྣང་བ་ཉིད་ན་དངོས་པོ་གཟོད་མ་ནས་ཐ་མར་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གཞི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་ལ་འཕྲུལ་དུ་དངོས་པོར་འཕྲུལ་ན་ནི་འགལ་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འོ་ན་སྣང་⁝འཕྲུལ་ལ་གཞི་[2]མི་དགོས་ན་རྐྱེན་གང་ཡིན་ཞེ་

(1) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༤༡ཁ-༧། ༼དེ་ལྟར།༽

(2) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༤༠ག-༡། ༼འཕྲུལ་གཞི།༽

ན། འདི་གཉིས་ནི་གཅིག་གི་རྒྱུར་གཅིག་འགྱུར་ཏེ། འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་ངོ་། །མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བློ་དེ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།།

འོན་འདི་གཉིས་དང་པོ་གང་སྔ་ཞེ་ན། འདི་དག་ནི་མགོ་མཉམ་སྟེ། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དོན་དུ་སྣང་བའི་བློ་སྐྱེས་པ་ན། གང་གི་ཚེ་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དོན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ། བློ་འཁྲུལ་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་བློ་འཁྲུལ་པར་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ། དོན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདི་གཉིས་ནི་མགོ་མཉམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་འཁྲུལ་སྣང་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་མགོ་མཉམ་མོ།།

འོན་འཁྲུལ་སྣང་འདི་གང་ཞིག་གང་ན་དུས་ཇི་ཙམ་ནས་འཁྲུལ་ཅེ་ན། རེ་ཞིག་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ནི། གང་སུ་ཞིག་འཁྲུལ་ན་ནི་རྒྱུད་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁྲུལ་ལོ། །གང་ན་འཁྲུལ་ན་ནི་ཁམས་

གསུམ་གྱི་འཁོར་བ་ན་འཁྱམ་ལོ། །དུས་ཇི་ཙམ་ནས་འཁྱམས་ན་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་འཁྱམས་ལོ། །ཞེས་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་བརྗོད་པར་ཟད་དེ། དངོས་སུ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ།།

ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡུལ་དང་དུས་དང་གང་ཟག་ཏུ་སྣང་བ་ཉིད་འཁྲུལ་སྣང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་ན་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དོན་དུ་སྣང་བ་ན་སྣང་བའི་བྱེ་བྲག་ནི། ཡུལ་དང་དུས་དང་གང་ཟག་ཏུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་སྣང་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་ཟག་བདག་དང་གཞན་རྣམས། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའམ་མི་འོང་བའི་ས་ཕྱོགས་ཞིག་ན་གནས་ཤིང་བདེ་བའམ་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་སྤྱོད་པ་དེ་དག་དུས་ཡུན་རིང་མོའམ་ཐུང་ངུ་ན་ཞིག་ན་གནས་པར་སྣང་མོད་ཀྱི། སྣང་ཙམ་ཉིད་ན་ཡུལ་ཡང་མེད། གང་ཟག་ཀྱང་མེད། དུས་ཀྱང་མེད། བདེ་སྡུག་ཀྱང་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་ངོ༎

དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་གཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་

རྣམས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ནས་འཁོར་བར་སྣང་མོད་ཀྱི། རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཀུན་གཞི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ། འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་པར་སྣང་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུགས་བརྙན་མེ་ལོང་གི་ཤུག་ན་གནས་པར་ཡང་སྣང་། ཁ་ན་གནས་པར་ཡང་སྣང་མོད་ཀྱི། མེ་ལོང་ལ་ཤུག་མེད་པས་གཟུགས་བརྙན་ལ་གནས་ཐ་དད་མེད་དོ།།

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལ་གནས་ཐ་དད་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་མེད་དོ། །དུས་ཀྱང་རྨི་ལམ་ན་དུས་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་ཡང་མ་འདས་པར། བསྐལ་པའམ་བསྐལ་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཚེ་ཐུབ་པར་རྨི་འང་དུས་ཡུན་རིང་མོ་འདས་པའང་མེད་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཞག་བདུན་གྱི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་འདའ་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ། ཞག་བདུན་ཀྱང་བློའི་སྣང་བ་ཙམ་བསྐལ་པ་ཆེན་པོའང་བློའི་སྣང་བ་ཙམ་སྟེ། དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཐུང་དུར་བསྡུས་པ་མེད་དོ། །ཞག་བདུན་ལ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ། དེའི་ཚེའང་དུས་ཐུང་ངུ་དུས་རིང་པོར་བསྒྲིངས་པ་མེད་དོ། །དེ་

བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་། བློ་དུས་ལྟར་འཁྲུལ་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ།།

འོན་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་སྣང་ཡིན་ན། འཁྲུལ་པའི་བློ་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་ལས།

ཀུན་ཏུ་རྟོག་ཅན་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་རྩོལ་མེད་ཉམས། །བློ་གྲོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་མ་རིག་རྒྱུན་གྱི་དབང་སོང་བས། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལུས་གསུམ་དོན་དུ་སྣང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ནི་མ་རིག་པའི་དབང་དུ་སོང་བས། ཐོག་མའི་རྩོམ་པ་མེད་པ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་བསླད་པས། དེའི་དབང་གིས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་དངོས་གཞི་གསུམ་དུ་སྣང་སྟེ། དེ་ལ་དངོས་གཞི་གསུམ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་

བ་ཉིད་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་རིག་པའོ།།

འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་སྨྲ་བ་ནི། སེམས་ནི་ཀུན་གཞི། ཡིད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད། རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་ཚོགས་དྲུག་ཅེས་འདོད་དོ། །གཅིག་པུར་སྨྲ་བ་ནི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅིག་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཕྲ་རགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དཔེར་ན་མཚོའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ལ་གཤེར་ཞིང་མཉེན་ལ་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རྟག་ཏུ་ཙུང་ཟད་ཙམ་གཡོ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རླབས་དྲག་གཞན་དང་མང་ཉུང་དུ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཤེས་ཤིང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཉུས་པ་སྣ་ཚོགས་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ནི་སེམས་ཞེས་བྱ། དེ་ཉིད་རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་དབང་གིས་རྟག་ཏུ་ངར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ལ་ནི་ཡིད་ཅེས་བྱ། དེ་ཉིད་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་ཕྲ་རགས་སྣ་ཚོགས་མངོན་དུ་སྐྱེ་བ

ལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དོན་བསྡུས་ན་དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་ཡུལ་གསུམ་དུ་སྣང་བ་ལ་བྱའོ།། དེ་ལ་སེམས་དོན་དུ་སྣང་བ་ནི། འདི་སྐད་དུ།

འདུ་བྱེད་སྣ་ཚོགས་དག་གིས་བག་ཆགས་བསགས་ལས་གང་གོམས་མཐུ་བརྟས་ཚེ། །སེམས་ཉིད་ཡུལ་དང་ལུས་འདྲར་སྣང་བ་རྣམ་པས་གང་བ་བཞིན་དུ་སྣང་། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ལས་སྣ་ཚོགས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་སེམས་ལ་བསགས་པའི་དབང་གིས། སེམས་ཉིད་མཐུ་བརྟས་པར་གྱུར་པ་ན། ཕྱིའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལྟ་བུ་སྣང་ངོ་།།

འདི་ནི་འཁྲུལ་སྣང་རྟེན་གཞི་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྲ་ཤད་དང་། རྒྱལ་པོའི་དམག་མིའི་ཛ་སྒྲ་དང་། མི་སྡུག་པ་བསྒོམས་པ་རྣམས་ཀྱི་རུས་གོང་ལྟར། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྟེན་གཞི་མེད་པར་ནང་གི་རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་སྣང་ངོ་།།

ཡུལ་གྱི་དཔོས་གཞི་གཉིས་པ་ནི།

བག་ཆགས་བསགས་པའི་རྒྱུན་ལ་དམིགས་རྐྱེན་ཡིད་ལས་བརྟག་པའི་བདག་ནི་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། སེམས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་རྒྱུན་ལ་བདག་ཏུ་དམིགས་ཤིང་རློམ་སེམས་པ་ནི་ཡིད་དེ། འདིས་སེམས་ལ་བདག་མེད་བཞིན་དུ་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་ན། དེའི་དབང་གིས་སྤྲུལ་ལྟེ་གཉིས་པ་བཞིན་དུ་བདག་དང་གཞན་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་འཁྲུལ་སྣང་རྟེན་གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་མེ་ལས་འཁོར་ལོ་དང་། ཐག་པ་ལས་སྤྲུལ་དུ་སྣང་བ་བཞིན་དུ། སེམས་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་སྣང་ངོ།།

ཡུལ་གྱི་དཔོས་གཞི་གསུམ་པ་ནི།

འདུ་བྱེད་མཐུ་ཡིས་བསྒྲིབས་ཤིང་འཐྲ་བ་མ་མཐོང་དེ་ལས་རྣམ་རིག་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་བཅས་པ་འདུ་བྱེད་རིགས་པར་སྐྱེས་པས་བསྒྲིབས་ནས། སེམས་དོན་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྣང་བ་འདུ་བྱེད་ཆ་ཐྲ་བ་མ་རྟོགས་

པ་ལས་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཞེན་པ་སྐྱེའོ།།

འདི་ནི་འཁྲུལ་སྣང་རྟེན་གཞི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྨིག་རྒྱུ་བ་ཡིན་པར་མ་ཤེས་པ་ལས་ཆུར་ཞེན་པའམ། བག་འདྲའི་རྟེད་མོ་བྱེད་ཅིང་གནས་པ་ལས། དེ་རྐྱེན་གཞན་ཞིག་གིས་གློ་དཀྲུགས་ཏེ། ཆགས་སྡང་ཆེར་སྐྱེས་པའི་སྐབས་ཞིག་ཏུ། རང་གིས་བྱས་པའི་བག་འདྲའི་རྟེད་མོ་སྣང་བ་ལ། སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་གཞན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་སྟེ། དངོས་པོར་ཞེན་ཅིང་ཆགས་སྡང་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

འཁྲུལ་སྣང་འདི་གསུམ་ཡང་གཅིག་གི་རྐྱེན་དུ་གཅིག་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་སེམས་སྣང་བར་མ་ཤེས་ཏེ། དངོས་པོ་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཞེན་ཅིང་། འདུ་བྱེད་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་སེམས་ལ་བསགས་པའི་དབང་གིས་སེམས་འཁྲུལ་པ་དོན་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྣང་བ་བྱུང་ངོ།།

དེའི་དབང་གིས་ཡིད་བདག་དང་གཞན་དུ་རློམ་སེམས་ཤིང་འབྱེད་པར་འགྱུར་ངོ་། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པར་རིག་པ་སེམས་དབང་པོར་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དུ་སྣང་བས་འདྲ་གཞི་བྱས་ཏེ། དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཞེན་ཅིང་སྣང་ལ། ཡིད་བདག་ཏུ་རློམ་སེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་འཛིན་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྐྱེ་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བྱིན་གྱིས་རློབ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་དབང་གིས་བདག་སྣ་ཚོགས་དང་ཆོས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བློ་སྐྱེས་པས་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དགོས་པ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་སྐབས་ཀྱི་མཇུག་བསྡུ་ནི།

འཁྲུལ་སྣང་འདི་དག་ལས་བཟློག་པར་འདོད་ན། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཉིད་སྣང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོད་ཕུར་ཕྱུང་། དངོས་པོ་དང་མཚན་མར་ལྟ་བའི་ཞེན་པ་བཟློག་པས་སྣང་བ་མ་ལོག་ཀྱང་སེམས་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་ཞིང་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་

འཛིན་པའི་བློ་ལོག་པ་ན། གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལས་རྣམས་ཀྱང་མཐུ་ཆུང་བར་འགྱུར་རོ།།

བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱང་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་ན་དོན་སྣང་བ་དག་གཉིད་ཅུང་ཟད་བསྲབས་པར་གྱུར་ནས་རྨི་ལམ་དུ་ཤེས་པ་ན། སྣང་བ་མ་ལོག་ཀྱང་ཞེན་པ་ལོག་པས་ཆགས་སྡང་སྐྱེ་མི་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ནས་ཀྱང་གཉིད་སད་པ་ན་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་ལོག་ན་ཆགས་སྡང་ལྟ་ག་ལས་སྐྱེ། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོར་ལྟ་བའི་ཞེན་པ་དང་བྲལ་ཏེ། སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་སྣང་བ་ལ་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་ལོག་པར་གྱུར་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་དང་མ་ཤེས་པ་ཙམ་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བར་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ། འདི་ལ་བསལ་བར་བྱ་བའི་རྫས་སམ། གཞག་པར་

བྱ་བའི་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡང་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་མ་ཞེས་པའི་དུས་ན་འཁྲུལ་སྣང་གི་ཚུལ་གྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ།།

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མགོ་མཉམ་པར་བསྟན་པ་ལ། བཀྒལ་ལན་བསྟན་པའི་སྐབས་ཏེ། གཉིས་པའོ།། །།

༄ སྐབས་གསུམ་པ་སྒྱུ་མའི་མིང་འཛིན་ཐེག་པ་གཞན་དང་རྫོགས་ཆེན་ལྟ་བའི་ཁྱད་འབྱེད་པ་ལ། དྲི་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། ལན་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་དང་། དྲི་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པར་ནུས་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མགོ་མཉམ་པ་རྟོགས་པ་ཚད་དུ་

ཚུལ་ཅིང་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དྲི་བ་ནི།

དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱིས་འཁྲུལ་སྣང་འདི་དག་དམིགས་པར་འདོད་དམ་མི་འདོད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། འཁྲུལ་སྣང་འདི་དག་སྣང་ངམ་མི་སྣང་། ཡང་ན་སྣང་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོད་མེད་དྲིས་ཏེ་ཉན་ཐོས་ནས་རྫོགས་ཆེན་བར་ལན་བསྟན་པ་དང་། ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་གཉིས་ཇི་ལྟར་མཉམ་པར་འགྱུར་སྙམ་པའི་དྲི་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅི་འདི་དག་སྣང་ངམ་མི་སྣང་ཞེས་འདྲི་བར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་སྣང་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་འདྲི་བར་བྱེད། དེ་ལ་སྣང་ངམ་མི་སྣང་ཅེས་འདྲི་ན་ནི། མི་སྣང་ན་ལྟ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྟོད་པའི་གཞི་ཅི་ལ་བྱེད་དེ། ཐུན་མོང་གི་དབང་པོའི་མཐུན་སྣང་འདི་ལ་སྣང་མི་སྣང་ནི་སུ་འང་མི་རྟོད་དོ། །གལ་ཏེ་སྣང་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོད་དམ་

མེད་འདྲི་ན་ནི། མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་འདོད་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མཐར་ཕྱིན་པར་རྟོགས་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་ལྟ་བ་མཐོན་དམན་ནི་སྣང་བ་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེ་བྲག་ཙམ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུའི་ནང་དུ་སྦྲུལ་ནག་པོའི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྦྲུལ་ཉིད་དུ་མཐོང་སྟེ་སྐྲག་ནས་སྤྱོང་བར་བྱེད་དོ།།

དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོར་མཐོང་སྟེ་སྤྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི། གཟུགས་བརྙན་དུ་ཤེས་ཀྱང་རེག་ན་ཉེས་པ་ཡོད་པར་མཐོང་ནས་སྨན་བསྟེན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པའི་ཡོད་པར་ལྟ་བས་ཤེས་བྱ་ལ་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྨན་སྟེན་པར་བྱེད་དོ།།

ཁ་ཅིག་གིས་ནི། གཟུགས་བརྙན་དུ་ཤེས་པས་རེག་ཀྱང་མི་

གནོད་པར་རྟོགས་ཀྱང་། ཉམ་ང་བས་རང་གིས་རེག་མི་ནུས་ཀྱི་གཞན་ལ་སྐུལ་ནི་ནུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་ཕྱི་པའི་ཚུལ་གྱིས། དམན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་རྫས་རྣམས་ལ་སྐྱོན་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་། རང་གིས་བག་ཡངས་སུ་སྤྱོད་ནི་མི་ནུས། ལྷ་ལ་དབུལ་བ་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྫས་ལ་སོགས་པར་ནི་སྤྱོད་ནུས་སོ།།

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རེག་ན་སྐྱོན་མེད་པར་ཡང་ཞེས། རེག་ཀྱང་ནུས་ལ། ཉམ་ང་བ་དེ་ཉིད་སྤྱར་དུ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆེད་དུ་རྫེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་ནང་པའི་ཚུལ་གྱིས། ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་སྤྱར་དུ་ཉམས་སུ་ལོན་པར་བྱ་བའི་གཉའ་ནོན་དུ། ཆོས་ལ་དགེ་སྡིག་མེད་པ་དང་ཟས་ལ་གཙང་སླེ་མེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཆེད་དུ་དང་དུ་བླངས་ཏེ་སྤྱོད་དོ།།

ཁ་ཅིག་གིས་ནི། གཟུགས་བརྙན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བློ་དང་ལྡན་པས་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱེད་པའི་སྤྱོད་

པར་མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟར་དངོས་སུ་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལྟ་ཞོག་གི་གཟུགས་བརྙན་གཅིག་ལ་དཔའ་དཔའ་ལྟར་རྗེ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བྱིས་པའི་བློ་ཅན་དུ་མཐོང་སྟེ། བླང་བའམ་མདོར་བའམ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་བློ་གང་ཡང་སྐྱེད་མི་ནུས་ཤིང་། གཡོ་རྩོལ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་མགོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཤིང་མཐར་ཕྱིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས། དེ་བས་ན་སྣང་བའི་དབང་གིས་བློ་མི་རྨོངས་ཤིང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྐྱེད་མི་ནུས་ཤིང་། མི་ལེན་མི་འདོར་མི་གཡོ་མི་རྩོལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མཐར་ཕྱིན་པར་རྟོགས་པ་འདི་ནི། བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པའང་མཐར་ཕྱིན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་གྲངས་སུ་མི་ཆུད་དེ། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་ཀྱང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག

པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ན། མི་རྟག་པ་ཉིད་འདུ་བྱེད་ལས་གཞན་ཡིན་པར་མི་འདོད་དོ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་གཉིས་པོས་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་པ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་དབང་ལས་གཞན་ཡིན་པར་མི་འདོད་དོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་ལ་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་འདོད་པ་དག་ཀྱང་གཞན་ཡིན་པར་མི་འདོད་ན། དབུ་མ་པ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ། གཞན་དུ་འདོད་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། འོན་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བློ་མི་འདོར་བས། གཉིས་སུ་མེད་པར་ལྟ་བའི་གྲངས་སུ་མི་ཆུད་དེ། ནམ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོར་སྣང་བ་འདི་དག་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་མགོ་མཉམ་པར་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ། བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་གཉིས་ཇི་ལྟར་མཉམ་པར་འགྱུར་སྙམ་པ་ལའང་དྲི་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

སྒྱུ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྣང་བ་ཙམ་དམིགས་པས། དེ་དག་དང་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་སྣང་བ་གཉིས་སྣང་བར་འདྲ་བས་མཚན་ཉིད་མགོ་མཉམ་པར་བསྒྲུབ་ཏུའང་རུང་ན། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་གཏན་མེད་པ། སྒྲོ་སྐུར་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་རི་བོང་གི་རྭ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་མགོ་སྙོམས་པར་བྱ། གལ་ཏེ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་དངོས་གཞི་གཅིག་སྙེད་ན་ནི་མཉམ་མི་མཉམ་གཞལ་དུའང་རུང་ལ། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ལ་དངོས་གཞི་ཉིད་མ་གྲུབ་པས། གང་དང་གང་མཉམ་པར་བསྒྲུབ་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཕྱེས་ཏེ་ལན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དྲུག་སྟེ། སྨུ་སྐྱེགས་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་ཚུལ་དང་། ནང་པའི་བྱེ་མདོ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་དང་། དབུ་མ་པ་དང་། གསང་སྔགས་པའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་བསྡུ་བ་དང་དྲུག་ལས། དང་པོ་སྨུ་སྐྱེགས་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་ཚུལ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་དང་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་པར་བསྒྲུབ་པའི་མཚན་གཞི་ནི་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྨུ་སྐྱེགས་ཅན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཡན་ཆད་ནས། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ལྟ་བའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་མཚན་ཉིད་གཞིར་བྱས་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་རྩོད་དོ།།

དེ་ལ་ཡིན་པ་ནི་བདེན་པར་སྒྲུབ་པའོ། །ཡོད་པ་ནི་དམིགས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །སྣང་བ་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་

འགོག་པར་བྱེད་པ་ན། མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པར་འགོག་སོ། །དེ་ལ་མེད་པར་དགག་པས་ནི་གཞན་གྱིས་ཀུན་བརྟགས་པ་ཙམ་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །མ་ཡིན་པར་དགག་པས་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་རང་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་པའང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དགག་སྒྲུབ་འདི་བཞིའི་ཚུལ་ནི་འདིར་སློས་པ་ཙམ་སྟེ་འོག་ནས་འཆད་དོ།།

འདི་ལྟར་དགག་སྒྲུབ་འདི་བཞིའི་ཚུལ་གྱིས་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འགོགས་ཤིང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་པ་ན། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་པར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་འབྲས་བུ་བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་པར་འདོད་པར་མཐུན་པ་ལས། གང་ཞིག་གིས་མཚན་ཉིད་པར་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་པ་དེ། གཞན་དག་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པར་བཀག་སྟེ། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བོ། །འདི་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་མཐོན་དམན་རིམ་པར་གྲུབ་པ་བྱེད་པ་ན། དང་པོ་རང་རང་གི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་

མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ། །དེ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིམ་པར་གྲུབ་པ་ན་མཐར་དོན་གང་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལྷག་མ་ལུས་པའང་མི་རྙེད་དོ།།

གཉིས་པ་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་ཚུལ་ཀྲུས་པ་ནི།

དེ་དག་ཀྱང་མུ་སྟེགས་ཅན་རྟག་པར་ལྟ་བ། བྱེད་པ་པོ་རྒྱུར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱང་གཞི་རྣམ་པ་ལྔ་ལ་ལྟ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་རྟག དབང་སྒྱུར་གྱི་ལྷ་རྟག བདག་རྟག རང་བཞིན་རྟག རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྟག་སྟེ། དེ་དག་ནི་རྟག་ཀྱང་རྟག་ལ་རྒྱུའང་ཡིན་ནོ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོར་སྣང་བ་འདི་དག་ནི་དེའི་དབང་ལས་གྲུབ་ཅིང་སྤྲུལ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་མི་རྟག་གོ །དེ་ལ་རྒྱུ་རྣམས་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་བྱ་བ་བྱེད་དེ་ནས་ཡང་འབྲས་བུའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ།།

ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་ནི། རྒྱུན་དུ་འབྲས་བུ་ཁོ་ནའི་བྱ་བ་བྱེད་དེ་ནས་ཡང་རྒྱུའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་

རང་གི་ངོ་བོ་ནི་སོ་སོར་ངེས་པ་ཐོབ་པའོ་ཞེས་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་ཀུང་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་གྲུབ་པ། འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཡང་ལྟ་ལ། མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་ཀུང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ལྟའི་མིག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པའི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་རྣམས་ལ་བལྟས་ན། གང་འཆི་འཕོ་བ་དེའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསྡུས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལུས་དེ་ལས། རྗེས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ཅིག་བྱུང་སྟེ་སྐྱེ་གནས་གཞན་དུ་འཕོས་པ་ལས། ཡང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསྡུས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལུས་ཅན་སྐྱེ་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་ལ། རྗེས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་འཕོ་བ་མེད་པ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསྡུས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལུས་ཅན་སྐྱེ་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པ་ལས། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཟག་པ་འཕོ་བར་ལྟ་བར་བྱུང་སྟེ། དེས་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་རྟག་པ་དེའི་དབང་གིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྟག

པར་ཡོད་པ་རྣམས་བསྡུས་ནས། རྡུལ་བསྡུས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕུང་པོ་སྤྲུལ་ཞིང་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་གང་ཟག་གཞན་དུ་འཕོས་པའི་ཚེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་པ་ནི་མི་རྟག་སྟེ་ཞི་གནས། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཉིད་ནི་རྟག་སྟེ་ནམ་དུ་ཡང་མི་འཇིག་གོ་ཞེའོ། །ཡང་ལྷའི་མིག་དེས་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟགས་ན། དང་པོ་སེམས་ཅན་གཞན་མེད་པ་ན། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མཐོང་སྟེ། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་རོལ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་ནས་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་འདོད་པ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་ཆགས་ནས་ཚངས་པ་ཆེན་པོས་བསམས་པའང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ངས་སྤྲུལ་ཏོ་སྙམ་མོ།།

དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་ངོ་། །དེ་ནས་ཕྱི་མའི་མཐར་བརྟགས་ན། སེམས་ཅན་གཞན་ནི་འཆི་བར་མཐོང་ལ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡང་འཇིག་པར་མཐོང་སྟེ། དེ་ཙམ་ནའང་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ནི་མི་འཆི་བར་འདུག་པ་མཐོང་ངོ་། །དེ་མན་ཆད་ཀྱི་དུས་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །འདི་ལྟ་བུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་

ཤིང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ཀྱང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་སྣང་བ་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་པ་ལ། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དག་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནང་པ་བྱེ་མདོ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ལས་ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལྟ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ། གནས་མ་བུའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དང་དབང་ཕྱུག་གི་ལྷ་ནི་ཡོད་ཀྱང་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་རྒྱུའང་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་དང་རང་བཞིན་ནི་གཏན་མེད་དོ། །རྫས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གང་ཟག་པ་ནི་ཕུང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་དེ་ཆུ་དང་གླུ་འདྲའོ། །གང་ཟག་པ་དེ་འཕོ་བ་ནི་ཡོད་དེ་ཆུ་སྐམས་ན་གླུ་འབྲོས་པ་བཞིན་ནོ།།

འོན་ཀྱང་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་མི་རྟག་པ་ནི་ཡོད་དོ། །རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལའང་འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་ནི་མེད། སྐད་ཅིག་མའི་མི་རྟག་པ་

ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །འདིའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟར་ན་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྟག་པ་དང་རྒྱུ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ནི། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་དོ། །ཞེས་མེད་པར་བཀག་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།

གང་ཟག་པ་ནི་ཡོད་པ་དང་དེ་འཕོ་ཞིང་མི་འཇིག་པ་དང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་མི་འཇིག་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་བཀག་པས་བསྒྲུབས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །མང་པོར་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉིད་ལའང་དེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བའི་དབང་དང་། ཁ་ཆེ་བ་དང་དབུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་ལ། མདོ་སྡེ་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། རེ་ཞིག་མཐར་བསྡུས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་ལ་མུ་སྟེགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ནི། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་སྟེ་གཏན་མེད་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་

སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་པ་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ། དོན་དམ་པར་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

མུ་སྟེགས་ཅན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་པ་དེ་ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ལ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་མོད་ཀྱི། དེ་ལ་མ་དམིགས་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་འཆི་བའི་སྲིད་པ་འགག་པ་ན་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་ལ། དེ་ཉིད་འགག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔའི་རྒྱུན་བར་ཆད་མེད་པ་ཡིན་པ་ལ་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་གཅིག་འགག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་སྐྱེ་བ་འཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ལས་ཀུན་བརྟགས་འཛིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བྱུང་བར་ཟད་དེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་ནི་འཁྲུལ་པ་མེད་དོ། །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་

༔རྟོགས་པ་ལའང་(1)དེ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ནི།

དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལས། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོར་སྣང་བ་འདི་དག་ལ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིའི་ཡུལ་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་ཤེས་པ་ལས་གུད་ན་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་རྫས་སུ་ཡོད་ལ། ཤེས་པའང་དེ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་རྫས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་འདོད་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་སྟེ་གཏན་མེད་ཅེས་མེད་པར་འགོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་གཉིས་མེད་ཀྱང་གཉིས་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་འདི་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པ་སྒྲི་དང་ཡང་མི་འགལ་ལ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནམ། མངོན་སུམ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལ་རིགས་

(1) སེ་ཁྲོན་དཔེ་རྙིང་། ༩༨ཁ-༣། ༼རྟོགས་པ་ལ།༽

པ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་ཅེ་ཞིག་དགོས། དེ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་པ་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་ཆེ་བ་གཞན་གང་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཏེ། དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བོ། །༔ད་ཡང་[1]ནང་གི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བདེན་པར་སྨྲ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ལྟར་དོན་དམ་པར་རྫས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།།

རྣམ་པ་བརྫུན་པར་སྨྲ་བ་ནི། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ནི་བདེན་ན། དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་ནི་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་རང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་འདི་དོན་དམ་པར་རྫས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར།

རྣམ་པ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ནི། ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྐད་ཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་མ་མྱོང་སྟེ། གཟུང་འཛིན་དུ་སྣང་བ་ནི་སེམས་

(1) སེ་ཁྲིན་དཔེ་རིང་། ༥༩ཀ-༣། ༼དེ་ཡང་།༽

དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཞེས་kྱང་བྱ་སྟེ། དེ་བས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གློ་བུར་བའི་བག་ཆགས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ནའང་གསལ་བ་རང་རིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་དུས་ནའང་དེ་ལས་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་དེ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ཙུང་ཟད་བྱེ་བྲག་ཏུ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་གློ་བུར་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་ནས་མི་གསལ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་། །འཕགས་པའི་དུས་ན་གསལ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་། །ཞེས་ཟེར་རོ།།

མཐའ་བསྡུས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་བཅས་པ། དོན་དམ་པར་རྫས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།།

བཞི་པ་དབུ་མ་པས་དེ་ལས་འཕགས་ཚུལ་ནི།

དེ་ལ་དབུ་མའི་ཚུལ་ལས། ཇི་སྐད་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་སྟེ་གཏན་མེད་དོ་ཞེས་མེད་པར་འགེགས་པར་བྱེད། མ་ཡིན་པར་དགག་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དམ་པ་ནི་དབུ་མ་པ་མི་སྒྲུབ་བོ། །ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་བྱེད་ནུས་པ། མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་བརྟགས་ན་རིགས་པའི་སྤྱངས་མི་བཟོད་དེ། རང་གི་ངོ་བོས་དབེན་པ་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།།

ལྔ་པ་དེ་ལས་འཕགས་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ། དབུ་མ་ལས་ལྷག་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལས། དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་

པ་ཀུན་རྫོབ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པའི་སྣང་བ་ཙམ་ལ། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ་གཏན་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྣང་བ་ལྟར་མཚན་ཉིད་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་ན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བར་སྣང་བ། འདི་ལྟར་ཞིང་རྨོས་པ་ལས་ལོ་ཏོག་དང་། དུག་འཐུངས་པ་ལས་ནད་དང་། སྨན་ཟོས་པ་ལས་སོས་པ་རྣམས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བར་སྣང་ངོ་། །བྱ་བ་བྱེད་པར་སྣང་བའང་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྨི་ལམ་གྱི་བུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པར་སྣང་ལ། བུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟ་ན་རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཙམ་ལའང་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ནི་བསླུ་ཀྱང་མི་དགོས་ལ། མཚན་ཉིད་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་བར་སྣང་བ་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་

པ་དང་མི་ནུས་པར་སྣང་བའི་བྱེ་བྲག་འདི་དག་ཀྱང་། སྣང་བ་ཙམ་ནི་མཁས་པ་པཎྜིཏ་ནས་བླུན་མོ་བ་གླང་རྫི་ཡན་ཆད་གང་ཡང་རུང་སྟེ། ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་མཐུན་པར་སྣང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་མ་དག་པ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་བྱེ་བྲག་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་སྣང་ངོ་། །ཞེས་བསྒྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། མཚན་ཉིད་སྣ་ཚོགས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ།།

མཚན་ཉིད་ནི་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་པ་རྡུལ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་པར་མ་གྱུར་པ་མཐར་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་ཤེས་བྱ་རྣམས་ལ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པས་སྟོང་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ། ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་ཏུ་རུང་བར་མེད་པར་བཀག་པས་བསྟན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་འགའ་འང་ལྷག་མ་མི་ལུས་སོ། །སྣང་བ་ཙམ་ནི་ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་མཚན་ཉིད་པར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་

སྣང་ངོ་། །ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་པ་ཙཱུང་ཟད་བརྟས་པ་རྣམས་ལའང་སྣང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ཐེ་ཚོམ་ཏུ་ཐེ་བ་ལའང་དྲུག་སྟེ། ༡སློབ་གྱི་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱེ་ཚུལ་དང་། ༢ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་བརྟགས་སྣང་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། ༣ལྟ་བ་འཛིན་བཅས་དང་འཛིན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། ༤ཞར་ལ་སྤྱོང་ཚད་དང་། ༥རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་ཆོས་དྲུག་བཤད་པ། ༦གཉིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བས་མཇུག་བསྡུ་བ་དང་དྲུག་ལས། དང་པོ་ནི།

ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་བཤད་པ་འདི་དག་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་སློབ་གྱི་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཙཱུང་ཟད་ཙམ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དབུ་མའི་ཚུལ་ལས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ནི་མེད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་དབང་ལས་སྐྱེ་ཞིང་འགག་སྟེ། མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་

ཅན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ལས་བརྟམས་ཏེ་གསུངས་པ། འདི་ཀུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཚུལ་ཏེ་སྐྱེ་དང་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ། ཚིག་པའི་ས་བོན་བཞིན་དུ་མེད་ལས་མེད་པའི་མི་འབྱུང་རྒྱུ་འབྲས་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །འོན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་སྣང་བ་འདིའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། དངོས་པོར་ཞེན་ཅིང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་རྟོག་པའི་སེམས་ཉིད་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དུ་སྣང་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ།།

དེ་བས་ན་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཙམ་མོ། །བརྟགས་པ་ཙམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཙམ་མོ། །ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་གཏན་མེད་དོ། །ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུའང་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གསང་སྔགས་ཀྱི་

ཚུལ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཙམ་གྱི་བློ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱ་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱའོ། །འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུར་བདེན་ན། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་དེ་ལྟར་ཅི་སྟེ་མི་བསྟན་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་དང་མོས་པ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ཉོན་མོངས་པས་ཁེངས་ཤིང་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་པར་གྱུར་ན། ཆད་པར་སྨྲ་བ་ཉིད་དང་ཁྱེ་བྲག་མེད་དེ། འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཆུད་གསོན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་དཀར་བའི་རྟོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཟློག་པར་བྱེད་དོ།།

དེ་བས་ན་ཀུན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བློ་ཁད་དང་རིམ་གྱིས་གཞུག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ཆུས་ཁྱེར་བ་ཞིག་གིས་རྟེན་ས་བཙལ་པ་ལས། ཤིང་ཆུར་འགྱེལ་བ་ཞིག་གི་རྩེ་མོ་ལ་ཟིན་ཏེ། དེས་བསམས་པ་རྩེ་མོ་འདི་

ནི་རབ་ཏུ་མི་བརྟན་པས་རྟེན་མི་ནུས་ཏེ། སྤྱིར་དུ་འདི་བོར་ལ་རྩ་བའི་ཆ་ལ་འཇུས་ཏེ་སྐམས་ལ་འབྱུང་ངོ་སྙམ་ནས་རིམ་གྱིས་རྩ་བའི་དྲུང་དུ་ཉེ་བར་ཕྱིན་པ་དང་། རྩ་བ་དྲུངས་བྱུང་དུ་ཆུས་ཁྱེར་རོ།།

དེ་ནས་བལྟས་ན་རྩ་བའི་ཆ་ཉིད་ཆུར་བྱིང་བར་གྱུར། རྩེ་མོའི་ཆ་ཁར་བྱུང་བ་མཐོང་ནས། རྩེ་མོའི་ཕྱོགས་སུ་སླར་བྲོས་སོ། །དེས་བསམས་པ་སྔོན་ཆད་བརྟན་པར་བསམས་པའི་རྩ་བའི་ཆ་ནི་⁝འགྲིང་[1]བའི་གཉིང་རྗེ་ཉིད་དུ་འདུག མི་བརྟན་པར་བསམས་པའི་རྩེ་མོའི་ཆ་ནི་རྟེན་དང་སྐྱབས་སུ་རུང་བར་འདུག་པས། ང་ཅི་རན་ཅིག་ཏུ་བཅད་ལ། རྩེ་མོའི་ཆ་ཉིད་ལ་རྟེན་ཏེ། ཡན་ལག་རྣམས་ཀུང་བཅད་ལ། ལ་ལ་ནི་གནས་སུ་བྱ། ལ་ལ་ནི་ភ្លូང་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཚེ་ភ្លូང་ཡབ་བྱ། ལ་ལ་ནི་ភ្លូང་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་གཉིང་རྗེ་བྱ། ལ་ལ་ནི་སྐྱ་བར་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བར་བསམས་ནས། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་ཆུ་ལས་ཐར་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐར་པའི་

(1) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༥༧ཀ-༥། ༼འབྱིང་།༽

ལམ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། དང་པོར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནས་འཇུག་ཏེ་བལྟས་ན། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཙམ་ལ་སྤྱོད་པར་མཐོང་ནས། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་དང་བྲལ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ཞིག་འདོད་ནས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྟགས་ཤིང་བཅལ་ན། ཡང་དག་པར་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་དྭངས་ཕྱུང་དུ་མ་གྲུབ་པར་མཐོང་ངོ་།།

དེ་ནས་ཇི་ལྟར་བགྲོད་བལྟས་ན་༔ཡང་དག་པ་བ་ཞེས་བྱ་[1]བར་བཟུང་ན། དོན་དམ་པར་བཟུང་བ་ལྟ་ཨ་ཙང་ཡང་ཆེས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཟུང་ཡང་། དེ་ཉིད་འཆིང་བའི་གཏིང་རྫོར་མཐོང་སྟེ། ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་གྱིས་བཅད་ནས། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཙམ་ལ་བློ་གནས་ཏེ། ཐབས་མཁས་པའི་སྤྱོད་པས། ཅི་ལ་ཡང་མི་ཆགས་མི་གནས་ཤིང་བཅིངས་

(1) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༥༣ཁ-༣། ༼ཡང་དག་པར་ཞེས་བྱ། ༽

པ་མེད་བཞིན་དུ། ཐབས་མཁས་པའི་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་རོལ་ཅིང་བརྩེན་པས་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ནི། བྱ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱོ་བ་བཞིན་ནོ།།

འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་པ་ནི། ཀུན་བརྟགས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པར་འཛིན་པར་ནི་སྨྲའང་མི་བྱེད་དོ། །རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་ལྟར་ན། བྱེད་པ་དང་ལས་རང་དབང་དུ་བརྗོད་པ་དང་། གཞན་དབང་དུ་བརྗོད་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་དག་གང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་གཅིག་ཤོས་འགེགས་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟར་བྱེད་པ་ལྷ་རེ་ལས། ཤིང་བྱ་བ་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཚེ། གཞན་དབང་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རེ་རང་ལ་རང་གཅོད་ཅེས་ནི་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་དོ། །མར་མེ་སྣང་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ། གཞན་དབང་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན། གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་མར་མེ།

གསལ་བར་བྱ་བ་ནི་སྨུན་པ་དང་ལྡན་པའི་ས་ཕྱོགས། བསལ་བར་བྱས་པ་ནི་ས་ཕྱོགས་སྨུན་པ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པའོ།།

རང་དབང་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ན། གསལ་བར་བྱེད་པའང་མར་མེ། བསལ་བར་བྱ་བའང་མར་མེ། བསལ་བར་བྱས་པའང་མར་མེ་ཉིད་རྒྱུན་སྨུན་པ་དང་བྲལ་བར་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །རང་དབང་གཞན་དབང་གང་བསྒྲུབས་ཀྱང་རུང་སྟེ། གཅིག་ཤོས་དགག་པ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་ལ་བྱས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ནི་དགག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་ཤིང་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡོད་ལ་ཤིང་བཅད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེའམ། སྨུན་པ་བསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཡོད་ལ་བྱས་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་ནི་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་ཡོད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་བསྒྲུབ་ཏུ་ནི་མི་རུང་སྟེ། འོན་ཀྱང་གཞུང་དེར་བྱེད་པ་དང་ལས་གཞན་གྱི་དབང་དུ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་བཀག་པར་ཟད་དེ། འདི་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པར་བྱ་བའང་གཞན་དབང་། ཀུན་རྟོག་པར་བྱེད་པའང

གཞན་དབང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་བློའི་བྱེ་བྲག་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་ནུས་པའི་ལས་ཅན། ཀུན་བརྟགས་པ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཞག་པ་ན། གཞན་དུ་ཀུན་བརྟགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ། །ཞེས་དགག་ཏུ་རུང་ངོ།།

རང་དབང་གི་ཚུལ་ལྟར་ན། མར་མེ་གསལ་བར་བྱེད་པའང་ཡིན་ལ་བྱ་བའང་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཡིན་པ་ན། ཀུན་ཏུ་བརྟག་པར་བྱ་བའང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལས་གཞན་ན་མེད་དོ། །ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཚུལ་དུ་གྲུབ་ཅིང་། གཉིས་མེད་བཞིན་དུ་གཉིས་སུ་སྣང་བར་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྟོག་སྣང་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།

དེ་བས་ན་སྐབས་གཞན་དག་ཏུའང་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་

ཞེས་བརྗོད་པ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་ཅན་གྱིས་ནན་གྱིས་བརྟགས་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་མཐོང་བས། ཐམས་ཅད་དུའང་དེ་ལྟར་སྤྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་དང་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་བསྡུས་ན། རྟོག་པའང་གསུམ་སྟེ། རྟོག་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །འདི་གསུམ་ནི་དཔེར་ན། ཉོན་མོངས་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། སྒྲ་འདོམས་པའི་ཚེ་ནི་ཡུལ་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ལ། མ་འདོམས་པའི་སྐབས་ལ་ལར་ནི་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པའང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། རྟོག་པ་འདི་གསུམ་ཡང་དེ་འདྲ་སྟེ། དེ་ལ་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི། ཡུལ་རྒྱ་ཆེ་སྟེ་ལམ་དང་འབྲས་བུ་དང་བསྟན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལའང་འཇུག་གོ།

ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལའང་འཇུག་གོ །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། སེམས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ལས་ཅན་

ཕྱོགས་འགའ་ལ་འཇུག་གོ །སྐབས་ལ་ལར་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲས་ཀྱང་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་འཕྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་དང་ལམ་དང་བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཚེ་ནི། ཐབས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ལ་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་གང་དང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཐབས་སུ་བརྟགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདི་སྐད་དུ།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཆོས་དག་ལས།།
སེམས་ཅན་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག །
རྟོག་པས་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་དེ།།
དེ་ཕྱིར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་རྟོག་པ་སོ་སོ་ལས་ཇི་སྐད་སྨོས་པ་དེ་དག་ལ། རྟོག་པའང་ཡིན་ལ་བརྟགས་པའང་ཡིན་པར་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ་། །ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

རྣམ་པར༔རྟོག་པ་(1)བརྟགས་པ་ནི། མུ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེ་ལ་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བརྟགས་སྣང་གང་དང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་རྟོག་པའི་བརྟགས་སྣང་ནི། དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ལུས་འདི་མ་བོར་བར། ལྷའི་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ༔ཆེན་པོ་(2)མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དུ་ལྡན་པ། མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་སྟེ། ལུས་མ་བོར་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྦྱོར་ནུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལྟར་མ་གྱུར་ཀྱང་རྫས་མེ་ལྟར་འབར་བར་གྱུར་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་རྒྱུ་ཞིང་། ཚེ་བསྐལ་པའི་ཚད་ཙམ་དུ་གནས་པར་ནུས་པ་ལ་སོགས་པའོ།།

(1) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༦༠ཀ-༣། སེ་ཕྲེན་དཔེ་རིང་། ༥༥ཁ-༥། ༼རྟོག་པས།༽

(2) སེ་ཕྲེན་དཔེ་རིང་། ༥༦ཀ-༡། ༼ཆེན་པོ་དང་།༽

ཀུན་རྟོག་པའི་བརྟགས་སྣང་ནི། ཁམས་གསུམ་པའི་ལུས་དང་གནས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དུ༔བཅས་པ་ན་སྣང་ཞིང་སྨིན་པ་ཐམས་ཅད་དོ།།[1]

རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བརྟགས་སྣང་ནི། སྔོན་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྡུག་པ་བསྒོམས་པས་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། གྲོགས་པོ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་གླགས་མེད་དེ་ཞེ་སྡང་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྣང་བར་མ་ནུས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་རྟོག་པས་བརྟགས་ཀྱང་སྣང་བར་མ་ནུས་པ་ནི། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་སྒོམ་པ་ན། ཡི་གེ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་བསྒོམས་ཀྱང་མངོན་དུ་སྨིན་པར་མ་ནུས་པ་རྣམས་སོ། །འོན་ཀྱང་ས་བོན་ནི་སོགས་སོ།།

ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་བརྟགས་ཀྱང་སྣང་བར་མ་ནུས་པ་ནི། སེམས་

(1) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༧༠༤-༡། ༼བཅས་པར་སྣང་ཞིང་སྨིན་པ་ཐམས་ཅད་དོ།།༽ །སི་ཁྲིན་དཔེ་རིང་། ༥༧༣-༩། ༼སྨིན་ཞིང་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དོ།།༽

དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གང་གིས་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འབྱིན་མ་ནུས་པ་རྣམས་སོ། །འོན་ཀྱང་ས་བོན་ནི་སོགས་སོ།།

རྣམ་པར་རྟོག་པས་བརྟགས་ཀྱང་སྣང་བར་མ་ནུས་པ་ནི། ཤུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་ལ་སོགས་པའོ། །འོན་ཀྱང་ས་བོན་ནི་སོགས་སོ། །དེ་ལ་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བརྟགས་པས་མི་སྣང་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་རྟོག་པས་མ་བརྟགས་པས་མི་སྣང་བ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་མ་བསྒོམས་པས་འཕགས་པའི་ཆོས་མི་སྣང་བའོ།།

ཀུན་རྟོག་པས་མ་བརྟགས་པས་མི་སྣང་བ་ནི། ཞེས་པ་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་ལས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཕྱུང་པོ་མི་སྐྱེ་བ་རྣམས་སོ།།

༈རྣམ་པར་རྟོག་[1]པས་མ་བརྟགས་པ་ནི། གཉིས་ཏེ། རྐྱེན་མ་

(1) ས་ཁྲོན་དཔེ་རྙིང་། ༥༧༣-༩། ༼རྣམ་པར་མི་རྟོག༽

ཆང་བས་རྟོག་པ་མ་སྐྱེས་ཏེ་མ་བརྟགས་པ་ནི་སྤྱི་མའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ། བདག་དང་དངོས་པོར་མ་བཏགས་པས་མི་སྣང་བ་ནི། ལམ་བསྒོམས་པས་འདུས་མ་བྱས་ཐོབ་པའོ། །མ་བརྟགས་ཀྱང་སྣང་བ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྲ་ཤད་ཀྱང་ཀུན་རྟོག་པའི་བརྟགས་སྣང་ཡིན་ནོ། །རི་བོང་གི་རྭའང་ཀུན་རྟོག་པས་མ་བརྟགས་པས་མི་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྭ་སྐྱེ་བའི་ལས་མ་བསགས་པར་ཟད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་དང་། རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་ནི། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་མཐོང་བ་ནི་བརྟགས་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །༑ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་[1]བློས་མཐོང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཞེས་པ་གདགས་སོ།།

འདིར་བཤད་པ། སྐྲ་འདི་གཉིས་ནི་ཐུན་མོང་ཡིན་ཏེ། འདི་

(1) སི་ཁྲིན་དཔེ་རིང་། ༥༧ཀ-༣། ༼ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི།༽

ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་མཐོང་བ་ལའང་རྟོགས་པའི་སྒྲ་འཇུག་སྟེ། འདི་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ལའང་བརྟགས་པའི་སྒྲ་འཇུག་སྟེ། འདི་ལྟར་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་ཞེ་འམ། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པ་དང་བརྟགས་པ་གཉིས་ལས་སྟོན་པའི་ཚིག་ཏུ་འདྲའང་། བྱ་བའི་ལས་དང་བྱེད་པའི་ལས་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བྱ་བའི་ལས་སྟོན་པའི་ཚེ་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་རྟོགས་པའི་སྒྲ་མི་འཇུག་གོ །མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བརྟགས་པའི་སྒྲ་མི་འཇུག་གོ །བྱེད་པའི་ལས་སྟོན་པའི་ཚེ་ནི། མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལའང་རྟོགས་པའི་སྒྲ་འཇུག་ལ། མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལའང་བརྟགས་པའི་སྒྲ་འཇུག་སྟེ། དེ་ཡང་། ཀ་ལ་བི་ཏ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་བརྟགས་པར་སྟོན་པ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་ནི། ཨ་བ་བོ་དྷ་ཞེའམ། བྲ་ཏི་སང་ཀྲུ་ཞེས་བྱ་བ

ལྟ་བུ་བྱེད་པའི་ལས་སྟོན་པའོ།།

དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྒྲོ་སྐུར་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གནས་ནི། གོང་དུ་སྨོས་པའི་རྟག་པར་ལྟ་བའི་གཞི་ལྔ་ལྟ་བུའོ། །སྐུར་པ་འདེབས་པའི་གནས་ནི་གཞི་ལ་འདེབས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱུ་མེད། འབྲས་བུ་མེད། བྱེད་པ་མེད། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མེད། ཅེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་༔བཅས་པའི་བློ་(1)ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་མཐོང་བ་ལ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་གདགས་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་གནས་ལས། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གནས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྐུར་འདེབས་ཀྱི་གནས་ལ། རྒྱུ་ཡོད་དེ་ས་བོན་ནི་སྡུ་གུའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ཡོད་དེ་སྡུ་གུ་ནི་ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་པ་པོ་ཡོད་དེ་སྐྱེས་བུ་ནི་ས་བོན་འདེབས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

(1) སི་ཁྲོན་དགེ་རིང་། ༥༧༡-༥། (བཅས་བློ།)

ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་མངོན་པར་ཁྱད་ཞུགས་ཤིང་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

འདི་བཞིན་དུ་ཇི་སྲིད་དུ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པར་གཞག་པ་དང་མཚན་ཉིད་པར་གཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བས་བརྟགས་པར་བཞག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བས་རྟོགས་པ་མཚན་ཉིད་པར་གཞག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་གིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བློས་རྟོགས་པར་བཞག་པ་དེ་ཉིད། གཞན་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློས་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་སྣང་སྟེ། དེ་བས་ན་མཐར་དོན་མཚན་ཉིད་པ་མི་རྙེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བློ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའང་མི་རྙེད་ལ། དེ་མ་རྙེད་པས་དོན་མཚན་ཉིད་པའང་མི་རྙེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་ཅན་གྱི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་བཞིན་དུ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཐ་རགས་སུ་སྐྱེ་བ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་འདྲའོ།།

དེ་ལྟ་བས་ན་ཤེས་པ་ཤེས་རིག་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱང་བཏགས་སྣང་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །དཔེར་ན་མི་ཞིག་དགྲས་བསད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། མཚོན་གྱིས་བསད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་འདྲ་སྟེ། མཚོན་གྱིས་བསད་པ་དེ་ཉིད་དགྲས་བསད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་བོན་ལས་སྐྱེའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བཏགས་སྣང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་དོན་འདྲ་སྟེ། རང་གི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པས། བཏགས་སྣང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཆོས་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པར་ནུས་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ལྟ་བ་འཛིན་བཅས་དང་འཛིན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

དེས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་བོ། །དེ་ཡང་ལྟ་བར་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཙམ་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གང་ཟག་པ་མེད་པར་རྟོགས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས་བརྟམས་ནས་གཟུང་བའི་དོན་མེད་པར་རྟོགས། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པར་རྟོགས། དབུ་མས་དོན་དམ་པ་བ་མེད་པར་རྟོགས། གསང་སྔགས་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་དག་ནི་ལྟ་བར་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ལྟ་བར་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ལ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་གདགས་ཏེ། ལྟ་བ་ཡེ་བཏང་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

བཞི་པ་ཞར་ལ་སྒོང་ཚད་ནི།

དེ་ནི་ལྟ་བའི་ཞར་ལ་སྒོང་ཚད་དང་མཐུའི་ཁྱད་པར་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གང་ཟག་མེད་པར་རྟོགས་

པས། ནང་གི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེའི་དབང་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་འཁོར་དང་བཅས་པའང་༔མ་དམིགས་[1]བཞིན་དུ་སྤངས་སོ། །དེའི་དབང་གིས་ལས་ཀྱི་ཚེ་རྣམ་པར་སྨྱོང་བ་མཐུ་ཆུང་དུ་ཐོབ་པོ་ཞེའོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པས། བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་གཟུང་བར་རྟོག་པ་གཉིས་གའང་ཉམས་པར་བྱས་ཤིང་། བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཆུང་དུ་སྤངས་པ་ཐོབ་པོ་ཞེའོ། །དེའི་དབང་གིས་ལས་ཀྱི་ཚེ་རྣམ་པར་སྨྱོང་བའི་མཐུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་བོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྦྱིར་བསྡུས་ནས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ག་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས། བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་གཟུང་བའི་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས། བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཐོབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

(1) སེ་ཁྲོན་དཔེ་རྙིང་། ༥༨ཀ-༩། ༼དམིགས།༽

བྱིན་རླབས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཐུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེའོ། །ཞར་ལས་འོངས་པ་ཚིག་གོ།

ལྟ་བ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་ཆོས་དྲུག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་འདི་ནི། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་རྩེ། ལུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིང་ཁུ། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་འགྲེལ། དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེ་ཕུགས། མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ། ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡཱ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་སྟེ། དངོས་སུ་ལམ་ལ་བྱའོ། །སྐབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱ་བ་དང་། གསུང་རབ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་སྟོན་པ་ནི་འོག་ནས་ཀྱང་བྱུང་བས། འདིར་ལམ་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་བས་ན་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་རྩེ་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དང་

བྲལ་བ་ལས་སྐྱེས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ས་ལ་གནས་པ།

རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི། ངག་གི་ལམ་དང་བྲལ་བ་ལས་སྐྱེས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གནས་པ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལས་སྐྱེས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྤྱོད་པ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ག་དབྱེར་མེད་པར། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་རྟེན་པ་ཞེས་བྱུང་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བགྲོད་ཅིང་འབྱུང་བ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མི་སྣང་སྟེ། བགྲོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ལམ་གྱི་མཆོག་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་ན་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་རྩེ། ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི། ཨ་ག་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ།

གཞན་ལས་འཕོངས་པ་ལ་ཡང་བྱ། རྟེན་དང་གཞིར་གྱུར་པ་ལའང་བྱ་སྟེ། དངོས་སུ་རྒྱལ་བའི་བཀའི་མཚན་ཉིད་ལ་བྱ། དེ་ལྟ་བུའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་སྟོན་པར་བྱེད་ཀྱང་མི་ནུས། གནོད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཀྱང་མི་ནུས་ཏེ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་མི་ནུས་ལ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སོ་སོ་མ་འདྲེས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་ཀྱང་ནུས་ལ། ཐམས་ཅད་སྤུན་འབྱིན་པར་བྱེད་ཀྱང་ནུས་ཏེ། བཀའ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ནི། དཔེར་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེ་མོ་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་བཙུགས་པ་བཞིན་དུ་འགྲན་ཟླ་མེད་ཅིང་རྗེ་བ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར། ལུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། །ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ལ་གསུང་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི། པྲ་ཙ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ། ཙ་ན་ནི་ཚིག་གམ་ངག པ་ནི་ཉེ་བར་བསྒྱུར་བ་དོན་ལྷག་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་སྟེ། གསུང་རབ་ཅེས་བཏགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཙུག་ལག

དོན་ཆུང་བ་རྣམས་ལ། ཀུ་བ་ཙ་ན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀུ་ནི་ངན་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་གོ །དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ཚིག་གམ་ངག་གང་གིས་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དངོས་སུ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་བྱའོ།།

དེ་རྣམས་ལས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི། དྲང་བའི་དོན་དང་ངེས་པའི་དོན་གཉིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཞིག་གིས་ངེས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་དེ་གཞན་གྱིས་དྲང་པའི་དོན་དུ་སྟོན་པར་ཡང་བྱེད་ལ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་དྲང་བའི་དོན་དང་ངེས་པའི་དོན་གཉི་ག་ལྡན་པར་སྟོན་པའང་ཡོད་ན། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་ནི། དྲང་བའི་དོན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བཀའ་གཞན་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ། སེལ་མེད་ཅིང་སྣོགས་མར་གཞག་པ་གང་ཡང་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིང་ཁུ། ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལ་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ། ཏན་ཏྲ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ། འབྲེལ་བའམ་རག་ལས་པའམ་འབྲུགས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། དངོས་སུ་བྱ་བ་དང་རྣལ་

འཁོར་གྱི་རྒྱུད་རྣམས་ལས། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་དང་། ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་སྒྲུབ་པ་པོའི་བྱ་བར་གྱུར་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་གྱིས་མ་ཟིན་ན་མཚན་མའི་འཆིང་བས་ཟིན་པར་འགྱུར་ལ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་གྱིས་ཟིན་ན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཇི་ལྟར་སྤྱད་ཀྱང་འཆིང་བར་མི་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་འགྲེལ། ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལ་དགོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཨ་བི་སནྡྷི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ། ཚིག་གང་གཟུགས་པོར་མ་བསྟན་ཏེ་ལྡེའུ་དང་ཟུར་གྱི་སྟོན་པ་ལ་བྱ། ཨ་བི་པྲ་ཡ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ། ཚིག་གཞན་དང་གཞན་གྱི་དོན་གཞན་དང་གཞན་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ལ་བྱ་སྟེ། བསྡུས་ན་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའང་དགོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་འདི་ལྟར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྣམས་ལས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཚིག་གིས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་ནི། གང་ཟག་དང་

ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེའོ།།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལས། འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྣམས་ལས། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཚིག་གིས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེའོ།།

དབུ་མའི་ཚུལ་ལས་འདི་ལྟར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྣམས་ལས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཚིག་གིས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་ནི། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེའོ། །དེ་དག་ནི་དགོངས་གཞི་ཡིན་ཡང་ཞེ་ཕུགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྣམས་ལས་ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགོངས་པ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེ་ཕུགས་ནི། ཆོས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་འདི་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་པའི་ཕུགས་འདི་ལས་གཞན་མི་མངའ་བས་ན། དེའི་ཕྱིར། དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེ་ཕུགས། ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལ་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ཨུ་པ་དེ་ཤ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ། དོན་ཉེ་བར་བསྟན་ཅིང་གདན་ལ་ཕབ་སྟེ། བསྟན་པ་ལ་བྱ་སྟེ། དོན་གྱི་ཁ་བརྒྱུད་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་མན་ངག ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མན་ངག་གིས་དོན་གདན་ལ་ཇི་ལྟར་ཕབ་ཅེ་ན། དོན་ཉེ་བར་ཐོག་ཏུ་ཕབ་སྟེ་བསྟན་ན། འདི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པར་གདན་ལ་ཕབ་བོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲ་འདི་རྣམས་ཀྱང་རེས་འགའ་ནི་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་སྟོན། རེས་འགའ་ནི་ཚིག་གི་སྒོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཚིག་གི་ཡུལ་སོ་སོར་ཡོད་པར་སྟོན་ཏེ་སྐབས་ཀྱིས་སྦྱར་རོ།།

དེ་ལ་འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས། ཆོས་རྣམས་ནི་བདག་གི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་པོ་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པར་གདན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་འདོད་པས། རང་བཞིན་མེད་པར་གདན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་

གྲངས་སུ་ནི་མི་ཆུད་དོ། །ཞེའོ།།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་པས། རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚེ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པའང་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་གཞན་གྱི་དབང་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འདོད་པས། སྐྱེ་བ་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་ནི་མི་ཆུད་དོ། །ཞེའོ།།

དབུ་མའི་ཚུལ་ལས་དོན་དམ་པར་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པས། སྐྱེ་བ་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པའང་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་འདོད་པས། མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་མི་ཆུད་དོ། །ཞེའོ།།

གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་འདོད་པས། མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚེ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྟོང

ཞིང་བདག་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་མཉམ་པའི་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་མི་ནུས་པའི་ཉམ་ང་བ་དང་། ཉམ་ང་བ་དེ་ཉིད་སྨྲར་དུ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆེད་དུ་བརྩལ་ཞུགས་དང་དུ་ལེན་པ་ལྟ་བུའང་ཡོད་པས། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་མི་ཚུད་དོ། །ཞེའོ།།

བྲུག་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྟན་པས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི།

རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་བཞི་པོ་འདི་ལྟར། ཤེས་ཏེ་སྤང་བར་བྱ་བའམ། ཤེས་ཏེ་དང་དུ་བླང་བར་བྱ་བའམ། ཤེས་ཏེ་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་པར་བྱ་བའམ། ཤེས་ཏེ་མངོན་དུ་བྱ་བ་རྣམས་གང་ཡང་མི་སྲིད་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚེ་ཆོས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པར་

གདན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི། མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར། མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ། ཞེས་བྱའོ།།

རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། སྒྱུ་མའི་མིང་འཛིན་པའི་ཐེག་པ་གཞན་རྣམས། ཤན་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་སྐབས་ཏེ། གསུམ་པའོ།།

༈ སྐབས་བཞི་པ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་རིགས་པས་མི་གནོད་པར་བསྟན་པ་ལ། སྤྱིའི་བསྟན་ཆོས་དང་རིགས་པའི་བསྟན་ཆོས་དང་འགལ་བར་དོགས་སློང་ཐུན་མོང་དུ་བཀོད་པ་དང་། དེའི་ལན་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་འདི་ཡང་མདོར་

བསྡུས་ཏེ་བསྟན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་སེམས་དང་སེམས་སྣང་བ་ཙམ་དུ་འདུས་ལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་འདི་ཙམ་ལས་མེད་ལ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱང་། འདི་ཉིད་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་ཤིང་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། །འོན་ཀྱང་སྔའི་བསྟན་ཆོས་དང་། རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གང་ཟག་དག་འདི་སྙམ་དུ། བདག་ཅག་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འདི་དག་ནི། སྔའི་དོན་དང་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། གང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དེ་ནི་བླང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་བ་འདི་ལྟ་བུ་སྤངས་ནས། ནོར་བུ་འཆིང་བུ་དང་འདྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོགས་ལ་ཞེན་པའི་གང་ཟག་ལ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལས་གྲགས་པའི་ཐིག་ལེ་དང་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་རྣམས་བཞག་སྟེ། སྤྱིར་

གྲགས་པའི་སྐད་ཀྱི་རིགས་པའི་ཚུལ་ཕྱོགས་འགའ་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། སྒྲའི་བསྟན་ཆོས་དང་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་དང་། རིགས་པའི་བསྟན་ཆོས་དང་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་དང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་རིགས་པར་གདམས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དང་འབྲེལ་ངོ་བོ་དམིགས་པ་མཚན་ཉིད་སོགས་ལ་དཔྱད་དེ་མཐར་མཐུངས་པ་དང་གྲངས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་གཅིག་གིས་སེམས་དང་བྱང་ཆུབ་མི་རྙེད་པའི་ཚུལ་ནི།

དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ། བྱང་ཆུབ་ནི། བོདྷི་ཞེས་བྱ་བ་ཨ་བ་བོདྷ་སྟེ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའམ། དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་པའམ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའམ། མ་ལུས་པར་ཀུན་ཆུབ་པ་ལ་བྱ། སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཙི་ཏ་ཞེས་བྱ་བ། ནི་ན་བི་ཙི་ཏ་སྟེ། སྣ་ཚོགས་པའི་དོན་ཏེ། དམིགས་པ་སྣ་ཚོགས་རྣམ་པར་རིག་པའམ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་བསགས་པས། ཚུན་པའི་སྐྱེའུ་སྣོད་ལྟར་

གྱུར་པ་ལ་བྱ། ཅེན་ཏེ་ན་ཅིད་ཏྟ་སྟེ། སེམས་པར་བྱས་པས་སེམས་ཏེ། འདུ་བྱེད་སེམས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་གིས། བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་ལ་སེམས་པར་བྱེད། གཡོ་བར་བྱེད། འཇུག་པར་བྱས་པས་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །ཅི་ཏ་མ་ན་བི་ཛྙཱ་ན་སྟེ་སེམས་དང་ཡིད་དོན་གཅིག་སྟེ། གཟུགས་ལྟར་བེམ་པོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་ཤིང་རིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་སེམས་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་སེམས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་འདི་ནི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གཉིས་མེད་དོ། །སྣང་བ་ནི་གཞི་གདུས་གཅིག་ཏུ་མི་ལྡན་ནོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་པའི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །སྣང་བ་ནི་ཚོར་བས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་པའི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ།།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་པའི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ནི། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ནི་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་

ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་གནས་ཀྱང་སེལ་བར་མི་ནུས་སོ། །སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ནི་སྒྲོ་སྐུར་ནི་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་ནུས་ལ་འཁྲུལ་པ་ནི་སེལ་བར་མི་ནུས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི་འཁྲུལ་པའང་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད། །དེ་བས་ན་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་བློ་ནི་དམན་པའོ། །ཚོར་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་བློ་ནི་བར་མའོ། །ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་བློ་ནི་མཆོག་གོ།

དེ་ནི་དཔེར་ན་འགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ནི། འགལ་མེ་དང་འཁོར་ལོ་གཉིས་ག་མགོ་མཉམ་དུ་སོ་སོར་ཡོད་པར་དམིགས། སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ནི་དུས་ཅིག་ཏུ་གཉིས་མི་སྣང་སྟེ། གང་གི་ཚེ་འཁོར་ལོར་སྣང་བ་དེའི་ཚེ་འགལ་མེར་མི་སྣང་ངོ་། །གང་གི་ཚེ་འགལ་མེར་སྣང་བ་དེའི་ཚེ་འཁོར་ལོར་མི་སྣང་ངོ་། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི་གཉིས་མི་འགྲུབ་སྟེ། གང་འཁོར་ལོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་

པ་ན། འགལ་མེ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་འགལ་མེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན་འཁོར་ལོ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་འདིར་འཁོར་ལོར་སྣང་ཙམ་ཉིད་ན་འགལ་མེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གཏན་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སེམས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་དེ་འདྲ་སྟེ། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་སེམས་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ག་མགོ་མཉམ་དུ་རྫས་སོ་སོར་ཡོད་པར་དམིགས་སོ། །སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ནི་གཉིས་དུས་ཅིག་ཏུ་མི་སྣང་སྟེ། གང་གི་ཚེ་སེམས་སུ་སྣང་བ་དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་མི་སྣང་ངོ་། །གང་གི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྣང་བ་དེའི་ཚེ་སེམས་མི་སྣང་ངོ་། །དེ་ལ་སེམས་སུ་སྣང་བ་ནི་སླུ་བའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྣང་བ་ནི་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི་གང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གཏན་མི་འགྲུབ་བོ། །གང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གཏན་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་བས་ན་སེམས་སུ་སྣང་བ་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས། སྣང་བ་ཉིད་

ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གདན་མ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁྱད་འཕགས་ཚིག་གི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆེ་བ་བཤད་པ་དང་། གཅིག་ཐ་དད་སོགས་དགག་པར་བྱ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དོན་འདིས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཆེན་པོ། ལས་ཉིད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས། སྡུག་བསྔལ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཅེས་བསྟན་པའང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཞེན་པའི་བློ་བཟློག་པའི་ཐ་སྙད་སོ་སོར་བསྟན་པར་ཟད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དབྱེར་མེད་ཅིང་གཅིག་གོ །དེ་ལ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟར་མཚུངས་པའི་གཅིག་པ་དང་། གྲངས་ཀྱི་གཅིག་པ་དང་། དབྱེར་མེད་པའི་གཅིག་པའོ། །དེ་ལ་

གཅིག་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཀུང་དུ་མའི་བློ་བློག་པར་འདྲ་མོད་ཀྱི། རྟེན་གཞིའི་བྱེ་བྲག་མ་དམིགས་པ་དང་། གཅིག་དམིགས་པ་དང་། མི་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མཚུངས་པའི་གཅིག་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཀ་བ་ནི་ལྷ་གབ་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། བུམ་པ་ནི་ཆུ་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། གཉི་གའང་བྱས་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཀ་བ་བྱས་པ་ནི་ཀ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས། བུམ་པ་བྱས་པ་ནི་བུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཏེ། རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པར་དམིགས་ཀྱང་། བྱས་པ་ཉིད་ལའང་ཐ་དད་མི་དམིགས་སོ། །བྱས་པ་ཐ་དད་མི་དམིགས་ཀྱང་དེ་ཀ་བའང་བུམ་པར་མི་ལྡོག་བུམ་པའང་ཀ་བར་མི་ལྡོག་ལྷ་གབ་འཛིན་པ་དང་ཆུ་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོར་རོ།།

ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་བདེ་བའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད། གཉི་ག་ཡང་བདག

དང་བདག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའོ་ཞེས་བརྗོད་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཐ་དད་མི་དམིགས་ཀྱང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་ན། བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཙམ་གྱིས་དམྱལ་བ་ཡང་སངས་རྒྱས་སུ་མི་ལྡོག་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དམྱལ་བར་མི་ལྡོག་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོར་ཏེ། དཔེར་ན་ཅིག་བརྒྱ་ཉིས་བརྒྱ་ཅིག་སྟོང་ཉིས་སྟོང་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། བརྒྱ་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་མང་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། བརྒྱ་པ་གཅིག་ལ་བརྒྱ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པས། གཅིག་བརྒྱ་ཞེས་གཅིག་གི་ཐ་སྙད་འདུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གྲངས་ཀྱི་གཅིག་པ་གང་ཞེ་ན། དཔེར་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ། རི་དྭགས་བསེ་ལ་རྭ་གཉིས་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མེད་དེ། རལ་གྲི་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ། བསེ་རུ་གཅིག་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ། འདི་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་ནི་མེད་ཕུང་པོ་ནི་ཡོད་ཅེའམ། རང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་བ་ནི་མེད་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་ཅེའམ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པོ་ནི་མེད་རང་རིག་པ་ནི་ཡོད་ཅེས་

བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཿཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་[1]བསལ་ནས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་པ་དེ་ཉིད་ལའང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ཕན་ཚུན་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་ཐ་དད་ནི་འགོག་པར་བྱེད་ལ། དངོས་པོ་གཅིག་ནི་བསྒྲུབས་པས་དེ་འདི་སྐད་དུ།

གཉིས་ནི་མེད་དོ་གཅིག་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་དངོས་པོ་གཅིག་གི་བློ་མི་གནོད་པ་འདི་ནི་གྲངས་ཀྱི་གཅིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དབྱེར་མེད་པའི་གཅིག་པ་ནི། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ནི་ནམ་མཁའ་ཉིད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ན། རེ་ཞིག་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཞེས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་འཇོག་ཀྱང་། ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས། ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་ཏེ། འདི་ལ་གཉིས་སུ་བཞག་པའི་དོན་

(1) སི་ཁྲིན་དཔེ་རིང་། ༧༧ཁ-༧། ༼ཀུན་བརྟགས་པ་ལ། ༽

གང་ཡང་མི་སྐྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ལའང་སེམས་བཀག་ནས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ནི། གྲངས་ཀྱི་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་ཚོས་ཅན་སེམས་མ་གྲུབ་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མ་གྲུབ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་འདྲ་བར། སེམས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དབྱེར་མེད་པའི་གཅིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལས་ཀྱང་ཚུལ་འདི་གཉིས་སྟོན་ཏོ།།

དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་སྟོན་པའི་ཚེ་ནི། གྲངས་ཀྱི་གཅིག་པའི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེའང་བསྟན་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོན་པའི་ཚེ་ནི་དབྱེར་མེད་པའི་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་ཏོ། །འདི་ནི་དོན་གྱི་རྩ་བ་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཉིད་བསྟན་པའི་སྐབས་ནས་བཤད་པ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་འདི་ལས་

ལོགས་དབྱུང་དུ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ལའང་དངོས་པོ་བསྒྲུབ་དང་དགག་པ་སོགས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ། མདོར་བསྡུས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ད་ནི་སྐབས་འདིར་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་བརྗོད་དེ། དེ་ལ་གང་དག་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྒྲུབ་པར་འདོད་ཅིང་། གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དགག་པར་འདོད་པ་རྣམས། སོ་སོའི་སློ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དངོས་པོ་བསྒྲུབ་པ་དང་། དངོས་པོ་དགག་པ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །དེ་ལ་དགག་པ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། མེད་པར་དགག་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ།།

དེ་ལ་མེད་པར་དགག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡོད་པ་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། གཞན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་མེད་དེ། འདི་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོགས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཙམ་སེལ་བར་བྱེད་པ་

⁝ཀུན་ཏུ་བརྟགས་[(1)]པ་ཙམ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་སྟོན་པ་མེད་དོ། །དཔེར་ན་བུམ་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན། བུམ་པ་ཡོད་པར་རྟོག་པ་བཟློག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། བུམ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སྟོན་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན། གང་ཟག་ཡོད་པར་རྟོག་པ་ཙམ་བཟློག་པར་ཟད་དེ། གང་ཟག་གིས་སྟོང་པའི་ཕུང་པོ་ཡོད་པར་⁝སྟོན་པར་མི་[(2)]བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ལ་སྦྱར་རོ།།

མ་ཡིན་པར་དགག་པ་གང་ཞེ་ན། གཞན་དགག་ནས་གཞན་བསྟན་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་བུམ་པ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། བུམ་པས་སྟོང་པའི་ས་ཕྱོགས་གོ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་ན། གང་ཟག་གི་སྟོང་པའི་ཕུང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་མེད་པར་དགག་པ་ནི། གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་

(1) ས་ཕྲིན་དཔེ་རིང་། ༤༨ཀ-༡། ༼ཀུན་བརྟགས། ༽

(2) ས་ཕྲིན་དཔེ་རིང་། ༤༨ཀ-༣། ༼སྟོན་པར་ནི་མི། ༽

མཐའ་སེལ་བ་ཙམ་ཡིན་ལ། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ནི། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་སྟེ། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་པ་ལ། རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དངོས་པོ་བསྒྲུབ་པ་ཇི་སྙེད་པའང་མདོ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། དམིགས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དེ་དག་གི་གཞི་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་པའོ། །དེ་དག་གི་གཞི་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཁྱད་པར་རོ། །དེའི་བློ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རིལ་པོར་འཛིན་པའི་བློ་དང་། རྗེས་སུ་གཞིག་པའི་བློའོ། །བློ་འདིས་གཉིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ལྡན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གྲོལ་བ་དང་ཕྱིར་གྲོལ་བ་བརྗོད་པ་ན། འདི་སྐད་དུ། རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ནི་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་བློས་བཟླུམས་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐས་མི་ཕྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཁྱོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ནི་རྗེས་སུ་གཞིག་པའི་བློས་བཤིག་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཁས་ནི་མི་ལེན་ཏོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ངོ་བོ་ཉིད་དང

ཁྱད་པར་ཡིན་པས། དེ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ན་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་མི་ཆུད་པས། དེ་བས་ན་དང་པོ་འདི་བསྟན་ཏོ།།

དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བློ་གང་ལ་དོན་གང་སྣང་བ་ན། འདི་ལྟར་གྲངས་ཀྱིས་མ་ཕྱེ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གིས་མ་ཕྱེ་སྟེ། དོན་གང་སྣང་བ་དེ་ཉིད་མཚན་མར་གྱུར་རུང་བར་སྣང་བའོ།།

དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ནི་མིང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ནཱ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ། ན་ཡ་ནི་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཁྲིད་པར་བྱས་པས་མིང་སྟེ། བློ་གང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཁྲིད་པར་བྱེད་སྦྱོར་བར་བྱས་པས་མིང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱ་ཆུང་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱང་རུང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཞེ་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཇི་ཙམ་དུ་མིང་གིས་ཁྲིད་པའི་དོན་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ།།

ལཀྵྞ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱུའམ་མཚན་མའམ་རྟགས་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་བས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་གང་གིས་མིང་དང་མིང་ཅན་བསྲེས་

ཏེ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པར་བྱས་ནས། དོན་གྱི་མཚན་མ་དང་རྟགས་སུ་བྱས་ནས། རྒྱུ་མཚན་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བཟང་པོ་ལ་ཡང་ལཀྵ་ཎ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཚན་མའང་རྟགས་སུ་བྱས་པའོ།།

དེ་ལ་མིང་དང་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ནི། སྒྲའི་བསྟན་ཆོས་པ་འདོད་པ་ལྟར་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ལྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མིང་དང་རྒྱུ་མཚན་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེ་བྲག་གང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་ཁྱད་པར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། མཚོན་པར་བྱ་བའམ་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ཉིད་ཆོས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དྷརྨ་ཞེས་བྱ་བ་དྷྲི་ནི་འཛིན་པ། མ་ནི་ཚིག་གི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ་འཛིན་པས་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདིས་འཛིན་པར་བྱེད་པའམ། འདི་འཛིན་ཅིང་བཟུང་བས་ན་ཆོས་ཏེ། དེ་ལ་སྐབས་ལ་ལར་ནི་ལྟུང་བ་ལས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་།

རིག་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། མཚན་ཉིད་འཛིན་པར་བྱས་པས་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ལ་ལར་ནི་ཁྱད་པར་འདི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བ་ཡིན་ཞིང་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་འདི་བཞིན་དུ་སྨྲ་རོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་མཚན་གཞི། ཁྱད་པར་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །ཅུང་ཟད་བྱེ་བྲག་ཏུ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དོན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་དོན་དེ་ལྟ་བུའི་བློ་འབྱུང་བའོ།།

ཆོས་ཅན་དང་མཚན་གཞི་ལ་སོགས་པ་ནི། ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་བློ་འབྱུང་བ་སྟེ། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་གོ །ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་དུ་གཞག་པའང༌། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཁྱད་པར་ལ་མ་བརྟེན་པར་གྲུབ་པའོ། །ཁྱད་པར་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའོ།།

དེ་ལ་ཁྱད་པར་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཚིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། བྱ་དྷ་ན་ཞེས་བྱ་བ། དཔེ་བྱད་བཟང་པོའི་མིང་ཡང་ཡིན། ཚོད་མའི་མིང་ཡང་ཡིན། ཚིག་འབྲུ་ལ་ཡང་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ལ། བྱ་དྷ་ན་ཞེས་བྱ་བ། མེ་ཏོག་གི་ཟེའུ་འབྲུ་ཉིད་ཀྱང་མེ་ཏོག་ཡིན་མོད་ཀྱི། མེ་ཏོག་གི་སྤྱི་ཟེའུ་འབྲུས་འབྱེས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། དཔེ་བྱད་ཉིད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མོད་ཀྱི། མཚན་སྤྱི་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་འབྱེས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཚིག་གང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པར་བྱས་པས་དེ་སྐད་དུའོ།།

ཇི་ལྟར་ཚོད་མས་ཟན་གྱི་རོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་ཅིང་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ལྟར། ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་གང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པར་བྱེད། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་པར་བྱས་པས། ཚིག་འབྲུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་དེ་གཞིར་བྱས་ནས། གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་

གཅིག་གོ །ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་དོ། །ཆོས་གཅིག་གོ །ཆོས་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།

དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ཡོད་དོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །ཐ་དད་ཡོད་དོ། །ཆོས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ཡོད་དོ། །ཆོས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །ཐ་དད་ཡོད་དོ། །ཞེས་གྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་བདེན་པར་སྒྲུབ་པའོ། །ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་དམིགས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །ཡང་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་ལྟོས་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་སྒྲུབ་པ་གང་ཞེ་ན། རིགས་མཐུན་པའམ་རིགས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ལས་བཟློག་སྟེ། འདི་ལྟར་བུམ་པ་ནི་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཀ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་བཟློག རིགས་མཐུན་པ་བུམ་པ་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་བཟློག་སྟེ། བུམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།

དེ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རིགས་མཐུན་པ་བུམ་པ་གཅིག་ལས་ལྟོས་ཏེ་བཟློག་ནས། བུམ་པ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དུའང་སྒྲུབ་པར་བྱེད། རིགས་མི་མཐུན་པ་ཀ་བ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། བཟློག་ནས། བུམ་པ་དང་རེ་ལྡེ་དང་རྟ་དང་གླང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་དང་འདྲའོ། །གཞན་ཡང་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བཀར་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྡུས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ནའང་གཉིས་ཏེ། བཟློག་སྟེ་ཐ་དད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱེ་སྟེ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའོ།།

དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་རུང་། བཏགས་པའི་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྤྱི་གཅིག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། འདི་ངོ་བོ་

ཉིད་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བཀར་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་བོ། །བཀར་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། སྤྱི་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མར་གནས་པ་རྣམས་ལས་ལྟོས་ཏེ། བཟློག་ནས་བཀར་ཏེ་འདི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།

གཉིས་པ་བསྡུས་པ་ལའང་། ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་བསྒྲུབ་པ་དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་བསྡུས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་གང་དང་གང་གཅིག་གང་དུ་གཅིག་ཅེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ན། ངོ་བོ་གཅིག་པར་སྒྲུབ་སྟེ། ཕྱུད་པ་ལའང་དེ་ཉིད། སྔོན་པོའང་དེ་ཉིད། བུམ་པའང་དེ་ཉིད། བྱས་པའང་དེ་ཉིད་ཅེས་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གཅིག

པར་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།

འདི་ལྟར་སྟོན་པོའང་ཤུད་པ་ལ་ཉིད། རྟུབ་པའང་ཤུད་པ་ལ་ཉིད། བྱས་པའང་བུམ་པ་ཉིད། མི་རྟག་པའང་བུམ་པ་ཉིད་ཅེས་བསྡུས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། ཚུལ་འདི་ཉིད་ལའང་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གཉི་གར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་ན། སྤྱི་ལས་བྱེ་སྟེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ན་གཅིག་ལས་བཟློག་སྟེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ན། བཀར་ཏེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ། བུམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཆ་ཤས་མ་ལུས་པར་རྒྱུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་བྱས་པ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱངས་ཤིང་ཆོས་གཅིག་ལས་བཟློག་ནས་སྒྲུབ་བོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཆོས་གཅིག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཕྱོགས་སུ་བྱས་ནས་དེའི་ཆ་ཤས་མ་ལུས་པར་ཆོས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།

གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཐ་དད་བསྡུས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ནི།

ངོ་བོ་ཐ་དད་བསྡུས་ཏེ་ཆོས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱས་པའི་ཚེ་ནི། གང་དང་གང་གཅིག་གང་དུ་གཅིག་ཅེས་ན། ཀ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བུམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཉི་གའང་བྱས་པར་གཅིག་གོ །ཞེས་བསྡུས་ཏེ་ཆོས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། ཡོད་པའམ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བོ།།

དེ་ལ་ཆོས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ན་ཕྱེ་སྟེ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་འདི་ལྟར། བུམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ལ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རེག་བྱ་དང་མཚན་ཉིད་དག་སོ་སོར་འབྱེད་དོ། །མཚན་ཉིད་ལའང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འབྱེད་དོ། །བཟློག་སྟེ་ཆོས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ན། འདི་ལྟར་བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ལས་བཟློག་ནས་ཆོས་གཞན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། མི་རྟག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འགག་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་བས་ན་བྱས་པ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན། འདུ

བྱེད་རྣམས་མཐོང་བར་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་ཉིད་བྱས་པ་ཡིན་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་འགག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲ་དང་བློས་ནི་ཁྱད་པར་གཞན་མ་སྤྱངས་པའི་ཚུལ་དུ་སྟོན། ཡིན་པའི་སྒྲ་དང་བློས་ནི་ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱངས་པའི་ཚུལ་དུ་སྟོན་ཏོ།།

དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་བློ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་བློས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ། ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་མི་རྟེད། ཆོས་དང་ཆོས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་མི་རྟེད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མ་ཡིན་པར་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆོས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དེའི་བྱེ་བྲག་དང་མཚན་མ་ཙམ་དུ་བྱས་པ་སྟེ། སོ་སོ་ན་རྫས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆ་ཤས་དུ་མ་མེད་པ་

རྫས་གཅིག་ཡོད་པའམ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་གཞིག་པའི་བློས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་དུས་ན་ནི། སྤྱི་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མར་ཕྱེ་བས་སྤྱི་གཅིག་པོ་འཇིག་གོ །ངོ་བོ་ཉིད་ཁྱད་པར་དུ་མར་ཕྱེ་བས་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་པ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་རྫས་འཇིག་གོ །ཁྱད་པར་གཅིག་པོ་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་བས་ཆོས་གཅིག་པོའི་རྫས་འཇིག་སྟེ་མི་འགྲུབ་བོ། །དེ་ལྟར་རིམ་གྱིས་རྣམ་པར་ཕྱེ་ན། གཅིག་དང་དུ་མའི་བློ་ནི་བསྐལ་པའི་བར་དུ་ཕྱེ་ཡང་མི་ལྡོག་ཏུ་རུང་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་ཏུ་ནི། གཟུགས་ནི་བོང་ཚོད་ཀྱི་མི་ཐུབ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་པས་མི་ཐུབ་སྟེ། མཐར་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་གནས་མེད་དོ།།

སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ། བློ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱོགས་པ་བོར་ཏེ། གཞི་གའི་ཆ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པ་གཉིས། གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་གཉི་ག་ལ་འང་སྐྱོན་

དམིགས་ནས། གཉིས་ག་ལས་གྲོལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱང་སྟོན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་འདྲ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོར་ལྟ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་བློས་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་གི་རྫས་ཡོད་པར་བསྒྲུབས། གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་རྗེས་སུ་གཞིག་པའི་བློས་བཤིག་སྟེ་རྫས་སུ་མེད་པར་བསྒྲུབས་ཀྱང་། རྗེ་ལྟར་བསྒྲུབས་པ་དེ་ལྟར་ཚད་ཟིན་ཅིང་ཤེས་བྱའི་མཐར་ཕྱིན་པ་མེད་དེ་དྲི་མ་ཆེ་ཆུང་ཙམ་ཟུང་ཟད་དོ།།

ཡང་ན་འདི་ལྟར་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཅིག་ཏུ་རང་བསྒྲུབ་ཏུ་རུང་། ཐ་དད་དུའང་བསྒྲུབ་ཏུ་རུང་། གཉིས་ག་ལས་གྲོལ་བར་ཡང་བསྒྲུབ་ཏུ་རུང་། གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ། ཆོས་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཏུའང་རུང་། ངོ་བོ་ཆོས་གཅིག་ཏུའང་རུང་། འདི་ལྟ་བུར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསྒྲུབ་པ་ཉེ་བར་གཞག་པའི་མཚན་ཉིད་དམིགས་ན། རིགས་པའི་གནོད་པ་འདི་དག་ཀྱང་ཁྱེད་དངོས

པོར་ལྟ་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་ཆ་ཙམ་དུའང་སློབས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གཏིང་དང་ནམ་མཁའི་མཐའ་མདའ་རྒྱང་དང་མིག་རྒྱང་གིས་གཞལ་བར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ།།

སྒྲའི་བསྟན་ཆོས་ལས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ཅི་བརྗོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་། ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་ཙམ་ལས་མེད་དེ། དེ་ལ་དངོས་པོ་བསྒྲུབ་པའང་ཕལ་ཆེར་དེ་ལ་ཕན་པའི་རྐྱེན་དང་། བྱེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བརྗོད་དེ། དེ་ལ་ཕན་པའི་རྐྱེན་ནི་འདི་ལྟར། ཅན་ལྟ་བུ་སྤྱི་སྟོན་པ་དང་། གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོན་པ་དང་། ཉིད་ལྟ་བུ་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་དང་། བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཡང་འདི་ལྟར། རིང་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་ནི་རིང་དུ་འགྲོ་བ་ཞེས་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་དང་། རིང་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་ནི་རིང་འགྲོ་ཞེས་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལྟ་བུའང་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ལས་གུད་ན་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་མིང་ཁ་མ་ཆང་བ་ལས་ཁ་ཆང་བར་བྱས་པ་ཙམ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་

དང་བཅས་པ་ཙམ་ལ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རས་ཡུག་གི་དཀར་པོ་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་རྒྱུན་མེད་པའང་དོན་དེ་ལས་མི་འདའོ།།

གཉིས་པ་རིགས་པའི་བསྟན་ཆོས་ཀྱིས་རྫོགས་ཆེན་ལ་མི་གནོད་པའི་ཚུལ་ལ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པས་དངོས་པོར་ལྟ་བ་རྣམས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གནོད་ཀྱང་རྫོགས་ཆེན་ལ་མི་གནོད་པའི་ཚུལ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

གཞན་ཡང་། རིགས་པའི་བསྟན་ཆོས་ལས་རིགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་། དགག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་སྟེ། རིགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་གཞལ་ཡང་། དངོས་པོར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་ལ་གཅིག་གནོད་པ་ཙམ་ཡང་དམིགས་ལ། གཞན་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་ཐལ་བར་གྱུར་ནས་སླར་གནོད་པ་དམིགས་པར་ཟད་དེ། དེས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་མི་གནོད་པ་ནི་སྔར་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། རིགས་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་བཞིའི་སེལ་བ་དང་། ཡུལ་དང་ཚད། རིགས་པ་བཞིའི་ཐལ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་རིགས་པ་བཞིའི་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བ་བསྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ། རྒྱུའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་རིགས་པ་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པར་བྱས་ཏེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའོ།།

གཉིས་པ་དེའི་སེལ་བ་ནི།

འདི་རྣམས་ཀྱི་སེལ་བ་བཞི་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། རིགས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སེལ་བར་བྱེད་དོ།།

གསུམ་པ་ཡུལ་དང་ཚད་ནི།

འདི་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཚད་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་དྲི་མ་མེད་ཅིང་དངོས་གཞི་མ་ལོག་ན་ཆོས་ཉིད་རིགས་པར་གཞག་ཏུ་རུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པ་དང་། རིགས་པའི་དངོས་གཞི་རྣམས་ལ་དྲི་མ་མེད་ཅིང་དངོས་གཞི་མ་ལོག་ན་དེ་རྣམས་རིགས་པར་གཞག་ཏུ་རུང་ངོ་། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དྲི་མ་ཡོད་པ་ནི། མེ་ཞེལ་ལ་ཚ་བའི་རེག་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དངོས་གཞི་ལོག་པ་ནི་རི་དྭགས་མེ་གཙང་སྦྲ་ཅན་ལ་མེ་ཚ་བའི་དངོས་གཞི་ལོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ལ་ཡང་སྦྱི་རིགས་སུ་སྦྱར་རོ།།

བཞི་པ་ཐལ་བ་ལའང་བཞི་སྟེ། ཐལ་བ་བཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་མངོན་སུམ་རྒྱས་པར་བཤད། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། དེའི་དོགས་པ་སྤོང་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།

རིགས་པ་བཞིའི་ཐལ་བ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲུབ་

པ་ཐལ་དྲགས་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་ལྡོག་སྟེ། མཐའ་རང་བཞིན་རྒྱུར་སྨྲ་བར་འགྱུར་རོ། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཐལ་དྲགས་ན། བྱེད་པ་དང་རྩོལ་བ་ཐམས་ཅད་མི་ལྡོག་སྟེ། མཐའ་བྱེད་པ་པོ་རྒྱུར་སྨྲ་བར་འགྱུར་རོ། །ལྡོས་པའི་རིགས་པ་ཐལ་དྲགས་ན། དབང་ཐམས་ཅད་མི་ལྡོག་སྟེ། མཐའ་དབང་ཕྱུག་རྒྱུར་སྨྲ་བར་འགྱུར་རོ། །འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཐལ་དྲགས་ན། རིགས་པ་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དྲི་མ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐར་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ཆོས་ཉིད་དང་མངོན་སུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པ་ན། ཕལ་ཆེར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་བས་ན་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་དང་ཐལ་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དོན་ལ་བློས་འཇལ་བ་ན། གོང་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བློས་དམིགས་པ་དང་། ཚོར་བས་ཁྱད་པར་

དུ་བྱས་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་དང་། ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བློས་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལ་ཚོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ཡང་། འབྲེལ་བ་སེལ་མི་ནུས་པས་ད་རུང་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། རྫས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ནི་སྒྲོ་སྐུར་ཡང་སེལ་མི་ནུས་པས་ངོས་མི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །དེ་ལ་འཇལ་བར་བྱེད་པའི་སྣང་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་རབ་གྲིབ་མ་མེད་པས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱང་གཉིས་ཏེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་བོ།།

དེ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ལ་གཞལ་ན། དྲི་མ་རིམ་པ་ནས་རིམ་པར་བསལ་དུ་ཡོད་དེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྣམས་ལ། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་དྲི་མ་རིམ་པ་ནས་རིམ་པར་བསལ་དུ་ཡོད་པས། མཐའ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་གཞི་མ་ལོག་གི་བར་དུ་དྲི་མ་མི་ཟད་དོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ན། ཆོས་ཉིད་

ཀྱི་དངོས་གཞི་ལྡོག་གོ།

དེ་བས་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་འདི་ཡང་ཆོས་ཉིད་མ་ལོག་པ་ལ་དྲི་མ་གྲོགས་རེ་ཆོད་པ་ཙམ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པར་འཇོག་ཏུ་ཟད་དོ། །དེ་ལས་ཐལ་བར་གྱུར་ན། དབུ་མའི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ། དུག་གི་འཆི་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། སྨན་གྱིས་འཚོ་བའི་ཆོས་ཉིད་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའང་ཆོས་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་དང་། མཐའ་རང་བཞིན་རྒྱུར་ལྟ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣང་མར་འགྱུར་རོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་འདི་ལྟར། གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་རིགས་པ་གཞན་གང་གིས་སུན་དབྱུང་ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་ཐེ་བྲག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཉིད་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་སྣང་བར་ཟད་དེ། དེ་བས་ན་རང་རིག་པ་ནི་གང་གི་ཡང་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ལ་གང་ལ་ཡང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་རང་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ནི་རིགས་པས་བསྒྲུབས་ཀྱང་མི་དགོས་ལ། རིགས་པས་གནོད་ཀྱང་མི་ནུས་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་ན་དེ་ལ་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་ཅི་དགོས། གཞན་ཡང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་པ། དེ་ལས་མཐུ་རྩལ་གྱིས་ཆེ་བ་གཞན་གང་ཞིག་ཡོད། ཤེས་བྱ་ཐམས་

ཅན་སེམས་ཙམ་ཡིན་ན། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེས་གཞལ་ཞིང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་གཞན་ཡང་ཅི་ཞིག་བཙལ་དགོས། ཞེས་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པ་དང་མངོན་སུམ་དྲི་མ་མེད་པར་འཛིན་ཏོ།།

གཞན་དུ་ན་དེ་དག་དྲི་མ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཐུན་མོང་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་གྱི་བློ་དེ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་རྣམ་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཞིག དེ་ལ་རྣམ་པ་མེད་པར་སྐྱེ་ན་ནི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་དུའང་ཇི་ལྟར་བྱེད། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་ན་ནི་མ་འཁྲུལ་བའི་ཿདབང་པོའང་[1]གང་གིས་བྱ། དེ་བས་ན་མངོན་སུམ་ནི་ཚད་མར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སུན་འབྱིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ།།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟར་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ནི་ཇི་ལྟར་

(1) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༡༧ཁ-༡། སྡེ་ཕྲོན། ༢༦ཁ-༣། ༼དཔང་པོའང་།༽

མངོན་སུམ་གྱི་བློ་རྟོག་པ་དང་བྲལ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ན་ ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱི་བློ་མ་འཁྲུལ། རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་འཁྲུལ་ པ་དང་བཅས་པར་གྱུར་ན་ཚད་མར་ཇི་ལྟར་རུང་། གཞན་ཡང་འདི་ ལྟར་རྟོག་པ་དང་མ་འཁྲུལ་ཞེས་དགག་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ པ་འདི། ཞེན་པར་དགག་པ་དང་བྲལ་བར་དགག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ ཏེ། འདི་ལྟར་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལ་མུན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲས་ བསྟན་པ་བཞིན་དུ། མུན་པའི་གཞི་ཙམ་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྟོན་པ་ ཞིག་ན་ནི། དབང་པོའི་བློ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཡེང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐ་ཞིང་ཆུང་བར་དགག་ པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་ཐ་བ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་ཅེས་དགག་པ་ལྟར། རྟོག་པ་ཐ་བ་ལ་རྟོག་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ལ། གཟུགས་ཆུང་བ་ལ་ གཟུགས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟར། འཁྲུལ་པ་ཆུང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་ ཞེས་བརྗོད་ན་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་འཁྲུལ་པ་དང་ བཅས་པ་ཡིན་པས་ཚད་མར་ཇི་ལྟ་བུར་རུང་། གཞན་ཡང་གཟུང་

འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་བསལ་ཡང་། ཤེས་ཤིང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཚོར་བས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ན། ཚོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱིས་འཁྲུལ་པ་མི་ཚོས་པས་རང་རིག་པ་ཉིད་དེ་ལྟ་བུར་གྲུབ་བམ་མི་གྲུབ་མ་ངེས་ཏེ་ད་རུང་གཞལ་བྱ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་དེའི་རྟོགས་པ་སྒྲོང་བ་ལ་རྟོགས་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

འདི་སྐད་དུ། འོན་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་དྲི་མ་ཅན་ཡིན་ན། ཁྱེད་ལ་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་གཞན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་ནི།

ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཡོད་པར་མི་སྨྲ་སྟེ། འོན་ཀྱང་དྲི་མ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པས་ཆུང་བས་ཆེ་བ་སུན་འབྱིན་པར་ནུས་སོ། །རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱའི་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་ན། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟའང་མ་ཡིན། རིགས་པ་ལ་རྟེན་ཅིང་ཕན་མི་འདོགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་

སྐྱེས་བུ་ལམ་རིང་པོར་འགྲོ་བར་འདོད་ན། མིག་རྒྱུད་དང་པོ་དང་གོམས་པ་དང་པོས་མཐར་ཕྱིན་པའང་མ་ཡིན། དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་མ་ཡིན། དེད་དཔོན་གྱིས་ལུང་དང་དབང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པས་མཐར་ཕྱིན་པ་བཞིན་དུ་ལུང་དང་མན་ངག་དང་རང་གི་བློ་རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ། མཁས་པ་གོམས་པ་སྡུ་མ་མ་བརྟན་པར་དུ་ཕྱི་མ་མདོར་མི་བྱེད། །དེ་བརྟན་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་རིམ་པར་འདོར་བྱེད་པ། །ཉམ་ཉེས་གཡང་སར་མི་ལྷུང་བདེ་བར་གནས་སུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་མཁས་པ་རིགས་པ་སྡུ་མ་མ་བརྟན་པར་དུ་གཞན་མི་སྒྲུབ། །དེ་བརྟན་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་རིམ་པར་སྒྲུབ་བྱེད་པ། །སྐྱོན་གྱི་གཡང་སར་མི་ལྷུང་བདེ་བར་དོན་རྣམས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

གསུམ་པ་རྫོགས་ཆེན་ལ་འཇུག་རིགས་པར་གདམས་པ་ནི།

དེ་ལྟ་བས་ན་སྒྲའི་བསྟན་ཆོས་དང་རིགས་པའི་བསྟན་ཆོས་

ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ནི་རིགས་པས་མ་གྲུབ་སྟེ་དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་མ་བྱེད་པར་འདི་ལ་དད་པས་འཇུག་པར་གྱིས་ཤིག དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏ་རེ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་རིགས་པས་མི་གནོད་པའི་སྐབས་ཏེ་བཞི་པའོ།། །།

༄ སྐབས་ལྔ་པ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཉིད་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ལ། ཇི་སྐད་དུ། ངེས་དོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དོན། །རང་བཞིན་དང་ནི་ཆེ་བ་དང་། །གོལ་སྒྲིབ་དང་ནི་བཞག་ཐབས་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན། ཆེ་བ། གོལ་སྒྲིབ། བཞག་ཐབས་བཅས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། ཡོན་ཏན་དང་ཕྲིན་ལས་བཅས་སྐབས་ཀྱི་མཇུག་སྡུད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ད་ནི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་། དོན་མདོར་བསྡུས་ན་རྣམ་པ་བཞིར་འདུས་ཏེ། འདི་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྟན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གོལ་སྒྲིབ་བསྟན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་བསྟན་པའོ།།

དེ་ལ་ཆེ་བ་དང་གོལ་སྒྲིབ་བསྟན་པས་ཀྱང་རང་བཞིན་བསྟན་

པར་འགྱུར། རང་བཞིན་བསྟན་པས་ཀྱང་ཆེ་བ་རྟོགས་ཤིང་གོལ་སྒྲིབ་ཚོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་གཞུང་རྣམས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་འདི་ལྟར་གུད་དུ་ཕྱེ་ཞིང་བསྟན་པའང་མེད་ལ། འདི་རྣམས་ལས་འདའ་བའང་མེད་དོ།།

དེ་ལ་མདོར་བསྡུས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། ཕྱི་ནང་སྣང་སྲིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གདོད་མ་ཉིད་ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ། ད་ལམ་གྱིས་བཅོས་ཤིང་གཉེན་པོས་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་དེ་བརྒྱལ་བ་མེད་པར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའོ།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་ནི། དཔེར་ན་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གླིང་ནས་རྫོ་མིང་ཡང་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་བཞིན་དུ། ཕྱི་ནང་སྣང་སྲིད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་ལ་སོགས་ཏེ་ཉེས་སྐྱོན་གྱི་ཆོས་སུ་བཏགས་པ་ནི་མིང་ཙམ་ཡང་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རོལ་པའི་རྒྱན་མ་འགགས་པ་ཙམ་དུ་སྣང་བ་དེ་བཞིན་

གཤིགས་པའི་ཚེ་བ་ཉིད་དོ།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གོལ་སྒྲིབ་ནི། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་ནས། ཐེག་པ་འོག་མ་པའི་ལྟ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྡུས་ན་གོལ་སྒྲིབ་སུམ་ཅུ་ལྔ་བྱུའོ།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཀློ་ཡང་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་གང་གིས། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོའི་སྟོད་ཀྱིས་བཟུང་ནས་བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་གནས་པའོ། །འདི་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚིག་འདི་དག་ཀྱང་། ཆེ་ཆེ་རགས་རགས་སྐད་དུ་སྨྲའང་། ཕྲ་ཞིང་ཞི་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་འདྲ་ལ། ཐེག་པ་འོག་མ་པའི་ཚུལ་ནི་ཕྲ་ཞིང་ཞི་ཞི་སྐད་དུ་སྨྲ་ཡང་རགས་ཤིང་བརྗོད་སྟེ། རྡུལ་གྱི་ཕུང་པོ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་འདི་ལ་༔ཀློ་ཡངས་ལ་ཟབ་[1]པ་ཕྲ་བས་བརྟག་དགོས་སོ།།

(1) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༡༩ཀ-༧། (ཀློ་ཡངས་པ་ཟབ།) སི་ཁྲིན་དཔེ་རིང་། ༥༠ཀ-༣། (ཀློ་ཡངས་ཟབ།)

གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ལ་འདང་། བྱང་སེམས་ཐིག་ལེ་སོགས་བཤད་པ་དང་། ཆེ་བ་རྣམ་ལྔ་སོགས་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མདོར་རྒྱས་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་ནི། འདི་སྐད་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ལྟོའོ་ཞེའམ། དེ་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་སྣང་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རོལ་པར་ལྟོའོ་ཞེའམ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟབ་མོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཞིང་དུ་ལྟོའོ་ཞེའམ། སྤྱོད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ཤར་བར་ལྟོའོ་ཞེའམ། གཞན་ཡང་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྔའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ལྟོའོ་ཞེའམ། ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ལྟོའོ་ཞེའམ། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་གོལ་སྒྲིབ་སུམ་ཅུས་ནི་གོལ་བ་དང་སྒྲིབ་པ་གཅད། ཡིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གེགས་བསལ། གདིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་དགོངས་པའི་རྗེད་གཅད། མན་ངག་གི་རྩ་བ

གསུམ་གྱིས་ནི་མན་ངག་གི་གཞི་གཟུང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདར་ཤ་གཅད། ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་མ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཚེ་བས་ནི་ལ་བཟླ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ས་ལ་དལྷ་ཉིད་ནས་བརྩལ་བ་མེད་པར་ལྷུན་གྱིས་འདུག་པ་འདི་ནི། དཔལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་གཉིས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སྲིད་པ་དང་མི་སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བོས་བཀུར་བར་འོས་སོ། །ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།

ད་ནི་ཇི་སྐད་དུ་སྨོས་པ་དེ་རྣམས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་བྱང་ཆུབ་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་ཏོ། །

ཇི་སྐད་དུ།

སེམས་དེ་ཁོ་ན་བྱང་ཆུབ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་གང་ཡིན་སེམས་ཡིན་ནོ། །སེམས་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་མེད་དེ། །དབྱེར་མེད་དེ་བཞིན་

ཡོ་གིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐིག་ལེ་ནི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན། ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བདལ་བའོ། །དེའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ནི། སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྒྲིབ་པ་བསལ་དུ་མེད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དུ་མེད་དེ། དཔེར་ན་ལྷེ་སྤྲུང་གི་མིག་ལ་ཉིན་མཚན་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཚེ། སྲུན་པ་བསལ་མི་དགོས་པས་སྣང་བའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ན། སྒྲིབ་པ་བསལ་དུ་མེད་པས་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་ཤེས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འགྲོ་བའི་འཁྲུལ་སྣང་དུ་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་

དུ་དང་ཞིང་དོར་བར་བྱ་བ་མེད་པས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའོ། །དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་མེད་ཅིང་མཐིལ་ཕབ་པའི་དོན་དང་བྲལ་བས། སྒྱུ་མ་རྩེད་མོ་དང་འདྲ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོལ་པའོ། །ཅིར་ཡང་བཀག་པ་མེད་པར་སྣང་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལས་མ་གཡོས་ཤིང་ཆོས་ཉིད་འབྱེས་པར་བྱས་པས་རྒྱན་ནོ།།

སངས་མ་རྒྱས་པའི་ཆོས་ནི་གང་ཡང་མེད་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མི་སྒྲུབ་པ་མེད་དོ། །ཐ་ན་བདུད་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རོལ་པ་གཙོར་སྟོན་པ་འདི་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་རྡོ་རྗེ་ཚིག་དྲུག་པ་ལས། ཚིག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གོལ་ས་བཅད་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཏོ། །ཚིག་བར་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རོལ་བའི་རྒྱན་མི་འགོག་པར་བསྟན་ཏོ། །ཚིག་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་ལ་བཟླ་བ་དང་བཅས་པར་བསྟན་ཏོ།།

གསུམ་པ་ནི།

སེམས་ཅན་ཟབ་མོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ་ལས། ཆེ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད། ཆེ་བའི་ཆེ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟབ་མོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཞིང་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། སེམས་ཅན་ནི་འགྲོ་བའི་ཕུང་པོའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཡིན་ལ་ཞིང་ཡང་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཞིང་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བློ་ལ་མི་སྣང་ཞིང་མི་རྟོགས་པས་ཟབ་མོའི་ཞིང་ཞེས་བྱའོ།།

བཞི་པ་ལ་གཞུང་དང་། རྒྱབ་རྟེན་ལུང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་སྤྱོད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ཤར་བར་ལྟོས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྤྱོད་ཡུལ་ནི་འགྲོ་བའི་དབང་པོ་དྲུག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ཡིན་པས། ཡེ་ཤེས་རང་བྱུང་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་མེད་པར་སྨྲ་བའང་འདོད་དོ།།

ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་ཀྱང་འདི་སྐབ་སྟེ། འདི་སྐད་དུ། གསོག་དང་གསོབ་དང་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། བསོད་ནམས་གསོག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གསོབ་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སུ་དབང་བསྐུར་བའི་སྙིང་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གསོག་ཡིན་ཏེ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཡང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མི་སླུ་བར་ཡང་བལྟས་ཏེ་སྤྱད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསོབ་ཡིན་ཏེ་བཙུད་དུ་བྱ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡེ་

ཤེས་བཅུད་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟེན་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱབ་རྟེན་ལུང་ནི།

ཐམས་ཅད་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སྨུ་དབང་བསྒྱུར་བ་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། ཤེས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དྲི་མ་དག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་བལྟའོ། །འདི་དག་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་འདོད་པ་ལྟར་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། གསོབ་དང་གསོག་དང་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

སྡོང་པོས་བཀྲུན་པའི་མདོ་ལས།

འཇིག་རྟེན་ཁམས་རྣམས་ལ་ལ་དག །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཚིག་གྱུར་ཀྱང་། །ནམ་མཁའ་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའོ།།

འདི་ནི་ཁྱུང་ཆེན་ལས།

མི་གནས་དམིགས་པའི་ཡུལ་མེད་མི་རྟོག་ཚོས་ཀྱི་ལམ།།

བསྒོ་བའི་ཆ་ཤས་བྲ་མོའི་ཡུལ་ལས་དབྱུང་བ་སྟེ།།

རྟོག་སྒོམ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཁྱད་པར་དོན་མེད་པས།།
རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་མི་རྟོག་ཀུན་ཏུ་ཇི་བཞིན་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་གལ་གེགས་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞུག་ཐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགོས་པ་ཡིན་ཡང་། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་འདིར་ཡང་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། རྟེན་གང་ལ་ཡང་མི་གནས། ཡུལ་གང་ལའང་མི་དམིགས། རྣམ་པར་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བསྒོམ་མོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སྣང་དོར་གྱི་མཐར་ལྷུང་བས་བསྒོ་བའི་ཆ་ཤས་དང་མ་བྲལ་བ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྣང་དོར་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་དབྱེ་ཞིང་ལྷག་པར་བོགས་དབྱུང་བའི་ཆོས་གཅིག་མེད་དོ།།

དབང་པོ་དྲུག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་གཡེངས་པར་གྱུར་ཀྱང་། དོན་ལའང་སྣང་དོར་མེད་ཅིང་ཤེས་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྣང་དོར་མེད་པའི་ཚུལ་

འདིའང་གོང་དུ་བསྟན་པའི་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་མིག་གི་དཔེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་འདོད་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀུང་བསྟད་པ་ཀུན་དང་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

ལ་ལ་དག་འདི་སྙམ་དུ། ཡེ་ཤེས་རང་བྱུང་ཡོད་ན། སྒྲིབ་པ་ཅི་སྟེ་མི་སྣང་། ཞེས་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་མིག་ལ་ སྲུན་པ་བསལ་དུ་ཡོད་པར་སྣང་བས། དེའི་གཉེན་པོ་སྣང་བའི་མཐུ་ ལའང་བལྟོས་དགོས། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཐོབ་པ་ན་སྲུན་པ་ལ་སྨྲུང་བའི་ རྫས་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ། ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ ན། སྣང་བ་ལ་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། རྫས་ཡོད་པར་ ཤེས་ཀུང་སྲུན་པ་སེལ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་མིག་དྲི་མ་མེད་པ་ཐོབ་པ་ན། ཉོན་མོངས་ པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ལ་རྫས་མེད་ པར་ཤེས་པ་ན། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་ཤེས་

ཏེ། དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་ཤིང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་རྫས་སུ་ཡོད་པར་མཐོང་ཡང་། དེས་སྒྲིབ་པ་སེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བས་ན་འཁྲུལ་བའི་བློ་ཚོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གང་སྣང་སྣང་ལ་རྫས་སུ་མི་གཟུང་ངོ་། །དེ་བས་ན་སྒྲིབ་པ་སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཐ་སྙད་ནི་བྱིས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ལྟར་སྡུད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལས།

འགྲོ་བ་འཁྲུལ་པ་རི་དྭགས་རྒྱུར་ཆུད་འདྲར་ཤེས་ནས།།

ཤེས་རབ་ལྡན་པ་མཁའ་ལ་བྱ་བཞིན་རྣམ་པར་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་འདྲའོ།།

གཉིས་པ་ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་སོགས་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་ས་བཅད་སྟོན་མའི་མདོར་བསྟན་མཚམས་ནས། གཞན་ཡང་རྣམ་གྲངས་གྱིས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྔའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་

སོགས། གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྔའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ལྟ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་ཚིག་རེ་རེའི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མདོར་བསྟན་ནས། ད་ནི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། །དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྔའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ལྟའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི། མ་འདྲེས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོས་སོ། །དེ་ལ་མ་འདྲེས་པ་ནི་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའོ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་རང་བཞིན་མི་གཉིས་པའོ།།

ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་ནི། མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་བ་དང་། དེ་ཡིན་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཆེ་བའོ། །སངས་རྒྱས་པའི་སྒྲ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མངོན་པའི་སྒྲ་ནི་མངོན་སུམ་མམ་ངོ་འཕྲོན་ཉིད་དུའོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་ཐམས་

ཅན་ལ་མངའ་བརྙེས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་མཚན་མ་ཐམས་ཅན་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ཡིན་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བའོ། །སངས་རྒྱས་པ་མེད་པ་ནི་ཐ་སྙད་ལས་འདས་པའོ།།

དེ་ལ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཆུང་ངུ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་བྱས་པས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལན་གཅིག་གི་ཚེ་ཐེག་པ་འོག་མའི་བློ་མཚན་མའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་རྣམས། བློ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་འདིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་བྱས་པས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཆེ་བ་དང་ཆུང་བའི་བློ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཆེན་པོར་མི་རུང་སྟེ། ཆེ་ཆུང་གི་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

འདི་ལྟར་ཁྱུང་ཆེན་ལས།

ཡངས་སོ་ཆེའོ་ཆོས་ཆེན་པོ།།
ཆུང་ངུ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས།།
ཆེ་ལ་དམིགས་པའི་ཚ་སྐྱོམས་ན།།
ཆུང་ཆེ་དེ་རྣམས་དམིགས་དང་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་

བྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆེ་བ་རྣམས་ལྔས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལྔ་ནི། ལྟ་བ་དམན་པ་དང་། ཆད་པར་ལྟ་བ་དང་། དངོས་པོར་ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། རྩོལ་སྒྲུབ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཕྱིར་ཆེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པས་ལྟ་བ་དམན་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ནི་འདི་ལྟར། ཐེག་པ་འོག་མ་པ་རྣམས་སྒྲིབ་པ་བསལ། སྣང་བ་གནས་བསྒྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ། སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་སྤང་དུ་མེད། གནས་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཆོས་གནས་བསྒྱུར་དུ་མེད། མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་ཐོབ་པར་བྱར་མེད་དེ། མངོན་སུམ་ངོ་འཕྲོད་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས། ལྟ་བ་དམན་པ་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཅིང་དེའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། སྣང་སྟོང་གི་བློ་འཛིན་པས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་ནི་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་གཞན་གྱི་དབང་ལ་མི་

ལྟོས་པའོ། །ལྷག་མ་གསུམ་ནི་གོ་སླའོ།།

ཆེ་བ་ལྔ་པོ་འདི་ཡང་རྣམ་གྲངས་ལྔས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་གཅིག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དང་པོ་ནི་དམ་བཅའ་བ། དེའི་འོག་མ་གཉིས་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད། བཞི་པ་དེའི་གཏན་ཚིགས། ལྔ་པ་ནི་དེ་རྣམས་ལ་བཟླ་བའོ། །དེ་ཡང་། འདི་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཤེ་ན། ཐམས་ཅད་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ཤར་བ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱང་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཏེ། བསླད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེའི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བསྟན་པ་འདི་ཡང་སྐྱོན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ལ་གནས་པར་བྱ་བའམ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་དུ་གནས་པ་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཞེའམ། སངས་མ་རྒྱས་པ་ཞེས་གདགས་པའི་ཐ་སྙད་ཙམ་དང་ཡང་

བྲལ་ཏེ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་རྩོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་བརྩལ་དུ་མེད་པར་ལ་བཟླ་བའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ནི།

དེ་ལ་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་། དབྱིངས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་། དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་ཐིག་ལེ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཐིག་ལེ་དང་། ལྷུན་གྲུབ་གནས་པའི་ཐིག་ལེའོ།།

དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པ། ཐིག་ལེ་ནི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་སློག་རྒྱུའི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཚུས་སྟོང་པ་ཙམ་ཡིན་པར་མ་ཟད་དེ། སྒོ་བ་དང་གཡོ་བ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་སློག་རྒྱུ་སྐྱེ་བར་སྣང་ཡང་རུང་འགག་པར་སྣང་ཡང་རུང་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བའང་མེད་ལ། དངོས་པོའི་སྤྲོས་པས་ཟིན་པའང་མེད་དོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི། གོང་དུ་མན་ངག་གི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བར་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ཏེ། སྣ་ཚོགས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རང་གི་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་པའང་མེད་ལ། མཚན་མའི་སྒྲོས་པས་ཟིན་པའང་མེད། མཚན་མ་བསལ་བཞིན་དོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་དབྱིངས་ཀྱི་ཐིག་ལེའོ། །དེ་ཉིད་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་དག་པ་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཐིག་ལེའོ། །དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཏེ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ཤར་བས། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་ཐིག་ལེའོ། །དེ་ཉིད་ལས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རོལ་པའི་རྒྱུན་མི་འགག་པས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཐིག་ལེའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དོན་དེ་ཡང་དུ་གཟོད་བཀྲོད་ཅིང་སྤྱོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ་ཡེ་ནས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པས། ལྷུན་གྱིས་གནས་པའི་ཐིག་ལེའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཁྲུལ་པས་མ་བསླད་པའོ། །བར་མ་གསུམ་ནི་གཉེན་པོའི་ཐབས་ཀྱི་མ་བཅོས་པའོ། །ཐ་མ་ནི་བརྒྱལ་བ་ལས་འདས་པར་ལ་བཟླ་བའོ། །ཆེ་བ་དང་ཐིག་ལེ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གོལ་ས་བཅད་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་ཀྱང་བརྒྱལ་བ་དང་བྲལ་བར་ལ་དང་རྗེང་ཆོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གོལ་སྒྲིབ་སུམ་ཅུའི་གོལ་ས་དང་སྒྲིབ་པ་བཅད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ནས་ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་བར་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་གོལ་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་གོ་དོན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། གོལ་སྒྲིབ་སོ་སོའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ད་ནི་འདི་ནས་མར་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་གྱིས་བློའི་རྫེང་བཅད་ནས། བརྒྱལ་བ་མེད་པར་ལྷུན་གྱིས་གནས་པའི་ཐབས་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་གོལ་སྒྲིབ་སུམ་ཅུས་གོལ་ས་དག་སྒྲིབ་པ་གཅད་པ་ནི། སྤྱིར་གྲགས་

པ་མིང་དུ་སུམ་ཅུ། རྣམ་སུ་བཅུ། རྩ་བ་གཉིས་སོ།།

དེ་ལ་རྩ་བ་གཉིས་ནི་གོལ་ས་དང་སྒྲིབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་སྒྲུབ་པར་མི་རྩོལ་བའོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་སོ།།

གོལ་ས་ནི་ཐུན་མོང་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཐུན་མོང་ནི་ནང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལས་གོལ་བའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། མདོ་སྡེ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དང་། ཀྲི་ཡ་དང་། ཨུ་པ་ཡོའོ། །ཁྱད་པར་གྱི་གོལ་ས་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཚུལ་གཅིག་ལ་ཡང་ཡོ་ག་རྣམ་པ་བཞིར་ཕྱེ་སྟེ། འདི་ལྟར། ཡོ་ག་དང་། མ་ཧཱ་ཡོ་ག་དང་། ཨ་ནུ་ཡོ་ག་དང་། ཨ་ཏི་ཡོ་གར་ཕྱེ་བས། དེ་དག་འོག་མ་གོང་མའི་གོལ་སར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་སུ་བཅུའོ། །མིང་དུ་སུམ་ཅུ་ནི་ཡོ་ག་རྣམ་པ་བཞི་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་གི་གོལ་སྒྲིབ་དྲུག་དྲུག་སྟེ། དྲུག་བཞི་ཉི་ཤུ་བཞིའོ།།

ཁྱད་པར་གྱི་གོལ་ས་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་སྟེ། དྲུག་གིས་བསྟན་ནས་སྤྱིར་སུམ་ཅུའོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་སློས་མི་དགོས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྟ་སྒོམ་བདེན་པ་བཞིའི་དོན་ལ་གནས་ཤིང་། སྡོམ་པའི་རྩ་བ་འཕམ་པ་བཞི་ལ་སོགས་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་ནས། ཁམས་གསུམ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་བྲལ་བས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་ལས་གོལ་ལ། རྩོལ་བའི་ནད་ཀྱིས་ཟིན་པས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་གོལ་ལོ། །འདི་ཡང་མཐར་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་བཤད་པ་ནི་གོལ་ས་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་མ་བསྐྱེད་པས་ནི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྤྱིར་ནི་གོལ་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་སྒོམ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་ལ་གནས་ཤིང་། སྡོམ་པའི་གཞི་ཉན་ཐོས་དང་མཐུན་པར་གནས་པས། ཁམས་གསུམ་ལས་འབྱུང་བའང་དེ་འདྲའོ།།

མདོ་སྡེ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལ་གནས་པས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ལྟ་སྒོམ་སྒོམ་པ་དང་བཅས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་བཅུ་ལ་སྤྱོད་དེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ན་ལྟ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གནས་ཤིང་། སྒོམ་པའི་གཞི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒོམ་པ་འཕམ་པ་བཞི་དང་། ཉེས་བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྒོམ་པ་ལ་གནས་ནས། དཀོན་མཆོག་དང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པ་ལ། གཙོ་བོར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པའང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་བྲལ་བས་ཡོ་ག་སྤྱི་ལས་གོལ་ལ། རྩོལ་བ་མངོན་དུ་བྱས་པས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་གོལ་ལོ།།

གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ། སྤྱིར་དཀོན་མཆོག་དང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའང་། གཙོ་བོར་རིག་སྔགས་

དང་གསང་སྔགས་མཉེས་པར་བྱ་བ་སྤྱོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཞར་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པ་ལས། དེ་ལ་ཀྲི་ཡའི་ལྟ་སྒོམ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་དེ་ཉིད་གསུམ་ལ་གནས་པས། རིག་སྔགས་དང་གསང་སྔགས་ཡོངས་སུ་མཉེས་པར་བྱེད་ཅིང་། སྒོམ་པའི་གཞི་ནི་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས། བསྙེན་པའི་གཞི་ལྔ་ལ་གནས་ཏེ། སྤྱང་བར་བྱ་བའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་སྤྱངས་ཏེ། བླང་བར་བྱ་བའི་རྩ་བའི་དམ་ཚིག་བཅུ་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་མང་པོ་ལ་གནས་ནས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།

དེ་ལ་སྒོམ་པའི་གཞི་འདི་རྣམས་ནི། གསང་སྔགས་ཀྱི་འདུལ་བ་ཡིན་པས། གཞི་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ། དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་རྣམས་སུ་གསུངས་པའི། སྡོམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྲུང་བར་བྱས་ཤིང་། ཐུན་མོང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྲུང་བར་འོས་པ་ནི་སྲུང་། སྤྱད་པར་འོས་པ་ནི་སྤྱད་པར་བྱས་པས

གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་དེ་ཉིད་གསུམ་ཡང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལྷ་སྒོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་མ་ལུས་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ཡིན་པས། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བྱེད་པ་ཀུན་ལ་གཅེས་པའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་ཙམ་བཤད་དོ།།

དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི། འདིར་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེས་བསྡུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ཉིད་གསུམ་ནི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། བཟླས་བརྗོད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་ནི། འཁོར་བའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་ཡིན་པ་བསྡུས་སོ། །ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་ཡིན་པ་བསྡུས་སོ།།

བཟླས་བརྗོད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་ནི། དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྡུས་སོ། །དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔའི་དོན་བློས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཙམ་མོ། །དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་སྒོ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་སྒྲོ་བསྟུན་ན། ཕུང་པོ་ལྔའི་ཚོགས་འདི་ནི། མུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་བདག་དང༔བདག་གི་(1)དང་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་ལ་སོགས་པར་ཀུན་བརྟགས་པས་སྟོང་པ། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་ཙམ་མེད་པར་སྐུར་པ་གདབ་ཏུ་མི་རུང་བ་འདི་ནི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེའོ།།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་སྒྲོ་བསྟུན་ན། ཕུང་པོ་ལྔའི་ཚོགས་པ་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་པར་མ་ཟད་ཀྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པས་ཀྱང་སྟོང་པ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རང་རིག་པ་ཙམ། གང་གི་ཡང་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་གང་ལའང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ནི། དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་མ་བསླད་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཡིན་ན། བསླད

(1) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༼༣༢-༧། ༼བདག་གིར།༽

པས་ན་བྱེ་བྲག་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེའོ།།

དབུ་མ་དང་སྦྱོ་བསྟུན་ན། ཕུང་པོའི་ཚོགས་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྟགས་པས་ཀྱང་སྟོང་སྟེ། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཞི་བ་འདི་ནི་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ་ཞེའོ། །དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ། ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་བསྒོས་ཏེ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་བསྒོམས་ནས། ཡེ་ཤེ་སེམས་དཔའ་མདུན་དུ་དམིགས་ཏེ། བཟླས་བརྗོད་དང་ལྡན་པར་བྱས་པས་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་འགྲུབ་པར་འདོད་དོ།།

དེ་ལ་ལྷ་ནི་ཕན་འདོགས་ཤིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་ལྷ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སངས་རྒྱས་སོ། །དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཆོས་བརྒྱད་ལྷ་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་བརྒྱད་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།

གཟུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣང་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བའི་བྱེ་བྲག་བཞི་ནི། སྒྲར་སྣང་བ་དང་། མིང་དུ་སྣང་བ་དང་། གཟུགས་སུ་སྣང་བ་དང་། ཕྱག་རྒྱར་སྣང་བའོ།།

དེ་ལ་ལྷས་བསྒོས་པ་ནི། ལྷའི་ཆོས་ཉིད་དག་པ་དང་། བདག་གི་ཆོས་ཉིད་མ་དག་པ་གཉིས་ལའང་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བསྒོམ་པ་དང་། ལྷའི་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་དག་པ་དང་། བདག་གི་ཤེས་པ་རང་རིག་མ་དག་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་ལ། ལྷའི་སྐུ་དང་གསུང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་སྣང་བ་དང་། བདག་གི་ལུས་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྣང་བའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷར་བསྒྱུར་ཅིང་བསྐྱེད་དེ་བསྒོམས་པས། ལྷར་གྲུབ་པས་ལྷས་བསྒོས་པ་ཞེས་འདོགས་སོ།།

དོན་འདི་ལྟ་བུ་ལ། ལ་ལ་དག་ན་རེ། ཡི་གེ་དང་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྐུ་ལ་སོགས་པ་སྒོམ་པ་ན། འདི་སྐད་དུ། འདི་དག་ནི་གཙེ་བོའི་དོན་ཅམ་དུ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་སྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་

པར་བྱེད་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་ལྷེ་བའི་ལས་བསགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་བསམས་ནས། ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་སེམས་པ་འདི་ནི། དཔེར་ན་བླུན་པོ་དག་རྒྱན་འདོགས་པ་ན། ནོར་བུ་འཆིང་བུ་རྒྱན་གྱི་སྙིང་པོར་བྱས་ནས། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་ཧྲེན་ཙམ་དུ་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ།།

ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་ནི། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཀུན་ལས་ཀྱང་འདིར་མ་འདུས་པ་གང་ཡང་མེད་དེ། འདི་ཉིད་ལ་བསྙུ་ལུགས་དང་། སྒྲོར་ལུགས་དང་། ལྷ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཏ་ཙང་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །འདི་ལྷ་བུར་སྟོན་པ་འདིའང་ཕྱིའི་ལས་དང་བྱ་བ་གཙོར་བྱས་པས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་ལས་གོལ་ལ། རྟོལ་བ་མངོན་དུ་བྱས་པས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་གོལ་ལོ། །ཨུ་པ་ཡའང་བྱ་བ་མི་གཏོང་བས་ཚུལ་དེ་འདྲའོ། །ཡོ་ག་རྣམ་པ་བཞི་ནི་ནང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཙོར་བྱས་པས་སྤྱི་མཐུན་ནོ།།

ནང་གི་ཁྱད་པར་ནི། ཡོ་ག་ནི་སྤྲོད་པ་ བླང་དོར་དང་ཡང་ལྡན་

ལ། བསམ་པ་ལྷ་དང་བདག་གཉིས་སུའང་བྱེད་དོ། །མ་ཧཱ་ཡོ་ག་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའོ། །ཨ་ནུ་ཡོ་ག་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རིག་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ། ལྷ་སྒྲོད་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་འདོད་པས། ཨ་ཏི་ཡོ་ག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཏེ། ཅུང་ཟད་༔བཙལ་བ[1]དང་བྲལ་བར་ལ་མ་ཟློས་པས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱའོ། །གསང་སྔགས་ཀྱི་ནང་གི་བྱེ་བྲག་འདི་དག་ཀྱང་། བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་འདོད་པའི་དང་པོ་ཀྲི་ཡ་ནས་བཙམས་ནས། རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་མཐར་ཕྱིན་ཏོ། །དེའི་དབང་གིས་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་བཞིན་མཉམ་པར་ལྟ་བའི་དང་པོ་ཀྲི་ཡ་ནས་བཙམས་ནས། རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་མཐར་ཕྱིན་ཏོ། །ཇི་ལྟར་མཉམ་པར་༔ལྟ་བགས་ཆེ་[2]བ་ལྟར། མི་མཉམ་པར་

(1) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༦༤ཀ-༤། ༼བཅལ་བ།༽

(2) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༦༤ཁ-༧། ༼ལྟ་བ་ཤས་ཆེ།༽

ལྟ་བ་འཁྲིབ་པར་འགྱུར་རོ།།

མདོར་ན་དངོས་པོར་ལྟ་བའི་ཞེན་པ་ཁད་ཀྱིས་བྲི་བར་ཟད་དོ། །ལྟ་དང་རང་བཞིན་མཉམ་པར་ལྟ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ནི། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལའང་ཡོད་དེ། འོན་ཀྱང་སློས་པ་ཙམ་ལས་ཇི་ལྟར་མཉམ་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་དང་། དུས་ཡུན་རིང་མོར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱོད་པས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡོད་དེ། འོན་ཀྱང་དེར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་མ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།

གོལ་སྒྲིབ་འདི་དག་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་གྱི་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ཁོང་ཐོན་ལས། མི་ནུབ་རྒྱལ་མཚན་ནམ་མཁའ་ཆེ་ནི་མཁའ་ལ་ཉི་ཤར་བཞིན་ཏེ་གོལ་སྒྲིབ་སོ་སོར་སྟོན། ཞེས་ཀྱང་གྲགས་སོ།།

གཉིས་པ་གོལ་སྒྲིབ་སོ་སོའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ལ། གོལ་སྒྲིབ་སོ་སོར་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

གོལ་སྒྲིབ་དེ་དག་ཀྱང་མཐའ་དེ་ལས་མི་འདའ་བས་ར་བ་ཙམ་དུ་བཤད་པར་ཟད་དེ། བཅར་ཏེ་འབྲུ་འབུམ་སུ་བཟུང་ན། གོལ་ས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ། སྒྲིབ་པ་བདུད་ཏེ་སུམ་ཅུའོ། །དེ་ལ་གོལ་ས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ལ། བཅུ་ཕྲག་དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོའི་གོལ་ས་གསུམ། བསམ་གཏན་གྱི་གོལ་ས་གསུམ་སྟེ་དྲུག ཆོས་ཉིད་ལམ་གྱི་གོལ་ས་བཞི་སྟེ་བཅུའོ། །བཅུ་ཕྲག་གཉིས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་བདེ་བའི་རྣམ་པ་ལ་ཆགས་པའི་གོལ་ས་གཅིག་རེ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གོལ་ས་གཉིས་ཏེ་གསུམ། ལུང་གི་གོལ་ས་གསུམ་སྟེ་དྲུག རྒྱུའི་གོལ་ས་གཅིག་སྟེ་བདུན། ཏིང་འཛིན་ཐོབ་པ་འབྲས་བུའི་གོལ་ས་གསུམ་སྟེ་བཅུའོ།།

ཆོས་ཀྱི་གོལ་ས་གསུམ་ལ། ཆོས་ལས་ཆོས་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཆོས་ལ་ཆོས་མི་ལྟོས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་མི་རྟོགས་པ་

གསུམ་སྟེ། གོ་ལ་ས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་མོ། །སྒྲིབ་པ་བདུན་ལ། སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བསྒྲུད་པས་བསྒྲིབས་པའི་སྒྲིབ་པ་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་བྱ་བ་དོན་གྱིས་མ་ཟིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བའི་ནད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་སྟེ་དྲུག ཕུང་སྒོ་སྐུར་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིབ་པ་གཅིག་སྟེ་བདུན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ཡའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་གོ་ས་ཉེར་གསུམ་བཤད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་བདུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཅུ་ཕྲག་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གོ་ལ་ས་གསུམ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་བཅུ་ཕྲག་དང་པོ་ལའང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་ལ་ས་གསུམ། བསམ་གཏན་གྱི་གོ་ལ་ས་གསུམ། ཆོས་ཉིད་ལམ་གྱི་གོ་ལ་ས་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོའི་གོ་ལ་ས་གསུམ་ལ། དང་པོ་ནི་ཆོས་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོའི་རང་བཞིན་ནི། སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་ལ། ཆོས་ཉིད་མངོན་

དུ་བྱ་བར་འདོད་ནས་བརྩལ་བས་གོལ་བ་ནི།

སྣང་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི།།
མ་བརྩལ་བཞག་པས་བསྒོམས་པ་ཡིན།།
དེ་དང་དེར་ནི་རྣམ་བརྩལ་ན།།
དེ་ལས་དེ་བཞིན་དེ་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོའི་རང་བཞིན་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བས་ཅིར་ཡང་མ་བརྩལ་ན་བསྒོམས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་དུ་བྱ་བར་འདོད་ནས་བརྩལ་བས་གོལ་སར་གྱུར་ཏོ།།

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མི་འགྱུར་བ་ལ། འགྲོ་བ་ལས་ཀྱིས་བཀོལ་བར་བརྟགས་པས་གོལ་སར་གྱུར་པ་ནི། ཁྱད་པར་ཅིར་ཡང་མཚུངས་པ་ལས། །ལས་སོ་ཞེས་ནི་རྣམ་པར་བརྟགས། །ཅི་སྟེ་ལས་ཀྱི་དབང་གྱུར་ན། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་སྣ་ཚོགས་ཇི་ལྟར་སྣང་ཡང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོའི་རང་བཞིན་དུ

མཚན་ཉིད་དབྱེར་མེད་པར་མཉམ་པ་ཡིན་པ་ལ། འགྲོ་བ་འཁྲུལ་པས་ལས་དགེ་སྡིག་ཏུ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པར་ཟད་དོ།།

ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲྭ་བའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་མི་ཤེས་པས་སྨོངས་ནས། །རྣམ་རྟོག་དྲྭ་བས་ལྷུན་བྱས་གང་། །དེ་དག་གིས་ནི་དགེ་སྡིག་གི །ཕུང་པོ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་བརྟགས། །ཆོས་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་སྟེ། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་དྲི་མེད་ལས། །སེམས་ཅན་ཤེས་པ་སྤྱོལ་བའི་ཕྱིར། །ལས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་སྣ་ཚོགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་དུས་ཉིད་ན་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ཤར་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་གཏན་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་རང་གསལ་བ། གལ་ཏེ་འཁོར་ལོའི་མཚན་ཉིད་རང་གསལ་བར་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན། འགལ་མེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་གཏན་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་འདོད་ནས་བཙལ་བས་གོལ་སར་གྱུར་པ་ནི།

རྒྱུ་ཉིད་རྡོ་རྗེ་རྐྱེན་དང་འབྲ།།
མ་སྐྱེས་པས་ན་འཇིག་པ་མེད།།
གདོད་ནས་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ།།
བཙལ་བའི་བསམ་པས་དབྱིངས་མི་བསྐྱོད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དུ་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་རྡོ་རྗེ་ལྟར་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་པས། སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་རྩོལ་བས་གཡོ་བའི་གནས་མེད་དོ། །ཞེས།།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་གོལ་ས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
ཡོན་ཏན་ཆེན་པོའི་བསམ་གཏན་ནི།

བསམ་གཏན་ཉིད་པས་བསམ་དུ་མེད།།
མ་བསམས་མ་བསྐྱུངས་ཆོས་བཞིན་དུ།།
རྣམ་རྟོག་ཉིད་ལས་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། མཉམ་

པ་ཉིད་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཀག་པ་མེད་ལ། རྣམ་པར་མ་དག་པའི་ལས་ཀྱང་རང་ཞི་བར་གྱུར་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ཆེན་པོའི་བསམ་གཏན་ཡིན་བཞིན་དུ། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱངས་ཤིང་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་བསམ་གཏན་གྱི་གནས་ལ་གནས་པ་ནི། ལྷང་ངོར་གྱི་ནད་ཀྱིས་ཟིན་ཏེ་འཆིང་བའོ། །བསམས་ཤིང་སྤང་བའི་རྩོལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་མ་བཅོས་པའི་ངང་ལ་གནས་ན། རྣམ་རྟོག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སུ་འོད་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེའོ།།

གཉིས་པ་ཐ་བའི་གོལ་ས་ནི།

ཐ་བའི་སྒྲོ་མོར་མིང་བཏགས་ནས།།
སེམས་ཀྱི་དབྱེན་པས་ལམ་འཚོལ་ཞིང་།།
དགོན་པའི་རྒྱུད་དུ་དབེན་འཛིན་ཏེ།།
བརྟགས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་འགྱུར་སྒྲོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ།

དེ་ལ་ཐ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི། དོན་གཉིས་ལ་འཇུག་སྟེ། འདིར་ཡང་

དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ལ་བསྡད་པས་ཕྲ་བ་ནི། ཡུལ་མེད་པ་ལ་ཡུལ་དུ་བཟུང་ནས། སེམས་ཡུལ་ལས་དབེན་པ་ཐར་པའི་ལམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། ལུས་འདུ་འཛི་ལས་དབེན་པ་ཐར་པའི་ལམ་དུ་མཐོང་བ་ནི། བློ་ཞིབ་མོས་བརྟགས་ན་རྣམ་རྟོག་ཉིད་སྒོམ་པའོ་ཞེའོ།།

ཕྲ་བ་ཟབ་པའི་སྒྲར་སྦྱར་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒོམ་ལུང་ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་བསྒོམ་པ་ན། བློ་རྟེན་གང་ལའང་མི་འཆལ། ཡུལ་གང་ལའང་མི་དམིགས། རྣམ་པ་ཅི་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྒོམ་མོ་ཟེར་བ་ནི། སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་བདག་ཉིད་མངོན་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས། བླང་དོར་གྱི་ཆ་ཤས་ཕྲ་མོ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་དངོས་པོ་དང་མཚན་མ་ལས་དབེན་པ་ལམ་དུ་འདོད་ཅིང་། ལུས་འདུ་འཛི་ལས་དབེན་པ་འཚོལ་བ་འདི་ནི་བློ་ཞིབ་མོས་བརྟགས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་སྒོམ་པར་ཟད་དོ་ཞེའོ།།

ཕྱོགས་ཕྱི་མ་འདི་ནི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གོལ་ས་ཡིན་ཡང་། ཐུན་མོང་གི་བླང་བྱར་གཟུང་ངོ་།།

གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་གོལ་ས་ནི།
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་མིང་བཏགས་ཤིང་།།
དགེ་སྡིག་གཉིས་ཀ་རྣམ་པར་སེལ།།
འཇིག་རྟེན་འདི་ལས་འབྱུང་ངོ་ཞེས།།
ལྷང་ངོར་བློད་པ་མཆོག་ཏུ་སྐྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་རྒྱུ་འབྲས་དང་། ལས་དགེ་སྡིག་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་མཐོང་བས། འཇིག་རྟེན་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་འདིས་སྐྱོ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ལས་ཐར་པའི་སྐྲམ་སར་མངོན་པར་འབྱུང་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ལྷང་ངོར་གྱི་བློད་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་ཐལ་ཆེར་ཐེག་པ་ཆུང་ངུ་ལ་འཇུག་གོ།

དེ་ལ་དགེ་སྡིག་གཉིས་ཀ་རྣམ་པར་སེལ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་དགེ་སྡིག་གཉིས་ཀ་འགོག་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཀྱི་ཚེ་འགོག་པ་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་བས་ན་ཚེ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལས་འགོག་པ་སྒྲུབ་བོ། །ལས་འགོག་

པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་འགོག་པ་སྒྲུབ་བོ། །ཉོན་མོངས་པ་འགགས་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་གིས་འཇིག་རྟེན་འདི་ལས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐམ་སར་མངོན་པར་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སྣང་ངོར་གྱི་བྲོད་པ་མཆོག་ཏུ་སྐྱིད་པ་རྣམས་སོ།།

གསུམ་པ་ཆོས་ཉིད་ལམ་གྱི་གོལ་ས་བཞི་ལས།

དང་པོ་ལམ་དབུ་མ་འཚོལ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལམ་ལ་གོལ་བ་ནི། ཆགས་དང་མ་ཆགས་ཚིག་གི་ལམ། །དབུ་མ་བཞིན་ཏེ་བྲག་ཆ་འདྲ། །བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཐུན་ཞེས། །འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སེམས་དཔས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཆགས་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་པའོ། །མ་ཆགས་པ་ནི་དེ་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཚིག་གི་ལམ་མོ། །ཞེས་བསྟན་པ་སྟེ། ཚིག་གི་ལམ་ནི་ཚིག་གི་དོན་ཏོ། །ཚིག་གི་དོན་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ནི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་རྣམ་

པ་གཉིས་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་ན། དབུ་མའང་དེ་དང་འདྲ་བས་དབུ་མ་བཞིན་ཏེ། །ཞེས་བྱ་བ་སློས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀུང་ཚིག་གི་ལམ་ཙམ་སྟེ་དོན་དུ་བྱ་བ་མེད་པས་ བྲག་ཆ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཆགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་མ་ཆགས་པའི་བདེ་བ་གཉིས་རྒྱུའམ་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པར། ཀུན་གྱི་བླ་མར་གྱུར་པ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔས་གསུངས་སོ་ཞེའོ། །

གཉིས་པ་དབང་པོ་དྲུག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མཚན་མའི་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས། ཆོས་ཉིད་ཞི་བ་མཚན་མ་མེད་པ་གཞན་དུ་འཚོལ་བར་བྱེད་པ་ན་ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་གོལ་བར་གྱུར་པ་ནི།

ཨེ་མའོ་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཡུལ་འདི། །
བཅལ་བས་རྙེད་པའི་གནས་མེད་དེ། །
དྲུག་གི་ཆོས་བཞིན་ཡུལ་མེད་པས། །
མདོངས་པས་ནམ་མཁའ་བསྟབས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་

ཐུག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་གཞན་དུ་བཙལ་དུ་མེད་དེ། དབང་པོ་ཐུག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་འདི་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ལ། གང་གིས་འདི་ལྟར་མཚན་མའི་སྤྱོད་ཡུལ་འདི་དག་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པས་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་དོན་མ་ཡིན་ལ། བསྒོམ་པའི་དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་མཚན་མ་ཞི་བ་ཡིན་པས། དེ་བསྒོམ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། མདོངས་པས་ནམ་མཁའ་བསྣུབས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་གོལ་ལོ།།

དེ་ནི་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་བསྒོམས་པས་གཟུགས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་འདས་ཤིང་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ནུབ་པར་གྱུར་ཀྱང་། གཟུགས་ཀྱི་བཅིངས་པ་ལས་མི་གྲོལ་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་མི་སྤོང་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གང་ཞིག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ

ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་ནས། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་ན་ནི། གཟུགས་ཀྱི་བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་གང་ཞིག་གིས་མཚན་མར་སྣང་བ་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས། མཚན་མ་མེད་པ་ཞི་བ་བསྒོམས་ན་ནི་མཚན་མ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་གྱི། མཚན་མའི་བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་གང་ཞིག་གིས་མཚན་མར་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་མ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་རྟོགས་ནས། མཚན་མ་ལ་སྐྱོན་དུ་མ་བལྟས་ཤིང་མཚན་མ་མ་བོར་བར་མཚན་མའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས། མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ན། མཚན་མའི་བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བགྲོད་པར་འདོད་པས། བགྲོད་དུ་མེད་པའི་ལམ་ལས་གོལ་བར་གྱུར་པ་ནི།

གོང་ནས་གོང་དུ་ཚངས་པའི་ལམ།།

བྱ་བྲལ་ཆོས་དང་མཐུན་པ་མིན།།

ཅི་སྟེ་ལམ་ལ་བགྲོད་གྱུར་ན།།

ནམ་མཁའི་མཐའ་བཞིན་ཐོབ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་ཇི་བཞིན་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ། ལམ་དང་སའི་རིམ་པས་བགྲོད་དུ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་སའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དག་པ་དང་ཚངས་པ་དང་གྲོལ་བ་རིམ་པས་བསྒྲུབ་ཏུ་ཡོད་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཏན་མེད་པར་གྱུར་པས། གལ་ཏེ་གཞན་དང་གཞན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་ན། དེ་མཐར་ཐུག་པའང་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེའོ།།

བཞི་པ་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཕྱོགས་དང་རིས་མེད་པ་ལ། ལམ་ལ་ཕྱོགས་ཆར་བཟུང་བས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལས་གོལ་བར་གྱུར་པ་ནི་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡོངས་ཀྱི་ལམ།

ཟླ་བ་ལས་བྱུང་རྟེན་དང་བཅས།།

ཀུན་གྱི་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ།།

ཕྱོགས་སུ་བལྟས་པས་གྲུབ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ།།

དེ་དང་འདྲ་བ་ནི་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་དེ། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ལམ་ཐུན་མོང་ཡིན་པས་ཡོངས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལམ་ཞེས་བྱ་བ་དངས་ཞེས་བྱ་བ་དོན་འདྲ་སྟེ།

སྤྱད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལས།

ཐེག་པ་འདི་ནི་མཁའ་འདྲ་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནས་གཞན་དུ་བགྲོད་པ་ལ་མི་བྱའི། དེའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཙམ་ལ་བྱའོ།།

དེ་ནི་དཔེ་ཆུ་ཟླ་དང་འདྲ་བས། ཟླ་བ་ལས་བྱུང་རྟེན་དང་བཅས། །ཞེས་སྨོས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟེན་ཆུས་གང་ཁྱབ་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཆུ་ཟླས་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱབ་མ་ཁྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆ་མེད་བཞིན་དུ། མི་རྣམས་འདི་སྐད་དུ། རང་རང་གང་ན་གནས་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ནས་བལྟས་པ་ན། ཆུ་ཟླ་ཕྱོགས་ཆ་རེ་རེ་ན་གནས་པར་མཐོང་སྟེ། དེའི་དབང་

གིས་འདི་སྐད་དུ། ཙུ་ཎྜ་འདི་ན་སྣང་ངོ་། །ཕ་ཀི་ན་སྣང་ངོ་། །སྣམ་བུ་སེམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། ཕྱོགས་དང་ཆ་ཤས་མེད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལས། གང་ཟག་རྣམས་ལམ་ལ་ཕྱོགས་ཆར་འཛིན་པས་མཉམ་པ་ཉིད་ལས་གོལ་ལོ། །བཅུ་ཕྲག་དང་པོའོ།། །།

བཅུ་ཕྲག་གཉིས་པ་ལའང་ལྔ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་བདེ་བའི་རྣམ་པ་ལ་ཆགས་པའི་གོལ་ས། རེ་སྨོན་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གོལ་ས། ལུང་གི་གོལ་ས། རྒྱུའི་གོལ་ས། ཏིང་འཛིན་ཐོབ་པ་འབྲས་བུའི་གོལ་ས་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི།

བཅུ་ཕྲག་གཉིས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་བདེ་བའི་རྣམ་པ་ལ་ཆགས་པའི་གོལ་ས་ནི།

ད་ལྟའི་བདེ་དང་ཕྱི་མའི་བདེ།།
མངོན་སུམ་པ་དང་རྒྱུ་ལས་བྱུང་།།
དེའང་རྣམ་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས།།
དེ་ལ་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ད་ལྟའི་

བདེ་བ་མངོན་སུམ་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཕྱི་མའི་བདེ་བ་རྒྱབ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་འདི་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དུ་མཐོང་སྟེ་བླང་བར་བྱ་བར་མཐོང་ལ། མི་མཐུན་པ་སྤང་བར་བྱ་བར་མཐོང་ནའང་། རྣམ་པའི་འཆིང་བས་ཟིན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལའང་བློའི་རྟེན་མི་བཅའ་འོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཇིག་རྟེན་མངོན་མཐོའི་གོལ་ས་ནི།

རེ་སློན་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གོལ་ས་གཉིས་ལ། དང་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་པར་མཐོ་བ་ལ་སློན་པ་འཇོག་པའི་གོལ་ས་ནི།

སྲིད་པ་གསུམ་ན་སྤྱོར་བ་འང་།།
མིང་ཙམ་སྒྱུ་མར་སྣང་བ་སྟེ།།
འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་གནས་ཆེན་ཡང་།།
སྒྱུ་མས་སྤྲོད་བའི་བསྟི་གནས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། སྲིད་པ་གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་མོ། །དེ་ན་སྤྱོར་བའི་མངོན་པར་མཐོ་བ

ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིང་ཙམ་སྒྱུ་མར་སྣང་བ་ཡིན་པས་རེ་སྨོན་ཀྱི་གནས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །མིའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མངོན་པར་མཐོ་བར་གྲུབ་པའི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་གནས་ཐོབ་པའང་། མིའི་འཇིག་རྟེན་སྒྱུ་མ་ཙམ་སྤྱོད་ཞིང་འདུལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟི་གནས་ཙམ་ཡིན་པས། རེ་སྨོན་གྱི་གནས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེའོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཕྱི་འབྱུང་རེ་སྨོན་གྱི་གོལ་ས་ནི།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་རེ་སྨོན་འཛོག་པའི་གོལ་ས་ནི། རྣམ་སྤྱོད་དུས་ལ་ལྟོས་པ་རྣམས།།
དུས་དེར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།།
མ་བྲལ་སྨོན་པ་སྤྲོད་པས་ན།།
སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། མཚན་མའི་རྣམ་པ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པར་ཞེན་ནས། འབྲས་བུ་དུས་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་རེ་སྨོན་འཛོག་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་

དབང་གི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས། དེའི་དབང་གིས་གང་ཟག་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་དད་པར་གྱུར་ཏེ་ཞུགས་ནས། དེ་ནས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་བཅལ་བ་ན་མ་རྙེད་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དུས་སྔ་ཕྱི་མེད་བཞིན་དུ། དུས་ཀྱི་མཐའ་ལ་རེ་སློན་འཛོག་པས་གོལ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལུང་གི་གོལ་ས་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལུང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་གོལ་ས་ནི།

ལུང་གི་གོལ་ས་གསུམ་ལ། དང་པོ་ལུང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་གོལ་ས་ནི།

གཅིག་སྟེ་རྣམ་པ་ཡོངས་ཀྱིས་མེད།།
རྣལ་འབྱོར་ནམ་མཁའི་བྱ་ལམ་གནས།།
མ་བྱུང་མ་སྐྱེས་སྙིང་པོ་ལ།།
སྒྲོས་བཏགས་ཆོས་ཀུན་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བཀའི་མཚན་ཉིད་དེ་བརྟེན་པར་འོས་པའོ། །དེ་ཡང་ངེས་པའི་ལུང་དང་ཐམས་པའོ། །དེ་ལ་ངེས་པའི་

ལུང་ནི་ཐོག་ཏུ་ཕབ་པ་སྟེ། སྒྲོ་འདོགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ན། ལུང་གི་རང་བཞིན་ནི་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་དང་བྲལ་བ་གང་གིས་ཀྱང་བསྟན་པར་མི་ནུས་ལ། དེ་བས་ན་དེ་མཚོན་པའི་ལུང་གི་ཚིག་རྣམས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་ཏེ། ལུང་གི་རང་བཞིན་ལས་གོལ་ལོ་ཞེའོ།།

གཉིས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གོལ་ས་ནི།

གཉིས་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གོལ་ས་སྟེ། ནང་མ་དག་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་རྩོལ་བའི་ནད་ཀྱིས་ཟིན་པས། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་གོལ་བར་གྱུར་པ་ནི།

ཕྱི་ནང་གཉིས་ག་ཕྱི་ཉིད་ནང་།།
ཟབ་མོའི་ཆ་ཤས་རྟོགས་ཡུལ་མེད།།
སྲིད་པ་མིང་ཙམ་ལོག་པའི་སྟོབས།།
དེ་བས་ཏིང་འཛིན་མཉམ་དང་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱི་ནི་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་རྩོལ་སེམས་སོ།།

ནང་ནི་བདེ་བ་ཐོབ་པའོ། །ཕྱི་ཉིད་ནང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཕྱི་ནང་

བཟློག་པར་བསྟན་པ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་བ་དང་གིས་ཞི་བ་ནི་ནང་དུ་འགྱུར་རོ། །བདེ་བ་ཆགས་པའི་འཆིང་བས་ཟིན་པ་ནི་ཕྱིར་འགྱུར་རོ། །དེས་ཟབ་མོའི་དོན་མི་རྟོགས་ཏེ། སྲིད་པའི་འཆིང་བའི་དབང་དུ་གྱུར་པས། ཟབ་མོའི་ཚིཤས་རྟོགས་ཡུལ་མེད། །སྲིད་པ་མིང་ཙམ་ཡོག་པའི་སྟོབས། །ཞེས་བྱའོ། །དེ་བས་ན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་གོལ་བར་གྱུར་པས། དེ་བས་ཏིང་འཛིན་མཉམ་དང་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དམ་ཚིག་གི་གོལ་ས་ནི།

གསུམ་པ་ནི་དམ་ཚིག་གི་གོལ་ས་སྟེ། དེ་ཡང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་དམ་ཚིག་ཕྱི་ནང་དུ་དབྱེ་བ་མེད་དེ། ཇི་ལྟར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་དེ་ལས་འདའ་བའི་ཐབས་མེད་པ་བཞིན། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལས་འདའ་བའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། བསྲུང་བ་དང་མི་བསྲུང་བ་མེད་བཞིན་དུ། དམ་ཚིག་ཕྱི་ནང་དུ་བསྟན་པས་གོལ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཐ་ཚིག་ཕྱི་དང་ནང་།།
རང་བཞིན་ཕུང་པོ་ཁམས་བཞིན་གནས།།
དུས་གསུམ་དེ་དང་མི་འབྲལ་བས།།
ཐ་ཚིག་མེད་དུ་བཏགས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་རྒྱུའི་གོལ་ས་ནི།

དེ་ལ་རྒྱུའི་གོལ་ས་ནི།
འདི་ལ་བརྟུལ་ཞུགས་དྲག་ཤུལ་གྱིས།།
གནས་སུ་བྱ་བའི་གཞི་མེད་དེ།།
ཨ་དང་ཿཔར་ནི་(1)རྣམ་ལྡན་ན།།
སྒྱུ་མའི་བདེ་བ་འབྱུང་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་སུ་བྱ་བ་དང་བྲལ་བ་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དཀའ་ཐུབ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ནན་དང་ཚན་གྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་གནས་གཞི་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་ལ་མ་

(1) སེ་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༼ཤཀ-༥། ༼བར་ནི།༽

ཆགས་པའི་བློ་དང་ལྡན་ན། སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་ཡོན་ཏན་སྣང་ངོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།

ལྔ་པ་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་བདེ་བ་འཐོབ་པར་འདོད་ནས་རྩོལ་བའི་གོལ་ས་ནི།

ཉིད་འཛིན་ཐོབ་པ་འབྲས་བུའི་གོལ་ས་གསུམ་ལ། དང་པོ་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་ནས་རྩོལ་བའི་གོལ་ས་ནི།

རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས།།
ཇི་ལྟར་བལྟས་པ་དེར་སྣང་སྟེ།།
སྣང་འདོད་རྩོལ་སེམས་བདེ་བ་ཡང་།།
དེ་ནི་སྲིབ་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློས་ཇི་ལྟར་བལྟས་པ་བཞིན་སྣང་བ་ལ། ཡང་དག་པའི་ངོ་བོ་ཞིག་སྣང་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་ཏུ་རེ་ནས་རྩོལ་བས་གོལ་ལོ།།

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་མཚན་མ་བྲ་མོའི་གོལ་ས་ནི།

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཡན་ལག་གི་མཚན་མ་བྲ་མོའི་གོལ་ས་ནི།

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཀུན་གྱི་སྒོ།།
ཆ་ལུགས་བསྒོམས་པས་ཆུ་ཟླ་བཞིན།།
མ་ཆགས་མ་གོས་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་།།
བསྒོམས་པའི་བྱིས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་སྒོར་གྱུར་པ་མཚན་མ་ལྷའི་ཆ་ལུགས། ཆ༔ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའམ་མ་རྫོགས་པས་བསྡུས་པ་གང་ཡང་ཟུང་བ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། སྒྲིབ་པའི་དྲི་མས་མ་གོས་པ་གསལ་བར་གྱུར་ཀྱང་། མཚན་མར་སྣང་བ་ཞིག་གསལ་བར་ཟད་པས། བྱིས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་མཚན་མ་རགས་པའི་གོལ་ས་ནི།

གསུམ་པ་མཚན་མ་རགས་པའི་གོལ་ས་ནི།

དཀྱིལ་འཁོར་ཁྲོ་གཉེར་ཆ་ལུགས་ཀྱིས།།

ཁྲོ་བདག་ཆེན་པོའི་ལུས་བཟུང་ནས།།

ཡི་གེ་མངོན་དུ་གྱུར་ནའང་།།

ཞི་བ་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། འདིའི་དོན་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། མིང་དང་། གཟུགས་དག་ལ་འཇུག་ན། འདིར་ལྷའི་སྐུ་ཉིད་ལ་བྱའོ། །བཅུ་ཕྲག་གཉིས་པ་སྟེ་སྤྱིར་ཉི་ཤུ་པོ།། །།

ཐ་མ་ཆོས་ཀྱི་གོལ་ས་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཆོས་ལས་ཆོས་མི་འབྱུང་བའི་གོལ་ས་ནི།

ཆོས་ཀྱི་གོལ་ས་གསུམ་ལ། དང་པོ་ཆོས་ལས་ཆོས་མི་འབྱུང་བ་ནི།

རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་ཡས་པ།།

གང་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱང་མི་རྟོག་སྐྱེ།།

མཚན་མ་མེད་པ་དབང་གིས་ན།།

བསྟི་གནས་དེ་ལས་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཏེ།

ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་པའང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་མཚན་མ་མེད་པས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཆོས་ལས་སྙིང་པོའི་ཆོས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ཆོས་ལ་ཆོས་མི་ལྟོས་པའི་གོལ་ས་ནི།

གཉིས་པ་ཆོས་ལ་ཆོས་མི་ལྟོས་པ་ནི།

ལྷག་མ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས།།
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་དྲང་པོར་གནས།།
ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་མཐའ་མཉམ་ཞིང་།།
གཞན་ལ་ལྟོས་འགྱུར་ཆོས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་རང་གི་ཆོས་སམ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་ལྟོས་ན་རང་གི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་དངོས་པོའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ནའང་། མེ་ཤེལ་གྱི་འོད་ཚ་བ་ཉི་མ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ་ཞིག་ན། མེ་ཤེལ་ཚ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ༑གྲུབ་པ་[1]ཞིག་ན། ལྟོས་པའི་ཕྱིར་

(1) ཤི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། (༡༨-༣། 《མ་གྲུབ་པ།》

མི་གྲུབ་བོ། །མེ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་ཚ་བས། མེ་ཚ་བའི་ཆོས་སུ་གྲུབ་བོ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ན། དཔེར་ན་སྨིག་རྒྱུའི་ཆོས་ཚུ་ཡིས་སྟོང་པ་དང་སྐྱོ་བ་དང་གཡོ་བས་སྟོང་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་བློ་སྨིག་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པར་བྱེད་མོས་ཀྱི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ནི་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དེ། ཉི་མ་ཤར་ཏེ་སྨིག་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རུང་། ཉི་མ་ནུབ་སྟེ་སྨིག་རྒྱུ་འགགས་ཀྱང་རུང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་མཚན་མར་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་བློ་འཇུག་པར་ཟད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་ཆོས་ནི་གཞན་གང་ལའང་ལྟོས་པ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་མི་རྟོགས་པའི་གོལ་ས་ནི།

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་མི་རྟོགས་པ་ནི།

ལྷུན་གྱིས་གནས་པའི་བདེ་ཆེན་དེ། །
མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །
རང་གི་མཐུ་ཡིས་རིག་པ་ལས། །

ཆོས་ནི་གཞན་ནས་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དྲི་མས་མ་སླད། རང་འོད་གསལ་ཞིང་རང་རིག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ། ཆོས་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་ཤིང་རྟོགས་པ་ཞིག་ན་ཆོས་ཉིད་དུའང་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་གོལ་ས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་མོ།།

གཉིས་པ་སྒྲིབ་པ་བདུན་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་བསླད་པའི་སྒྲིབ་པ་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

སྒྲིབ་པ་བདུན་ལས། བསླད་པའི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལ། དང་པོ་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གུད་ན་མེད་བཞིན་དུ་བསླད་པས་བསྒྲིབས་པ་ནི།

སླ་ཞིང་དཀའ་ལ་བསླད་ཕྱིར་དཀའ།།
མདོན་སུམ་མི་གནས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ།།
མིང་ཙམ་འདི་ཞེས་བསྟན་པར་ནི།།

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔས་མཚོན་དུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱུད་ན་མེད་ཅིང་བརྗལ་དུ་མེད་པས་སླ་ལ། བསླད་པས་བསྒྲིབས་ཏེ་མ་རྟོགས་པས་དཀའ་འོ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའི་དཔྱིངས་དང་འདྲ་སྟེ། མངོན་སུམ་དུ་མི་སྣང་ལ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་བོ། །དེའི་རང་བཞིན་ནི་མཚན་མའི་ཐ་སྙད་ལས་འདས་ཏེ།

མིང་ཙམ་འདི་ཞེས་བསྟན་པར་ནི།།

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔས་མཚོན་དུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི།

གཉིས་པ་བསླད་པས་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་སྐབས་དབྱེ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི།

འདི་ནི་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པའི་ལམ།།

འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་རང་བཞིན་གནས།།

བྱིས་པས་བསླད་པས་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར།།

སྨན་ཉིད་སྨན་པ་འཚོལ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། རང་

བཞིན་ཡིན་ཡང་བསླད་པས་བསྒྲིབས་པས་ངོ་མ་ཤེས་ཏེ། དཔེར་ན་སྨན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ནད་ལ་སྨན་བསོད་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་། སྨན་དེ་འཚོལ་བ་སྨན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཡང་། བསླད་པས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་སྐབས་དབྱེ་དགོས་པས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་སྟེན་ཅིག་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི།

གསུམ་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་དང་རིས་མེད་པ་ལ། བསླད་པས་སྣོད་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་ཕྱོགས་ཆད་པ་དང་། བཅུད་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་རིས་སུ་བྱེ་བར་སྣང་བ་ནི།

གོ་བའི་ཡུལ་ན་བདེ་བ་ཆེ།།
དེ་ཉིད་རྣམ་དག་འཛིན་རྟེན་ཡིན།།
དེ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་འོད་འདུས་པས།།
ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་དང་ཟླ་འོག་འགྱུར།།

མ་ངེས་འཛིན་ཚོན་ཁ་དོག་ལས།།

རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མཐོང་བར་སྣང་། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་དང་རིས་མེད་པ་ལ། ཕྱོགས་རིས་སུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོལ་པ་ཆེ་བའི་རྒྱུན་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱི། བསླད་པས་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྣང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་འོད་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་གྲུབ་གྲུབ་ལྟར་ཕྱོགས་སུ་ཆད་པར་སྣང་བ་སྟེ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྣང་བའོ། །འཛིན་ཚོན་ཁ་དོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། སོ་སོར་དབྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོ་སོར་ངེས་ངེས་ལྟར་སྣང་བ་སྟེ། བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྣང་བའོ།།

མདོར་ན་གཞི་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྣང་བ་དང་། མ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྣང་བ་སྟེ། དེ་ལ་མ་དག་པར་སྣང་བ་ནི། བསླད་པས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེའོ། །ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།

སྣོད་དང་བཅུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་ལ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་དུལ་བ་དང་། ཁེངས་པའོ། །དེ་ལ་དུལ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །ཁེངས་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཉན་ཐོས་སོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་དུལ་བ་གདུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུར་སྣང་བར་བྱེད་གྱིས་རློབ་བོ། །སེམས་ཅན་ཁེངས་པ་རྣམས་གདུལ་བའི་ཕྱིར། ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་དང་། སངས་རྒྱས་ངན་ཞིང་དབུལ་བར་སྣང་བར་བྱེད་གྱིས་རློབ་བོ། །

འཇིག་རྟེན་འཇིག་པའི་བསྐལ་པས་འཇིག་པའང་། དེས་འདུལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་གྱིས་རློབ་བོ། །ཐ་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། བདུད་བཞི་པོ་དག་གིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མི་སྒྲུབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཐུན་མོང་གི་བཀའ་རྣམས་ལས་སྣོད་དང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི། སེམས་

ཅན་གྱི་ལས་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་སྙེ། འོན་ཀྱང་ཚུལ་འདི་གཉིས་ལ་སྣང་བ་ཐ་དད་མེད་ཅིང་སྣང་བའི་རྟེན་གཞི་ཡང་མེད་དེ། སྣང་བའི་རྐྱེན་ཙམ་དུ་ནི་ཐུགས་རྗེ་དང་ལས་གཉི་གའང་ཐུན་མོང་དུ་འགྱུར་དུ་རུང་ལ། སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བྱང་གྲོལ་དང་འཆིང་བ་གཉི་གའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བར་མཉམ་པས། ཚུལ་གཉི་ག་ལྟར་ཡང་བསྒྲུབ་ཏུ་རུང་བར་སྣང་ངོ་། །རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བློ་མི་སླུ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བདེན་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ན་ནི། ཐུགས་རྗེའི་བྱིན་རླབས་ལྟར་བདེན་པར་འགྱུར་རོ།།

ཪལ་འབྱོར་གྱི་བྱ་བ་དོན་གྱིས་མ་ཟིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པས་ཟིན་པའི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ནི།

ཪལ་འབྱོར་ཀྱི་བྱ་བ་དོན་གྱིས་མ་ཟིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བས་ཟིན་པའི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ནི། འདི་ལྟར་ཪལ་འབྱོར་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ན་ཪམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་མཆོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རོལ་པ་རྒྱན་གྱི་དཀྱིལ་

འཁོར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཚོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་བསྡོ་ཞིང་དབུལ་བ་དང་། འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ལས་རྒྱ་མཚོ་བརྩམས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། བླ་མ་མཆོད་པ་དང་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་སོགས་ཏེ། བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་སྤྱང་བར་དོན་གྱིས་ཟིན་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བར་གྱུར་ན་སྤྲིབ་པར་བསྟན་པའོ། །དེ་གསུམ་གྱི་དཀྱུས་དང་དོན་ནི་གོ་སླ་བས་མ་བཀོད་དོ།།

གསུམ་པ་ལུང་སྒྲོ་སྐུར་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི།

ཐ་མ་ལུང་སྒྲོ་སྐུར་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི།

དེ་བས་དེ་ལུང་དེ་ཉིད་ལ། །དེ་ལས་དེ་བྱུར་སྒྲིབ་པར་འགྱུར།།

དེ་ལྟར་དེ་ལ་དེ་རྟོགས་ན། །དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ལུང་དེ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་རྟེན་གཞིའི་མཆོག་ཡིན་པས་ལུང་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བྱ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་ཀྱི་བློ་དང་། སྒྲའི་རྩོལ་བ་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་

ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཚོ་སྐྱེས་ཀྱིས་བསྒྲོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་རང་གི་རང་བཞིན་རང་བཞག་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རང་གནས་བཞིན་དུ། དེ་ལ་རྟོགས་པས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེའོ། །འདི་ནི་ཚུ་དང་མེ་ནི་མ་བཙོས་ན་རང་དྭངས་ཤིང་གསལ་ལ། ཇི་ལྟར་འདུ་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་རང་ལ་རང་སྒྲིབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་ན་བཙོས་མི་དགོས་ལ། བཙོས་པར་བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་དངོས་གཞིའང་མི་སྣང་ངོ། །མ་ཤེས་ན་ཇི་ལྟར་ནན་གྱིས་བཙོས་ཀྱང་རྟོག་པ་སྤྲ་ཕྱི་བཟེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དཔེར་ན་སྤྲིན་དཀར་ནག་གཉིས་ཀ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་གོལ་སྒྲིབ་སུམ་ཅུའི་གོལ་ས་དང་སྒྲིབ་པ་བཅད་པ་དེ་ཉིད། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྟན་པའང་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་བསྟན་པའང་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི།

ཡིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡིན་པའོ། །འདི་གསུམ་

ནི་ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་མདོར་བསྡུས་པའི་མན་ངག་ཡིན་ཏེ། ཅིར་སྣང་ཡང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རོལ་པ་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་ཡིན་པས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ།།

ཅིར་སྣང་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས། ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། སྣང་བ་ཉིད་མ་སྐྱེས་པའོ། །མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཞིང་ཐུགས་རྗེའི་བྱིན་རླབས་རྒྱུན་མི་ཆད་དོ། །ཚིག་འདི་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྡུས་སོ།།

ལྔ་པ་གདིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ནི།

དེ་ལ་གདིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ནི། ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་དྲུག་མན་ངག་ཏུ། བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། ངང་དང་། རང་བཞིན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལ་ངང་མ་བྱས་པ། རང་བཞིན་མ་བཅོས་པ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་མ་བྱས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཁྲུལ་པས་ཇི་ལྟར་བསླད་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའོ། །མ་བཅོས་པ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་

གྱི་ཐབས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཙོས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའོ། །ལྷུན་གྲུབ་པ་ནི་དེ་ལྟ་བས་ན་བསྒྲོད་ཅིང་སྒྲོང་བ་ལས་འདས་པའོ། །དོན་འདིས་ཀྱང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐའ་དག་བསྡུས་སོ།།

དྲུག་པ་མན་ངག་གི་རྒྱ་བ་གསུམ་ནི།

དེ་ལ་མན་ངག་གི་རྒྱ་བ་གསུམ་ནི། གོལ་སྒྲིབ་སུམ་ཅུའི་གོལ་ས་བཅད་པ་མདོར་བསྡུས་པ་སྟེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པའི་མན་ངག རྒྱུ་ལས་མ་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ། སེམས་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཆོས་སོ། །དེ་ལ་གོལ་སྒྲིབ་སུམ་ཅུས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་དང་། རྩོལ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་བཅད་དོ། །འདིར་ཡང་དེ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡིན་པས། བློ་ལ་བཅང་བའི་མན་ངག་གི་དམ་པ་ཡིན་ཡང་། ལུང་གི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཞེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་

སྣང་རྫེས་བསྡུས་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཡང། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བསྒྲུབས་པའང་མ་ཡིན་ནོ།།

བདུན་པ་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གདར་ཤ་བཅད་པ་ནི།

དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདར་ཤ་ཇི་ལྟར་གཅོད་ཅེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་འདུས་པས་སེམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་གཞན་མེད་ལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པས། གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་བྱའི་བྱ་བ་བཞི་ལས། འདས་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པས་གདར་ཤ་བཅད་ཅེས་བྱའོ།།

བརྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་སངས་མ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཆེ་བས་ལ་བཟླ་བ་ནི།

ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཆེ་བས་ལ་བཟླ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་དང་སངས་མ་

རྒྱུས་པ་གཉིས་མེད་ན་ཅི་ཞིག་བརྩལ་ཏེ་བརྩལ་དུ་མེད་པར་ལ་བཟློག། །དེ་ལྟ་བུའི་དོན་དང་ལྡན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ནི། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ས་ལ་ལྷུན་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཚིངས་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོ།།

དཔལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དཔལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་དགོངས་པ་མཐུན་པའོ། །སྲིད་པ་དང་མི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། སྲིད་པ་ནི། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་ཚེ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ།།

མི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལས་ཀྱི་ཚེ་བཀག་པ་རྣམས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བས་བཀུར་བའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་ནི། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རྟོགས་ཤིང་ཛེང་དུ་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དག་ཡིན་ཏེ། གང་གི་

ཕྱིར་དཔལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་གཉིས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གོལ་སྒྲིབ་རྣམས་གཞུང་གི་ཚིགས་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཟུར་བཞི་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བཞག་ཐབས་བསྟན་པ་ལ། མདོར་བསྡུས་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དང་། མགོ་མཉམ་པར་ཤེས་ཏེ། ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོའི་སྒོད་ཀྱིས་བཟུང་ནས། བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་གནས་པ་ཙམ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྒྱུ་མ་དང་མགོ་མཉམ་པ་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོའི་སྒོད་ཀྱིས་བཟུང་བ་ནི།

དེ་ལྟར་སྒྱུ་མ་དང་མགོ་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པར་ལྟ་བའི

དབང་གིས། ཤེས་བཞིན་དང་ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཤེས་བཞིན་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། གང་དེ་ཡོད་ན་སེམས་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཚེ་ནའང་འདི་ལྟར་བྱིང་ནའང་བྱིང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་རབ་ཏུ་ཤེས། རྒོད་ནའང་རྒོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རབ་ཏུ་ཤེས། བྱིང་བའི་གཉེན་པོ་སེམས་པས་འཕང་བསྟོད་པ་ཡིན་པར་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས། རྒོད་པའི་གཉེན་པོ་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་མགོ་གནོན་པ་ཡིན་པར་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས། བྱིང་རྒོད་གཉིས་ཀྱི་ཟུག་རྡུ་དང་བྲལ་ཏེ་བློ་མཉམ་པར་གནས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། ལྷག་པར་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའི་རྩོལ་བ་བསྐྱེད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་བློ་བྱ་རབ་དང་འདྲ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོད་ཚུས་གང་བ་ཕྱིར་མ་བོ་བར་སྲུང་བ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ནི་སྒྱུ་མ་དང་མགོ་མི་མཉམ་པར་ལྟ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན་གླང་པོ་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་དྲེགས་ཤིང་མྱོས་པ་དག རྒྱུན་ཆང་འཐུངས་པར་གྱུར་ན་ཤིན་ཏུ་མྱོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྕགས་ཀྱུ་དང་ལྕགས་ཐག་གིས་མ་ཟིན་ན། རྩིག་ཁྱིམ་གཞོམ་པ་དང་སྲོག་ཆགས་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་སྦྱོར་བར་དོགས་པ་དེས་འཛིགས་ཏེ། གཟུངས་གཉིས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་འཛིན་ཏོ། །དེས་ཟིན་ཅིང་དུལ་ན་དགྲའི་དཔུང་འཇོམས་ཤིང་གཡུལ་བཏན་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། ད་ལྟར་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་རེ་དོགས་ཀྱི་བློ་དང་ལྡན་པས། དེའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་གཟུངས་གཉིས་ཀྱིས་སྲུང་ངོ།།

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་གདུལ་དཀའ་བར་གྱུར་པ་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། བྱིང་རྒོད་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཆང་འཐུངས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་འཁྲུགས་ཤིང་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་ལ། ཤེས་བཞིན་གྱི་ལྕགས་ཐག་དང་ལྕགས་ཀྱུས་མ་ཟིན་ན། རྟག

ཏུ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་རྒྱུ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལས་ཁོ་ན་གསོག་པར་བྱས་པས། དེའི་ཉེས་སྐྱོན་ཆེན་པོས་འཇིགས་པའི་དོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་གྱི་གཟུངས་ཀྱིས་ཟིན་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་རེ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་ལྟར་རེ་དོགས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བཞིན་གྱི་གཟུངས་ཀྱིས་སྲུང་བར་བྱེད་དོ།།

དེ་ལ་ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོ་གང་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་སྣོད་ཀྱིས་བཟུང་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི། ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་མཐའ་ཡས་པ་འབབ་ཀྱང་ལྡུང་བའི་དོགས་པ་མེད་དོ། །དུས་ཀྱི་རླུང་གིས་བསྐྱོད་དམ་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་འདབ་མས་གཏོར་ཡང་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོ་ལས་ཕྱིར་འདའ་བའི་དོགས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་མགོ་མཉམ་པར་རྟོགས་པ་ན། རེ་དོགས་ཀྱི་བློ་དང་བྲལ་བས་བསྲུང་བ་དང་མི་བསྲུང་བ་གཉིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་

དང་ལྡན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྱུ་མའི་གླང་པོ་ཆེ་སྣང་ཞིང་མཐོང་ན། དེ་སྒྱུ་མར་ཤེས་པས། ཤོར་བས་ཡུལ་ཕྱུང་བའི་དོགས་པའི་བློ་ཡང་མི་སྐྱེ། གཟུངས་ཀྱི་ཟིན་ཅིང་དྲུལ་བས་གཡུལ་སྤྱང་བའི་རེ་བའི་བློའང་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་ལྷུགས་ཀྱུ་དང་ལྷུགས་ཐག་གི་གཟུངས་ཀྱང་མི་སྟེན་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་གནས་པ་དང་། རྣམ་གཞག་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ། རྒྱབ་རྟེན་ལུང་ཁུངས་བཅས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ཤེས་བཞིན་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། བཏང་སྙོམས་དང་བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བཏང་སྙོམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པའི་བློ་གང་ཞིག །བྱིང་རྒོད་ཀྱི་ཟུག་རྔུ་གཉིས་ཀྱི་མི་མཉམ་པ་མེད་པས་ན། སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་བཏང་སྙོམས་ཐོག་མའོ། །དེ་ནས་དེ་བས་ཆེས་སེམས་དབང་དུ་གྱུར་པ་ན། ཟུག་རྔུ་གཉིས་གཉེན་པོས་བཅོས་

མི་དགོས་པར། སེམས་རྣལ་དུ་འདུག་པ་ཐོབ་སྟེ། བཏང་སྙོམས་བར་མ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་སེམས་དེ་ཤིན་ཏུ་ཡང་དབང་དུ་གྱུར་པས་ན། ཟུག་རྡུ་གཉིས་འབྱུང་བའི་དོགས་པའང་མེད་ལ། གཉེན་པོ་སྟེན་པའི་རྩོལ་བའང་མེད་པར་སེམས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་སྟེ། བཏང་སྙོམས་ཐ་མའོ།།

དེ་ལ་བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོ་གང་ཞེ་ན། སྒྱུ་མ་དང་མགོ་མཉམ་པར་རྟོགས་པ་ན། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་ན། མི་མཐུན་པ་སྤང་བར་མི་རྩོལ། གཉེན་པོ་སྟེན་པར་མི་རྩོལ། དོན་མངོན་དུ་བྱ་བར་མི་རྩོལ་ཏེ། མ་བཅོས་པའི་ངང་ལ་ལྷུན་གྱིས་གནས་པ་ཙམ་མོ།།

ཡང་སྨིག་རྒྱུའི་དཔེས་བསྟན་ན། ནམ་མཁའི་ངང་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ། ཀླུང་ཆུས་གང་བ་བཞིན་དུ་སྣང་ངོ་། །སྣང་བའི་དུས་དེ་ཉིད་ན་ཆུ་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི། སྟོ་བ་དང་གཡོ་བར་སྣང་བ་ཉིད་ན། སྟོ་བ་དང་གཡོ་བ་ཉིད་ཀྱང་མེད་དེ། ནམ་མཁའི་

རང་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་གཟུགས་ལས་བཟློག་པའི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟགས་ནས། ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་ཞེས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ། ནམ་མཁའ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ངང་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་མན་ཆད་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བར་དུ་སྣང་སྟེ། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་དུས་ཉིད་ན་ཚུ་དང་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པས་སྟོང་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། སྡོ་བ་དང་གཡོ་བ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་རང་རིག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་པ་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་སོ།།

ཆོས་ཉིད་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་བློའི་ཡུལ་དུ་བདག་མེད་པ་སྤྲོས་པ་

ཉེ་བར་ཞི་བ་ཞེས་བཞག་པར་ཟད་ཀྱི། ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ནི་སྨིག་རྒྱུ་དང་མགོ་མཉམ་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་ནི་སྨིག་རྒྱུས་གནོད་པར་ཡང་མ་དོགས། ཕན་འདོགས་པར་ཡང་མི་རེ་བས་རེ་དོགས་དང་བྲལ་བའི་བློ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གནོད་པ་སྒྲུབ་པར་ཡང་མི་དོགས། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཀྱིས་ཕན་པ་སྒྲུབ་པར་ཡང་མི་རེ་བའི་བློ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོའི་སྟོད་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཞེས་བྱ། དེའི་དབང་གིས་རྩོལ་བ་གང་ཡང་མི་སྐྱེད་དེ། མ་བཅོས་པའི་ངང་ལ་གནས་པ་ནི། བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།

མདོར་བསྡུས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་སྨིག་རྒྱུ་དང་མགོ་མཉམ་པར་རྟོགས་པ་ནི། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རྟོགས་པ་སྟེ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ། རྟོགས་པའི་བློ་དང་མི་འབྲལ་བར་གནས་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོའི་སྟོད་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཞེས་བྱ། དེའི་དབང་གིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་

རྩོལ་བ་ཆེད་དུ་མི་སྐྱེད་པ་ནི། བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྒོམ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཚིག་དེ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྒོམ་མ་ལུས་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལའང་། རྒྱབ་རྟེན་ལུང་དོན་དང་བཅས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་གེགས་ཟླ་མོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གོམས་པ་གློང་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་བསྟན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ད་ནི་དོན་དེ་དག་ཉིད་ལུང་གི་ཁུངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་ན། མ་དད་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་དད་པར་འགྱུར། མ་རྟོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་རྟོགས་པར་གྱུར་པས། དེ་བས་ན་གཞུང་གི་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་གིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟིན་པར་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པ་རྩོལ་བས་བཅོས་སུ་མེད་དོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་གཉི་གའང་རང་བཞིན་གྱིས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྩོལ་བས་བཅོས་མི་དགོས་པ་ནི། ལྟ་བ་ཡང་དག་སྒྲོན་མ་ལས།

རྨི་ལམ་དག་གི་བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཡང་།།
སད་པར་གྱུར་ན་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ལྟར།།

རྣམ་པར་རྟོག་དང་མི་རྟོག་གཉིས་གའང་།།
ཤེས་པས་རིག་ན་རང་བཞིན་ཡོངས་ཀྱིས་མཉམ།།
དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག
རང་བཞིན་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཤེས་ནས་ནི།།
སྤྲོ་འདོགས་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་མ་འབྲངས་ན།།
རང་བཞིན་ཉིད་ནི་ཡོང་གིས་བཅོས་མི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཤེས་བཞིན་ཆེན་པོས་ཟིན་ཞིང་སྤྲོ་འདོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་འབྲངས་པ་ཙམ་སྟེ། རྩོལ་བས་བཅོས་པའི་དོན་ནི་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་འདུས་པས། སེམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་ལ། སེམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཟད་ན། དཔེར་སུ་ཞིག་གིས་གང་ཞིག་བསྒོམ། དེ་ལྟར་ཡང་གསུངས་པ།
ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར།།
ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་བསྒོམ་པར་མི་འགྱུར་བཞིན།།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་སེམས་ཀྱིས་ནི།།

མ་སྐྱེས་དེ་ཉིད་བསྒོམ་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་བསྒོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ཙམ་ལ་གདགས་ཤེ་ན།

མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་དབྱེར་མེད་དོན།།

གང་གིས་ཤེས་ནས་རྩོལ་བ་ཀུན་སྤངས་ཏེ།།

བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོར་མ་བཅོས་ངང་བཞག་ན།།

ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་བསྒོམ་ཞེས་དེ་ལ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤང་བར་བྱ་བའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། བསྟེན་པར་བྱ་བའི་གཉེན་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་དབྱེར་མེད་པར་ཤེས་པའི་དུས་ན། སྤང་བླང་གི་རྩོལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་གིས་ཞིག་སྟེ། བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་བཞག་པ་ཙམ་ལ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་སྒོམ་ཞེས་བྱའོ། །འོན་སྔོན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡུལ་གྱི་འཁྲུལ་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་བྱུང་ཚོར་སྣ་ཚོགས་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན།

སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་པོ་མ་སྐྱེས་ཕྱིར།།
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་ཅི་བྱུང་ཡང་།།
མ་བཀག་རང་བྱུང་མ་འབྱང་རང་ཞི་སྟེ།།
མ་བཅོས་མ་བྱུས་རང་གིས་ངང་གིས་གསལ། །ཞེས་

གསུངས་ཏེ། སྐྱོན་དུ་བརྟགས་པའི་འཁྲུལ་སྣང་དུ་རྟོག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དུ་བརྟགས་པའི་སྣང་རྟོག་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས། རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དུས་ན། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་སྣང་། སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཅི་སྐྱེའང་། ཐག་པ་འཁོག་མ་པ་ལྟར། སྣང་རྟོག་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ཏེ་དགག་ཏུ་མེད་པས། མ་བཀག་རང་བྱུང་ཞེས་བྱ། སེམས་ཅན་ཐལ་བ་ལྟར་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འབྱང་དུ་མེད་པས་མ་འབྱངས་རང་ཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། རྐྱེན་རྩོལ་བ་གཞན་གྱིས་མ་བཅོས་ཤིང་། སུས་ཀྱང་མ་བྱུས་པར་རང་གི་ངང་གིས་གསལ་བར་གནས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།

དོན་འདི་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམས་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་དངོས་པོའི་མཐའ་རྣམས་བརྟགས་དང་རང་བཞིན་སྒྱུ་མའང་མེད་འགྱུར་ཕྱིར། །ཡོད་ལ་ལྟོས་པའི་མེད་པའང་མེད་དེ་མེད་པའི་མེད་པའང་མེད། །མཐའ་རྣམས་མེད་ཕྱིར་དབུས་མེད་དབུས་ལའང་གནས་པར་མི་བྱེད་དོ། །ལྡང་དང་མི་ལྡང་ཆེད་དུ་མི་སྤྱོང་སེམས་རྟེན་མི་འཆལ་མཛོད་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི། གོང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པས། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའང་བཀྲི་བའི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པའི་དོན་ལ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུའང་གཞག་ཏུ་མེད་པར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ཞིབ་མོའི་བློས་བརྟགས་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྱུ་མ་ཙམ་དུའང་མེད་པར་གྱུར་ན། ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ལྟ་ག་ལ་འགྲུབ་སྟེ། དེ་བས་ན་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་ན། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་མེད་པའང་མི་

འགྲུབ་བོ། །གཞན་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་དོན། སྤྲོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཞིག་བསྒྲུབ་ཏུའང་མེད་པས། མེད་པའི་མེད་པའང་མེད་ཅེས་སྨོས་སོ། །དེ་ལྟར་མཐའ་མེད་ན་དབུས་kyང་མི་འགྲུབ་ལ། དབུས་ལ་གནས་པའང་མི་གྲུབ་བོ།།

ལྟ་བས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་སློ་གཞག་པའི་ཐབས་གསུངས་པ། ལྷང་དང་མི་ལྷང་ཆེད་དུ་མི་སྤོང་སེམས་རྟེན་མི་འཆའ་མངོན་དུ་མེད། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པས་མཚན་མ་དང་རྟོག་པ་ལྷང་བ་ལ་ཆེད་དུ་མི་སྤོང་། མི་ལྷང་བ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྟེན་མི་འཆའ། ཐོབ་པར་༔བྱ་བའི་(1)དོན་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །སླང་དོར་དང་བྲལ་བར་གཞག་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུངས་པ། འཇམ་དཔལ་མ་ཡིན་རྣལ་ཅམ་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་དེ་ཡིན་དེར་མི་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་རྣལ་ཅམ་གཡོ་བར་ཚོར་

(1) སི་ཁྲོན་དཔེ་རྙིང་། ༡༠༨ཁ-༤། ༼འདོད་པའི།༽

ནའང་། དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་མ་དང་རྟོག་པ་ལ་སྤྱང་བར་མི་རྩོལ་ལོ། །ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དེར་མི་གནས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟོག་པ་མི་ལྡང་བ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྟེན་མི་འཆའ་འོ། །མངོན་དུ་བྱར་མེད་པའང་། བསྒོམ་པའི་ས་མི་རྙེད་ཕྱིར་བསྒོམས་པས་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་སྒོམ་ཞེས་བཏགས་ཀྱང་། སེམས་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས། གང་གིས་གང་ལ་བསྒོམས་པས་འབྲས་བུ་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ། དེ་བས་ན་མངོན་དུ་བྱར་མེད་དོ། །འོན་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁྲུལ་སྣང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་སྣ་ཚོགས་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྣང་བའི་རང་བཞིན་ཤེས་ན་སྐྱོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་བསལ་དུ་མེད་པར་བསྟན་པ། སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཤེས་པ་དེ་ལ་དེ་དག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་

ལོག་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ། ཅེར་སྣང་བ་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ལས་གྱུད་དུ་གྱུར་པ་མེད་པས་སྐྱོན་དུ་གཟུང་དུ་མེད་དོ།།

སྣང་བ་ལ་སྐྱོན་མེད་ན་སེམས་ཅན་གང་གིས་བསླུས་ཏེ་འཁོར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ནི་སྣང་བ་ལ་དངོས་པོའི་རྣམ་པར་ཞེན་ཅིང་། མཚན་མའི་རྣམ་པར་འཛིན་པས་འཁོར་ལ། སྣང་བ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པས་སྣང་བའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲོལ་གང་ལ་མཆོག་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་ལམ་མཆོག་འདི་བསྒོམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྣང་བ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པས་སྣང་བའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཅི་སྐྱེའང་སྐྱོན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པས་མི་དགག་སྟེ། རང་བྱུང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་སྟེ་རང་ཞིར་གཞག་པའི་དོན་གསུངས་པ།

འདུ་བྱེད་མ་སྐྱེས་ཆོས་ཀུན་འབྱུང་མེད་ཡིན་ཏུ་ཆོས་རྣམས་སྒྱུ་དང་འདྲས། །དངོས་མེད་དེ་ཚེ་ཀུན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་

དགྲ་བཅོམ་རབ་འབྱོར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་པས། ཆོས་གང་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་གང་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ། སྣང་རྟོག་ཀུན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཞི་བ་ན། དགྲ་བཅོམ་རབ་འབྱོར་གྱི་བློ་དང་འདྲའོ་ཞེས་སོ། །འདིར་དཔེ་གསུངས་པ། ནམ་མཁའ་མི་དམིགས་མིང་ཙམ་དགེ་དང་མི་དགེར་འབྱེད་མེད་སྐྱེ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ཞེས་མིང་དུ་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས། དགག་ཏུའང་མེད་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་དུའང་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་དོན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བློ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་ཚེ། དམིགས་པ་འདི་རྣམས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བར་གསུངས་པ། རྩོལ་བར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་གང་ལའང་སེམས་མེད་ཤེས་དང་མི་ཤེས་བྲལ། །དྲན་

དང་འབྱེད་མེད་སྤྱོད་ལེན་གང་ལའང་དགའ་དང་མཚུངས་མེད་མི་དམིགས་ཤིང་། །མཉམ་གནས་གཉིས་སུ་བརྟག་མེད་བཟོད་བྲལ་བྱ་དང་མི་བྱ་མེད་དེ་སོགས་འབྲི་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པས་སྤྱོད་ལེན་གྱི་རྩོལ་བར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད། མདོན་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་ཉིད་མ་གྲུབ་པས། གང་ལའང་སེམས་པ་མེད། སེམས་ཉིད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པས་ཤེས་རིག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན། བེམ་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པས་ཤེས་དང་མི་ཤེས་བྲལ། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་དབྱེར་མེད་པས། གཉེན་པོ་དྲན་པར་བྱ་བ་ཡང་མེད་ཅིང་སྤྱོད་ལེན་གཉི་ག་ལ་ཡང་དགའ་བ་མེད། གཉི་ག་མཉམ་ཞིང་མཚུངས་པར་གཞག་པའང་མེད་དེ་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་ཤིང་། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་མེད་པས་མཉམ་པར་གནས། ཐ་དང་དུ་མི་འབྱེད་པས་གཉིས་སུ་བརྟག་པ་མེད། ཐ་སྙད་ལས་འདས་པས་བཟོད་པ་དང་བྲལ། དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པས་བྱ་བ་མེད། སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་ལྟ་བས་མི་བྱ་བའང་མེད་དེ། ཚོགས་

༔རྣམ་གཉིས་(1)རྟོགས་པར་བྱ་བའམ། སྤྲིབ་པ་བྲི་བར་བྱ་བའང་མེད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས། བྲི་བ་མེད་པ་གང་བ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་འདི་ཉིད་ཁྱུང་ཆེན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

གཏང་ངོ་གཞག་གོ་རང་བཞིན་ཏེ།།
འདོད་པ་མེད་ཅིང་ལེན་པའང་མེད།།
བྲོད་པ་རྩལ་ཙམ་མི་སྐྱེད་ཅིང་།།
ཁྱུང་ཆེན་ནམ་མཁར་ལྡིངས་པ་བཞིན།།
སྤྲོས་པ་མེད་ཅིང་བསྒྲུ་བའང་མེད།།
སྤོར་བར་མི་རྟོགས་གཟའ་བའང་མེད།།
རྒྱ་མཚོ་འདྲ་བར་ཡེ་གནས་ལ།།
ཆོས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་པས་གཏང་ངོ། །དོར་བར་བྱ་བ་

(1) ཤི་ཁྲོན་དཔེ་རྙིང་། ༡༡༠ཁ-༢། ༼རྣམ་པ་གཉིས། ༽

མེད་པས་གཞག་གོ །མཐོན་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་པས་འདོད་པ་མེད། དངོས་པོ་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་ལེན་པའང་མེད། གང་ལའང་དགའ་བ་མེད་པས་བྲོད་པ་རྩལ་ཙམ་མི་སྐྱེད་ཅིང་། དཔེར་ཁྱུང་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལྡིང་བ་འདབ་གཤོག་སྒྲོ་བསྐྱུ་མེད་བཞིན་དུ། སྒྲི་རྒྱ་རླབས་ཀྱིས་ཚོད་དེ་ཅི་ལ་ཡང་མི་བརྟེན་བཞིན་དུ་གཡང་སར་ལྷུང་བའང་མེད་པ་བཞིན་ནོ།།

དངོས་པོ་མེད་པས་འཇིགས་པ་མེད་པས་སྟོར་བར༔མི་དོགས།(1) དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟའ་གཏད་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་འཇིགས་པར་མི་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་འཛིན་པས་ནི་སུ་ལ་ཡང་མི་བསྐྱབ་ཅིང་གྲོལ་བར་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལྟ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱང་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་གྲོལ་གྱི། གཟུང་འཛིན་ཡོད་པར་ལྟ་བས་མ་གྲོལ་ལོ། །རང་རྒྱལ་བའང་གཟུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པས་

(1) འབྲུག་དཔེ་རིང་། ༡༡༥ཁ-༣། ༼མི་དགོས།༽

གྲོལ་གྱི། འཛིན་པ་ཡོད་པར་ལྟ་བས་མ་གྲོལ་ལོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའང་གཟུང་འཛིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་གྲོལ་གྱི། སེམས་ཡོད་པར་ལྟ་བས་མ་གྲོལ་ལོ། །

དབུ་མ་པའང་དོན་དམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པས་གྲོལ་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པར་ལྟ་བས་ནི་མ་གྲོལ་ལོ། །འོན་དངོས་པོར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ལྟ་ན། ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱུན་ཆད་དེ་སྙིང་རྗེ་དང་བྲལ་བས། ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཟུང་དུ་མ་འབྲེལ་ན་ཐར་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྙིང་རྗེ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་སྟེ། འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་རྫས་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་བལྟ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་བདེ་སྡུག་ཏུ་སྣང་བ་རྣམས་ལ། སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་ཞུགས་པས། མ་ཞེན་མི་ངལ་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་དངོས་པོར་བལྟ་མི་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་ཡིན་གྱིས་འདི་ལ་སྐྲག་པར་མི་བྱའོ། །

རྒྱ་མཚོ་འདྲ་བར་ཡེ་གནས་ལ།།

ཆོས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བར་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ལས་རླབས་འབྱུང་བ་རླབས་ཉིད་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་མཚན་མ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ། སྣང་བ་དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཡིན་པས། མ་བཀག་སྐྱེ་རང་བྱུང་། མ་བླངས་ཏེ་རང་ཞིར་གཞག་གོ །ཡང་འདི་ཉིད་ལས།

མངོན་སུམ་ཀུན་ཏུ་མི་རྟོག་ཡངས་པའི་སྙིང་པོ་ལ།།

རྣམ་དག་ལམ་འདིར་ཞུགས་ན་མཉམ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྣང་རྟོག་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ཉིད་ན་གཉིས་ག་མ་གྲུབ་པས་བླང་དོར་མེད་ལ། སེམས་ལའང་དངོས་པོ་མེད་པས་རྟོག་པ་དང་གཉིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་སུ་བྱ་བ་མེད་པས་ཡངས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཞེས་བྱའོ། །འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བློ་དང་ལྡན་ན་མཉམ་པའི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། བླང་

དོར་གྱི་བློས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་ཉིད་རྒྱལ་ཆེན་སྤྲུགས་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

བསྒྲུབ་མེད་རྒྱལ་སྤྲུགས་སྨོན་པ་མེད་པ་ཡི།།
བྱ་མེད་ལྷུན་རྫོགས་སྤྱ་མའི་དེ་བཞིན་ཉིད།།
རྟོག་སྤྱོད་རྣམ་དག་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་ལ།།
ལོག་རྟོག་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པས་ཅི་ཞིག་བསླུ།།
གཉིས་མེད་བདེ་ཆེན་སེམས་ཅན་ཀུན་སྤྱོད་ལ།།
འཁྲུལ་བས་ནོར་བའི་ལམ་དུ་བརྟགས་པའང་།།
གོང་དུ་བསྟན་པའི་ལམ་ཆེན་དེ་ལས་མི་གཉིས་པས།།
མཉམ་པར་ཤེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རྗེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར། ལམ་གྱིས་བཅོས་སུ་མེད་པས་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་དེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པས་རྒྱལ་སྤྲུགས་སོ། །ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁྱད་པར་གོང་དུ་བགྲོད་དུ་མེད་པས་སྨོན་པ་མེད་དོ། །མི་མཐུན་པ་

དང་གཉེན་པོའི་དབྱེར་མེད་པས་བྱ་བ་མེད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་གནས་པས་ལྷུན་གྲིས་རྫོགས་ཏེ། སྔ་མ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་འཁྲུལ་པའི་བློས་བསྐྱེད་ཀྱང་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར།

རྟོག་སྤྱོད་རྣམ་དག་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་ལ།།

ལོག་རྟོག་བྱེས་པའི་སྤྱོད་པས་ཅི་ཞིག་བསྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟོག་པའི་སེམས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན། དེས་བསྐྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ག་ལ་འགྲུབ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལ་བསྒྱུར་བས་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། སྨིག་རྒྱུའི་ཤུང་པོས་ནམ་མཁའ་བསྒྱུར་དུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྨིག་རྒྱུ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་དེ་དབྱེར་མེད་པ་བཞིན། འཁྲུལ་པས་འཁོར་བའི་ལམ་དུ་བརྟགས་པ་དང་། མ་འཁྲུལ་བས་ཐར་པའི་ལམ་དུ་བརྟགས་

པ་གཉི་གའང་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱེས་བུ་གང་གིས་དོན་དེ་རྟོགས་ཤིང་ཇེད་དུ་གྱུར་ཏེ། དེའི་ངང་ལ་གནས་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཉིད་དང་དགོངས་པ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། མཉམ་པར་ཞེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རྗེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་ཉིད་རྡོ་རྗེ་ཚིག་དྲུག་པ་ལས་ཀྱང་།

ཟིན་པས་རྩོལ་བའི་ནད་སྤངས་ཏེ། །ལྷུན་གྱིས་གནས་པས་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་རྫོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་བླང་དོར་གྱི་ནད་སྤངས་ཏེ། བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་ལྷུན་གྱིས་གནས་པ་འདི་ནི། མཉམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ་ལས་ཀྱང་། འདི་སྐད་དུ།

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ།།
ཀུན་བཟང་ཡངས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས།།

རྣམ་དག་ལམ་ཆེན་ཀུན་སྒྲོལ་ཕྱིར།།
མི་སྐྱེ་མི་འགག་ཅིར་མི་དགོངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུས་གསུམ་དུ་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་། འཕོ་འགྱུར་གྱི་གནས་མེད་དེ། ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའོ། །སེམས་དཔའི་སྒྲ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་སྟེ། དོན་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་དབང་བསྒྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའོ། །ནམ་མཁའ་ནི་དངོས་པོ་མེད་བཞིན་དུ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་དཔེ། ཆེ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་ཆེ་བ་རྣམས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་ནས་བཞུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།

མདོར་བསྡུས་ན་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྒྲས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ། ཀུན་བཟང་ཡངས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཀུན་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་མ་འདྲེས་པ་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ལ་མ་འདྲེས་པ་ནི་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་རང་བཞིན་མི་གཉིས་པའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ངན་ཞིང་ངོར་བར་བྱ་བ་མེད་པས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའོ།།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཤིང་གོ་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་རྟོགས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྱུར་པའམ་མ་འདུས་པ་མེད་པས་ཡངས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ། །མདོར་བསྡུས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རང་བཞིན་ནམ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ནས་

ཐམས་ཅད་དུ་ཆེ་ཞིང་ཡངས་སོ། །དེ་བས་ན་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའང་དོན་འདྲ་ལ། ཆེ་བ་དང་ཡངས་པའང་དོན་འདྲ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ངང་། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡངས་སོ་ཆེའོ་ཆོས་ཆེན་པོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

དོན་དེ་ཉིད་ཁོན་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་འོག་མ་ལྟར་ལམ་གཞན་ལ་སྦྱངས་བས། འབྲས་བུ་གཞན་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲོལ་བ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ནི་ལམ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ། དེ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱེས་བུ་གང་གིས་རྟོགས་ཤིང་རྗེང་དུ་གྱུར་པས། དཔལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་འམ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ནི་གྲོལ་བ་གྲོལ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཡང་སངས་རྒྱས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས།

དོན་རྣམས་ཇི་བཞིན་མི་བསྐྱོད་དེ།།
བྱ་བ་མེད་པས་གྲོལ་བ་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

རྨད་དུ་བྱུང་བ་ལས།

རྨད་བྱུང་བྱང་ཆུབ་འདི་རྟོགས་ཏེ།།

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ཀྱང་།།

རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོར་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་གིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་གཉིས་ལ་ཚུལ་ཐ་དད་མེད་དེ། རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་བློ་གནས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ།།

དེ་ལ་མི་སྐྱེ་མི་འགག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་མེད་པས་སྐྱེ་འགག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ལ་རྟོག་པའི་གནས་མེད་པས། ཅིར་མི་དགོངས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདི་ཉིད་ལས།

སྣང་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི།།

མ་བརྟགས་བཞག་པས་བསྒོམས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའོ། །སྣང་དོར་མེད་ཅིང་བཅོས་སུ་མེད་པར་གཞག་པའི་ལམ་འདི་ནི། གཞན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།

མཐའི་མུན་སེལ་སྒྲོན་མ་ལས།

འགྲོ་ལ་སེམས་རྒྱུད་གཉིས་མི་འཆང་།།
དེ་ནི་མི་སྐྱེས་རང་མི་དམིགས།།
དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་མེད་ཕྱིར།།
འཆོས་ཤིང་གནས་པ་གང་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཉིས་དང་ནི་མི་ལྡན་ལ། གཅིག་པོ་དེའི་རང་བཞིན་ནི་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། འཁྲུལ་པའི་དབང་ཤེས་རིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་སྣང་བའི་ཚེའང་རང་ལ་རང་མི་དམིགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འཆོས་ཤིང་གནས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། །འོ་ན་མ་བཅོས་ན་མཚན་མའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་གོས་སམ་ཞེ་ན།

འཁྲུལ་རྟོག་རྐྱེན་དང་ལྡན་གྱི་བར།།
སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བར་སེམས་སྣང་ལ།།
རང་བཞིན་ཤེས་པས་བཅོས་སུ་མེད།།
མི་ཤེས་སྨིག་རྒྱུ་འཆོས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་

སྲིད་དུ་འཁྲུལ་རྟོག་གི་རྒྱུན་མ་ཟད་པ་དེ་སྲིད་དུ། དོན་མེད་ཀྱང་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཞེན་པ་སློག་རྒྱུ་ལྟ་བུར་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་རང་བཞིན་ཞེན་ན་བཅོས་སུ་མེད་དེ། བཅོས་སུ་མེད་བཞིན་དུ་འཆོས་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི། སློག་རྒྱུ་འཆོས་པར་འདོད་པ་དང་འདྲའོ། །དེས་ནི་སྣང་རྟོག་བཅོས་སུ་མེད་ཅིང་དགག་ཏུ་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །གཞན་ཡང་སྣང་རྟོག་གི་རྗེས་སུའང་འབྲེང་དུ་མེད་པར་སྟོན་ཏེ།

མི་རྟོག་མཚན་མེད་སེམས་ཉིད་ཀྱིས།།
མཚན་མ་མེད་ལའང་གནས་མི་བྱེད།།
མཚན་མ་མེད་ལའང་མི་གནས་ན།།
མཚན་མར་མི་གནས་སློས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དངོས་པོ་འཚོལ་བའི་བློ་མི་སྐྱེད་པས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ།།

དེ་ལ་མཚན་མར་ཞེན་ཞིང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བས་མཚན་མ་མེད་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་བློ་གང་གིས་མཚན་མ་

མེད་པ་ལའང་གནས་རྟེན་མི་འཆའ་ན། མཚན་མ་ལ་གནས་རྟེན་མི་འཆའ་བ་སྨོས་ཅི་ཞིག་དགོས་ཞེའོ།།

ལྟ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོན་མ་ལས་ཀྱང་།

སྤྲུ་མའི་མཚན་ཉིད་མ་བཀག་མདོན་སུམ་སྣེ།།

མཚན་མེད་རོ་གཅིག་དོན་དམ་དབྱིངས་སུ་རྫོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའོ། །དེ་ལྟ་བུར་བཅོས་པ་མེད་པར་གཞག་པའི་དོན་འདི། ལུས་སེམས་བཅོས་མེད་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ།

ཇི་ལྟར་མཚན་མེད་ནམ་མཁའ་ནི།།

དམིགས་དང་མི་དམིགས་རྩོལ་དང་བྲལ།།

དེ་བཞིན་སེམས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ཡང་།།

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་དེ་ལྟའོ།།

ལུས་ལ་སོགས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ།།

རྩ་བ་མེད་ཕྱིར་གང་ལྟར་ཡང་།།

གནས་པ་མེད་དེ་མི་གནས་ན།།

མི་འགག་ལ་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པའི་རྩོལ་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རྩོལ་བའི་གནས་མེད་དོ། །ལུས་ངག་གི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་འདྲའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་གེགས་ཕྲ་མོ་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

ད་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་གལ་གེགས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱི་ནི་གོང་དུ་བསྟན་པའི་གོལ་སྒྲིབ་སུམ་ཅུ་པོ་ཉིད་ཀྱང་། ལྟ་སྒོམ་གཉིས་ཀྱི་གལ་གེགས་ཡིན་ན། དེ་ལས་འདིར་ཅུང་ཟད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་གལ་གེགས་སུ་གྱུར་པ། འཛིན་པ་ཆ་ཕྲ་ཞིང་དེ་ཉིད་གེགས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་གལ་གེགས་གཙོར་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡུལ་ཀུན་ལ་འཇུག་ལས།

མི་གནས་དམིགས་པའི་ཡུལ་མེད་མི་རྟོག་ཆོས་ཀྱི་ལམ། །
བསྒོ་བའི་ཆ་ཤས་ཕྲ་མོའི་ཡུལ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །

རྟོག་སྒོམ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཁྱད་པར་དོན་མེད་པས།།

རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་མི་རྟོག་ཀུན་ཏུ་ཇི་བཞིན་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒོམ་ལུང་དག་ལས་འདི་སྐད་དུ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྒོམ་པའི་ཚེ། སེམས་གནས་གང་ལའང་མི་རྟེན་ཅིང་མི་གནས། ཡུལ་གང་ལའང་མི་དམིགས། རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྒོམ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དེ། སེམས་ཀྱི་གནས་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་སྣང་ཞིང་རྟོག་པ་ནི་སྒྲིབ་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས། དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ཉིད། བསྒོ་བའི་ཆ་ཤས་ཕྲ་མོ་དང་མ་བྲལ་ཞིང་། ཡོངས་སུ་བསྒོ་བའི་ཡུལ་འདོད་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དངོས་སུ་རྣམ་རྟོག་ཉིད་སྒོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།། དེ་ལ་བསྒོ་བའི་ཆ་ཤས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློན་པ་སྟེ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ།།

ཆ་ཤས་ཕྲ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལྟར་དམིགས་པ་དང་

བཅས་པའི་ས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། རེ་སྟོན་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པས་བླང་དོར་གྱི་མཐར་ལྷུང་བའི་བློ་ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེའོ། །འོན་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བྱ་ཞེ་ན།

ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཁྱད་པར་དོན་མེད་པས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་འཁྲུལ་སྣང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་དབྱུང་ཞིང་ལྷག་པར་འཕགས་པའི་དོན་གཞན་ཞིག་མེད་དེ། འཁྲུལ་སྣང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བར་ཟད་དོ། །འཁྲུལ་སྣང་ཡང་སེམས་ཉིད་ཡིན་ལ། སེམས་རང་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པས་རྟོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། དེ་བས་ན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་སྣང་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཅི་སྐྱེའང་། སྣང་རྟོག་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བས། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ཤར་བ་ཡིན་ནོ།།

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ་ལས་ཀྱང་།
ནམ་མཁའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་མེད་ཅིང་།།

རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་འདྲ།།
མི་ཆགས་ནམ་མཁའི་བསྒོ་བ་ལས།།

རང་དོན་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྭ་ཞེས་བརྗོད་ན། རི་བོང་གི་རྭ་གཏན་མེད་པའི་ཕྱིར། མིང་དེས་ཀྱང་དོན་མ་བརྗོད་དེ་༔བརྫུན་[1]ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རི་བོང་རྭའི་དོན་དང་རི་བོང་གི་རྭའི་སྒྲ་གཉིས་དོན་མེད་པ་དང་དོན་ལ་བརྗོད་པ་མ་སྦྱོང་བས་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་འདྲོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་མ་སྐྱེས་པར་མགོ་མཉམ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས། དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་བས་ན་ནམ་མཁའ་ལ་དམིགས་པ་སྣམ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དེ་ནི། ནམ་མཁའ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་སྐད་ཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་མ་སྲོང་བ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པའི་རྐྱེན་ལས་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་བར་སྣང་

(1) སི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༡༡༧ཀ-༣། ༼བརྫུན་པ།༽

བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་རྐྱེན་དོན་ལ་མེད་པས། ཚུལ་དེ་འདྲོ། །དེ་བས་ན་ནམ་མཁའ་ལྟར་གང་ལའང་མ་ཆགས་པའི་བློ་ནི། ཅིའང་མི་འདོད་མི་སྤོང་བས་ནམ་མཁའི་བསྒོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་ངང་ལ་གནས་ཤིང་ རྡེང་དུ་གྱུར་ན་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པས། རང་དོན་ཆེན་པོའི་ནམ་མཁའ་འབྱུང་ཞེས་བྱའོ། །ཚུལ་འདི་ཉིད་ལུས་སེམས་བཅོས་མེད་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། སེམས་ནི་ཅི་ལའང་མི་དམིགས་དང་། ཅི་ལའང་མི་གནས་ཞེས་བྱ་བ།

སེམས་ལ་གནས་དམིགས་སྐྱོན་སེལ་བའི།།
སེམས་འཛིན་ཐབ་མོ་དེ་ལ་ཡོད།།
སྒྲིག་རྒྱུ་བཞིན་དུ་སེམས་མེད་ན།།
མི་གནས་མི་དམིགས་བྱེད་པ་གང་།།
ནམ་མཁའ་རང་ལ་མ་གནས་ཞེས།།
བསྒོ་བ་དོན་དང་ལྡན་མ་ཡིན། །[1]ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་

(1) ཤི་ཁྲོན་དཔེ་རིང་། ༡༡༧ཁ-༤། ༼ལྡན་པ་ཡིན། ༽

ན་སྤྲིག་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ཡིན་པའི་ཚེ། སྤྲིག་རྒྱུ་ལ་བསམས་ཏེ་འང་སྤྲིག་རྒྱུ་ཁྱོད་རྟེན་གང་ལ་ཡང་མ་གནས་ཤིག ཡུལ་གང་ལའང་མ་དམིགས་ཤིག་ཅེས་གཞན་གྱིས་བསྒོ་བར་མི་རིགས་ལ། ནམ་མཁའ་ལ་དམིགས་ཏེ་འང་། ནམ་མཁའ་ཁྱོད་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་དུ་འང་མ་གནས་ཤིག་ཅེས་གཞན་གྱིས་བསྒོ་བར་མི་རིགས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་འཁྲུལ་སྣང་ཙམ་ནི་སྤྲིག་རྒྱུ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རྟེན་གང་ལའང་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཡུལ་གང་ལའང་དམིགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཚ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བཅོས་པར་མི་རིགས་ལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལའང་བཅོས་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཚུལ་འདི་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། གཟུགས་དང་མཚན་མ་སྤོན་པར་འཛིན་པ་རབ་ཏུ་སྤངས་ནས་ནི། །རྣམ་ཐར་གསུམ་པོ་སྒོམ་པའང་

བདུད་ཀྱི་ལས་ཡིན་གཟུགས་ཉིད་སྟོང་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ན། སྤང་བར་བྱ་བ་ནི། དངོས་པོར་ལྟ་བ་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། སྨོན་ཆགས་གསུམ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་པོས་དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་བསྒོམ་མོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི། བླང་དོར་གྱི་མཐར་ལྷུང་བས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་བདུད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཉིད་སྟོང་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པས། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། མི་མཐུན་པ་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྫས་མེད་པར་རྟོགས་པས། རང་བཞིན་

གྱིས་འོད་གསལ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། མི་མཐུན་པ་ལ་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་རྫས་མེད་པར་རྟོགས་པས། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པས། མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུའི་དོན་གྱིས་ཟིན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།

གཞན་ཡང་། འཁོར་བའི་ལམ་གསུམ་སྤྱངས་ཤིང་མྱ་ངན་འདས་ལམ་སྒོམ་པའང་བདུད་ཀྱི་ལས་ཉིད་དེ། །དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མ་ཞི་རང་བཞིན་བཅལ་སྤྱང་འགར་མི་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ་འཁོར་བའི་ལམ་དུ་མཐོང་ནས་སྤོང་ཞིང་། མ་ཆགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་སོགས་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དུ་མཐོང་ནས་སྒོམ་པར་བྱས་པ་དེ་ཡང་། སླང་དོར་གྱི་མཐར་ལྷུང་བས་བདུད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་དོན་མ་མཐོང་ངོ་། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་

རང་བཞིན་ནི་བཅལ་སྤྱང་གཉིས་ལ་གནས་བཅར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྐད་དུ། དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་སྤྱངས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ནམ། སྨྲས་པ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་སྤྱངས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། གང་ང་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གི་རང་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །

གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ནི་བདག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱངས་སོ་སྙམ་དུ་རློམ་སེམས་ཡོད་ནའང་། དགྲ་བཅོམ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའོ། །འོ་ན་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་པ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་དང་གནས་ཀྱང་འདས་སོགས་ལམ་ཉིད་གཞན་ན་མེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ།

འཕགས་པ་ཀུན་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཡུལ་དང་གྲུབ་པའི་གནས་ཀྱང་། ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལས་གཞན་མེད་ལ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་ཡང་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལས་གཞན་མེད་དེ། དེ་བས་ན་ཇི་སྲིད་དུ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་རྗེད་དུ་མ་གྱུར་ཅིང་། སྤང་བླང་གི་བློ་ཆ་ཤས་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ། ཐར་པའི་བསྐྱེ་གནས་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བས་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྣམས་སུ་ལམ་གྱི་མ་རྟོགས་པར་ལམ་གཞན་གྱིས་འཚང་མི་རྒྱ་བོ་ཞེས་གསུངས་པའང་། ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འཐོབ་པས། དེ་བས་ན་དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞེ་ཕུག་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་ནི་སྡོང་པོས་བཀྲུན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

གང་ཞིག་བདག་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས།།

རང་བཞིན་མཉམ་པར་རབ་གནས་ཤིང་།།
མི་གནས་ལེན་པ་མེད་པ་དེ།།
དེ་དག་བདེ་བར་གཤེགས་པར་འགྱུར།།
གཟུགས་དང་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་དང་།།
རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་པ་དག །
གྲངས་མེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས།།
དེ་དག་ཐུབ་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ།།

གསུམ་པ་གོམས་པ་ཀློང་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་པ་ཀློང་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་ནི།

ད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་པ་ཀློང་དུ་གྱུར་ཅིང་ངང་དུ་གྱུར་ནས་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པར་གྱུར་པའི་ཚད་ཙུང་ཟད་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྒོམས་པ་ལས།

ཇི་སྲིད་ཡིད་ཀྱི་གཡོ་བ་དེ་སྲིད་བདུད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཕྲ་བའི་

ལམ། །གཡོ་དང་མི་གཡོ་ཐ་སྙད་མི་གནས་གནས་ལ་གནས་པ་མེད། །སྣང་མེད་དབུ་མའི་ལམ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བདེར་གཤེགས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྣང་རྟོག་ཅི་སྐྱེའང་མ་བཀག་སྐྱེ་རང་བྱུང་མ་འབྲངས་ཏེ་རང་ཞི་སྟེ། རྩོལ་བ་མེད་པར་བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བཞག་པའི་ཚེ། ཉུས་པ་ཅུང་ཟད་རྙེད་པ་ན། སྣང་རྟོག་རྒྱུན་དུ་སྐྱེའང་དངོས་པོ་དང་མཚན་མའི་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བར་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་གྱི་དོན་སྣང་བ་གཉིད་དེ་བས་བསླབས་པར་གྱུར་ཏེ། སྣང་བ་མ་ལོག་ཀྱང་དངོས་པོར་ལྟ་བ་དང་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཞེན་པ་ལོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནས་དེ་བས་ཀྱང་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སུ་རུང་བ་ན། མཚན་མར་འཛིན་པ་ཕྲ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི། སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཕྲ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་ན་གཉིད་ཆེར་བསླབས་པར་གྱུར་པ་ན་ཞེན་པ་ལོག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི། སྣང་བ་གཉིད་ཀྱང་ཕྲ་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནས་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤིན་ཏུ་དབང་

དུ་གྱུར་པ་ན། ཡིད་ཀྱི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྣམ་བྱེད་པའམ། མི་གཡོ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྣམ་བྱེད་པའམ། དེ་གཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལས་འདས་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡང་མེད་དེ། དེ་བས་ན་སྣང་མེད་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་དུས་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའམ། འགགས་ནས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་ཞེས་པའམ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚོར་བའི་སྣང་བ་གཉིད་དང་ཡང་འདྲ་ལ། འདུ་ཞེས་ཀྱིས་དོན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ་ཞེས་ཐ་སྙད་གདགས་སུ་རུང་བའི་སྣང་བ་དང་བྲལ་བ་ནི། སྣང་མེད་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །ཚུལ་དེ་ཉིད་མཐའ་ཡི་མུན་སེལ་སྒྲོན་མ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ།

ཛེ་ཙམ་རྟོག་མེད་ཟབ་མོ་ཞིག །
བློའི་ཡུལ་དུ་སྣང་ཞེས་ན།།
མི་རྟོག་ཟབ་མོའི་ཉམས་མྱོང་བ།།
མྱོང་བ་ཡིན་ཕྱིར་དེ་ཉིད་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དུས་གང་གི་ཚེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དོན་ཟབ་མོ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཐབས་

མེད་པ་ཞིག རང་གི་བློས་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟོག་པ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པས། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཞེས་མི་བྱའོ།།

འདི་ལྟར་རང་གིས་མྱོང་བ་གཞན་ལ་བསྟན་པར་མི་ནུས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཀུན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལན་ཚྭའི་རོ་ནི་མི་དང་དུད་འགྲོ་ཐལ་མོ་ཆེས་ཀྱང་ཐུན་མོང་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལན་ཚྭའི་རོ་མ་མྱོང་བ་ཞིག་ལ། ལན་ཚྭའི་རོ་ནི་འདི་འདྲའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཐབས་ནི་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རོ་མྱོང་བ་ཡོད་ན། གཞན་ལ་བསྟན་པར་མི་ནུས་ཀྱང་། ཟབ་མོའི་གྲངས་སུ་མི་ཆུད་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཚུལ་འདི་ནི་གཞན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཚོར་བྲལ་བདེ་བའི་ལམ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ལ། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཚོར་བ་དང་བྲལ་ཞིང་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་གསུངས་ཏེ།

དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས། ཐུབ་དབང་ཁྱོད་ཀྱིས་

བདུད་དཔུང་སྟོབས་ཅན་རབ་བཏུལ་ནས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་ཞི་བ་མི་འཆི་བདེ་བ་བརྙེས། །དེ་ལ་ཚོར་བྱེད་སེམས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་བརྙེས་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་འདི་དང་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ནི། ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་སྨྲ་བ་དང་། གཅིག་པུར་སྨྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཅུང་ཟད་ཐ་དད་པར་བཞག་པའང་ཡོད་ན། མདོར་བསྡུས་ན་སྣང་རྟོག་མངོན་དུ་རྒྱུ་ལོག་པ་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བའོ། །བག་ལ་ཉལ་ཟད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཉིད་བརྙེས་པའོ། །བདེན་པ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའང་། ཆོས་གང་ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཚིག་བླ་དྭགས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས།

བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་ཉིད་མཐོང་བ་མེད་ན། བརྫུན་པ་ལྟ་ག་ལ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

སྡུད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལས།

ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ།།
ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དོན་འདི་བརྟག་པར་གྱིས།།

དེ་བཞིན་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་འདྲའོ། །ཡོངས་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཧྲིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་སྐད་དུ་འབྱུང་བའང་ཡོད་ན། ལོན་ཀྱང་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲའང་། རྟོག་པ་ཕྲ་བས་མ་ཚོར་བ་ཙམ་ལ་བྱའི། རྟོག་པ་གཞི་ནས་མི་གཡོ་བ་ལ་ནི་མི་བྱ་སྟེ། ཨ་ནུ་ཤ་ཡ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཆུ་སྲིན་ཆུ་བྱའི་གྲིབ་མ་སྙེགས་པའི་མིང་ངོ་། །གྲིབ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་མིང་སྟེ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་སྟེང་གི་བར་སྣང་ལ་བྱ་འཕུར་བའི་གཟུགས་བརྙན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་གནས་པ། ཆུ་སྲིན་གྱིས་སྙེགས་པ་ན་བྱས་མ་ཚོར་བ་ལ། ཨ་ནུ་ཤ་ཡ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་སྐབས་སུ་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་བཏགས། ཆོས་མངོན་པའི་སྐབས་སུ་ཕྲ་རྒྱས་ཞེས་བཏགས། དེ་ནས་བྱ་ཆུའི་སྟེང་དུ་བབས་པ་ན་གཟུགས་བརྙན་དང་བྱ་ལྷན་ཅིག་འགྱུར་བའི་ཚེ། ཆུ་སྲིན་བྱ་ཉིད་ལ་སྙེགས་པ་བྱས་མངོན་དུ་ཚོར་བ་ན། པ་རྱུད་ཐ་ན་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས་པར་

ཟད་དེ། དངོས་སུ་རྟོག་པ་ཕྲ་རགས་སུ་རྒྱུ་བ་ཉམས་སུ་ཚོར་བ་དང་མ་ཚོར་བ་ལས། མདོན་དུ་རྒྱུ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་བཏགས་པར་ཟད་དེ། གཞི་མི་གཡོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་ནི་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རླྭ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས།

རླྭ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྒྱང་མ་ནས་བལྟས་ན་ཤིན་ཏུ་མི་གཡོ་བར་སྣང་བ་དེ་ནི། རྫང་དུ་ཐུག་ན་མི་གཡོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཤིན་ཏུ་མི་གཡོ་བར་སྣང་བ་དེ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་ན་མི་གཡོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་། མཉམ་བཞག་གི་དུས་ན་སེམས་གནས་པ་ཐོབ་པ་ན། རྟོག་པ་ཕྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཚོར་བ་ལ་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་གནས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཆུ་མགྲོགས་པ་དང་འདྲ་སྟེ་རྒྱང་མ་ནས་བལྟས་ན་གནས་པར་སྣང་ཡང་མི་

འབབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མཚོག་ཏུ་ཐྲ་བའི་སྙིང་པོའི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་འདི་སྐད་དུ།

གནས་པ་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་མཐོང་ནི་མཐོང་གི་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་བྲེ་བྲག་ཕྱེད་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་མཐོང་མ་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་། མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དབང་ཡིན་པར་ཟེར་དེ། དགག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་མཐོང་། ཞེས་ཐ་སྙད་སྤྱུའང་མི་འདོགས་སོ།།

ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆེ་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་ཤས་ཆུང་བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆུང་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་ཤས་ཆེ་བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བས་ལེགས་པར་གཟིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའོ། །དེ་བས་ན་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལས།

སྣང་རྟོག་ཆོས་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པ། མ་སྐྱེས་མི་གཡོ་བསྒོམ་པ་རྣམས། སེམས་མི་གཡོ་མི་རྟོག་པར་གཞག་ཟེར་བ་ནི། རྟོག་པ་ཉིད་ལ་ཆགས་སུ་ཟད་དེ། ནམ་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་སུ་ཚུད་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་སེམས་ཉམས་སུ་ལོན་པའི་ཚད་བསྟན་པ་འདི་ཡང་། སྣང་རྟོག་མངོན་དུ་རྒྱུ་ལོག་པ་ཙམ་ལ་རེ་ཞིག་ཚད་བཞག་པར་ཟད་དེ། སྣང་རྟོག་གི་ཞེན་པ་ལོག་པར་ཚོར་བ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དྲོད་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོང་དུ་གྱུར་པའི་དྲོད་རྟགས་བསྟན་པ་ནི།

ད་ནི་དྲོད་ཀྱི་རྟགས་ཙུང་ཟད་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྒོམ་པ་ལས་འདི་སྐད་དུ། ཆེད་དུ་རྩོལ་བྲལ་ཡིད་

ལ་མི་བྱེད་ཅེས་ཀྱང་མི་འགྲུགས་མཉམ་ཤེས་དང་། །གང་ལའང་ཆགས་དང་ཡུལ་གྱིས་སྐྱོས་སྐྲག་མེད་དེ་མི་འབྲལ་མི་གནས་ཤིང་། །མི་འགྲུགས་མཉམ་ཤེས་བཞི་པོ་ཕྱོགས་དང་ཕ་རོལ་ཕྱིན་རྣམས་དེར་ཤེས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་བསྒོམས་ཏེ་གོམས་པ་དང་། རྟགས་འདི་ལྟ་བུ་དག་འབྱུང་སྟེ། གང་གི་ཚེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་པའི་དུས་ནའང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་སྣང་ཡང་། དངོས་པོར་མ་ཞེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། ཡིད་དུ་འོང་བ་སྣང་ཡང་ཆགས་ཤིང་འདོད་པའི་སེམས་མི་སྐྱེ། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྣང་ཡང་སྐྲག་ཅིང་མི་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱང་མི་སྐྱེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་པོར་སྣང་ཡང་མི་ལྟ་ཞིང་མངོན་སུམ་གྱི་རྫོངས་པར་གྱུར་པ་མེད་དེ། འབྲལ་བའི་བློ་དང་གནས་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་ནའང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལམ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པའི་ཆོས་ཕྱོགས་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་བསྡུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།

ཆོས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་བློ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཚེའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་པའི་རྟགས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་ན་ལམ་མང་པོ་ལ་སྤྱང་མི་དགོས་ཏེ། རང་གིས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ཁོ་ན་མ་ནོར་བའི་ལམ་ཡིན་པས། སེམས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྒོམས་པས་ལམ་གྱི་གཞན་དུ་བསྒོམས་པས་འོད་གསལ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔར་བསྒོམས་པས་ལམ་ཀུན་མ་ནོར་བསྒོམས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཙམ་བཤད་པ་ལ་འདང་གསུམ་སྟེ། ཡོན་ཏན་དང་། ཕྲིན་ལས། སྐབས་ཀྱི་མཇུག་སྡུད་དོ། །དང་པོ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་འོག་མའི་ཐེག་པ་ལས་འཕགས་ཚུལ་ལུང་དང་བཅས་པ་ནི།

ད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཙམ་བཤད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ཐེག་པ་འོག་མའི་ཚུལ་དག་ལས། དང་པོ་རིགས་དང་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས། སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་བདག་གིར་བཟུང་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕངས་ཏེ། དཀར་པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ཤིང་།

སྒྲོན་ལམ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཛད་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བརྙེས་པས་ན། ཆོས་བསགས་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་དོ། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ལ།

གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁ་ཅིག་ལས།

རྒྱུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་བྱུང་བས། དང་པོ་ཉིད་ནས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཐུས་བསྐྱང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཉམས་སུ་བླངས་ནས། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་གཉིས་བསྒོམས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་མཉེས་པར་བྱ་བའི་སྒོ་ནས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོའང་སྤྱོད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའང་བསྒོམས་པ་ལས། འབྲས་བུ་སྐུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་

པར་འདོད་པའང་ཡོད་པས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་བཤད་ན་སྐུར་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལ་ཐེག་པ་འོག་མ་པའི་ཚུལ་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་ཀྱང་། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་འཁྲུལ་པ་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུར་བཤད་པ་ནི་འགལ་བ་མེད་དེ། རྒྱུ་རྐྱེན་སྒྱུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་སྒྱུ་མར་སྣང་བ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱང་། དེ་དག་ཀོ་ན་ལ་རག་ལས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་དེ་དག་བཀག་པའང་མེད་དེ། ཐབས་རྒྱ་མཚོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཐུས། སྣང་བ་རྒྱ་མཚོ་འབྱུང་བ་ཟད་དོ། །འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བརྩལ་བ་མེད་པར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་དང་མངོན་དུ་གྲུབ་པའི་མཐུའོ། །དེའང་ཁྱུང་ཆེན་ལས།

བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་དེ་མ་ཐག །
ཉིད་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འབྱུང་།།

སྣང་བ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིན།།

མི་རྟོག་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྟར་ཡངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོའི་དོན་རྟོགས་མ་ཐག་ཏུ། གཟུངས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྟར་མི་གཡོ་བ་ལ་བྱིན་རླབས་འབྱུང་ལ། གདུལ་བྱ་ལ་སྣང་བ་ཡང་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་བརྩལ་བ་མེད་པར་འབྱུང་སྟེ། འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྟར་ཁྱབ་ཅིང་ཡངས་སོ་ཞེའོ། །ཚུལ་འདི་ཉིད་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།

ཚོ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་དཀའ་བ་མེད།།

ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་སྟོབས་ཀྱི་རྣམས།།

ཇི་བཞིན་རྟོགས་པ་ཐྲ་བ་ཡིས།།

དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའོ། །འབྲས་བུ་བརྩལ་བ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ངེས་པའི་དོན་གྱི་

མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

ལྷ་མེད་གསང་ཆེན་གང་གིས་འདི་རྟོགས་ན།།

བརྩལ་མེད་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་དེར་སངས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་འགོག་མེད་དུ་འཆར་ཚུལ་ལུང་དང་བཅས་པ་ནི།

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

རྟོག་མེད་མཉམ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ།།

གཟུང་བས་མི་ཟིན་ཆུ་ཟླ་འདྲ།།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རོལ་པ་ཡིས།།

ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་ཟབ་ཏུ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་རང་བཞིན་ནི་མི་རྟོག་ཅིང་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས། ནམ་མཁའ་ལྟར་ཀུན་ལ་ཁྱབ་བོ། །དེ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུ་མ་རྟེད་མོ་དང་འདྲ་བར་

རོལ་པས། གཟུང་བས་མི་ཟིན་ཆུ་ཟླ་འདྲ། །ཞེས་སོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྒྱན་ལ་འགོད་པར་མཛད་ཅིང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཟབ་མོས་གྲོལ་བར་མཛད་པས།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རོལ་པ་ཡིས།།

ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་ཟབ་ཏུ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་ནི་འདིར་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས། སྒྱུ་མའི་འཇིག་རྟེན་སྒྲོང་ཞིང་འདུལ་བའི་མཛད་སྤྱོད་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཨ་ཐུང་ནི་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའི་དོན། ཨཱ་རིང་པོ་ནི་ཐུགས་རྗེའི་མཛད་སྤྱོད་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན། ཀ་ཐུང་ནི་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་དོན། ཀཱ་རིང་པོ་ནི་འགྲོ་བ་གནས་ནས་གནས་སུ་བསྐྱོད་པར་མཛད་པའི་དོན། ལ་ནི། ལ་ཡ་ཧྲི་གྲི་ན་ཞེས་བྱ་སྟེ་ལེན་ཅིང་འཛིན་པའི་དོན། གུ་གུ་ནི་གུད་དུ་བཤད་ན་དབྱེབས་ཀྱི་

སྒོ་ནས། ཨི་གླིང་པོ་ཆེའི་སྣ་འདྲ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་མི་གཏོང་བའི་གཟུངས་ཀྱི་དོན། སྦྲུའི་སྒོ་ནས། ཨི་སྤྲི་ལིང་ག་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་གཟུངས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པའི་དོན། ལ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་ན། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟབ་མོའི་མཛད་སྤྱོད་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་དོན་ཏོ།།

དེས་དོན་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ནི་ཨ་དང་མཛེས་པའི་ཏ།།
པ་དང་ཡན་ལག་སྦྱོར་བ་བཞིན།།
འཇིག་རྟེན་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ།།
སངས་རྒྱས་གསུང་གི་ཟབ་མོ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཨ་ནི་ཨ་རིང་པོ་སྟེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཛད་སྤྱོད་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན། མཛེས་པའི་ཏ་ནི་མཛད་སྤྱོད་དེ། མཛེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་དག་ཅིང་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་ངང་ལ་གནས་ཤིང་དེ་ལས་མ་གཡོས་པ་སྟེ། ཏ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྷ་བའི་

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་སོ། །པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངང་དུ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བར་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གཞུང་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་སྤྱོད་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལས་འཕྲོ་དང་སྐལ་བར་ལྡན་པ་རྣམས་ལ། དབང་པོའི་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱོབ་པར་སྣང་བར་འགྱུར་ལ། སྐལ་བ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྣང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལྟར་མི་སྣང་ཡང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཡན་ལག་སྦྱོར་བ་བཞིན་དུ་ཐུན་མོང་དུ་ཁྱབ་པས།

པ་དང་ཡན་ལག་སྦྱོར་བ་བཞིན།།
འཇིག་རྟེན་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ།།
སངས་རྒྱས་གསུང་གི་ཟབ་མོ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱུང་ཆེན་ལས་ཀྱང་།

བརྟགས་ན་མེད་ལ་བཞག་ན་ལེགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེ།།
མངོན་སུམ་མི་སྣང་ཆགས་པས་ཆ་ལུགས་ཀུན་ནས་སྐྱོང་།།

བདག་དང་གཞན་དུ་བྲལ་བའི་སྟོན་མཁན་རིན་ཆེན་མཛོད།།
ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའི་ཡུལ་མེད་བདག་མེད་སྙིང་རྗེར་བསྟན། །ཞེས་པ་དང་། ཡུལ་ཕྱིར་ཆགས་ལ་ཡུལ་ལ་བསྒོ་བའི་དམིགས་པ་མེད། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་མེད་ཀྱང་ཀུན་གྱི་དགོས་འདོད་སྐོང་། བདག་དང་གཞན་དུ་མི་དམིགས་ཀྱང་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་ཐུགས་རྗེས་ཆགས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྒོ་བའི་དམིགས་པ་མེད་པ་ནི། བདག་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཞེའོ། །ལྟ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོན་མ་ལས་ཀྱང་།

ཤེས་རབ་གནས་མེད་ཆགས་པའི་རྟུལ་བྲལ་ཡང་།།
སྙིང་རྗེས་སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་སྐྱོ་བ་མེད། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མ་ལས།

སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་བདེན་པར་ཚུལ་གཅིག་ཅིང་།།

རང་གི་སེམས་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་ན།།
གཞན་ནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད།།
དེ་ལྟ་བས་ན་སྤང་བར་བྱ་བའང་མེད།།
དེ་ལྟ་བུ་ཡི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་རིག་ནས།།
མ་རིག་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཡོངས་ཀྱིས་སྐྱེ།།
སྙིང་རྗེ་སྐྱེས་ནས་སྒྱུ་མའི་ཏིང་འཛིན་གྱིས།།
ཕན་འདོགས་ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཅིར་ཡང་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའོ།།

གསུམ་པ་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི།

མདོར་ན་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པས། སྙིང་རྗེ་ཆུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞིན་ནོ། །དངོས་པོར་ལྟ་བས་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་བཞིན་ནོ། །ཐེག་པ་འོག་མའི་ཚུལ་ལས་སྨོན་ལམ་དང་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་

ཏན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེའང་། ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཡིན་པར་ཟད་ཀྱི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། ཁྱུང་ཆེན་ལས།

གསུང་དང་རྒྱུས་ལ་དམིགས་དང་སྣང་།།
སྒྱུ་མཁན་རི་མོའི་རྣམ་པ་བཞིན།།
འབྱུང་འདུག་ཡེ་ཤེས་རྫུགས་པ་ཡིས།།
དེའི་དབང་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་མཐུ་ལས། ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་སྣང་བ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་། དཔེར་ན་སྒྱུ་མའི་རྣམ་པ་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའམ། རི་མོའི་རྣམ་པ་གཞི་མཐོན་དམན་མེད་བཞིན་དུ། མཐོན་དམན་དུ་སྣང་བ་རྣམས། སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཞིག་གི་དབང་ལས་སྣང་བ་བཞིན་དུ། དམིགས་པ་དང་བཅས་ཞིང་འབྱུང་འདུག་གི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པས། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་བསྒྲིབས་ཤིང་རྫུགས་པར་བྱས་པའི་

དབང་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་ལྔ་བུར་སྣང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འོན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མང་པོ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མི་རྫོགས་པའི་ཉེས་སྐྱོན་མེད་དོ། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཉིད་བསྟན་པའི་སྐབས་ཏེ། ལྔ་པའོ།། །།

༄ རྩ་བའི་གཉིས་པ་རྫོགས་ཆེན་ལྟ་བ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག་རྩོལ་མེད་རང་གཞག་ལ་གནས་མི་ནུས་པ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྟན་པའི་སྐབས་དྲུག་པ་སྟེ་ཐ་མ་འཆད་པ་ལ། མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། གཞུང་དོན་བསྡོམས་ཏེ་བསྟན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ད་ནི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་

པར་མི་ནུས་པ་རྣམས་ལ། རྩོལ་བ་དང་བཅས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ལམ་བཙོལ་བ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བས་ཟིན་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། འཆིང་བའི་ནད་ཐམས་ཅད་འབྲིན་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་ལས། ཀུན་ཏུ་བཟང་མོས་མ་ཟིན་དགེ་བའི་ཆོས་ནི་གང་ཡང་རུང་། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པའང་བདུད་ཀྱི་ལས་ཏེ་ཟད་ཅིང་མཐར་ཐུག་འགྱུར། །དེ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སེམས་བཙོས་པའི་ཐབས་ཀྱང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་སྒོ་མང་དུ་སྣང་སྟེ། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་དྲུག་སྤངས་ཤིང་སྒྲིབ་པ་བཅུ་བསལ་བའི་བསམ་གཏན་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་། ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཀྱང་

བྱུང་། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ལ། བཟུང་བཏགས་བཀག་ཕྱེ་བཅོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གདུལ་བར་དཀའ་བའི་ཆོས་དྲུག་བཏུལ་བའི་བཟླས་བརྗོད་དང་བསམ་གཏན་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་། ལུས་སེམས་ལྷ་དང་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ། སེམས་བཅོས་པའི་ཐབས་མང་དུ་གསུངས་པའང་། ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་ཡང་མི་ནུས་ལ། བསྟན་པར་ཡང་མི་ནུས་པས་རེ་ཞིག་འདི་དག་ཙམ་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་བཞི་ཡི་དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་དྲུག་སྤངས་ཤིང་སྒྲིབ་པ་བཅུ་བསལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་འཆད་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ།

ཞི་ལྷག་གི་སྐྱོན་བཤད་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་གཡེང་སྐྱོན་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

སྒོ་འདི་དག་བསྟན་པ་ནི། གང་ཟག་མོས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་སོ་སོ་ཡང་བྱུང་ལ། ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཕན་འདོགས་པའང་བྱུང་བས་འདི་དག་ཙམ་བཤད་དོ།།

དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་དྲུག་ནི། བྱུང་ཚོར་དབང་གིས་གཡེང་བ་དང་། བྱིང་རྨུགས་དབང་གིས་འཐིབས་པ་དང་། ཐེར་ཟུག་དབང་གིས་འཐས་པ་གསུམ་ནི། ཞི་གནས་ལས་སུ་མ་རུང་བའི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལའང་སྔ་མ་གཉིས་ནི་དཔེར་ན་མར་མེ་ཕྱི་རོལ་གི་རླུང་གིས་བསྐྱོད་ན་ཡང་མི་གསལ་ལ། རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རླུང་བཀག་ནའང་། འཆི་བའམ་འཆི་བ་ལ་ཐུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་གནས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོད་ནའང་གཡེངས་པར་འགྱུར་ལ། རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་འདུ་བྱེད་བཀག་ནའང་སེམས་ཉིད་ཀྱང་འགག་པའམ་འགག་པ་

ལ་ཐུག་པར་གྱུར་པས། དེ་བས་ན་འདུ་བྱེད་གཞན་བཀག་ལ་རང་གི་འདུ་བྱེད་མི་དགག་གོ།

གསུམ་པ་ནི་དྲན་པ་སྔ་མའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་མ་རྟག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཆུའི་ཐིགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་དམིགས་པ་གཅིག་ལས་སུ་རུང་ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མེད་དེ་སྒྲིབ་པའོ། །ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལ། འཛིན་ཆགས་དབང་གིས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཆོས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བས། བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་ཅི་སྣང་ཡང་འཛིན་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས། ཐར་པ་འགོག་སྟེ་སྒྲིབ་པའོ། །ཡོད་མེད་དབང་གིས་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ལ་མ་སྦྱངས་པས། ཇི་ལྟར་བསམས་ཀྱང་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པའོ།།

ཤེས་རྒྱ་ཆུང་བས་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཉན་བསམ

གྱི་ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆུང་བས་བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་གང་ལ་འཇུག་མ་ཤེས་ཏེ། བྱ་སྨུན་པ་ལ་རྟུགས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་འཁོར་ཞིང་འཚོམས་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པའོ། །འདི་དག་ནི་དངོས་སུ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཡང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་བ་ཉིད་ལ་གེགས་སུ་གྱུར་པས། ཉེས་སྐྱོན་ཆེ་བའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་དྲུག་ཅེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་རྟོག་གི་གཡེང་སྐྱོན་ཕྲ་རགས་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་བཤད་དང་། བྱེ་བྲག་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་རྣམ་རྟོག་གཡེང་བའི་སྐྱོན་འབའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྐྱོན་ལྔ་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།

རྟོག་པ་རགས་པའི་རི་བོ་དང་། །མཚན་མ་རྒྱུ་བ་ཚོར་བ་དང་། །བྱུང་ཚོར་སྐྱོན་ལྔ་སྤང་བར་བྱ། །རྟོག་པ་རགས་དང་ཕྲ་བ་གཉིས། །མཚན་མ་ཆེ་དང་ཆུང་བ་གཉིས། །རྒྱུ་བ་རིང་པོ་ཐུང་དུ་གཉིས། །དེ་བཞིན་ཚོར་བ་གསལ་མི་གསལ། །བྱུང་ཚོར་གཉིས་སུ་སྣང་བའང་། །སྤུར་བ་དང་ནི་བུལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་རྣམས་རྟོག་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདྲ་ཡང་། ཕྲ་རགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་

རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཁྱད་པར་དབྱེ་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ནི། རྟོག་པ་ནི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་འཚོལ་བས་ཕྱེ། མཚན་མ་ནི་ཞེན་ཅིང་འཛིན་པས་ཕྱེ། རྒྱུ་བ་ནི་རྒྱུན་གྱིས་ཕྱེ། ཚོར་བ་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་ཕྱེ། བྱུང་ཚོར་ནི་འབྱུང་འཇུག་གིས་ཕྱེ། ཕྲ་རགས་ནི་གོ་རིམ་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་བརྗོད་པ་དག་ཡིན་ནོ།།

སྤྱིར་བསྡུས་ན་ཕྲ་བའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཕྲ་བ་དང་། འཛིན་པ་ཕྲ་བའོ། །རགས་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་རགས་པ་དང་། འཛིན་པ་རགས་པའོ། །དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བློ་ནི་སྐྱེ་བ་རགས་ལ་འཛིན་པ་ཕྲ་སྟེ། སྐྱེ་བ་རགས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་ཅིང་འཇུག་ལ། འཛིན་པ་ཕྲ་སྟེ། དེ་ལ་དངོས་པོ་དང་མཚན་མར་ཞེན་པ་མེད་དོ། །བླུན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བློ་ནི་སྐྱེ་བ་ཕྲ་ལ་འཛིན་པ་རགས་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཕྲ་སྟེ། ཤེས་བྱ་རྣམས་ལ་རྟོག་ཅིང་འཇུག་མི་ནུས་ལ། འཛིན་པ་རགས་ཏེ། དངོས་པོར་འཛིན་ཅིང་ཞེན་པ་དང་མི་འབྲལ་ལོ།།

དེ་བས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྒོམ་པའི་ཚེ། སྐྱེ་བ་ཕྲ་ལ་འཛིན་

པར་རགས་པའི་སེམས་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ཆ་མཐུན་པས་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་རགས་ལ་འཛིན་པ་ཕྲ་བའི་སེམས་ལས་གོམས་པ་གློང་དུ་གྱུར་ཅིང་འཛིན་པ་ཕྲ་བའི་མཐུས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱང་རྗེ་ཕྲ་རྗེ་ཕྲ་གྱུར་ནས། ཐ་མ་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ལྷ་པོ་འདི་དང་བྲལ་ལ། སེམས་རང་རིག་པ་ནི་མ་འགགས་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ། འདི་རྣམས་ཡུལ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་འཛིན་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁད་ཀྱིས་ཞི་བར་ཚོར་ན། སེམས་ཀྱི་ངོ་ཐོབ་པར་གཟུང་ངོ་། །གང་གི་ཚེ་འཛིན་པ་ཕྲ་བར་མ་ཚོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཕྲ་བར་ཚོར་བ་ནི་ལམ་གྱི་ངོ་དུ་མི་གཟུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་ཚུལ་ལ། གསུམ་ཚན་གསུམ་གཅིག་ཅེས་བཙུར་གསལ་ཡང་། དེ་ལ་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་དགུ་ལ་ཞེས་པ་མ་དག་པར་མཛོན་ནོ།།

དེ་ལ་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་དགུ་ལ། བསམ་གཏན་མི་གཡོ་བ་དང་། ལམ་ཐིབ་པ་དང་། གསལ་བ་གསུམ་ནི། ཡང་དག་པའི་རྟོལ་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་མི་གཡོ་ནའང་ལམ་སྤྱ་མ་མི་

གཏོང་ཞིང་། ལམ་གཞན་ཐོབ་པར་མི་རྟོལ་ཏེ། ཚང་ན་གནས་པའི་བྱེའུ་ཕྲུག་ལྟ་བུའོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ལམ་ཐིབ་ནའང་མི་རྟོལ་ཏེ། འབེན་ཐིམ་པའི་མདའ་ལྟ་བུའོ། །ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གྱུར་ནའང་མི་རྟོལ་ཏེ། ཡུལ་གསལ་བས་དབང་པོ་བློ་གཟུང་བ་ལྟ་བུའོ། །སེམས་ལ་ཤེས་པ་མང་པོ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། མཚན་མའི་རྫུ་འཕྲུལ་འབྱིན་པར་འདོད་པ་གསུམ་ནི། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྲིབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁྲིམ་བདག་དག་གིས་མར་གྱི་སྙིང་པོ་འདོད་པའི་ཕྱིར་བ་བཞོན་མང་པོ་བསྐྱེན་པ་ལས། དེའི་ཙོ་མ་དང་ཞོའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་ན། མར་གྱི་སྙིང་པོ་ལ་སྒྲིབ་པར་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ། །བདག་གི་འདི་ལས་བླའམ་གོང་ན་གཞན། མེད་པའི་ཆོས་ཐོབ་བོ་སྙམ་པ་དང་། རང་གི་ལྟ་བ་ལའང་བསྙེམས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་གསུམ་ནི། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་ལ་སྒྲིབ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་ནི། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོའི་དོན་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གདམས་

ངག་མ་བརྗེད་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། སྒྲིབ་པ་འདི་རྣམས་ཡོད་ན་དེ་དག་ཡལ་བར་འདོར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའམ་བློན་པོའི་བུ་གཞོན་ནུ་རྒྱགས་པས་མྱོས་པ་དག དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་བཞིན་නོ།།

བཅུ་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྤྱོད་རྣམ་བཅུ་ཞིང་ལེབ་ཀྱི་ངོས་ལྟར་གཅིག་ལ་གཅིག་སྒྲིབ་པར་གྱུར་པས། དེ་བས་ན་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་དོན་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཡི་གེ་འབྲི་བ་ལ་སོགས་པ་དོན་ཆུང་ངུའི་ཆོས་སྤྱོད་མི་སྤྱད་དོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དོན་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིབ་སྐྱོན་མཐའ་དག་བསལ་ཏེ་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསམ་གཏན་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི།

དེ་ལ་ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། ཉེས་པ་ལྔ་ནི། ལེ་ལོ་དང་། དམིགས་པ་བརྗེད་པ་དང་།

ཞུམ་རྒོད་དང་། མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ལེ་ལོས་ནི་དམ་པའི་ལུང་མི་ཉན་ཅིང་མི་འཇུག་གོ །དམིགས་པ་བརྗེད་པས་ནི་བསམ་པ་ཉམས་ཏེ་ཐོས་པ་རྣམས་ཀྱང་དྲན་པ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞུམ་རྒོད་ཀྱིས་ནི་དོན་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བློ་འཇུག་ཏུ་མི་སྟེར་རོ། །མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་གེགས་བྱེད་དོ།།

དེ་ལ་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ནི། དད་པ་དང་། འདུན་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བཞིས་ནི། ལེ་ལོ་སྤོང་ངོ་། །དྲན་པས་ནི་དམིགས་པ་བརྗེད་པ་སྤོང་བའོ། །ཤེས་བཞིན་གྱིས་ནི་ཞུམ་རྒོད་སྤོང་ངོ་། །སེམས་པས་ནི་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་དྲགས་ན་གཟེང་བསྟོད་པར་བྱེད་དོ། །བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དྲགས་ན་འགོ་གནོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཆ་མཉམ་པར་ཚོར་ན་ལྷག་པར་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའི་རྩོལ་བ་མི་སྐྱེད་དོ། །བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་ཡངས་

སུ་བཞག་སྟེ། དོན་ལ་གོམས་པར་བྱེད་དོ། །ཚུལ་འདིའང་ཐར་པའི་ལམ་མོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

གསུམ་པ་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བཟུང་བཏགས་བཀག་ཕྱེ་བཅོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཐར་པའི་ལམ་དུ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལ་བཟུང་བཏགས་བཀག་ཕྱེ་བཅོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། འདི་སྐད་དུ།

གཏོགས་འདོད་སྤྲེའུ་འདི་བཟུང་ནས་ཀྱང་།།
རྐུན་མོ་བྱི་ལ་བཏགས་བྱས་ཏེ།།
ཁང་སྟོང་ཕད་ཕུང་ཀུན་བཞིག་ནས།།
གསེབ་ཁྲུང་སྐར་ཁྲུང་ཀུན་བཀག་སྟེ།།
རྒྱལ་པོའི་དཀོར་མཛོད་ཁ་ཕྱེ་ན།།

དེ་དག་ཏག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཏོགས་འདོད་སྤྲེའུ་གཟུང་བ་ནི། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་

མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ལས་གཟུང་བར་འོས་པ་གཟུང་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྲེའུའི་གཏོགས་འདོད་ལྟར། རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ལ་ནི་ཆེད་དུ་གཏད་ཀྱང་འཇུག་པར་མི་ནུས། རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་དོན་ལ་ནི་སྐུལ་བ་མེད་པར་རང་ཞུགས་བྱེད་དེ། རྟག་ཏུ་དོན་མེད་པར་འཕྱན་པ་འདི། ཤེས་བཞིན་དྲན་པའི་སྟོད་དུ་བཙུག་སྟེ། གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་བསྡམ་དགོས་སོ། །རྒྱུན་མོ་བྱི་ལ་གདགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ལས་གདགས་པར་འོས་པ་གདགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱི་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་དལ་ཞིང་འཇམ་པའི་སྤྱོད་པས། གཞན་གྱིས་མ་ཚོར་བར་གཞན་གྱི་སྲོག་རྒྱུ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ནི། ཤིན་ཏུ་རྒྱ་བ་ཕྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་ཁ་ནང་དུ་བཏས་ཏེ་བདག་ཏུ་རློམ་སེམས་པས། དེའི་དབང་གིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་སྐྱེ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བྱེད་གྱིས་རློབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་

ན་འདི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱིས་མ་བཏགས་ན། ནམ་ཡང་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་དོ། །འདི་ནི་ལྷག་མཐོང་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྔ་མ་ནི་ཞི་གནས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁང་སྟོང་ཕང་ཕུང་བཤིག་པ་ནི། ཕུང་པོ་དང་སྐྱེད་མཆེད་ཀྱི་གྲོང་སྟོང་བཤིག་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་ལ་བདག་པོ་མེད་པས་གྲོང་སྟོང་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་བཤིགས་པས་གྲོང་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་མེད་དེ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་ཡང་ལྷག་མཐོང་སྤྱོད་པའོ།།

གསེབ་ཁུང་སྐར་ཁུང་དགག་པ་ནི། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དབང་པོ་ལྔའི་སྐར་ཁུང་ནས་བྱུང་ནས་ཡུལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གཡེང་བ་འདི་དག་ཡིད་ནང་དུ་བསྡུས་པའི་མཐུས་བཀག་སྟེ། མི་འགྲོ་བར་བྱས་པ་སྟེ། འདི་ཡང་ཞི་གནས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོའི་དཀོར་མཛོད་ཁ་སྦྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁས་པར་བྱས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་

མཛོད་ན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ནོར་རིན་ཐང་མེད་པའང་ཡོད་ལ། དུག་ལ་སོགས་པ་དམན་པའི་རྫས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛོད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཐེག་པ་འོག་མ་པའི་ཚུལ་གྱིས། ཀུན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་གནས་ཤིང་སྨིན་པ་ཡིན་པས། ཤིང་ཐོག་སྨིན་པ་དང་འདྲ་ལ། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྟེན་དང་གནས་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དུག་གི་བུམ་པའི་ནང་ན་སྨན་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཤད།

ཐེག་པ་གོང་མའི་ཚུལ་ལས་ནི། ཀུན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ནི་གདོད་མ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་དག་པ་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བག་ཆགས་ནི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་སྟེ། གསེར་གཡས་གཡོགས་

པའམ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་འདམ་དུ་བསྒུབས་པ་བཞིན་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་མི་སྣང་བར་ཟད་དེ། རང་བཞིན་ཉམས་པར་གྱུར་པ་མེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ། **རྡོ་རྗེ་བཀོད་པ་ལས།**

སྒྲོན་མ་འབར་བའི་རིན་ཆེན་ནི།།
གནས་ངན་འདམ་དུ་བྱིང་འགྱུར་ཡང་།།
དེ་ཉིད་ཡོན་ཏན་རང་སྣང་བས།།
འོད་ནི་མཁའ་ལ་གསལ་བ་ཡིན།།
དེ་བཞིན་སེམས་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ།།
ལུས་ངན་འཁོར་བར་བྱིང་འགྱུར་ཡང་།།
དེ་ཉིད་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས།།
ཞེས་རབ་ཆོས་ཉིད་མཁའ་ལ་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་གང་ལྟར་ཡང་རུང་སྟེ་དཀར་ནག་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་ལ། སྣང་བ་དེའང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་

ལྟར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་སྨྱ་ངན་ལས་འདས་པར་རྟོགས་ན། རྒྱལ་པོའི་དགོར་མཛོད་ཁ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་སྤྲེའུ་ཡང་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱི་ལ་ཡང་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁང་སྟོང་ཡང་བཤིག་པ་ཡིན་ནོ། །སྐར་ཁུང་ཡང་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་བུའི་བློ་དང་ལྡན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གཞན་ནས་བཙལ་མི་དགོས་སོ་ཞེའོ།།

བཞི་པ་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གདུལ་བར་དཀའ་བའི་ཆོས་དྲུག་བཏུལ་བའི་བརླུས་བཟློད་དང་བསམ་གཏན་ནི་ཐར་པའི་ལམ་དུ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལ་སེམས་གདུལ་བར་དཀའ་བའི་ཆོས་དྲུག་གདུལ་བ་ནི། འདི་སྐད་དུ། དཔུང་བཟངས་ལས།

སེམས་ནི་གློག་དང་རླུང་དང་སྤྲེའུ་དང་མཚུངས།།
རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡི་ནི་རླབས་དང་འདྲ།།
སྤྱུ་ཅན་རྟག་ཏུ་ཡུལ་ལ་མངོན་དགའ་བ།།

གཡོ་ཞིང་འཕྲུན་པའི་སེམས་ནི་གདུལ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། སེམས་ནི་གློག་དང་འདྲ་སྟེ་སྐད་ཅིག་ཙམ་གསལ། རྒྱུན་དུ་གསལ་བར་མི་གནས་པ་ཡིན། རླུང་དང་འདྲ་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་ཆོས་མེད་དེ། གཡོ་ཞིང་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན། སྤྲེའུ་དང་འདྲ་སྟེ་བྱ་བ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ལས་ཅན་ཡིན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རླབས་དང་འདྲ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་ཟད་པ་ཡིན། སྦྱུ་ཅན་ཡིན་ཏེ་རྟག་ཏུ་ཡང་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་དོན་བསྟེན་པ་ཡིན། རྟག་ཏུ་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་མི་དགའ་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གདུལ་བར་དཀའ་བ་དེ། བཟླས་བརྗོད་དང་བསམ་གཏན་གྱིས་བཏུལ་ཏེ་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སྦྱོར་རོ་ཞེའོ།།

དེ་ལ་གདུལ་བའི་ཐབས་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཨ་ནུ་གྲ་ཧ་ཞེས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་གཟུང་བ་དང་། པི་གྲ་ཧ་ཞེས་བྱ་བ་བཟློག་སྟེ་གཟུང་བའམ་ཚར་བཅད་པས་གཟུང་བ་གཉིས་སོ།།

དེ་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་གཟུང་བ་ནི། གློག་ཙུང་ཟད་གསལ་

བ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་ལ་དང་པོ་ཙུང་ཟད་ཙམ་བཞག་སྟེ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གཏད་དོ། །རླུང་ལྟར་འདུ་བྱེད་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་བྱའོ། །སྤྲིའུ་ལྟར་མཐུན་མཐུན་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཚོ་ལྟར་རྟོག་པ་སྣ་ཚོགས་དང་མཐུན་པར་བྱའོ། །སྨྱོ་ཅན་ལྟར་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའང་གདུལ་བའི་སྐབས་སུ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཡུལ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཡུལ་ལའང་གཏད་དོ།།

བཟློག་སྟེ་གཟུང་བ་ནི། གློག་ལས་བཟློག་སྟེ་ཡུན་རིང་དུའང་གསལ་བར་གཟུང་། རླུང་ལས་བཟློག་སྟེ་མི་གཡོ་བར་ཡང་བྱ། སྤྲིའུ་ལས་བཟློག་སྟེ་བྱ་བའི་དོན་ལ་གཏད། རྒྱ་མཚོ་ལས་བཟློག་སྟེ་རྟོག་པའི་རླབས་ཞི་བར་བྱ། སྨྱོ་ཅན་ལས་བཟློག་སྟེ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་བརྟག ཡུལ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལས་བཟློག་སྟེ། ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་བཞག་གོ །མདོར་ན་སེམས་ཐ་མལ་པའི་ཚོས་ལུགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་གདུལ་བའི་ཐབས་འདི་ལ། ཐབས་འདི་དང་འདི་ཞེས་རིས་སུ་ཆད་པ་མེད་དེ། སེམས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཇི་ལྟར་འགྲོ

ཞིང་གང་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཇི་སྐད་དུ་འཇུག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསམས་པས། མཐའ་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་ས་གནས་མི་སྲིད་དོ། །འདི་ནི་ཐལ་ཆེར་ཞི་གནས་སྦྱོད་པའི་དབང་དུ་གསུངས་པའོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལའང་། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ལྡན་དུ་སྦྱོར་བསླབ་ཚུལ་དང་། ལུས་སེམས་ལྷ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ། སྐབས་དོན་བསྡུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། འདི་སྐད་དུ། འདུས་པ་ལས།

སོ་སོར་སྦྱོང་དང་བསམ་གཏན་དང་།།
དབུགས་དགག་གཏོང་དང་གཟུང་བ་དང་།།
རྗེས་སུ་དྲན་དང་ཏིང་འཛིན་ནི།།

སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་དྲུག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ནང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་ཡན་ལག་འདི་དྲུག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སོ་སོར་སྡོང་བ་ནི། སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་འདོད་པས་གཡེང་བ་མེད་ཅིང་འགྱོད་པའི་དྲི་མ་མེད་པས་རྟག་ཏུ་དབང་པོ་བསྡམས་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སོ་སོར་སྡོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ཏེ་སྤང་བར་བྱ་བའང་མ་ཡིན། དངོས་པོར་བལྟས་ཏེ་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་རང་གི་ལྷའི་བདག་ཉིད་དུ་བལྟས་ཏེ་སྤྱད་པར་བྱ་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་དགག་པ་གཉིས་སྤང་བར་བྱ་བ་འདི་ནི། དབང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བསྡམས་ཤིང་། འདོད་པ་བཀག་པའི་གདུང་བས་ཀྱང་མ་ཟིན་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་བྱིན་རླབས་ཀྱང་ཉེ་བར་གྱུར་པས། བསམ་གཏན་གྱི་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སོ་སོར་སྡུད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ།

བདེ་བས་ལོངས་སྤྱོད་དོ། །སོ་སོར་སྤོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདོད་པས་གཡེང་བར་འགྱུར་བ་སྤོང་ངོ༎

བསམ་གཏན་ནི། འདོད་པ་དང་སྡིག་ཏོ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་གཏན་བསྟན་པར་རིགས་སོ། །དེ་ཡང་ཡན་ལག་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟར། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས། དགའ་བདེ་གཉིས། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དང་ལྔའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་ཡང་འདིའི་སྐབས་སུ་གསང་བ་གསུམ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་སོ། །ཕྱག་རྒྱས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་དང་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྡུས་སོ༎

དེ་ལ་གསང་བ་གསུམ་ལས། སྐུའི་གསང་བ་ནི། ལྷའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་གཡོ་བའི་བྱེ་བྲག

འདི་སྐད་དུ། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ལས།

སྨིན་མ་མིག་དང་སོ་དང་མཆུ༎

བཞིན་དང་ལུས་དང་རྐང་ལག་གིས།།

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དཔལ་གྱི་རྒྱ།།

རང་དོན་ལས་རྣམས་སྒྲུབ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། སྐུའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམིགས་པའོ།།

གསུང་གི་གསང་བ་ནི།

སྒྲ་དང་སྒྲ་མིན་རྣམ་དབྱེ་པ།།

ངོ་བོ་སྔགས་པ་རྡོ་རྗེའི་གསུང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷའི་ཐུགས་ཀ་དང་ལྟགས་སྟེངས་སུ་ཆོས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་མཚན་མར་བསམ་པ་དང་། དེ་ཡང་སྒྲ་དང་སྒྲའི་དོན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྒྲ་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་ནི་ཐར་པ་སྟེར་བར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་

དང་འདྲའོ། །ངག་སྔ་གྲགས་པར་བརྗོད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཙོར་སྒོམ་པའི་སྐབས་འདིར་གཡེང་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ།།

ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ནི། ཐུགས་ཀར་སེམས་དཔའི་རྡོ་རྗེ་བསྒོམ་པ་དང་། ཡེཿཤེས་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུ་བསྒོམ་པ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་མཚན་མ། དེའི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་གསང་བ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་ལོ།།

དེ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ནི། ཡན་ལག་ལྔའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་རྟོག་པ་ནི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་བློ་སྐྱེ་བའོ། །དཔྱོད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལ་བློ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱོར་ཞིང་། དེའི་དོན་དང་བཅས་པ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡང་དང་ཡང་འཇུག་པའོ།།

དགའ་བ་ནི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པས་གསང་བ་གསུམ་གྱི་འདྲ་སྣང་གི་རྣམ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་འདོད་

པས་དབེན་པར་གྱུར་པ་དང་། སྣང་མ་སྦྱོང་བའི་དོན་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགའ་བ་རླབས་པོ་ཆེ་སྐྱེའོ། །བདེ་བ་ནི་དེའི་དབང་གིས་སེམས་བསྲུས་པ་ཐོབ་པ་ན་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ནི་དེ་ལྟར་སེམས་ཤིན་ཏུ་བསྲུས་པར་གྱུར་པ་ལས། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་སུ་སྣང་བར་མི་སྐྱེ་སྟེ། རང་རིག་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་པའོ། །དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱིས་སེམས་ཞི་བར་བྱས་པ་ལ། དེ་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དབུགས་འགག་ཅིང་གཏོང་བ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བསླབ་པའི་ཐབས་ནི་སྒོ་མང་བས་གང་ལྟར་བསླབས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ།།

དེ་ནས་སེམས་དུལ་ཞིང་དབུགས་ཞི་ནས། བརྟན་ཅིང་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབུགས་ནང་དུ་གཟུང་བ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་དབུགས་ཟིན་ཏེ་སེམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར་ནས་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ན། མཚན་མ་རྣམ་པ་ལྔ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།

འདི་སྐད་དུ།

དང་པོ་སྨིག་རྒྱུ་འདྲ་བ་དང་། །གཉིས་པ་ལ་ནི་དུ་བའི་ཚུལ། །གསུམ་པ་སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་འདྲ། །བཞི་པ་མར་མེ་བཞིན་དུ་འབར། །ལྔ་པ་རྟག་ཏུ་སྣང་བ་ནི། །སྤྲིན་མེད་པ་ཡི་ནམ་མཁའ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རྟགས་འདི་ཡང་ཕྱི་ནང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་ཕྱིའི་རྟགས་ནི་དབུགས་ནང་དུ་ཐིམ་པར་གྱུར་པ་ན། ཕྱི་རོལ་དུ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མིག་ལམ་དུ་འོད་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོ་དབུགས་བརྟན་པར་ཐིམ་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་པར་བལྟས་པ་ན། འོད་སྣང་བའི་སྔ་རྟགས། དུ་བའི་རྣམ་པ་སྨིག་རྒྱུའི་རྣམ་པ་འདྲ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་དུ་བ་འདྲ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་གྱི་འོད་འདྲ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་མར་མེའི་འོད་འདྲ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་སྤྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད

གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ཚད་དུ་ཕྱིན་ཏོ། །འདི་ནི་ཉིན་པར་གྱི་དབང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མོ་བལྟས་ན་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མེའི་འོད་འདྲ་བ་རིམ་གྱིས་རྒྱས་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །

ནང་གི་རྟགས་ནི་སེམས་ཇེ་ཞི་ཇེ་གསལ་གྱུར་པ་ཉིད་དང་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟན་པའི་རྟགས་ཐོབ་ནས། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དྲན་པ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། སྟེང་འོག་གི་སྒོ་གང་རུང་ཞིག་ནས་གསང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྲོ་བསྡུ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་གྲངས་མང་ཉུང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྩལ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་རྩལ་འབྱོངས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསླབ་པ་ནི། གོང་མ་ལྟར་རྩལ་འབྱོངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་པ་ཐོབ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་སྒྲིབ་པའི་དྲ་བ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡན་ལག་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སོ་སོར་སྡུད་པས་བདེར་

གཞིགས་རྣམས་དགོངས་པར་འགྱུར། བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ལས་མཚོན་པར་ཤེས་པ་འཐོབ་བོ། །དབུགས་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལས་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འབྱུང་ངོ༎

གཉིས་པ་ལ། ལུས་སེམས་ལྷ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་ལུས་དང་སེམས་དང་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། ལུས་ལ་དམིགས་པ་ནི་དབུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཏེ། དེ་ཡང་། དབུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེ་བཞིན་དུ། གནས་དང་། ཡུལ་དང་ལམ་དང་། ལས་དང་། དམིགས་པའི་ཐབས་དང་། ཡོན་ཏན་ནོ།།

དེ་ལ་དབུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། ལུས་ཉིད་ཁམས་ལྔའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས། དབུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁམས་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སའི་དབུགས་ནི་སེར་ཞིང་ལྕི་འོ། །ཆུའི་དབུགས་ནི་དཀར་ཞིང་འཇམ་མོ། །མེའི་དབུགས་ནི་དམར་ཞིང་དྲོ། །རླུང་གི་དབུགས་ནི་ལྗང་ཞིང་རྩུབ་བོ། །ནམ་མཁའི་དབུགས་ནི་ནག་ཞིང་རྒྱུ་བ་མི་ཚོར་རོ། །དབུགས་ཀྱི་གནས་ནི་སྙིང་ཁོང་སྟོང་དང་། གློ་བ་

ཁོང་སྟོང་ངོ་། །དབུགས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ནང་དུ་ལུས་ཀུན་ལ་ཡང་ཁྱབ་པར་རྒྱུ་ན། ཤས་ཆེར་ལྟེ་བ་ཡན་ཆད་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་སོར་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ཆད་དོ། །དབུགས་ཀྱི་ལམ་ནི་གཙོར་མགྲིན་པའི་གསང་ནས་སྣའི་བུ་གའོ།།

དབུགས་ཀྱི་ལས་ནི་གཉིས་ཏེ། འཛིན་པའི་ལས་དང་། བྱེད་པའི་ལས་སོ། །དེ་ལ་འཛིན་པའི་ལས་ནི་རེག་པས་ལུས་ལ་ཕན་འདོགས་ཤིང་། ལུས་འཛིན་པར་ཡང་བྱེད། སེམས་ཀྱི་བཞོན་པ་བྱེད་ཅིང་སེམས་ཀྱང་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། ལུས་སེམས་གཉིས་ག་འཛིན་པར་བྱས་པས་སྲོག་འཛིན་པའི་ལས་བྱེད་ཅེས་བྱ། བྱེད་པའི་ལས་ནི། གཡོ་བའི་ཚེ་ལུས་སེམས་གཉིས་ག་ཡང་གཡོ་བར་བྱེད། མི་གཡོ་བའི་ཚེ་གཉིས་ག་ཡང་མི་གཡོ་བར་བྱེད་དོ། །དབུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཐབས་ནི་སྒོ་མང་སྟེ། གང་ལྟར་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ། །མདོར་བསྡུས་ན་དབུགས་ཀྱི་ཆོས་དང་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ལ་མ་བརྟེན་པར་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་མཐུན་པ་ནི།

གཡས་ནས་རྒྱུ་བ་མེ་དང་རླུང་གི་ཁམས།།

གཡོན་ནས་རྒྱུ་བ་ས་དང་ཆུ་ཡི་ཁམས།།

དབུས་ནས་རྒྱུ་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཕྱེ་ན། གཡས་གཡོན་རེ་རེ་ལའང་ཁམས་ལྔ་ལྔ་ཚང་བར་རྒྱུ་བ་དང་། རགས་རིམ་མདོར་བསྡུས་ན། གཡས་གཡོན་རེ་རེ་ལའང་འབྱུང་བ་རེ་རེའི་ཤས་སུ་བསྟན་པ་དག་གི་སྒོ་ནས། ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་དང་། བོང་ཚོད་དང་། རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་དམིགས་པའོ། །རྣམ་པའང་འོད་དང་། ཡི་གེ་དང་། མཚན་མ་དང་། སྐུ་ཐུ་མོ་ལྷ་བུའི་རྣམ་པར་དམིགས་པའོ། །ཆོས་ལ་མ་བརྟེན་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་མེད་པར། དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་ཙམ་ལ་དམིགས་ཏེ། མཚན་མའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་དམིགས་པའམ། རེག་བྱ་ཙམ་ལ་དམིགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སེམས་མ་ཡེངས་པར་གཏད་པ་འབའ་ཞིག་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་གོ།

སྦྱིར་གྲགས་པའི་ཁ་དོག་དང་བོང་ཚོད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་

ནི། ཁམས་རྣམས་ནི་གདུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམིགས་པ་ཙམ་ལའང་མཐུ་བརྟགས་པའི་དུས་ན། སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ནི་གདུག་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། སེར་པོ་ནི་གདུག་པ་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད། དམར་པོ་ནི་གདུག་པ་མཆེད་པའི་མཚན་ཉིད། ནག་པོ་ནི་གདུག་པ་སློང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་འབྱུང་། རེག་བྱ་དང་བོང་ཚོད་ཀྱང་སྲ་ཞིང་སྦོམ་པ་ལྟར་ལུས་ལ་མི་བདེ་བ་འབྱུང་། ཕྲ་ཞིང་དང་ལ་ཆུ་ཟླ་ལྟར་དངོས་པོའི་ཤས་ཆུང་བར་དམིགས་ན། ལུས་ལ་མི་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེའོ།།

དབུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། མཁས་པས། གཅིག་བུར་ལྟ་བ་དང་། དངོས་པོར་ལྟ་བ་དང་། བདེ་ཞིང་གཙང་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ལྡོག་སྟེ། ལྷག་མཐོང་སྐྱེད་དོ། །སེམས་གནས་པ་ཐོབ་པས་ཞིང་གནས་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་སེམས་ལ་དམིགས་པ་ནི།

སེམས་ལ་དམིགས་པའང་དེ་བཞིན་སྦྱར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་སྣང་བའི་ཁམས་དང་། རྣོམ་སེམས་པའི་ཁམས་དང་། དངོས་པོ་སོ་སོ་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཁམས་སོ། །སེམས་ཀྱི་གནས་ནི་ཁམས་ལྔ་པའི་རླུང་ལ་ཞོན་ནས། ཁམས་ལྔ་པའི་ལུས་ལ་གནས་སོ།།

སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི། སྣང་བའི་ཡུལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །རྣོམ་སེམས་པའི་ཡུལ་ནི། སེམས་ཉིད་དོ། །རྣམ་པར་རིག་པའི་ཡུལ་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སོ། །སེམས་ཀྱི་ལམ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་སོ། །སེམས་ཀྱི་ལས་ནི་གཉིས་ཏེ། འཛིན་པའི་ལས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །བྱེད་པའི་ལས་ནི་དཀར་ནག་གི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ།།

སེམས་ལ་དམིགས་པའི་ཐབས་ནི། གོང་དུ་དབུགས་ལ་དམིགས་པ་ལས་སུ་ཐུང་བས། དེ་ནས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་

བཟུང་སྟེ། སེམས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ།།

དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་། །དངོས་པོར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་སྟེ། ལྷག་མཐོང་སྐྱེད་དོ། །སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞི་གནས་འཐོབ་བོ།།

གསུམ་པ་ལྷ་ལ་དམིགས་པ་ལའང་། ལྷའི་རང་བཞིན་དངོས་དང་། ལྷ་སྒོམ་ཐབས་དང་། ལྷ་ཡི་དབྱེ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་ནི།

དེ་ལྟར་ལུས་དང་སེམས་ལ་དམིགས་པ་ལས་སུ་རུང་ནས། ལྷ་ལ་དམིགས་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་ལའང་རེ་ཞིག་གི་མཚན་མ་ལུས་སེམས་དང་མཐུན་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ལྷའི་རང་བཞིན་ནི། ཆོས་ཉིད་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཅི་ཡངས་ལེ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འགྲོ་བ་འདུལ་བའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང་། སོ་སོའི་སྐད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་

གསུང་སྟེ། ཆོས་ལྔའི་རང་བཞིན་ནོ།།

ལྷའི་གནས་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་དང་། སེམས་ཉིད་དོ། །ལྷའི་ཡུལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཐུགས་རྗེའི་ཞིང་རྣམས་སོ། །ལྷའི་ལམ་ནི་འགྲོ་འོང་མི་མངའ་འང་། ལྷའི་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ནི་སེམས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ནི་ལྷ་སྟེ། འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་དང་ལམ་དུ་གྱུར་པ་ནི། སེམས་ཅན་དང་ལྷར་འབྲེལ་ལམ་གྱི་ཆོས་དང་ལྷ་དང་སེམས་ཅན་དུ་འབྲེལ། ལུང་གི་ཆོས་སོ།།

ལྷའི་ལས་ནི། འཛིན་པའི་ལས་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའོ། །བྱེད་པའི་ལས་ནི་སེམས་ཅན་སྒྲོལ་བར་མཛད་པའོ། །ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་ཐབས་ནི་ལུས་དང་སེམས་ཉིད་ལྷར་བསྒོམས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་གྱིས། བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་ཚུལ་ལམ། ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའམ། རྫོགས་པའི་ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བར་བསྒོམ་མོ།།

ཡོན་ཏན་ནི། ཚོགས་རྣམ་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་རྫོགས་

པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལྟར་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་བསླབས་ཤིང་། རིམ་གྱིས་བསྟན་པར་བཤད་པ་འདི་ནི། ཐོས་པ་དང་པོ་གཞུག་པ་ཙམ་སྟེ། དངོས་སུ་ནི་ལུས་ཉིད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ལྷ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཕྱི་ནང་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལྷ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ནི། དང་པོ་ལྷ་ངོ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྒོམ་ཐབས་ནི།

བར་དུ་ལྷ་བསྒོམ་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་ནི། བསྒྲུབ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ནས་གསུངས་པ་དང་། གོང་དུ་བསྟན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ལུང་སེམས་ལོན་གྱིས་བཙོས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

ཐ་མ་ལས་སུ་རུང་བའི་ཚད་བསྟན་པ་ནི། མཚན་མ་མེད་པའི་ལྷའི་ཚད་ནི་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །མཚན་མའི་ལྷའི་སྐུ་བསྒོམས་པའི་ཚད་ནི། ལྷའི་ལུང་བཙར་བསྟན་པའང་ཡོད་ན། མདོ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། ལྷམ་མེ། ལྷན་ནེ། ལྷང་ངེ་བ་དང་

གསུམ་སྟེ། དེ་ལ་ལྷམ་མེ་ནི་མ་བཅོས་པ། ལྷན་ནེ་ནི་མ་གཡོས་པ། ལྷང་ངེ་ནི་མ་བསྒྲིབས་པའོ།།

དེ་ལ་མ་བཅོས་པ་ནི་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟེ། གཟུགས་བརྙན་ནམ་ཆུ་ཟླ་ལྟ་བུའོ། །མ་གཡོས་པ་ནི་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་ཟུག་རྡུས་མ་བསྐྱོད་པ་སྟེ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་འོད་ལྟ་བུའོ། །མ་བསྒྲིབས་པ་ནི་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པས་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། མི་གསལ་བའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་མེད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྣང་བ། དབང་པོས་བལྟ་བར་མི་བཟོད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའོ། །དེ་དག་ནི་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བཤད་པའོ།།

གང་དག་མོས་པ་དང་བྱ་བས་གཡེངས་པར་གྱུར་ཅིང་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲོར་མི་ནུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་དང་། ལྟའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེས་ཟིན་པར་བྱས་ལ། ཆོ་གའི་རིམ་པས་བསྐྱེད་ཀྱང་རུང་། སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ལམ། བག་ཆགས་ཀྱི་ཤུགས་སམ། མོས་པ་དང་ང་རྒྱལ་

གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མ་ཡེངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ། བཟླས་བརྗོད་དང་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་གོ།

བཟླས་བརྗོད་ཀྱི་ཚེའང་མདུན་དུ་ལྷ་དམིགས་ཀྱང་རུང་། མ་དམིགས་ཀྱང་རུང་། འགྲོ་འདུ་ཡོད་ཀྱང་རུང་། མེད་ཀྱང་རུང་། ལས་སམ་འབྲས་བུ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྤྱིར་དམིགས་པ་རྩེ་གཅིག་པས་འབད་པ་ལྟར་མཐུ་དང་བྱིན་རླབས་ཆེའོ།།

གསུམ་པ་ལྷ་ཡི་དབྱེ་བ་ནི།

སྤྱིར་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ། ལྷ་དྲུག་ཏུ་གྲགས་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་དང་། གཞན་ཀུན། སེམས་པའི་བྲེ་བྲག་གི་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྟར་བཏགས་པ་དང་། དམ་ཚིག་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོས་བརྟགས་པའི་ལྷ་ཞེས་སྤྱིར་གྲགས་མོད་ཀྱི། ཐུག་རྒྱུའི་མཚན་མ་ལ་ལྟར་གྲགས་པ་ན། བརྟག་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལུགས་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅེས་བརྟག་པ་དང་། སྔགས་ཀྱི་ལུགས། དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མའི་གཟུགས་

སོ། །ཞེས་བཏག་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྐྱེ་བོ་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ནུས་མཐུ་ཅན་ནོ། །ཞེས་བཏག་པ་དང་། དེ་ཉིད་དམ་ཚིག་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོས་ལྷར་བཏགས་པའོ། །ཞེས་བཏག་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་བྱིན་རླབས་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་འདྲེས་པའོ། །ཞེས་བཏག་པ་དང་། དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་གསང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་མཚན་མའི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་པ་སྟེ། ཆུ་གྲང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཆབ་རོམ་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཏག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལས། ལས་འཕྲོ་དང་སྐལ་པའི་དབང་གིས་སོ་སོར་སྣང་སྟེ། དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་དག་པ་དུལ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུར་སྣང་ངོ།།

སེམས་ཅན་ཁེངས་པ་ལས་དག་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ནི། སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆ་ལུགས་སུ་སྣང་ངོ།།

དེའི་འོག་མ་རྣམས་ལ་ནི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྣང་ངོ། །དེའི་འོག་

མ་རྣམས་ལ་ནི་ཐུན་མོང་གི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྣང་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱག་རྒྱར་བྱེ་བྲག་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་གོང་མ་ལྔ་ནི་དངོས་པོར་ལྔ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཐ་མ་གཉིས་ནི་དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།

བརྟག་པ་དེ་ལྟར་འཇུག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ནི། ཕྱི་མ་ལྟར་གཟུང་བར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་ནི།

མདོར་ན་བསམ་གཏན་གྱི་བྱེ་བྲག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ལའང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་གྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ན་ཐབས་མཁས་པའི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །མ་ཟིན་ན་ཐབས་མི་མཁས་པའི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །བརྒྱུད་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ། སྐབས་དྲུག་པའོ།། །།

༄ རྩ་བའི་གསུམ་པ། གཞུང་དོན་བསྡོམས་ཏེ་བསྟན་པའང་། བསྡོམས་ཚིག་དང་། གཞུང་འདི་སྒྲོ་སྐུར་བྲལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཐེག་མཆོག་མཉམ་པའི་ལྟ་བའི་དོན་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་དང་། མཇུག་བྱང་རྫོགས་པར་སྨོས་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།

ཆོས་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས། །གསུང་རབ་སྤྱི་ལས་གྲགས་མོད་ཀྱི། །སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་དང་། །མགོ་མཉམ་ཉིད་དུ་སྟོན་བྱེད་པ། །ངེས་དོན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ། །ཚུལ་འདི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ། །བརྒལ་ལན་བཅས་ཤིང་ཤན་དང་བཅས། །རིགས་པས་གནོད་མེད་ཚུལ་དང་བཅས། །ངེས་དོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དོན། །རང་བཞིན་དང་ནི་ཆེ་བ་དང་། །གོལ་སྒྲིབ་དང་ནི་གཞག་ཐབས་ཀུང་། །བརྒྱུད་ཐབས་བཅས་པར་བསྟན་པ་ལགས།།

གཉིས་པ་གཞུང་འདི་སྒྲོ་སྐུར་བྲལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

རྐྱེན་རྣམས་ཉེ་བར་གནས་བཞིན་དུ། །འབྲས་བུ་སྣང་བར་མི་འགྱུར་ཞེས། །གང་དུའང་སྐུར་བ་མ་བཏབ་པས། །འདི་ལ་སྐུར་བའི་

གནས་མ་མཐོང་། །རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཚུལ་དུ། །སྣང་བ་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པ། །རྒྱུ་འབྲས་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པས། །འདི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གནས་མ་མཐོང་། །གང་གཞན་སྒྲོ་སྐུར་བྲལ་བའི་དོན། །ཚུལ་གཞན་དག་གིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་། །ངེས་དོན་བཀའ་ཡི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །དོན་ལ་བདག་བློ་འདི་ལྟར་སྐྱེས། །ཐེག་ཆེན་ཚུལ་ལ་འཇུག་པ་ཙམ། །ལྟོ་སྒོམ་དོན་དུ་འདི་བགྱིས་སྟེ། །ཐེག་ཆེན་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་ཡི། །འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་གྱུར་ཏམ། །འཇིག་རྟེན་གྲགས་མཐུན་སྒྲུབ་བྱེད་པའི། །བསྟན་ཆོས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་བློ། །འཛིན་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཡང་རུང་།།

གསུམ་པ་ཐེག་མཆོག་མཉམ་པའི་ལྟ་བའི་དོན་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་**ནི།**

ཐེག་ཆེན་བདེན་པའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས། །བླང་དོར་བྲལ་བའི་དོན་རྟོགས་ཏེ། །ཁྱུང་ཆེན་ནམ་མཁར་ལྡིངས་པ་བཞིན། །བཅིངས་མེད་བསྒྲོད་པ་མེད་བཞིན་དུ། །སྨྲི་རྒྱ་རླབས་ཀྱིས་ཆོད་པར་ཤོག །

བཞི་པ་མཇུག་བྱང་རྫོགས་པར་སྨོས་པ་ནི།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པར་བསྟན་པ་རྫོགས་སོ།། །།མཁས་པའི་དབང་པོ་རོང་ཟོམ་ཆེན་པོས་སོ།།

༈ ལེའུ་དང་པོ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ་བཏགས་ལན། གསུམ་པ་ལ་ཤཱན་སྦྱར། བཞི་པར་རིགས་པས་མི་གནོད་ཚུལ། ལྔ་པར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་། དྲུག་པར་བརྒྱད་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ།། །།སརྦ་མངྒ་ལཾ། ཤུ་བྷཾ།།

༈ སྔོན་དུས་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྐྱེས་རྗེ། །སྲིད་གསུམ་བདུད་བཏུལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། །ཐུགས་སྲས་རོང་ཟོམ་ཆོས་རྗེས་ཀྱང་། །ལྷ་སྲིན་དབང་བསྡུད་གསང་བསྟན་སྤེལ། །གང་གི་ཐུགས་རྗེའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས། །ཕྱི་རབས་བོད་ཡུལ་སྐལ་ལྡན་རྣམས། །ཐེག་བརྒྱད་སྤྱངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་ནས། །འོད་གསལ་ཐེག་རྩེའི་ས་མཐོར་གཤེགས། །གང་ལ་དད་པས་རྗེས་འགྲོ་བ། །དེད་ཅག

ལྷ་བདོའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །འབྲེལ་ཚད་རྣམ་གྲོལ་དབུགས་དབྱུང་ཕྱིར། །གསུང་རབ་ཆོས་ཅན་སྒྲུན་ལ་གྲུས། །ཞེས་པའང་སློབ་དཔོན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གྲལ་ཐར་སྐྱེད་པ་པདྨ་ཀུན་གྲོལ་ནས་རྣམ་དཀར་བྱེད་པའི་མོས་བློ་དང་འབྲེལ་ཕྱུག་བྲིས་བགྱིས་པ་དགེ །མངྒ་ལཾ།། །།

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དཔལ་འབབས་ཀླུང་། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །ཅེས་པ་འདིའང་དེང་དུས་ཡིད་སྨུབ་ཀྱིས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་གླ་གློའི་སྡིག་སྤྱོད་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མའི་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ནས་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྱ་གྱུའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྷ་བདེ་བའི་རྒྱུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྫོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྦར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་སྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། །།

རང་རིག་ཡེ་ཤེས་འཕོ་འགྱུར་མེད་ཀློང་ནས། །འགག་མེད་ཐུགས་རྗེའི་རྩལ་ལས་སྙིང་རྗེའི་སྐུར། །གང་འདུལ་གདུལ་བྱའི་རོལ་གར་དུ་འཆར་བའི། །ཕྱོགས་བཅུའི་རྩ་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་དགོངས། །འཕགས་བོད་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་གཞུང་གི་མཛོད། །མི་ཉམས་འཕེལ་ཕྱིར་འཕྲུལ་པར་གསར་སྐྲུན་གྱིས། །ལྷག་བསམ་དག་པས་སྤེལ་བའི་དགེ་བ་འདིས། །རྒྱལ་བསྟན་དམ་ཆོས་ལུང་རྟོགས་རྒྱས་པ་དང་། །བསྟན་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་དང་འདུས་པའི་སྡེ། །སྡོམ་གསུམ་འཛིན་པས་ས་ཆེན་ཡོངས་གང་སྟེ། །འཁྲུལ་རྟོག་ཞགས་པས་བཅིངས་པའི་མཁའ་ཁྱབ་འགྲོ། །གཉིས་འཛིན་དྲ་བའི་ཚོགས་ལས་རབ་གྲོལ་ནས། །ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་གནས་ལུགས་མངོན་གྱུར་ཏེ། །གདོད་མའི་གཞི་ཡི་གོ་འཕང་མངོན་གྱུར་ཤོག །ཅེས་པའང་སངས་རྒྱས་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བསྐུལ་བའི་ངོར་ལ་དཔལ་སྤྲུལ་པདྨ་ནོར་བུས་སྨོན་པའོ།།

རིག་པ་ཐུབ་རོན་གྱི་ཐུགས། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད། སྣར་ཐང་བཀའ་འགྱུར། རྒྱུད་དཔ།